

(శ్రీ) శివరామదీక్షిత విజగురు సరబ్రహ్మచేష్ణము

పరిపూర్ణబోధదర్పణం

బ ను

పంచదసీగురుబోధ.

ఆరట్ల రామరావు

సమస్త నిర్మల ప్రజ్ఞాన విలక్షణ స్వామిచే రచియింపబడి

(శ్రీమత్కూరాక్షుల సరస్వతీ దుష్టానంద పంచదసీస్వాములవారిచే

పరిష్కరింపబడి

శ్రీమతి పడాల గంగయ్యమ్మగారి ద్రవ్యసహాయమున

కోమరిపాలెం

(శ్రీ) బుద్ధహంబా ముద్రాక్షరశాలయంబు

మ.రా.శ్రీ చింతావెంకటకృష్ణారెడ్డిగారిచే ముద్రింపబడియె.

1962

వెల రు. 3-0-0

(శ్రీ) శివరామదీక్షిత విజగురు పరబ్రహ్మచేష్ణము

పరిపూర్ణబోధదర్పణం

బ ను

పంచదశీగురుబోధ.

ఆరట్ల రామరావు

సమస్త నిర్మల ప్రజ్ఞాన విలక్షణ స్వామిచే రచియింపబడి

(శ్రీమత్కూరాకుల సరస్వతీ దుష్టానంద పంచదశీస్వాములవారిచే
పరిష్కరింపబడి

శ్రీమతి పడాల గంగయ్యమ్మగారి ద్రవ్యసహాయమున

కోమరిపాలెం

(శ్రీ) బుద్ధిహాంబా ముద్రాక్షరశాలచే
మ.రా.శ్రీ చింతావెంకటకృష్ణారెడ్డిగారిచే ముద్రింపబడియె.

1962

వెల ద. 3-0-0

నిజగురవేన్నమః

(శ్రీ) శివరామదీక్షిత నిజగురు పరబ్రహ్మణేన్నమః

పరిపూర్ణబోధదర్పణం

బను

శ్రీ సరస్వతీ దుర్గానంద పంచదసీ సద్గురు బోధాంతర్గత
శుద్ధ నిర్గుణ తత్వ కందార్ధార్థ
అమృతగంగాతరంగిణి.

ఆరట్ట రామారావు

సమరస నిర్మల ప్రజ్ఞాన విలక్షణ స్వామిచే రచియింపబడి

శ్రీసుత్కారాకుల సరస్వతీ దుర్గానంద పంచదసీస్వాములవారిచే
పరిష్కరింపబడి

శ్రీ తొప్పిపూడి గామనివాసులైన

చార్వరంపూడి బుచ్చెమాంబా వెంకటాద్రియుడుగార్ల

గర్భకుక్తి ముకాఫంబైన

పదాల సత్యనారాయణమూర్తిగారి ధర్మపత్ని

శ్రీమతి పదాల గంగయ్యమ్మగారి ద్రవ్యసహాయమున
ముద్రింపబడియె.

1962

౧౧౦

నిజగురువేన్నమః

కృతిసమర్పణ

శ్రీ మదచలబుషీ శ్రీ శివరామదీక్షితపీఠ
పరంపరా సాంప్రదాయావ్యుత్పన్న
శ్రీరామలింగార్య పరమారాధ్య దేశికేంద్ర
నాగనార్య, బాలరామార్య, కృష్ణమాచార్య
శ్రీ పరమగురు నమరస నిర్మలానంద సన్యసార్య
పీఠశిష్య శిరోమణులైన
శ్రీమద్గురు సరస్వతీమగ్ధానంద పంచదసీస్వామిలవారికి
కృతిసమర్పణ చేయబడినది. వారేకృతికర్త.

ఇట్లు,

గురుచరణారేణువు

అ ర ట్ల రా మో రా వు.

కృతికర్త.

జై బోలో శ్రీశివరామదీక్షిత ప్రభుమహారాజుకిజై.
జై బోలో శ్రీ సమరస నిర్మలానంద సన్యసార్య ప్రభుమహారాజుకిజై.
జై బోలో శ్రీ సరస్వతీమగ్ధానంద పంచదసీస్వామిసద్గురు మహారాజుకిజై.
జై బోలో శ్రీ బోధానంద సజ్జా రామమూర్తి సద్గురుప్రభు మహారాజుకిజై.

(శ్రీమద్రాజాధిరాజ మహారాజయోగీంద్ర) చంద్రులైన

-- : భాగవతకృష్ణ ప్రభువర్ణుల దివ్యవాణి :--

కం॥ జతనముగ దాచి చదువుము । రతనమ్ముల హారమిదియు । రసి
కుల గళమా । యతనము దీనికి । నేబహుయతనముగావించి తెచ్చి ।
యి స్తీరనేడు । బోధకు బందోబస్తార చూడు । రతనాలెట్లా రాళ్లు
రతనాలంచని యంటె । రతనాలీ పద్యాలె రసికు లెరిగెదరివి నీ ।
కి స్తీరనేడూ । బోధకుబందోబస్తార చూడూ॥

కం॥ సూరిజనులె । యీగ్రంథపు సారముగనువారు కాని । సంసార
మహాఘోరవారాసి జేరినవారలువినిదిన్ని చూచి పచియింపుదురే॥

కం॥ గొప్ప ప్రతిష్ఠకు మిక్కిలి । తిప్పలబడు నృతతికెపుడు । తీరదువిస
నీయొప్పులకుప్పుగు బోధను తప్పక నామాట నమ్మదగు తప్పనకన్॥

౧౬౦

శ్రీ సద్గురు వేన్నమః

శ్రీ మద్బృహద్వాసిష్ఠ శిర్డాంతము

శ్రీ మత్పరమగురు శివరామ దీక్షిత అచలపీఠము.

శ్రీ వృషనామ సం॥ కార్తీక శు॥ ౧౫ షోర్ణమీ రోజున అనగా 1941 సం॥ నవంబరు 3 తేదీన అనగా సోమవారం రాత్రి మత్రియ శిష్యుండగు అరట్ల రామారావు వంతుకు అనుగ్రహపూర్వకముగా (సమరసవిర్మల పృజ్ఞాన వింక్షణస్వామి) అని దీక్షానామకబోసి. వ్రాసి యిచ్చిన అధికారనామ పట్టా.

బిడ్డా. ఈ దినము మొదలు నిన్నాళియించిన ముముక్షువులకు, అనగా భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్యపరులకు, వారివారి పరిజ్ఞాననుసరించి. సాంఖ్య, తారక ఆమనస్క-పరిపూర్ణబోధలను ప్రసాదించి. ద్వాదశి, షోడశీ, పంచదశి, మంత్రమూర్తి, మంత్రాపార, మంత్రద్యాన, మంత్రార్థములను బోధించి, తరింపజేయగల సమర్థతగలవాడవని.

కం॥ నేజెప్పినట్లుజెప్పుర । నే జెప్పినబోధ లెన్న నీకతికంటే । నేజాతు నీచమత్కృతి । రాజితసుగుణైక సాగరమ్యనిధారా॥

అను ఆర్యసిద్ధాంతము ననుసరించి, ప్రేమాస్పదముగా నాస్వహస్త రిఖితముతో వ్రాసి యిచ్చిన అధికారనామపట్టా వ్రాసి యివ్వడమైనది.

ఇట్లు

శ్రీమత్పరమగురు శివరామదీక్షిత అచలపీఠ స్థాపనాచారి కూరాకుల దుర్గానంద సరస్వతీ పంచదశీ స్వామిగ్రాట అనియున్నది.

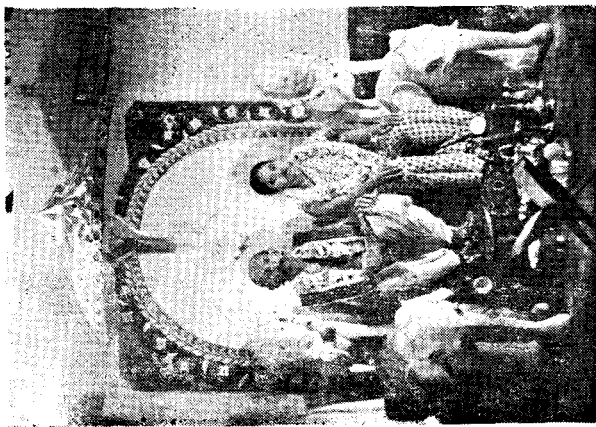
యందుకు సాక్షిరహిత సాక్షులు

1. పూసర్ల కృష్ణదాసుగారి శిష్యుడు జ్ఞానానందస్వామి పసుపురెడ్డి అప్పలదాసు సాక్షివ్రాాలు అవి.
2. అద్వైతకేశరి గంగుదుర్యోధనస్వామి శిష్యుడు కొంక్రాన నాయుడు సాక్షివ్రాాలు అనియున్నది.

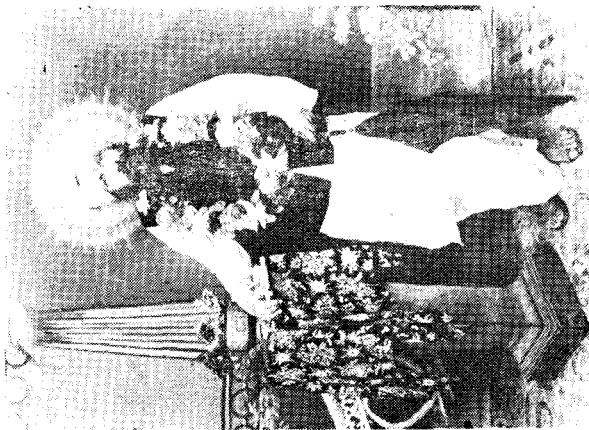
తంగుళ్ళపేట ఇదియే

3-11-1941 తేదీ. పూర్వపు కళింగగంగులపేట. శ్రీకాకళంజిల్లా.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ విజయనగర శ్రీ శివరామదీక్షిత సింహారాధ పాదుకాపీఠ స్థాపనాభిషేకం శిష్యులు.

శ్రీమరసనిర్మలానంద సస్యసాచార్యులు.

శ్రీరసత్వీమర్తానంద పంచదశీస్థామములు.

శ్రీ తాస్మిపూజపుర శ్రీ శివరామదీక్షితప్రభు పీఠాధ్యక్షులు

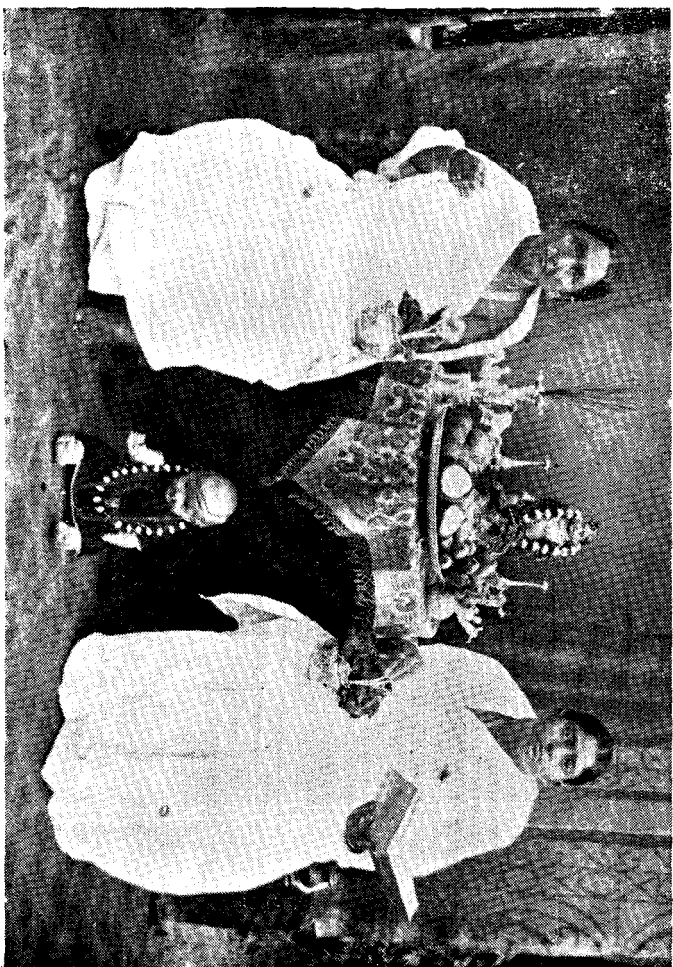
శ్రీ సీతామహాలక్ష్మీనామ సమరస నిర్మల ప్రజ్ఞాన విలక్షణ
ఆరట్ట రామ రావు గారు.

శ్రీ కాసిబుగ్గపుర శివరామకీర్తిక పీఠస్థాపకులు
(శ్రీ) యదార్థ బోధోపదేశిక పెంట దాలయార్యులు.

శ్లో॥ శ్రీసన్మసార్య నద్గురుపాద । కమలాంఘృతపానభృంగం
శ్రీయదార్థబోధోపదేశిక । దాలయార్య చరణంభజే॥

శ్రీ హొస్సెహొడిపుర శివరామర్షీత ప్రితువీర ప్రితిష్ఠాపనాచారిబులు. శ్రీమతి విమలాంబ కామేశ్వరమ్మగారి శిష్యులు.

శ్రీమతి ద్వారంపూడి బుష్పమ్మగారు. —♦— శ్రీమతి వడాల గంగయ్యమ్మగారు.

—: భక్తులకు నేనిచ్చు సందేశము :—

నేను సుమారు ఇరవై రెండు సంవత్సరములక్రితం మాసద్గురుమారత
గార్హస్థ్య విమలాంబ కామేశ్వరమ్మ రామచంద్రపుర శ్రీ సమరస నిర్మలా
చంద ఆశ్రమస్థాపకుల చరణసేవలుచేస్తూ పెద్దలు సెలవిచ్చినట్లు పెద్దల
నెవరిని జూచిన ముద్దుగమాట్లాడి వారుముదమున జెప్పే శుద్ధలక్షణము
కెప్పుక బద్ధికతో మృక్కి విని అనుభవములో పెట్టుకున్న సారాంశము.
నాలుగు కందార్థములలో సూచనజెప్పి ముగించెదను. శ్రీ భాగవతకృష్ణ
ప్రభవస్థులు.

కం॥ పరిపూర్ణ మనెటి పల్కెయెరుకను ।

బల్పాక్షరముల కెచ్చటగనిసన్ తిరమైయున్నది
గనుగొని యెరుకను బల్పాక్షరములనికగట్టిపెట్టా ।

యెవరికీ తెలియదిది మూలగుట్టా ॥

అని శెలవిచ్చిరి. అక్షరములకు లోపలి పలకేయున్నటు అంతర్భా
ష్యములు నిండి నిబిడికృతమై పరిపూర్ణమనే రూపనామక్రియా రహితమై
శ్వప్రకాశ కరెంటు కెరటములులేని, వహించుల పరిపూర్ణసముద్రము
కలదని భావములో గ్రహించితిని. దానినే క॥ ధ్వని మొదలగు తన్మా
త్రాలు కనుగొనగా లేకమైన కాన్పించని చోటును బట్టబయలుగా కని.
అనగా విచారించి తెలుసుకొని, ధ్వనిముఖతన్మాత్రాలుతో కూడుకొనున్న
దే యెరుకని తెలుసుకొని ఇదే గుర్తెరిగే శరీరమని. ఈగుర్తెరిగే శరీరమే
నేనుమేనులని అనగా నేననేదే శబ్దము లేక పలుకు. మేననేదే ఆవరణ.
అదే ఆకాశము ఈ ఆకాశమే మహాకాశము శుజ్యోతి స్వప్రకాశము.
దీనినే ఉపమానముగా కలకు చెప్పిరి. అనగా పరిపూర్ణములో ఈశ్వ ప్రకా
శస్వరూపయెరుక యెట్లు తోచినది ? అనుప్రశ్నకు ఆధారముయేమీ లే
నందున కలవలె తోచినదని నిశ్చయించుకొంటూ కర్పూరదీపమువలె
గుర్తెరిగే శరీరములు ఒకటై పరిపూర్ణమనే హరిలోవెలిగి రెండూఒక్క
మారే లేక పోవునట్లు, మానసికములో నిశ్చయించుకొని, “గుప్తకర్పూర

శిఖని యెరిగియు । సుప్తినొందియు నుండరా” అని ఆట్యలు శైలవిచ్చి నట్లు తారహితముకావలెను. ఈ స్థితియందెప్పుడూ వున్నవారే కం॥ అన హంకారు డనిమిషులు కనుక విశ్వంబనేటి కలగానడు॥ అని శైలవిచ్చి స్థితికుదిరిన వితరణశాలి యితరజనుల నిందాస్థులను తారేగి శాయడె న్నడు వారలు మరిచేసిరేని వలదనియనడు. వారు మీవారు మావారు వీరని సారెకు వీధిలో పోరాడెవారిని వలదనియనడు ।

కనుక సోదరులారా ! గురువ్రయందు భక్తిన్నీ పెద్దలయందు మిత్ర త్వములేనియెడల ఈబోధనిర్ధకము. లోకములో ధనము శాశ్వతము కాదు. మానవుడు జన్మమెత్తి నందుకు తన, తనుమనధనములు పరమ ధర్మమునకు ధారబోసి తరుగు విరుగులులేని ధనమును సంపాదించుకోవలె నని భక్తులకు నేజీయుపొచ్చురిక నాజీవితము. నాజీవితాంతనూ యింతే.

జై శ్రీ గురు.

---: కృతి కర్త విజ్ఞప్తి :---

పాఠక మహాశయులారా ! శ్రీ సరస్వతీ మర్గానంద పంచదసీనస్తురు
 ప్రభువర్యులు శ్రీ విజయనగర శ్రీశివరామదీక్షిత సింహతలూట పాదుకా
 పీఠస్థాపనాచార్యులైన పరమగురు శ్రీ సమరస నిర్మలానంద సన్యసాచా
 ర్యులవారి ప్రియశిష్యులు. వీరు పూర్వజన్మార్జిత సంచితకర్మచే, 1940 సం॥
 రం నాటికి ముప్పది సంవత్సరములనుండి ఆసనస్థానమున రణబాధచే బాధ
 పడుచున్ననూ, పరమగురు కృపచే పరమైక్యకలనెరిగి యెరుకను గురుదక్షణ
 న్నిందలర్పించి, బోధస్థితిపురుషులై దీక్షితపీఠ సాంప్రదాయ రహస్యము
 లను తెలుసుకొనుటకు నైజామ్ రాజ్యములోగల హైదరాబాదు, శికిందరా
 బాదులనుపరిశోధించి అచ్చట ఆకాలములో శ్రీభాగవత కృష్ణప్రభువర్యుల
 మందిరము ఇప్పటిబేగంపేట విమానాశ్రయస్థలములోవుండెడిది. ఆమందిర
 మునకు శ్రీ సచ్చిదానంద వెంకటేశ్వర అవధూత ప్రభువర్యులు అధ్య
 యుగనూ శ్రీ భూమానంద మందిప్పల హనుమంతరావు ప్రభువర్యులు
 కార్యదర్శులుగనూ, కొండోజు సీతయ్యార్యులు, అబ్బుగారి వీరయ్యార్యులు,
 కేసాస వీరయ్యార్యులు, అరిగె రామస్వామిగారు, బండి రామస్వామిగారు,
 బి. రామసింగార్యులు మొదలైన మిరపకాయల యజ్ఞయ్యశ్రేష్ఠిగారు
 ఉడతా శంకరయ్యగారు, గుండా భూమయ్యగారు, ఇత్యాది భక్తులందరి
 బ్రహ్మీల ఆదరాభిమానముతో దీక్షితీయ చలాచల వాక్య ద్వితీయభాగ
 ముద్రాణాకాలములో అనగా 1923 సం॥రం, మాప్రభువర్యులైన శ్రీమర్గా
 నందులు బేగంపేట శ్రీభాగవతకృష్ణ ప్రభుమందిరముకు వెళ్ళిరి. అచ్చట
 పూర్ణబోధపరులకు నల్లభై ప్రశ్నలువేసిన అచ్చుపేపరుచూపి, దీనినిమీరు
 వాచ్యలక్ష్యాంశములుగా సమాధానము వ్రాసిన యెడలమీరు శ్రీశివరామ
 దీక్షిత సాంప్రదాయకులని నమ్మెదమనిరట. మూడురోజులు ఆశ్రమ వరం
 డాలోనేఉండి ప్రశ్నలను పూర్తిచేసి శ్రీ సచ్చిదానంద అవధూత ప్రభు
 వర్యులకుచూపగా బ్రహ్మీపంచాయితీదారులు చూచిరి. రచనలో పంచదసీ
 తృంష్టాంతమునే యెక్కువగా ఉపయోగించినందున, వీరిగురువుగారు వీరికి

“పంచదసీ” దీక్షానామమిచ్చిరనిసంతోషించి. వీరికవిత్వధారకుమెచ్చి విజయనగర శివరామదీక్షిత పీఠస్థాపనాకాలమున శ్రీ అవధూతాచ్యులు, “ఈపీఠమునకు సరస్వతివిరా!” అని ఆశీర్వదించిరి. ఆనాటినుండి శ్రీసరస్వతీ దుర్గానంద పంచదశీస్వామిఅని పిలువబడుచుండి దేశాటనముచేస్తూ, సరసన్న పేటలో ఒకపీఠము స్థాపించిరి. తరువాత 1943లో ఈ తొస్సిపూడి శ్రీమతి పడాల గంగయ్యమ్మగారు శ్రీప్రభువర్యుల సనాతనరోగ రుగ్మతను ఇంగ్లీషునైద్యసేవలు సుమారు మూడుమాసములు చేయించి, వారి రుగ్మతనుపూర్తిగా మాన్పించి సంపూర్ణ ఆరోగ్యవంతుగాజేసి, స్వభాను నామసంవత్సర కార్తిక శుద్ధ పౌర్ణమినాడు వారిగురుమాతమైన విమలాంబ కామేశ్వరమ్మగార్ని శ్రీ సరస్వతీ దుర్గానందస్వాములవారికీ మహాపూజలుచేసి వారినిపంపించిరి. అప్పటిలో నేనువచ్చి పూజాకార్యక్రమము జరిపించితిని. అప్పుడే మాతృశ్రీ గంగయ్యమ్మగారి దర్శనము ప్రారంభము మరుచటిసంవత్సరము వర్షాకాలం తీరుబడిరోజులలో నా ద్వారా బోధవినుటకు సన్నురప్పించిరి. తారణనామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ చతుర్దశినాడు అనగా 1944 సం॥రం ఆగస్టునెలలో వచ్చితిని. నాడు మొదలు నేటివరకూ ఇక్కడనేను పొందినశౌరవాదరాభిమానములు మీరందరూ యెరిగినవే. కనుక శ్రీసరస్వతీదుర్గానందప్రభువర్యులే నేను ఇక్కడకు వచ్చుట, ఈమాతృదేవతను కనుగొనుట. ఈపీఠము వారిచే స్థాపింపబడుట ఇత్యాదులు జరిగినవికనుక ఈకృతిభర్త శ్రీ తొస్సిపూడి పురశ్రీ శివరామదీక్షిత పాదుకాపీఠ సంపాదకులని చెప్పవలసి వచ్చెను.

జై శ్రీ గురు.

ఇట్లు :

అరట్ల రామారావు

—: పగంపరా మంగళహారతి చరణం :—

అంతటంటనిపరమున్ | కంటితో నూచించె | జంటా జానికమ్మా |
మాతాసహితా | పెంటదాలయ్యార్య యద్భాభోధోప | దేశిక
స్వామి | నస్థురువద్యునకూ || మంగళం | మంగళం || నిజగురుదేవా
మంగళం | మంగళం ||

—: హారతిపాటలో చరణం :—

కనగ సన్యాసార్థుల చరణములేనమ్మా |
తానేతాకా జ్ఞాతను తక్షణమేరోసి |
జానకిమాతనుగూడీ జగమెరుకలకలలో పూసి పరమునుదెల్పె |
పెంటదాలయ్యార్థుల || కిదిగొహారతి ||

—: (శ్రీ) జానకీ మాతాసహదాలయ్యార్థ పూజపాట :—

శ్రీ దాలయ్యార్థ గురుపూజలుశాయగ | కలలో భక్తులుకలియండి
కాలాకాలములంతటనిండిన | కనుసౌజ్ఞలొ గురుప్రభుడండి || శ్రీ ||
యమనియ మానససాధనతీతుని ఆగచ్ఛాయని పిలువండి | సమయమిదే
నెలపొద్దు మిపూజకు | తల్లి జానకితో గొలువండి || శ్రీదాల || శ్రీ ||
దాత త్యాగి పరధర్మవిహారుకు | పాద్యార్థ్యచమ్యములండి | పేతరాగునకు
పంచామృత శుద్ధోదక స్నానాలివ్వండి || శ్రీ ||
ర్షములుసాహస్రంబులమధ్యను | నరగునవెలసిన ప్రభుడండి | తళుకు
బెళుకు తత్వాల వస్త్రముతో తారకసూత్రమువెయ్యండి || శ్రీ ||
వ్రోధకగురునకు సాధనసంపత్కృషణ గంధాక్షతంబి | యాదిలొ యింద్రి
యనిగ్రహ శమదమశాంతి పుష్పములపూజండి || శ్రీ ||
ధ్నములుపంచతన్మాత్రవిషయములె ధూప | దీపదర్శనమండి
ఘనముగ మహానైవేద్యంబుగ | తనుమనధనములు యివ్వండి || శ్రీ ||

ఉదకముమధ్యను దాహమునిచ్చి ఊహతో బోధలువిసరండి
 బదులులేని యాపదియారధము ! ఫలహారంబుగనియండి॥ శ్రీ॥
 పలుకులొప్పున దురువుత్తులు వదలుటె । తాంబూలంబుగనివ్వండి
 చలనమువిడి నిశ్చలముగనుండుటె । సువర్ణ దక్షణ యనరండి॥ శ్రీ॥
 దైవతలందరి దేవుండితడని । భావమందు మగితలచండి
 కావుడనుచు కనుసౌంజ్ఞనుగని । అక్షిజ్యోతినే హరితియ్యండి॥ శ్రీ॥
 నమదమశాంత సమరసహృదయులు । సన్యసార్యగురు తనయునకూ
 అమలనిర్గుణాతీతపరమనీ । ఆత్మప్రదక్షణచేయండి॥ శ్రీ॥
 స్వానుభవంబును చక్కగదెల్పిన । స్వానందరహితాగురుడండి॥
 భానుతేజ ప్రజ్ఞానవిశేషులు । బాబయ్యను మదిదలచండి॥ శ్రీ॥
 విధ్యస్వప్న నిజభక్తుల కిప్పుడు । తధ్యముజూపిన ప్రభుడండి॥
 విద్యతీరులై కానీబుగ్గలొ । వెలసిన నిజగురు పభుడండి॥ శ్రీ॥

—: మంగళహారతి :—

హారతీ అర్పింతునోదేవా । యదార్థబోధను బోధపరుచిన దేశికారావా
 జంటగా శ్రీ జానికమ్మతో పెంటదాలయ్యార్యగురువర । ఉంటిరా
 యీయింటిగుఱ్ఱిరి । గంటియింటని ఒంటువెలుపల॥ హారతీ॥
 సాధనాసంపత్తి నెరిగించి । సాధనలొనుండిన బాధలన్నియువేగతొలగించి
 బోధచే సాంఖ్యంబు తారక మరియు యమన స్కంబుదెల్పి ముందుగా
 పరిపూర్ణ బోధను ముదముతో బోధించె గురువర॥ హారతీ॥
 అష్టతనువుల వివరమంతయునూ । స్పష్టముగదెల్పిదిసప్తమూ కలవలెను
 యనుచూనూ । స్పష్టముగ బోధించి ద్రష్టను । దృష్టద్రాస్తాంతముల
 చేతను । శృష్టికీరాకుండ జేసిన । సన్యసార్య కనిష్ఠతనయా॥ హార॥
 సమరసంబగు గురుని నామముకూ । అమరీసనిజగురు । కమలజాఘ్రికరుణ
 చూఱులతో । సమముగా కానీబుగ్గలొ వైశ్యకులసంజాత దినకర
 భూమ శ్రీయదార్థబోధోపదేశస్వామి గురువర॥ హార॥

—: గ్రంథకర్త లఘుస్వీయచరిత్ర:—

పాఠకమహాభక్తులారా! ఈవ్యవహారిక నామధేయుడగు రామా రావనుకలనేను, ఎవ్వడుకల్గినదో తెలియదుగాని, ఈకలనేనుకు ఎనిమిది సంవత్సరముల దగ్గరనుంచీ జ్ఞాపకము. అప్పటికి నేనుకంటున్న కలలో మాయంటి యజమానులచేవిన్న సంగతులనే, మనవిచేయుచున్నాను.

విశాఖపట్నంజిల్లా జయపురం మన్యప్రదేశమునకు ముఖద్వారమైనసాలూరుగ్రామములో మాత్రుడేవి, పితృగృహమైన కాళూరి హనుమంతరావుగారి ఏకైకపుత్రికైన సరసింగరావుపంతులుమామగారియింట 1915 సం॥రంలో జన్మించితిని. ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైత మతత్రయములలో, మాదిద్వైతమతమైన మార్ధ్వమతము. భారద్వాజసగోత్రము. అరట్ల శ్రీనివాసరావు, కృష్ణవేణమ్మ అనువారు. తలిదండ్రులు. చాలా చిన్నతనమున తల్లి స్వగర్భస్థురాలయిన కారణమున, తండ్రిపునర్వివాహముచేసుకొని వేరేపుండుటచేత, నన్ను పినతండ్రిగారైన అరట్ల సరసింగరావు కామేశ్వరమ్మగార్లే పెంచిపెద్దవానిగాజేసి విద్యాబుద్ధులు చెప్పించిరి. నాకు 14 సం॥రం వచ్చినప్పుడు తండ్రిగారు పరమపదించిరి. 16 సం॥రంలో పినతండ్రిగారు పరమపదించిరి. ఆనాటినుంచీ ఈ అనాథుడు కలలో వడిన కష్టనష్ట నిఘారామలు ఇంతతని చెప్పటకువీలులేదు. ఎవరైనా అడిగితే శ్లో॥ మాతానాస్తి.....” అనుష్టోకమునకు సరిపడివున్నది. నాజీవితమనేవాడిని. ఇంతయెందుకు కూటికిగుడ్డకీ కరువై భిక్షాటనముచేసుకుంటూ విరక్తి భక్తిభావమున కాలినడకను తిరుపతివైరా కొన్నితేత్రములు సంచారముచేస్తివి. తరువాత 1932 సంవత్సరముజూలై శ్రీసరస్వతీ దుర్గానంద పంచదసీ స్వాములవారి దివ్యచరణసేవ విశాఖపట్నంజిల్లా విజయనగరంలో లభించినది. తరువాత 1941 సంవత్సరం అనగా వృషభామ సంవత్సర కార్తీకశుద్ధ పౌర్ణమినాడు, శ్రీకాకుళంజిల్లా తంగుళ్ళపేటలో కార్యకారణబోధాదికార పత్రికనుచ్చి గురుదీక్ష “సమరసనిర్మల పృష్ఠాన విలక్షణుడవై,” జగతిలో బోధించమని ఆజ్ఞాపిచ్చిరి. అప్పటినుంచి సంచా

రముచేయుచుండగా 1944 సం॥రం అనగా తారణనామసంవత్సర శ్రావణ బహుళ చతుర్దశినాడు తూర్పుగోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకాలో సందలపాక సరిహద్దులోనున్న తొస్సిపూడిగ్రామములో తేట పడాల సత్యనారాయణమూర్తిగారిభార్య శ్రీమతి గంగయ్యమ్మ అమ్మను కలుసుకొంటిని. ఈమాతృదేవివల్ల తల్లిపేమ యెట్టిదో యెరుగనినేను, తల్లియొక్క పేమాతిశయ మెట్లుండునో పూర్తిగా అనుభవించి, చిన్నప్పుడు తల్లి నెరుగనిబోటును పూర్తిచేసుకుంటిని. ఈ నా తాతగారిసంశయం చెము చెప్పవలసిన విధియై యున్నదికనుక చెప్పెదను. ఈనామాతృ శ్రీ గంగయ్యమ్మగారి తలితండ్రిలు ద్వారంపూడి వెంకట్రాయుడుగారు బుచ్చెమ్మగారు. వీరికి రామిరెడ్డిగారు, సత్యనారాయణరెడ్డిగారు, నారాయణరెడ్డిగారు, వీరెడ్డిగారు, అనినలుగురు కుమారులూ, ఈనామాతృదేవియైన గంగయ్యమ్మగారు ఆఖరుకుమార్తె. పై నలుగురు మేనమామలకూ పుత్రపుత్రీకా సంతానము మొత్తం ఇరవైఒక్కమంది కలరు. నేను మా మాతృదేవిసద్దకు వచ్చేసరికి మూడవ అన్నగారైన నారాయణరెడ్డిగారు 4 లుగవ వారైన వీరెడ్డిగారు సజీవులైయున్నారు. తరువాత నాలుగవఅన్నగారుకూడా పరమపదించిరి. మిగిలిన శ్రీ ద్వారంపూడి నారాయణరెడ్డిగారు, మేనల్లులైన (1) ద్వారంపూడి రామిరెడ్డిగారి కు॥ కృష్ణారెడ్డి, వెంకట్రెడ్డి, వీరాధిభువరెడ్డిగారు, వీరికి తిరు అప్పచెల్లెళ్ళు (2) సత్తిరెడ్డిగారనే ద్వా॥ సత్యనారాయణరెడ్డిగారి కు॥ పెద్దరెడ్డి అనే వెంకట్రెడ్డిగారు, పాపారెడ్డి, రామారెడ్డి, సూరారెడ్డి, వీరాధిభువరెడ్డిగారున్ను, (3) ద్వా॥ నారాయణరెడ్డిగారికి సూర్యనారాయణరెడ్డిగారుఅను కుమారుడు ముగ్గురుకుమార్తెలు కలరు. 4 లుగవ వారైన ద్వారంపూడి వీరెడ్డిగార్ని రెడ్డిగారుఅను వెంకట్రెడ్డిగారున్నూ నలుగురు కుమార్తెలునూ కలరు. వీరందరికీ నాయందు పూర్ణముగా బంధురూప పేమచేత నన్ను శ్రీ గంగయ్యమ్మగారి కుమారునికిందనే భావించి, సుమారు 50 వేల రూపాయలు విలువగల స్థిరాస్తిని శ్రీ మాతృదేవి నాకుయిచ్చుటకు అంగీకరించి పోత్తహించి రిజిస్ట్రీ దత్తదేజుల రూపముగా నాకుఅప్పగించి

నన్ను గృహస్తుగా జేసి, నామంచి చెడ్డలు విచారించుతూ తీరుబడిరోజులలో బోధలు శ్రద్ధగా వింటూ ఒక ప్రక్క గురుభావభక్తి కలిగి శారవించుచున్నారు. మాతృశ్రీని 1961-5-2 తేదీని కోలుపోతిని. అనగా స్తవ నామసంవత్సర వైశాఖ బహుళ విదియా మంగళవారం ఉదయం 10 గంటల 30 నిమిషములకు పరమపదించిరి. అప్పటినుంచి కూడా పైని పేర్కొనిన ఓడ్డలందరూ గ్రామస్తులూ గురుభావముచే శారవించి చూస్తున్నారు. ఇటువంటి త్యాగధర్మబుద్ధి బీజములుగల వృక్షమూలము శ్రీ ద్వారం పూడి బుచ్చెమ్మా వెంకట్రాయుడుగారు, ఇటువంటి పవిత్రవంశ సంజాతులైన ఈ ఓడ్డలందరూ శ్రీ నిజగురుమూర్తియైన శ్రీమన్నారాయణుడు ఆయురారోగ్య అష్టవిశ్వరూప భోగభాగ్య, వివేక విజ్ఞాన వైరాగ్యత్యాగ సర్వణసంపత్తులిచ్చి ఆచంద్రాగ్రమూ పుత్రపౌత్రాభివృద్ధులుగా జేయుగాక అని నిత్యమూ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

—: ఈ గ్రంథముయొక్క శాశ్వతమహారాజపోషకులు :—

పందలపాక గ్రామ కాపురస్తులు పదాల సత్యనారాయణమూర్తిగారివార్య.
తొప్పిపూడిపుర శ్రీ శివరామదీక్షిత పాదుకాపీఠ పాఠపీఠవ్యక్షకుటుంబ స్థాపనాచారిణి
యును మహాత్మాగ ఉదార సకల సద్గుణ సమరసశాంతగుణ సంపన్నులైన “పరిపూర్ణ
బోధకంఠీయ” పదాలగంగయ్యమ్మగారు తొప్పిపూడి

శ్రీ పదాల కృష్ణమూర్తిగారి కుమారులైన పెద్దపుల్లారెడ్డిగారు వీరిసహధర్మ
చారిణి సరస్వతమ్మగారు పందలపాక

శ్రీ పదాల సుబ్బన్నగారి కుమారులైన చిన్నపుల్లారెడ్డిగారు వీరిసహధర్మచారిణి
అమ్మన్నమ్మగారు పందలపాక.

శ్రీద్వారంపూడి నారాయణరెడ్డిగారు వీరిసహధర్మచారిణి ఆదెయ్యమ్మగారు
తొప్పిపూడి.

శ్రీ ద్వా॥ సత్తిరెడ్డిగారివార్య సూరయ్యమ్మగారు తొప్పిపూడి

.. ద్వా॥ వీరెడ్డిగారివార్య ఆదెయ్యమ్మగారు ..

.. ద్వా॥ రామిరెడ్డిగారి కుమార్లు కృష్ణారెడ్డి, వెంకటెడ్డి, వీర్రాజుగార్లు ..

.. ద్వా॥ సత్తిరెడ్డిగారి కు॥ పెద్దరెడ్డిగారనే వెంకటెడ్డి పాపారెడ్డి,
రామారెడ్డి, సూరారెడ్డి వీర్రాజువరెడ్డి యం. యస్. సి. గార్లు ..

.. ద్వా॥ నారాయణరెడ్డిగారి కు॥ సూర్యనారాయణరెడ్డిగారు ..

.. ద్వా॥ వీరెడ్డిగారి కు॥ రెడ్డిగారనే వెంకటెడ్డిగారు ..

వీరందరికీ శ్రీసద్గురుమూర్తి ఆయురారోగ్య అష్టమశ్వర్య పుకరీపాతాభి వృద్ధులుగా
జీసి ఉండించుగాక!!

ఇట్లు

అరట్ల రామారావు

—* గు రు బ ం ధు వ ర్గ ము *—

అ॥ ప॥ శ్రీ బోధానంద సజ్జా రామమూర్తిగారు ఆచంట

.. విశ్వానందకొండో జ సీతయ్య .. శకిందరాబాదు

.. భూమానంద తోట వెంకటస్వామీ ..

.. పూర్ణానంద అరిగె రామస్వామి ..

.. దయానంద పొన్నాల రాజయ్య ..

.. గుంకంజానంద గుండాఈశ్వరయ్య ..

అ॥ ప॥ శ్రీ॥	తోత్రడి నరసమ్మ విర్మలాంబ	..	విజయనాథ
..	కూరాకుల రంగనాథపంచదసీస్వామి	..	నరసన్నపేట
..	సత్యనారాయణమ్మ ఆమలాంబ
..	జొన్నలగడ్డ కామేశ్వరమ్మ విమలాంబ	..	రామచంద్రపురం
..	పెంట దాలయ్య యదార్థబోధోదేశికస్వామిగారు	..	కాసీబుగ్గ
..	రొంగల అచ్చమాంబ సమరసవిర్మలాంబ	..	విజయనగరం
..	జొన్నాడ బాలయ	గారు	శికిందరాబాదు
..	హరికృష్ణ
..	వెంకటేశం
..	హనుమంతరావు
..	గురుచరణపావని తోలేటి నరసమాంబ	..	రామచంద్రపురం
..	నిత్యానంద జంపన జగన్నాథరాజు	..	బాలాంతరం
..	కొండరాజు
..	సమరసవిర్మలానంద దువ్వూరి రామసుబ్బారావుగారు	..	రామచంద్రపురం
..	భూమానంద జోళ్ళులజననీ జగన్నాథంగారు	..	పెనుగొండ
..	పూర్ణానంద రామేన ఆదినారాయణ	..	రాజమండ్రి
..	.. నన్యాసమ్మ
..	సమరసానందపచ్చిపులుసు సత్యనారాయణగారు	..	తాడేపల్లిగూడెం
..	కోనసూర్యనారాయణ
..	ఉదండరావు అద్వయరహితానంద అప్పలనర్సయ్య	..	వరదరాజపురం
..	గూఢానంద ఉపేంద్రరావు	గారు	ఖరగ్ పూర్
..	పూర్ణానంద రఘుపాతుని సూర్యనారాయణ	..	వరదరాజపురం
..	పూర్ణాంబకోట నరసమ్మ	..	భట్లపాలిక
..	ప్రేమిమలాంబ చింతా భద్రమ్మగారు	..	హైదరాబాదు
..	సమరసవిర్మల ప్రజ్ఞాన విలక్షణ మద్దూరి శ్రీరామమూర్తి
..	కర్పి సీతయ్యమ్మగారు	..	పనలపూడి
..	పార్వతమ్మగారు	..	నరసన్నపేట

శ్రీమదచల పరిపూర్ణలగు అరట్ల రామరావు సమరస నిర్మల
ప్రజ్ఞాన విలక్షణస్వామి వారి శిష్యమండలి.

శ్రీ అ. ప. బొట్ట కామన్న	తంగుళ్ళపేట.
, నారాయణమ్మ	,
, రామ్మూర్తి	,
, సుందరం	,
, తిరుమ్మూర్తి (భూమానంద)	,
, జేజమ్మ	,
, ముక్కల లింగమూర్త్యాచారి	
(నిశ్చలానంద) రామచంద్రపుర అగ్రహారం	
, జుత్తు చంద్రయ్య	,
, యాళ్ళ అప్పన్న	,
, గేదెల వరదరాజులు	
, కర్తి పండా	వరదరాజపురం
, అప్పలమ్మ	,
, కొంపెల్ల నానమ్మ (గురుకరుణాకుమారి)	భట్లపాలిక
, ఆకెళ్ళ సీతమ్మ	,
, నిడదవోలు శ్రీరంగం	,
, ఆకెళ్ళ నరశింహం	,
, నిడదవోలు రత్తమ్మ	,
, చల్లగాలి సీతయ్యమ్మ	,
, చేబోలు కృష్ణ వేణమ్మ సహ సూర్యనారాయణ	
నిమ్మశంక అనిమిషస్వామి	శానపిల్లంక
, మునికుట్ల ప్రకాశమ్మ	శానపిల్లంక
, లక్ష్మోజ సుందరమ్మ	,
, కొనస సత్యవతమ్మ నిరవయనిశ్చలకుమారి	,

(శ్రీ). అ. వ. నిడదవోలు బామ్మ (నిష్కణాంబ)	శానపిల్లంక
, రాలి మాచరమ్మ	,
, మేకా సత్యనారాయణ	,
, మేకా పెదశ్రీరామ్మూర్తి గారిభార్య పాపాయమ్మ	,
, ఒకభక్తురాలు	,
, నిడదవోలు రామంగారిభార్య సావిత్రిమ్మ	,
, గోల్ సూర్యకాంతమ్మ	,
, ముంగండ చిట్టిమ్మ	,
, మేడిది పుల్లమ్మ	,
, మతుకుమిల్లి లక్ష్మీనరసమ్మ	,
, మతుకుమిల్లి సీతమ్మ	శానపిల్లంక మూలపాలం
, పుట్టా సీతమ్మ	చేకి
, బత్తుల వెంకట్రావణమ్మ	,
, నెక్కంటి సుబ్బలమ్మ	ఆచంట
, నెక్కంటి వెంకట్రామ్మ	,
, సూరమ్మ	మూలపాలం శానపిల్లంక
, బులుసు నాగరత్నమ్మ	గంగలకుట్టి
, వెంపరాల సావిత్రిమ్మ (నిగూఢదర్శని)	తొండవరం
, మప్పలపూడి నాగన్న (నిర్మల విచారణస్వామి) వానపల్లి.	,
, , సూరమాంబ	,
, అప్పల్లి విశ్వనాథం (నిష్క-పటానంద)	,
, , సోదేమాంబ	,
, ఆచాళ్ళ మాణిక్యాంబ (యద్ధాబోధోపదేశికి)	,
, మప్పలపూడి తాతారావు	,
, , వెంకట్రావు	,
, అన్నం దేవర తాతబ్బాయి	,
, , వెంకాయమ్మ	,
, బండారు సుబ్బయ్యమ్మనే బుల్లమ్మ	,

(శ్రీ). అ. ప. అప్పల్లి అన్నపూర్ణమ్మ	వానపల్లి.
, గండికోట సుభద్రాంబ (అమలాంబ)	తొండవరం
, ఉప్పలూరి అన్నపూర్ణమ్మ	,
, దుప్పలపూడి రత్నమ్మ	వానపల్లి.
, ముందుూరి భీమరాంబ	,
, దేవరపల్లి బాపినీడు	పామర్య.
, , వెంకట్రత్నం	,
, , వీరాభిషేకగారి భార్య లక్ష్మీనరసమ్మ	,
, , సర్వారాయుడుగారిభార్య కాంతమ్మ	,
, , వీరన్నగారిభార్య రత్నమ్మ	,
, తోలేటి వెంకట్రామణ బి.ఎ. తెలుగుపండిట్.	డోకిపర్య.
, ద్వారంపూడి నారాయణరెడ్డి	తొస్సిపూడి
, , కృష్ణారెడ్డి	,
, , వెంకట్రామ్మ	,
, , వీ కు వెంకట్రామ్మ	,
, , సూరమ్మ	,
, , వెంకాయమ్మ	,
, మల్లిడి బుల్లమ్మాయి	.
, కరి బుల్లమ్మ	,
, మేడపాటి సత్యవతమ్మ	అనపర్తి.
, సత్తి మాణిక్యమ్మ	,
, తేతలి సూరమ్మ	తొస్సిపూడి.
, మేడపాటి సుబ్బమ్మ	,
, గొలుగూరి లక్ష్మమ్మ	,
, చిట్టూరి సత్యనారాయణగారిభార్యబుల్లమ్మాయి	ఉండూరు.
, చిగురుపాటి వీరాభిషేకగారిభార్య సత్యవతమ్మ	,
, , తాతబ్బాయిగారిభార్య జానికమ్మ	,

(శ్రీ). అ. ప. నేమాని హనుమంతరావుగారిభార్య వీరభద్రమ్మ ఉండూరు.

,	కానిమిల్లి సుబ్బమ్మ	,
,	చిగురుపాటి అప్పారావుగారిభార్య సూర్యకాంతమ్మ	,
,	కొరిపిల్లి వెంకన్నగారిభార్య జానికమ్మ	,
,	నేమాని వీరాజుగారి భార్య పాపాయమ్మ	,
,	చిరుకూరి అచ్యుతరామయ్యగారిభార్యరవణమ్మ	,
,	కొరిపిల్లి వీరన్నగారిభార్య సుబ్బమ్మ	,
,	చిరుకూరి సత్యన్నారాయణగారిభార్యవెంకయ్యమ్మ	,
,	బలుసు సత్యన్నారాయణభార్య అచ్యుతం	,
,	కొరిపిల్లి కృష్ణారావుగారిభార్య వెంకట్రామణమ్మ	,
,	, సూరన్నగారిభార్య సుందర మాణిక్యం	,
,	, సత్యంగారిభార్య బుల్లివీరమ్మ	,
,	, అప్పారావుగారిభార్య భూషణం	,
,	, వీరాజుగారిభార్య బుల్లమ్మాయి	,
,	, మహాలక్ష్మి	,
,	సాగిరాజు రాజయ్యమ్మ	తనుమళ్ళ
,	చింతలపాటి వెంకయ్యమ్మ	,
,	సాగి సూరయ్యమ్మ	,
,	సాగిరాజు అప్పలనరసయ్యమ్మ	-
...	దాట్ల సుభద్రమ్మ	-
...	తాడి వెంకన్నగారిభార్య మంగయ్యమ్మ	కొమరిపాలెం
...	తాడి వెంకన్న	-
...	మల్లడి వీర్రెడ్డి	రాయవరం
...	, అమ్మిరెడ్డి	-
...	సబ్బేశ్వర సత్యవతమ్మ	-
...	యాదగం శేషమ్మ	-
...	ద్వారంపూడి మంగయ్యమ్మ	మాచవరం

(శ్రీ). అ. ప. సబ్బెళ్ళ మంగయ్యమ్మ

మాచవరం

...	సత్తి సత్తెమ్మ	-
...	మండ బాపిరెడ్డి	-
...	, సత్తెమ్మ	-
...	, సత్తిరెడ్డి	-
...	తాడి శేషమ్మ	-
...	కరి సుబ్బయ్యమ్మ	-
...	, గంగన్నగారి భార్య సుబ్బయ్యమ్మ	-
...	మేడపాటి బుల్లసూరీడు	-
...	గొలుసూరి వెంకట్రాజుగారిభార్య మాణిక్యం	-
...	కరి బుల్లమ్మాయి	పులగుర్ర
...	యెండమూరు మహాలక్ష్మమ్మ	-
...	, గంగాలమ్మ	-
...	సబ్బెళ్ళ బుల్లి వీరమ్మ	-
...	తాడి సత్తిరెడ్డి	-
...	, మాణిక్యమ్మ	-
...	మ్మిడి శేషయ్యమ్మ	-
...	తోటకూర సూరమ్మ	-
...	తాడి సత్తెమ్మ	-
...	, అమ్మాయి	-
...	, వీరమ్మ	-
...	బొప్పని శేషమ్మ	-
...	మేకా రామాయణి	-
...	కొప్పిలి శేషమ్మ	-
...	చా గన్నెమ్మ	-
...	, పుల్లమ్మ	-
...	మొండి సుబ్బయ్యమ్మ	-

శ్రీ. అ. ప.	దేవశ్య అమృతగారిభార్య సత్యవతమ్మ	పందలపాక
,	పత్తిపాటి సత్యంగారిభార్య శేషమ్మ	,
,	పడాల కృష్ణమూర్తిగారిభార్య వీరమ్మ	,
,	నిడదవోలు వెంకమ్మ	,
,	బొడ్డున్ బంగారమ్మ	,
,	కరి) సుబ్బయ్యమ్మ	,
,	పాతూరి అమృతగారిభార్య బుల్లమ్మ	,
,	రాయుడు చినసూరమ్మ	,
,	సబ్బేశ్వ బులివీరమ్మ	,
,	పడాల వెంకటరెడ్డి	అర్తమూడు
,	పడాల సూరమ్మ	,
,	తేలి మంగయ్యమ్మ	,
,	సత్తి మంగయ్యమ్మ	,
,	చింతా మంగయ్యమ్మ	,
,	కరి) బుల్లమ్మ	,
,	కరి) అమృతమ్మ	,
,	కరి) రామకృష్ణారెడ్డి	,
,	కరి) మాణిక్యం	,
,	తమనంపూడి మంగయ్యమ్మ	,
,	గొలుగూరి గొల్లమ్మ	,
,	తమనంపూడి వీరమ్మ	,
,	చిల్ల సూరమ్మ	,
,	తమనంపూడి రామిరెడ్డి అనే అబ్బాయి	,
,	కాసులమ్మ	,
,	పడాల వీరమ్మ	,
,	తాడి మాణిక్యం	,
,	తేలి సూరమ్మ	,

(శ్రీ). అ. ప.	నల్లమిల్లి గంగమ్మ	అర్తమూడు
...	ముత్యాల తాతబ్బాయి	చెల్లూరు
...	బుల్లెమ్మ	,
...	దేవళ్ళ వీరమ్మ	,
...	వల్లూరి సూరమ్మ	,
...	ముత్యాల వీరమ్మ	,
...	ఇమ్మెళ్ళ పెదనత్తిరాజు	పెద్దాడ
...	రామేశ్వరపు పట్టాభి	,
...	యిందన సుబ్బారావు	అనకాపల్లి
...	యేలూరి ముత్యాలమ్మ	వేమగిరి
...	కొత్తలంక మహాలక్ష్మమ్మ	,
...	కొత్తలంక చిట్టెమ్మ	,
...	రావిపాటి శేషమ్మ	,
...	రావిపాటి సుబ్బమ్మ	,
...	రావిపాటి మంగమ్మ	,
...	మద్దిరెడ్డి మాణిక్యం	,
...	రావిపాటి సుభద్రమ్మ	,
...	మరివాడ మహాలక్ష్మమ్మ	కపిలేశ్వరపురం
...	మరివాడ సూరమ్మ	,
...	కామిని రామబుల్లమ్మ	,
...	పెనుమత్స వెంకటపతిరాజు	దేవరపల్లి

—: (శ్రీ)కాకళ జిల్లా కాసీబుగ్గలో :—

(శ్రీ) సమరస నిర్మలానంద సన్యసాచార్యులవారి శిష్యమండలి

(శ్రీ). అ. ప.	పెంట జానికమ్మ సహ దాలయాచార్యులు	కాశీబుగ్గ
...	పెంటగురుమూర్తి	,
...	సప్త కామన్నపాత్రో	,
...	పెంట అమ్మన్నమ్మ	,

శ్రీ దాలయాచార్యుల శిష్యమండలి

శ్రీ. అ. ప. పరశురామ్ మహాపాత్రా	కాశీబుద్ధ
... తలపాక మృత్యుంజయాచారి	,
... నప్పశశి రేకమ్మ	,
... గున్న అప్పలస్వామి యీ సావిత్రిమ్మ	బాలిగాం
... గున్న వెంకటస్వామి యీ కృష్ణ వేణమ్మ	,
... వల్లభ లక్ష్మమ్మ	,
... యేరుకోల మోహనరావు	పితాడి

శ్రీ నిర్మలవిచార్ దుప్పలపూడి నాగన్నగారి శిష్యమండలి - వానపల్లి.

శ్రీ. అ. ప. కడలి సూర్యనారాయణమూర్తి	వానపల్లి
... వనుం రామన్న	,
... రాయిడు నారాయణమూర్తి	,
... ఓండపు శేషాయమ్మ	,
... బండారు తాయారమ్మ	,
... బండారు రత్నము	,
... తోలేటి వీరవెంకట్రావు	రాజమండ్రి
... తోలేటి సత్యనారాయణ	,
... తోలేటి పాపాయమ్మ	,
... తోలేటి సీతమ్మ	,
... రాజామణి	,
... లక్ష్మీకాంతం	,
... కంసాలి బ్రహ్మము	,
... రత్నావతి	,
... సత్యవతి	,
... బూరమ్మ	,
... గొలకోటి చల్లాయమ్మ	చంద్రవరం

(శ్రీ). అ. ప. పేక్ లాల్ సాహేబు

కొణితివాడ

...	బూబమ్మ	,
...	తానేలంక వీరన్న	దేవరపల్లి
...	తానేలంక వెరియ్య	,
...	తానేలంక సూరేకాంతము	,
...	గవర సత్యన్నారాయణమూర్తి	,
...	నల్ల వెరియ్య	మందపల్లి
...	గొలుగూరి జగన్నాథరెడ్డి (మునసబు)	కామరాజులంక
...	సత్తి రామిరెడ్డి	,
...	చిట్టెమ్మ	,
...	పేక్ సూరేకాంతం	ర్యాలి
...	శి కాకోళ్ళ సత్యన్నారాయణ	వాడపాలెం
...	బండారు వీరన్న	,
...	అమ్మ అన్నాజీరావు (ప్రీడరు)	అమలాపురం
...	నాంచారమ్మ	వనుగపల్లి
...	రత్నంబ	,

—* విషయ సూచిక *—

	పేజీ
పరిపూర్ణ బోధస్తుతి	1
మహానంకల్పము	1
అనుష్ఠాన విధి	3
పార్థమినాడుచేసే నిజగురుపూజావిధానము ప్రారంభం	16
గురువాకోపనిషత్తు	37
అసంతోపనిషత్తు సంస్కృతాంధ్రములు	38, 39
శక్తిద్వయనిరాశకంబైన శుద్ధనిగ్గతత్వకందార్థ } అమృతగంగాతరంగిణి ప్రథమోధ్యాయం	55
దీక్షతో గురుదీక్ష తెలియండి	62
ద్వితీయోధ్యాయ ప్రారంభం	63
తృతీయోధ్యాయ ప్రారంభం	81
చతుర్థోధ్యాయ ప్రారంభం	95
పంచమోధ్యాయ ప్రారంభం	110
(శ్రీ) పడాల గంగయ్యమ్మగారి నిర్యాణంపాట	125
(శ్రీ) గంగయ్యమ్మగారిపై పూజపాట	126
„ ప్రథమ సంవత్సర వార్షికారాధనపాట	127
„ మంగళహారతి	128
నక్షత్రమాల జంటకందార్థములు	129
పలుకులావెలది దుర్గానందపాట యోగములలో	137
దుర్గానంద నీనుడెంద	138
చామచలంబుల	139
మిత్రమా పూర్ణ బోధ	141
పాలకడలిశయన	142
పదరాపరమాధ్యమైగుగగన్	143

తెరదీసెనే	144
లెండిగురుభక్తులారా	145
పలుకైన పలుకవేర	145
చెల్లీరో వినవె	146
ద్వాదశిదోశి	147
ప్రణవాతీత	248
ఆశతో వినండయ్యా	149
చల్లనిదేవా	158
చల్ సోదరులారా	159
మంగళం నవద్వారం	160
హారతీనర్పింతునోదేవా	161
హారతీయిదే	162

శ్రీ శివరమదీక్షిత అచలఋషీ పరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీమద్గురు సరస్వతీ దుర్గానంద పంచదసీస్వామి సద్గురుపరబ్రహ్మణేనమః

—* పరిపూర్ణ బోధస్తుతి *—

శ్లో॥ ఉపస్యాంతర్నాది మధ్యం । సహికర చరణం । సనామగోత్రం ।
ససూత్రం, నోజాతిర్ నై వవర్ణా । నభవతి పురుషో । నానపుంసం
సచస్త్రీం, నాకారం నై వకారం । సహి జనన మరణం ।
నాస్తి పుణ్యం । న పాపం, నోతత్సం తత్ప్రమేకం । సహజ సమ
నసం । సద్గురుం తన్నమామి ॥

శ్లో॥ ఆత్మానాత్మ వినాశహేతుమనిశం । సర్వాత్రి రిక్తం శుభం
పూర్ణాత్పూర్ణ మనామయం । సుఖతరం సర్వాపద ధ్వంసకం
సర్వజ్ఞాన వినాశకం గురుపదం । సర్వాత్మకం నిర్మలం
సర్వభ్రాంతి విచ్ఛేదం గుణహరం । సంపూర్ణ బోధం నమః

శ్లో॥ సజ్జాతం పరివస్తు నిత్య మచలం । సత్యంస్థితం శాశ్వతం
నిత్యానిత్య వివేకబేధ రహితం । నిర్ణామ నిర్లేపకం
సర్వవృత్తయః కీనకంచ సతతం । సర్వత్ర సంస్థంపరం
పంచేహం పరిపూర్ణబోధ మనిశం । పంచేహ నాశం ప్రభుం॥

—* మ హా స ం క ల్ప ము *—

పంచదశీ మహామంత్రాధ్యాంతర్గత ॥ జగన్మృశ్మిమధ్యే । అశరీర గురు
పద శాంతిస్సాన మహాంకరిష్యే । శ్రీఖండాఖండవిరహితాయ । మగ్ధు
పాద సన్నిధౌ । శ్రీ నిజగురు దర్శనస్పర్శన । కరుణాకటాక్ష వీక్షణ సిన్ధ్యం ।
శ్రీనిజగురు బంధు । సరాపూజా మంత్రానుష్ఠాన । విధాన మహాంకరిష్యే

అస్మిన్ గురుపదశాంతి స్నాన సమయే । మద్రుమ సృష్టారభ్యాం ।
 బ్రహ్మానందనామ సంవత్సరే । తైర్యాతీత అవ్యక్తన్నామఋణౌ । జ్ఞానా
 జ్ఞాన సూత్రమాసే । కేవలాత్మ పక్షే । జన్మాంతర మర్మ పుణ్యతిథౌ ।
 నిమగ్నావాసరే ప్రకృతిద్వయ దోషరహిత నక్షత్రే స్వప్నా వరణోత్త్రస్య
 శ్రీమద్గురు సరస్వతీ దుర్గానంద పంచదసీస్వామి నిజగురు రాజయోగినామ
 ధేయస్య । అవినాశశ్చందాయ । అభవోదేవాయ । అమృత బీజాయ ।
 భగవోబ్రహ్మై వాహమస్మీయనాం పదార్థరాహిత్య ప్రసేయ శక్త్యాయ
 నమమ్యపహణిక స్వప్నోత్సాహానాం । బ్రాహ్మ యవ్వచ కౌమార వాఙ్మయ
 కాతే । విద్యావిద్య । కర్మజన్మవాసన రహితాయాం । నిర్గుణంగ నిజగురు
 పదశాంతి స్థానసిద్ధర్థం । యోగకోపచార పూజావిధాన మహంకరిస్మ్యే ।

(శ్రీ) సద్గురుభ్యోష్టమః

—* అ నుష్టా న వి ధి *—

—: గురుపరంపరధ్యానం :—

సమో బ్రహ్మదిభ్యో । బ్రహ్మవిద్యా సాంప్రదాయకః పుభ్యో ॥
వంశఋషిభ్యో । మహద్భ్యో సమోగురుభ్యః ॥ సర్వోపప్లవరహితః ।
ప్రజ్ఞాన ఘనపత్యగ్ధో । బ్రహ్మైవాహమస్మి । అహంపదార్థ రహితః॥

—: శ్రీ మహావిష్ణు సాంప్రదాయం :—

శ్లో॥ (శ్రీ)బ్రహ్మవిద్యా గురు విష్ణు సూర్యం
(శ్రీ) యాజ్ఞవల్క్యం జనకం శుకం
సాంసేవమీశం । కృష్ణంచ అర్జునం
పంచే గురునా గురుగానకాంతం॥

—: శ్రీ చంద్రమ దీక్షిత సాంప్రదాయం :—

శ్లో॥ (శ్రీ)ధరః, వ్యామిశంబత్వం । బోధకాచార సువ్యయం
భావాతీత మనాంపంచే । సుఖజ్ఞానైక స్మృతం॥

శ్లో॥ పంచారం జనమందారం । పంచేహం తన్నిరంతరం
రామార్జున వంశజం శుద్ధం । శివరామాఖ్య దీక్షితం॥

శ్లో॥ యశ్యబోధ దయాత్వం । బ్రహ్మైవేద్య వగమ్యతే॥
శివగామే విధిక్యాతం । తద్దేవత ముపాస్మహే॥

శ్లో॥ కామాది నిరూపాంతారం । రామలింగాఖ్య చరణామృతసాస
సాంసంగం, సరమాకాశ్యగురుంపంచం । భ్యాసం పంచేమర్జునం॥

శ్లో॥ (శ్రీ)మద్దేశికాన్వయాద్విశంధో మనోమయం । నిత్యసాంద్రోకృతామృత
చ దీక్షితే (శ్రీ)నన్నాగార్య । గురుంపంచం॥

- శ్లో॥ శ్రీనాగార్చ్య పాదకమలామృత పానభృంగం భావాతీత
పరమ గుంహ్యభ్యం । బలరామాఖ్యపండితం॥
- శ్లో॥ శ్రీబలరామార్చ్య చరణసేవా దురంధరం । అచలపరిపూర్ణ
కేవలాత్మ స్వరూపకం । శ్రీకృష్ణమాచార్య పాదద్వంద్వంభజే
- శ్లో॥ శ్రీకృష్ణమాచార్య పాదపంకజ చంచరీకం ।
శ్రీరాజయోగకులనార్థిపూర్ణభోమం
శ్రీసమరస నిర్మలానంద
సన్యసాచార్య సమయచరణం భజామ్యహం
- శ్లో॥ శ్రీసన్యసయ్య ప్రభు దేశికేమృతకారణం
శ్రీపూర్ణబోధ పుత్రత్వ పరమ ప్రకాశకం
శ్రీమధ్దానంద సరస్వతీ పంచదసీస్వామి
సద్గురు చరణం భజామ్యహం॥
- శ్లో॥ శ్రీసరస్వతీ దుష్టానంద పంచదసీస్వామి
తిప్రసాద ప్రచ్ఛిష్ట స్పీకర కేణువ్
శ్రీరామ సమరసనిర్మల ప్రజ్ఞానవిలక్షణ
సద్గురు చరణం భజామ్యహం॥
- శ్లో॥ అన్మద్గురు సమాంభం । కృష్ణసాంధీప మధ్యహం
శ్రీమహావిష్ణు సర్వంతాం । నందేగురు పరంపరం॥

—: శ్రీ విమలాంబ కామేశ్వరమ్మగారి ధ్యాన శ్లోకం :—

- శ్లో॥ శ్రీసన్యసాచార్య పాదకమలామృత పానభృంగం
శ్రీసమరస నిర్మలానంద వీరభద్రసనాచారిణం
శ్రీపూర్ణబోధ పుత్రత్వ పరమప్రబోధిణం
విమలాంబకామేశ్వరీ సద్గురుచరణం భజామ్యహం ॥
- శ్లో॥ శ్రీవిమలాంబకామేశ్వరీ పదపంకజ చంచరీకం
శ్రీహిమవర్షచ శివరామద్వితీత వీరభద్రసనాచారిణం

శ్రీపడాలాస్వయ పరిపూర్ణబోధ కంఠీరవాంబ
మాతృశ్రీ గంగయాంబ సర్వదుఃఖరణం భజామ్యహం॥

జై శ్రీసర్గురు పృథు మహారాజకీ జై॥

—: శ్రీ నిజ గురు లము పూతా విధానము :—

గురుబ్రహ్మ గురోద్విష్టం । గురుదేవో మహేశ్వరః
గురుసాక్షాత్పరంబ్రహ్మం । తస్మై శ్రీగురవేన్నమః॥

సృష్టినందం పరమసుఖదం । కేవలం జ్ఞానమూర్తిం
ద్వంద్వాతీతం గగన సర్వతం । తత్పరమశ్యామిలమృతం
సకంఠిత్యం విమల మచలం । సర్వధీ సాక్షిభూతం
భావాతీతం త్రిగుణ రహితం । సర్గురుం తన్నమామి॥

భ్యాస మావాహనం సింహాసనం । పాద్యం తలై పశ్య
అర్ఘ్యమాచమనియ్యంచ । స్నానం పంచామృతైస్సహ॥

శుద్ధోదకం వస్త్రయ్యుగ్మం । యజ్ఞ సూత్రం విభాషణం
విలేపనం చాక్షతాంపుష్పం । స్వర్ణ వినిర్మితం॥

సూపదీపంచ నైవేద్యం । పానీయ్యం ఫలమేవచ
తాంబూలం దక్షణార్చిక్యం । మంత్రపుష్పం పృథక్షణం॥

సమస్కారం దేశికేంద్రం । మయాతుభ్యం నివేదయేత్
కృపయా గృహ్యతాం స్వామిన్ । న్యూనాధిక్యం న చింతయా॥

లఘుపూజా విధిన్ । భాగవతకృష్ణ ద్విజస్మనా
రచితంశోక్తృవక్తుణా । మిదం మోక్షకరం పఠం॥

—: ప రి పూ ర్ణ అ చ ల ఛా నం :—

పూర్వమేవ నిరాలంబం । ఆగ్నేయే నిర్గుణం తథా
వక్షణే నిత్యశుక్లంచ । నైరుత్యే నిరుపవ్రీతం॥

శ్లో॥ పశ్చిమే నిష్కళంచైవ । వాయువ్యేచ నిరంజనం
ఉత్తరేశ నిరాకాశం । ఈశాన్యో నిర్మలాభవేత్ ॥

శ్లో॥ ఉద్ధృమేవ నిరాకారం । అధశ్చ నిర్వికారకః
అంతఃపహిశ్చ సర్వతః । అచలోయం సనాతనః॥

—: ప రా పూ జా :—

శ్లో॥ పూజస్యావాహనం కుతః । సర్వాధారస్యచాసనం
స్వచ్ఛస్య పాద్యమర్ఘ్యంచ । శుద్ధస్యాచమనం కుతః॥

శ్లో॥ నిర్మలస్య కుతస్నానం । వస్త్రం విశోదరశ్యచ
విరాలంబస్యోపవీతం । రమస్యాభరణం కుతః॥

శ్లో॥ నిర్దేవస్య కుతోగంధః । పుష్పం నిర్వాసనస్యచ
నిర్గంధస్య కుతోఘాపః । స్వప్రకాశస్య దీపకం॥

శ్లో॥ నిత్యతృప్తస్య నైవేద్యం । నిష్కామస్య ఫలంకుతః
తాంబూలం విభోకుతః । నిత్యానందస్య దక్షిణా॥

శ్లో॥ స్వయంప్రకాశ మానస్య । కుతోనీరాజనాదికం
ప్రదక్షణ మనంతస్య । అద్వితీయస్యకాస్తుతిః॥

శ్లో॥ అంతఃపహిశ్చపూజస్య । కథముద్వాసనంభవేత్
ఇయమేవ పరాపూజా । సర్వావస్తాసు సర్వదా॥

శ్లో॥ ప్రేమబుద్ధ్యాను సర్వేశో । మనోదేవో నివేశయేత్
సమామజ్ఞాన జీవానాం । సమస్తారిష్టశాంతయే
యద్యభోధవ్య మఖిలం । తత్తద్భక్త్యా బ్రహ్మహం॥
ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥

---: శ్రీ గురుమాలా మంత్రము :---

ఓం సమశ్రీ గురుదేవాయ । పరమ పురుషాయ । స్వదేవతా
సశేకరాయ । సర్వారిష్ట వినాశాయ । సర్వమంత్ర వేదనాయ । త్రిమూర్తయే
నమః॥

(శ్రీ) సర్వమభ్యాసము:

—* ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్రం *—

శ్లోకము :- వికార రహితమేవ ఈశ్వరః॥

శ్లోకము :- అభావం శివం అశివం సలిప్యతే = 12

శ్లోకము :- నిరాకార పరిపూర్ణం యేమిలేదు = 12

శ్లోకము :- అయంవ్యభిచారిణోపీన భవతి = 12

శ్లోకము :- ఈ సుత్రబట్టబయలు యేమిలేదు = 12.

—* ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్ర మూలం *—

అశ్వశ్రీ ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్రస్య | అచలఋషిః | అవినాశ
శ్లోకము | అప్రమేయ శక్తిః | అభవోదేవతా | అమృతబీజం అయమా
త్మా తత్త్వమశ్యాది | జ్ఞాన రహిత కీలకం అఖల కాలేషు పరిపూర్ణమస్తి |
మాయాసహిత మేతత్ప్రపంచాదికంనాస్తీతి | నిశ్చయ సిద్ధ్యం | ద్వాద
శాక్షరీ మహామంత్ర) జంపంకరిష్యే ||

— * అథ అంగన్యాసః *—

అయమఖండాయ :- అంగుస్తాభ్యాంనమః

వ్యోమభావాయ :- తర్జనీభ్యాంనమః

బాహ్యప్రమేయాయ :- మధ్యమాభ్యాంనమః

కోపీన భవతీత్యనంగాయ :- అనామికాభ్యాం నమః

అయమవాత్యాయ :- కసిష్ఠకాభ్యాం నమః

వ్యూహాభ్యాం కోపీన భవతీ అశరీరాయ :- కరతలకం పృష్ఠాభ్యాంనమః॥

— * అథ హృదయాదిన్యాసః *—

అయమఖండాయ :- హృదయాయనమః

వ్యూమభావాయ :- శిరసేస్వాహ

బాహ్యప్రమేయాయ :- శిఖాయేవోషట్

కోపీన భవతీత్యనంగాయ :- కవచాయుహం

అయమవాత్యాయ :- నేత్రిత్రయాయ వోషట్

వ్యర్థబాహ్యకోపీనభవతి అశరీరాయ :- హస్త్రాయ ఘట్

బ్రహ్మైవాహమస్మీయహం పద్ధా రహితః

భూచ్ఛవస్వరోమితి దిగ్భూధః దృష్టదర్శన దృశ్యాది రహితః

—* మంత్రి సారం *—

॥ ఏ తస్మిన్ భ్యాశ్చ వియత్ । కించిన్నాస్థితీమయా
కృపయా పరమం ప్రోక్తం । భజాగ్రే ద్వాదశాక్షరం॥

—* మత్రి ధ్యానము *—

॥ అచలం చాద్యం సర్వలోకేషు పూజ్యం
సర్వాతీతం స్వానుభూతావ గమ్యం
సర్వాభాద్యం సర్వకర్తుత్వ సూన్యం
సర్వా వేద్యం సర్వసూన్యం సబాహ్యం॥

॥ అవాత్మ్యం హ్యఖండం । హ్యలక్ష్యం హ్యభాద్యం
హ్యసంగం హ్యవేద్యం । హ్యచింత్యం హ్యరూపం
హ్యసాద్యం హ్యనాద్యం । హ్యతీతం హ్యసంతం
హశుద్ధం హ్యబుద్ధం । హ్యనామం నమామి॥

—* మత్రి ర్థం *—

॥ మృత్యుజన్మ భయదుఃఖ వృజ్జితం
సర్వదృశ్యదృక్ దృష్ట నాశనం
అప్రత్యక్షమమలం నిరామయం
అనుపమాన శివం నమామ్యహం॥

॥ నిత్యపూర్ణాయ నత్యాయ । నిశ్చలాయ నిరీహ్యతే
నిరాకాశాయ నిత్యాయ । మద్రహితై చ మోక్షమహి॥

జై శ్రీగురు.

—: షోడశాక్షరీ మహామంత్ర మూలము :—

అస్మశ్రీ నిమపమాన షోడశాక్షరీ మహామంత్రస్య | నిరంజన ఋషిః |
ద్వంద్వంకార నిశ్చందః | నిరామయ నిరాకాశోదేవతా నిరావరణ బీజం |
సైగ్మ్యగుప్తశక్తిః | నిర్గుణ ప్రజ్ఞానరహిత కీలకం | నిఖలకాలేషు మాయా
సహిత షడ్భూతరహిత నిశ్చయ సిద్ధ్యర్థం | షోడశాక్షరీ మహామంత్రో జపం
కరిష్యే ||

—: అ ధ అం గ న్యా స :—

మూలం ద్వింద్వాయ :— అంగుస్తాభ్యాం నమః
అభావం నిశ్చలాయ :— తజ్జనీభ్యాం నమః
ఇదం నిరవయామి :— మధ్యమాభ్యాం నమః
జ్ఞాతుం నిర్మలాయ :— అనామికాభ్యాం నమః
నశరీరం నిరతిశయామి :— కన్యకాభ్యాం నమః
సకిమస్తి నిర్మోహాయ :— కరతలకర పృష్ఠాభ్యాం నమః

—: అధ హృదయాదీన్యాసః :—

మూలం ద్వింద్వాయ :— హృదయానమః
అభావం నిశ్చలాయ :— శిరసే స్వాహా
ఇదం నిరవయామి :— శిఖాయై వౌషట్
జ్ఞాతుం నిర్మలాయ :— కవచాయుహం
నశరీరం నిరతిశయామి :— శ్రేత్రత్రయానమః
సకిమస్తి నిర్మోహాయ :— హస్తాయ ఫట్
మూలాభావ మిదం జ్ఞాతుం నశరీరం సకిమస్తి భూర్భువస్స్వలోమి
దిగ్బంధః |

—: మం త్రో సారం :—

సర్వైర్మూల మేదాతజ్ఞాన | శ్చరీరం నాస్తి కేవలం
షోడశాక్షరీ తత్ సిద్ధ | మిమవప్యనిశం భజే ||

సర్వనిగమ గుహ్యం | శాశ్వతం సర్వకాలం
సకల దివిజ వంద్యం | సర్వదిక్పూర్ణ మచలం

సకల భయ నివారం । సర్వలోకాంతరస్తు ।
సకల ముని హృది స్థం సర్వదేశ ప్రశస్తం ॥

—: మంత్రి ధ్యానం :—

శ్లో॥ పజ్ఞాతం పరవస్తురూపరహితం । నిస్తేజశ్చామృతం సదా ।
నిష్కామం నిరుపాసనం నిరుపమం । నిర్దేశ రహితం శివం
నిత్యాభాస విచక్షితం విహిత సద్వ్యాపార సూన్యం సదా
నిస్సంగం నిరుపాధికం । నిరవయం నిత్యంస్థితం నిర్మలం ॥

—: మంత్రి ర్థం :—

శ్లో॥ ఆనంద రహిత మచలం స్మరామి
నిర్ఘాత నిర్ఘోత నిరీందియత్వం
నిర్మోహ నిర్ద్వంద్వ నిరూప సత్త్వం
మహాస్థయం నిత్యం మహాసమామి ॥

శ్లో॥ నిరాలంబాయ నిత్యాయ । నిర్మలాయ నిరంజన
నిత్యశుద్ధాయ బుద్ధాయ । వస్తుమద్రహితన్నమః

పంచదశీ మహామంత్రము. దృష్టాంతము.

స్వప్నే ప్రతీయమాన రూపాణిచ యథాతథా = 15
కలలో తోచిన శరీరాతేలాగో ఆలాగే = 15

దాష్టాంతము లేక ప్రత్యక్షము.

కర్పూర దీప సంయోగం జ్యోతిరూపం యథాతథా
కర్పూరము కలికకూడితె యేలాగో ఆలాగే

సర్వం (శ్రీ) సద్గురు చరణారవిందాపణమస్తు.

శ్లో (శ్రీ) నిజగురు శివరామ దీక్షిత ప్రభు మహారాజాకీర్తి

(శ్రీ) మధుగు సుస్వతీ మర్గానంద పంచదశీస్వామి సద్గురు ప్రభు

మహారాజాకీర్తి శ్లో.

—* గురు పరంపరా మంగళ హారతి *—

ఇదిగో హారతీ । సదాజన్మరహితులకును ॥ ఇదిగో ॥

- (1) శ్రీమన్నారాయణ పరశ్రీ సర్గునకునూ । నీమామిడువక నిజగురు
శ్రీసూర్యునకునూ ॥ భూమాసమతుల్యుండో యాజ్ఞావల్క్యున కిప్పుడూ
రామునిమామా జనకరాజ యోగులకూ ॥ ఇదిగో హారతీ ॥
- (2) శ్రీశుకమహాబుషివరులకు సత్యమునేలేననుచూ । దేశిక సాంధ్యుల
కిదెద్దయదోహరహితముతో । ఆశారహితుండై యానాటకసూత్ర
ము కలయనె । దేశిక శ్రీకృష్ణునకును । భామిని చుక్కెణిమణి ॥ ఇది
గో హారతీ ॥
- (3) శ్రీధర శివరాములకును నాదరహిత మిది యనుచు ।
సాదరముగ సర్గుడుడో రామాలింగాయ్యలకును ।
బాధలు బాపిన సర్గుడు దేశికయ్యకు ముడమున
యీధర పరమారాధ్య । శివనందా నాగయ్యల ॥ ఇదిగో హారతీ ॥
- (4) కవటానాటక మిదియని పరమవరోక్షముజేసి,
ద్విపదార్థములు వ్రాసిన బలరామాచార్యులకును
చపలాచిత్తమువిడచి కృష్ణామాచార్యులకును
విపులామా పల్లెరమున కర్చుర హారతి బట్టుచు ॥ ఇదిగో హారతీ ॥
- (5) అంతరబహిరమునంగల మంతన రహితముదెల్పి
సంతాకూటములోనన్ కలగానే కలిపి
ఇంతాతనయనరానీ భ్రాంతి రహితముమేల్పున
నంతము నేమీలేదను సన్యాసాచార్యులకును ॥ ఇదిగో హారతీ ॥
- (6) భద్రాద్వయకీతమందున భద్రము తానెరిగి
శుద్ధాద్వయద్రాలోపలి సాక్ష్యాతానరిగి
విద్రాలోమాట్లాడెనిజయున్నీ గల్గిన
భద్రాత్మక స్థితిపరుచా దుర్జయ్యాప్యులకు ॥ ఇదిగో హారతీ ॥

- (7) సతమత పామరజనులకు పరజేవిని నిల్పి
కొతలంకావలితో సహా సన్యసార్కులగొల్పి
మతిమతియూ నర్సక్కా గంగాయాంబలతోడ
సతతము సత్సభల్ జరిపెటి కామేశ్వరి గురుమాతకు || ఇదిగో ||
- (8) తొన్నుడుప్పర భవనంబున గురుమందిర మేర్పరచి ।
యీ స్పృహజగముల రెంటిని నిస్పృహగాజూచి । నష్టకు కామేశ్వరిచే కంఠీర్వాంబని యనబడు మష్టకు దేవుఁమాతౌ గంగా
యాంబకు యిచ్చుడూ ॥ యిదిగో హరతీ ॥
- (9) భారతి దుర్గానందుని తీరుగ తాగొల్పి
వారకగుర్తూమేనుల వర గురులకు నిచ్చి
పారావారముబాపే పరమాస్కరువరుడౌ
సీతామహాలక్ష్మీ సహ సమరస రామూలకు ॥ ఇదిగో ॥

ఇట్లు పైనివాసిన విధానముగా నిత్యమూప్రభాతమున భక్తులైన వారు శుచియై గురుపీఠ మేర్పరచుకొని నిత్యానుష్ఠానము చేసుకొని మనసము చేయవలెను. ఇట్లు అనుష్ఠాన మననము తరువాత మంత్ర జపము చేయవలెను. అది యెట్లునగా మొట్టమొదట “ఓం నమశ్రీగురుదేవాయ పరమపురుషాయ । సర్వదేవతా వశీకరాయ । సర్వార్విష్కవినాశాయ । సర్వమంత్ర ఛేదనాయ । త్రైలోక్యం వశమానాయస్వాహా ॥” అని వెంటనే స్వప్నే ప్రతీయమాన రూపాణిచ యథాతథా మూలాభావ మిదంజ్ఞాతా శరీరం సకిమస్తి” అని పూర్ణ సూచనను భావించుతూ “అయంవ్యక్త బాహ్యకోపీన భవతి” అని ద్వాదశిని జపించవలెను. సంస్కృతము నోరు తిరుగనివారు గురుమాలా మంత్రము మాత్రము ముఖ్యముగా నేర్చుకొని జపములో గురుమాలను మననము చేసి అనగా మనసులో అనుకొని వెంటనే “కలలోతోచిన శరీరా తేలాగో ఆలాగే ఈ మూలంలేని గురైరిగే శరీరం యేమీలేదు” అని బయలును భావనజేస్తూ “ఈ వృత్తబట్టబయలు యేమీలేదు” అని ఇపించి పూసను మార్చుకుంటూ 128 సార్లు అఖండ

పౌర్ణమినాడు చేసే నిజగురు పూజావిధానము.

—* శ్రీ నిజగురు పరంపరా వాహనం పాట *—

- (1) వేదాంతాచల నిర్గుణుడా । బాధలుబాపిన భవరహితా । శ్రీధర
దేవశరీర సమో । భక్తులనందర పాలించుటకై । పరమదయాకర
రావయ్యా । జయరామా శివరామా । జయజయ శ్రీ గురు
దీక్షిత రామా ॥ వేదాం ॥
- (2) అశరీరం బడె అంతట కలదని । అహముకు మూలము ఛేదన జేసి
శివరామార్య సింహాంతసమో । భక్తులనందర పాలించుటకై
పరమదయాకర రావయ్యా । జయరామా శివరామా । జయజయ
శ్రీగురు దీక్షితరామా ॥ వే॥
- (3) ముందుగ ద్వాదశి సూచననిచ్చి । బిందుజ జగమది లేదని దెప్పి
రామలింగార్య రమేశనమో । భక్తులనందర పాలించుటకై
పరమదయాకర రావయ్యా । జయరామా శివరామా । జయజయ
శ్రీగురు దీక్షితరామా ॥ వే॥
- (4) భూమను భద్రాచలమనుచూ । స్వామిని లే నెరుకని యన్నా ।
పరమారాధ్య పరేశనమో । భక్తులనందర పాలించుటకై పరమ
దయాకర రావయ్యా । జయరామా శివరామా జయజయ శ్రీ
గురు దీక్షిత రామా ॥ వే॥
- (5) హీరణ్యయాత్ర సునీలప్రభో । కారుణ్యమృత సాగరహో । దేవి
కేంద్ర గురుదేవసమో । భక్తులనందర పాలించుటకై పరమ
దయాకర రావయ్యా జయరామా శివరామా జయజయ శ్రీగురు
దీక్షితరామా ॥ వే॥
- (6) భవబంధన మది బాసితినీ । పాదోదకమే గోలితిని । పంజిత శివ
సందార్య సమో । భక్తులనందర పాలించుటకై పరమ దయాకరి
రావయ్యా జయరామా శివరామా । జయజయ శ్రీ గురు దీక్షిత
రామా ॥ వే॥

- శ్లో॥ నాదు బిందుకళాత్మకం । దశనాదబేధ విరోధకం
మంత్రరాజ విరాజితం । నిజమండలాంతర భాసితం
పంచవర్ణమఖండ మద్భుత మాదికారణ మత్యంతం
ప్రాత రేవహి మానసాంతర భావయేద్గురు పామకం॥
- శ్లో॥ స్థూలసూక్ష్మ సకారణాంతర । భేలనం పరిపాలనం
విశ్వతైజస ప్రాజ్ఞచేతన । మంత్రం నిఖిలాత్మకం
చిత్కళా పరిపూర్ణమంతర । చిత్సమాధి నిరూఢనం
ప్రాత రేవహి మానసాంతర । భావయేద్గురు పామకం॥
- శ్లో॥ పంచపంచ హృషీకదేహ । మనో చతుష్క పరస్పరం
పంచభూత సకామ పట్కన । మీశ శబ్ద నిరంతరం
పంచకోశ గుణత్రయాది । సమస్త ధర్మవిలక్షణం
ప్రాత రేవహి మానసాంతర । భావయేద్గురు పామకం ॥
- శ్లో॥ వ్యోమ వద్భూతరంధ్రస్థిత । మక్షరం నిఖిలాత్మకం
కేవలం పరిపూర్ణ మేక । మజన్మహి ప్రతిరూపకం
బ్రహ్మతత్వ వినిర్మితం । నిరతాను మోక్షమ బోధకం
ప్రాత రేవహి మానసాంతర । భావయేద్గురు పామకం ॥
- శ్లో॥ బుద్ధిరూపమ బుద్ధకం । త్రిత మైక కూట నివాసినం
నిశ్చలం నిరతాప్రకాశ । మనేక సమశ్రమూలకం
పశ్చిమాంతర భేలనం । నిజసిద్ధ సంయమ గోచరం
ప్రాత రేవహి మానసాంతర । భావయేద్గురు పామకం ॥
- శ్లో॥ హంసచార మఖండనాద । మనేక వర్ణమ రూపకం
శబ్దజాలమయం చరాచర । జంతుదేహ నివాసి నం
చక్రరాజ మనాహతోద్భవ । మేకవర్ణ మతఃపరం
ప్రాత రేవహి మానసాంతర భావయేద్గురు పామకం ॥
- శ్లో॥ తస్య కాంచన దీప్యమాన । మహాబురూపమ రూపకం
చంద్రకాంతర తారకైరస । ముజ్జలం పరమంపదం

నీలనీరద మధ్యమస్థిత । విద్యుదావళి భాసితం
ప్రాతరేవహి మానసాంతర । భావయేగ్గురుపాదుకం ॥
హృద్గతం విమలం మనోజ్ఞ । విభాసితం పరమాణుకం
హీరమధ్య సునీల సన్నిభ । మాదిబిందు నిజాంశకం
సూక్ష్మకర్మిక వాసినం । జలవహ్ని రూపక మీశ్వరం
ప్రాతరేవహి మానసాంతర భావయేగ్గురుపాదుకం ॥

పంచవర్ణ శుకం సమస్త । రుచిర్విచిత్ర విచారిణం
చంద్ర సూర్య చిదగ్నిమండల । మండితం ఘన చిన్మయం
చిత్తశా పరిపూర్ణమంతర । చిత్సమాధి నిరీశ్వరం
ప్రాతరేవహి మానసాంతర భావయేగ్గురుపాదుకం ॥

పంచభూత సులక్ష దక్షణ । భావమూత్ర నిరూపణం
విద్యుదాది ధగ ధగ స్థితం । వినోద వివర్ధనం
భిన్నమాత్రయవర్తినం । సదసద్విలాస మమాయికం ।
ప్రాతరేవహి మానసాంతర । భావయేగ్గురుపాదుకం ॥

జన్మకర్మ విలీనకారణ । హేతుభూతమభూతకం
జన్మకర్మ నివారకం రుచి । పూరకం భవతారకం
నామ రూప వివర్జితం । నిజనాయకం సుఖదాయకం
ప్రాతరేవహి మానసాంతర భావయేగ్గురుపాదుకం ॥

జై బోలో శ్రీ శివరామదీక్షిత అచల ఋషి మహారాజుకి జై ॥ ✓

జై బోలో శ్రీ మద్గురు సునీత ముగ్ధానంద పంచదసీ సర్వగు

ప్రభు మహారాజుకి జై.

జై బోలో శ్రీనిజగురు మండలీకి జై.

ఇట్లు,

నిత్యానుష్ఠాన విధానం సమాప్తము.

మూలము జపించినయెడల గృహస్థయిన రాజయోగికి గృహములో ఆయురారోగ్య విశ్వర్యములుకలిగి సంసారిక యెరుక భాగింతులలో మానసికములైనవియుగాక, విలక్షణుడై యుండును. అశరీరసాంప్రదాయ నిజగురుమూర్తి చరణముల నాశ్రయించిన ప్రతీ భక్తులు యిట్లు నిత్యానుష్ఠానము చేస్తూ పుంగి సత్సంగత్వముజేస్తూ । సత్సభలకు తీరికచేసుకొనివెళ్ళుతూ । సత్సభలను యందు భక్తి శ్రీస్థలు కలిగియుండవలెను. భక్తులారా ! నా అనుభవము చెప్పుచున్నాను. 'బర్హకముచేగాని పనితొందరచేగాని మూడురోజులు నిత్యానుష్ఠానం మానేస్తే యీ మాయయెరుకకు సగురుదొరికి పదిహేను రోజుల వరకూ తన మాయ భాగింతులలో ముంచి వేయును. అందుకే జాగ్రత్త ! జాగ్రత్త !! జాగ్రత్త !!!' అని ఆర్యులు పల్కిరి. అఖండ మాలామంత్రజపము అయిన తరువాత గురుపాదములదరి "ఏతజ్జప ఫలితం సర్వం శ్రీస్థమై చరణావిందార్పణమస్తు" అని చేతిలో నీళ్ళు పోసుకొని గురుచరణముల దరి విడిచి గురుపాద తీర్థమును

౧౧. అజ్ఞానమూల అరణం జన్మకర్మ నివారణం ।
జ్ఞాన వైరాగ్య శివ్యర్థం గురుపాదోదకం ఫిభేత్ ॥ అని
౧౨. గురుపాదోద్ధితం తీర్థం । పీత్యాత్మీపుటి నాశనం
సర్వ ద్వంద్వ వినాశంచ । విద్యతే నపునర్భవం ॥
అని పాదోదకమునుగోలి సావకాశముంటే ద్వాదశ వందములు చేయవలెను.

—*—

అది యెట్లనగా —: ద్వాదశి నమస్కారములు :-

౧౩. (శ్రీ)సమంచిత మవ్యయం । పరమ ప్రకాశ మగోచరం
భేద వర్జిత మప్రమేయ । మనఃత మాఖ్యమ కల్మషం
నిర్మలం నిగమాంత మద్వయ । మప్రతర్క్యమ బోధకం
ప్రాత రేవహి మానసాంతర భావ యేగ్గురు పాదుకం॥

- (7) క్షితి నహంకారాన్ | క్షయకరమూర్తి | పతితపావనా గురుమూర్తి |
యతి నాగన్నాచార్య నమో | భక్తులనందర పాలించుటకై
పరమదయాకర రావయ్యా జయరామా | శివరామా | జయజయ
శ్రీగురు దీక్షితరామా || వే ||
- (8) పీతరాగవిజ్ఞానమయా | పీతవర్ణ సునీలభయా | పండితబాల రా
మార్య నమో | భక్తులనందర పాలించుటకై పరమదయాకర
రావయ్యా | జయరామా శివరామా | జయజయ
శ్రీగురు దీక్షితరామా ||
- (9) తృప్తానంహర దృశ్యప్రభో | తూష్ణీభూతస్థితి గురుడా కృష్ణమా
చార్య గురుదేవనమో | భక్తులనందర పాలించుటకై పరమదయా
కర రావయ్యా | జయరామా | శివరామా జయజయ శ్రీగురు
దీక్షిత రామా ||
- (10) పుణ్యపురుష పురుషోత్తముడా | ధన్యులజేసి దయామయుడా |
సన్యసార్యగురుదేవ నమో | భక్తులనందర పాలించుటకై | పరమ
దయాకర రావయ్యా | జయరామా | శివరామా | జయజయ
శ్రీగురు దీక్షితరామా |
- (11) నిర్గుణనిరవయ నిరంజనుడా | మార్గదర్శకామగ్గురు ప్రభుడా |
దుర్గానంద పరేశనమో | భక్తులనందర పాలించుటకై పరమ
దయాకర రావయ్యా | జయరామా శివరామా జయ జయ
శ్రీగురు దీక్షితరామా ||
- (12) తొన్నూడ్పురగురు పీఠమునా | విశ్వాతీతవియద్రూపా రామరాయ
హృత్ప్రభో | భక్తులనందర పాలించుటకై | పరమదయా
కరరావయ్యా | జయరామా శివరామా జయజయ శ్రీ గురు
దీక్షితరామా ||
- (13) రామచంద్రపుర పీఠమునా | సన్యసార్యగురు నెద నమ్మే పుణ్యవతీ
కామేశ్వరిమాతనమో | భక్తులనందర పాలించుటకై పరమదయా

కరి రావమ్మా । జయరామా శివరామా జయజయ శ్రీ గురు
దీక్షితరామా ॥

- (14) పోడసి నిరసనజాడ నెరిగి యా । ఏడు మూడు రెండైన పరమదా ।
పడాల్ గంగయమాంబనమో । భక్తుల నందర పాలించుట్టై
పరమదయాకరి రావమ్మా । జయరామా శివరామా జయజయ
శ్రీ గురు దీక్షితరామా ॥

—: శ్రీ నిజగురు ద్వాదశీ నమస్కార పాదుకాస్తోత్రం :-

- (1) శ్రీశ్రీధర శిష్యవర । శివరామదీక్షిత గురువరా
దేశికా శ్రీ ద్దుగ్గనందా । పంచదసి పర గురువరా
నాశరహిత శరీర సీతా । రామ గురు కరుణాకరా
ప్రభాతమున భవదీయ పదములు మదిలొదలచెద గురువరా ।
- (2) విద్యతీతాఖండబోధక । సాధ్యసాధక వృత్తా
పాద్యార్థ్యమాంచమ్యములగొను । పరిపూర్ణబోధారూఢకా
పద్యగద్యా కావ్యరచి । త శరీర సగ్గురు దేశికా
ప్రభాతమున భవదీయపదములు । మదిలొదలచెద గురువరా ॥
- (3) అచలఋషి అవినాశచ్ఛందము । ద్వయదోషరహితానందమూ
వచనరహిత శరీర సగ్గురు । అభవో దేవత దైవమూ
అప్రమేయాశక్తమూ । యీ శక్తిద్వయములు రహితమూ
ప్రభాతమున భవదీయ పదములు । మదిలొదలచెద గురువరా ॥
- (4) జాతమృత శౌచములులేనీ । అమృతబీజస్వరూపకా
వీతరాగయ మాతృ దేశిక । సర్వద్వంద్వ వినాశకా
భూతబయలాతీత । తత్వామసనై జ్ఞానారహితకా
ప్రభాతమున భవదీయపదములు । మదిలొదలచెద గురువరా ॥
- (5) అఖలకాలములందు నున్నది । అచలపరిపూర్ణంబనీ
నిఖలమాయల కాలవాలం । బైన జగమే లేదనీ

అఘములన్నియుబాంబు నుడుటను । భూది నూదిస వైద్యుడా
ప్రభాతమున భవదీయపదములు । మదిలొదలచెద గురువరా ॥

(6) నిరుపమానము నిరంజనముసి । నిర్గణంబున కవలిదీ
నిరవయంబది నిర్వాంకారము । నిశ్చలంబగు చందమా
మరుగుయిదె నిజగురుని రూపము । నిరామయ నిరాకాశమూ
ప్రభాతమున భవదీయపదములు । మదిలొదలచెద గురువరా ॥

(7) దృష్ట దర్శనదృశ్యములు । విరామ మొందిన స్థానమూ
దృశ్యతీయముల కందనట్టి । నిరావరణమె బీజమూ
కస్థనిష్ఠుర సుఖములెరుగని । నిష్ప్రేగుణ్యాశక్తుడా
ప్రభాతమున భవదీయపదములు । మదిలొదలచెద గురువరా ॥

(8) నిర్గణ ప్రజ్ఞాన రహితమె । నిజద్వాశశీ గురున్యాయమూ
స్వర్గవైకుంఠముల కవలి । తత్త్వాస్థ సారయదార్శమూ
దుర్గమంబౌ మారమిది । గురునన్నిధిని విశ్లేషయమూ
ప్రభాతమున భవదీయపదములు । మదిలొదలచెద గురువరా ॥

(9) అస్థవిభవకృతులచేతను । తోచబడు ప్రపంచమూ
దృష్టయా అయమాత్మ బ్రహ్మలొ । భావనాకల దేహమూ
స్పృష్టముగ కలలోనుతోచిన । తనువులెటులో అటులనీ
ప్రభాతమున భవదీయపదములు మదిలొ దలచెద గురువరా ॥

(10) నాలవా తనువైన యెరిగే జ్ఞాతదే పరమాత్మనీ
మూలమూలేనట్టి గుర్తదె । బిందురూపవ్యక్తనీ
నీలతోయద విధ్యుల్లేకి । దనంతమందున లేదనీ
ప్రభాతమున భవదీయపదములు । మదిలొ దలచెద గురువరా ॥

(11) కష్టరము నిష్పందుకలసిన । చందమే దాస్యాంతమూ
చప్పునను చల్లారినట్లే । సగుణ నిర్గుణ రహితమూ

ఒప్పునికరము ద్వాదశదే । గురు । చెప్పి చూపగరానిదీ
ప్రభాతమున భవదీయ పదములు । మదిలొ దలచెద గురువరా॥

- (12) భక్తితో యీ వందనంబులు । అర్థమెరిగి పఠించినన్
ముక్తిసొసగా పైని మోక్షా । పేక్ష రహితుని జేయునూ
భుక్తిసొసగె తోస్పూడిపురంమున । గంగయాంబకు పుత్రుడూ
భక్తుడో యె రామరానిటు । పీఠమెనుటను పాడెనూ ॥ప్రభాత॥

—: శ్రీ శివరమదీక్షిత నిజగురు మాపూజా విధానము పాట :—

పూ...జా చేసేదారానో । శివరామా దీక్షితా గురుదేవా॥

- (1) పూర్ణామావాహానం నిర్ణాయతీతాదేవ నిర్గుణాస్వరూపా ॥పూ॥
(2) సర్వంబూకాధారం బేదో అదేమీకు । ఆసానంబర్హింతూ
శంభూనూత దేవ ॥పూ...జా॥
(3) ఇచ్ఛారాహిత్యంబె స్వస్థంబౌస్థితీమీకు । సత్యంబై నాదేవ
అర్హ్యపాద్యలివిగో ॥పూ...జా॥
(4) శుక్లామీశ్వర చైతన్యంబాదె గురుదేవ । బుద్ధిపూర్వకంబూస
ఆచామనంబూ నిచ్చి ॥పూ...జా॥
(5) కర్మాకర్మరహితా నిర్మలా నిర్మాణ । ధర్మంబదేమీకూ
స్నానంబో పరదేవ ॥పూ...జా॥
(6) పంచా పంచా పంచా ప్రపంచంబంతామీకు । సంచీతాగామా
నాశ వస్త్రంబదేనోదేవ ॥పూ...జా॥
(7) నీరాలంబంబాపైని యజ్ఞోపవీతంబూ ! సూరీజనా నూత
సుజ్ఞానాతీతాదేవ ॥పూ...జా॥
(8) సచ్చీదానందారూపి । లక్ష్మే మీభూషణం । హెచ్చో నీతత్వా
ర్థా కందార్థా త పతకాల్ పేర్ ॥పూ...జా॥

- (9) నిర్భజాడవౌటాచె నిర్లభస్థిగిల్లె । గంధంబదే మీకో
సుందారకారాదేవ ॥పూ...జా॥
- (10) సర్వాత్మా వర్జితంబె నిర్వాసనా పుష్పం । దర్శికారూపీ
పైని నిర్వికారాదేవ ॥పూ...జా॥
- (11) గంధత్రయాబంధాన మిడచుండుటదే మీకు । నిర్గంధాధూపంబూ
బంధామోక్షరహితా ॥పూ...జా॥
- (12) అప్రామాణసంతూడ స్వప్రకాశాదీపం । ఏప్రామాను జెందాకుండ
నీ ప్రామాను చేర్చుకోగ ॥పూ...జా॥
- (13) ప్రాప్తప్రాప్తములందు । తృప్తిన్ జెందుండుటదె । నిత్యం
తృప్తిన్ బొందూటె నై వేద్యంబోదేవ ॥పూ...జా॥
- (14) అస్కరిత బ్రహ్మంజాట । నిష్కామా ఫలంబూ । శుష్కా వేదాం
తా రహిత నిష్కర్ష భావాదేవ ॥పూ...జా॥
- (15) బింబాభావంబదేను తాంబూలమోదేవ । డంబారంబూలూ
లేని గంభీరా గురుదేవ ॥పూ...జా॥
- (16) సత్యాసత్యంబూలాను । తృజించిన యెరుకానిపుడు । తృజించీ
యుండుటదె । నిత్యానందా దక్షణ ॥పూ...జా॥
- (17) అయంవ్యర్థ బాహ్యకోపీనా భవతీయనుచు । స్వయంప్రకాశంబూను
సీరాంజనంబూనిచ్చి ॥పూ...జా॥
- (18) శుద్ధావియత్కించిన్నాస్త్రీ యనుండుటదె । ప్రదక్షణంబూచేతు
అద్వితీయానంతా ॥పూ...జా॥
- (19) వాసీగ తొమ్మూసి పురవీరవాసాదేవ । దాసూరాల్ గంగాయాంబ
దోసీల్గివేడె ॥పూ...జా॥
- (20) ప్రజ్ఞానవిలక్షణం । జిజ్ఞాసా రహితూనిజేయ । ప్రజ్ఞానీ
దేవయ్యా సుజ్ఞానాతీతాదేవ ॥పూ...జా॥

పూజా విధానము ప్రారంభము.

శ్లో॥ ఊర్ధ్వమ్నాయగురోః పదం । త్రిభువనోంకారాఖ్య సింహాసనం
సిద్ధాచార సమస్తవేద పఠితా । పద్మకృ సంచారిణం ।
అద్వైతస్ఫురదగ్ని మేకమమలం । పూర్ణప్రభాశోభితం ।
శాంతం శ్రీగురుపంకజం । భజమనశ్చైతన్య చంద్రోదయం ॥

శ్లో॥ గుకారశ్చ గుణాతీతో । రూపాతీత రుకారః
గుణరూప విహీనత్వాం । తస్మై శ్రీగురవేన్నమః ॥

శ్లో॥ వందేహం గురుపాదపద్మములకున్ । వందే సుబోధోజ్ఞికున్
వందేహం గురుచూత సంగ్రహముకున్ । వాగ్మాన సుశ్రేణికున్
వందేహం గురునామధేయమునకున్ । వందే గురుస్థలముకున్
వందేహం గురుభక్త బృందమునకున్ । వందే సమష్టాత్మకున్ ॥

శ్లో॥ శ్రీమత్కామణికం మహాగుణనిధిం । పూర్ణప్రభాభాసురం
నిర్ద్వంద్వం నిరపేక్షకామమమలం । నిస్సంకమావ్యంబిభుం
నిత్యానందమయం నిరీహమతులం । నిర్ముక్తకర్మాదికం
శ్రీకృష్ణాఖ్య గురుంభజేహ మనిశం । శ్రీ చిత్త సంతోషణం ॥

శ్లో॥ నిత్యంసాంద్రీకృపారసం । విశితభావాభావమత్యున్నతం
ద్వంద్వాతీత మమత్పరం । పరమ కళ్యాణాత్మ తత్పరిమం
బ్రహ్మానంద మయం సుబోధనిలయం । స్వానంద భావసంపూర్ణం
శ్రీ మద్భాగవతాన్వయాద్ధి విలసత్ శ్రీకృష్ణచంద్రాంభజే ॥

శ్లో॥ హృత్పూడరీకమధ్యస్థం । సకలామ్నాయ సంస్తుతం
ధ్యానాయమ్యహం సదాభక్త్యై । సకలాభీష్టదాయక ॥

శ్లో॥ గుణము రూపంబు లేనట్టి గురుడవనుచు ।
పక్షపాతంబు లేనట్టి ప్రభుడవనియు ।
మనమునందున పడెపడే దలచిమిమ్ము
మొక్కి వినుతించి ప్రార్థించి ముదముతోడ ॥

పద్య :- ధ్యాన్నామునుజేసెదా । మగ్గురు చరణాల్ మదిలోన స్తుతియిం
చెదా ॥ కన్నెత్తిజూచినా కలబాపినట్టియా । పన్నాగ శయనూడో
కన్నా తండ్రి పదముల్ ॥ ధ్యాన్నామునుజేసెదా । మగ్గురు చర
ణాల్ మదిలోన స్తుతియించెదా ॥

శ్రీమద్గురు సరస్వతీ దుర్రానంద పంచదసీ స్వామి స్వగురు । పరమ
గురు । పరమేష్ఠి గురు । జగద్గురు । నిజగురు సద్గురు । పరిపూర్ణ
గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । శ్రీమద్గురునకు ధ్యానామి । ధ్యానం
సమర్పయామి ॥

పద్య :- ఆగచ్ఛానంత దేవేశ । భోగమోక్ష ప్రదాయక
నాకేశముఖలోకేశ । వందితాంఘ్రిద్వయాంబుజ ॥

సీ॥ నీను రూపంబు తెలియగ నేరితరము
ఆత్మనాత్మలు గానట్టి అద్వితీయ
తత్త్వరూపుడ వీహట తావకీయ
రూపమందేకభావన రూఢివరచి ॥

పద్య :- ఆవాహనంబునుజేసెదా । మగ్గురురాయా । ఆహంభావము
బాపగా ॥ దేహం సోహములేని । ఊహాతీతముదెల్పి
మోహజాలపు జగము । ఊహకలయనిదెల్పి ॥ ఆవాహనంబును
జేసెదా ॥ మగ్గురురాయా ఆహంభావము బాపగా ॥
శ్రీమద్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః శ్రీమద్గురునకు ఆవాహనం
సమర్పయామి ॥

పద్య :- రత్న సింహాసనం దేవ । సం గృహాణమయూర్పితం
చంద్రిమండల సంకాశ । సంస్మితావన పంకజ ॥

సీ॥ ధానమే లేమ సర్వత్ర వ్యాప్తరూప
పట్టి గొల్వంగ పరిణామమేమిలేక
అత్తి అత్తక అంతట నిండియున్న
ఆది పూనుష నాడు హృదయంబె మోక్ష

దర్శు :- ఆసానముగ నిచ్చెదా । దోసములాను । మన్నింపుడని వేడెదా ।
ఆశాపాశములాకు ఆలవాలమా యీ । స్థూలా తనువె మీకు
మణి సింహాసనమూగ । ఆసానముగ నిచ్చెదా । దోసములానూ
మన్నింపుడని వేడెదా ॥

(శ్రీ) మద్గురు పరబ్రహ్మణోన్నమః (శ్రీ) మద్గురునకు నమః
మణిమయ రత్నఖచిత సింహాసనం సమర్పయామి ।

శ్లో॥ పాద్యం గృహాణభో స్వామిన్ । మయాసీతం శుభప్రదం ।
కృష్ణవేణి జలంభక్త్యా తీర్థపాద జగద్గురో ॥

సీ॥ విద్య విద్యలు కానట్టి విభుడవీవె
పద్య గద్యలు రచించుచు ప్రభుడవనుచు
మధ్య దోచెడి యీ మాయ మిద్యయన్న
తద్యమాగురూ ! ముజ్జగాతీత ప్రభుడ ॥

దర్శు :- పాదోదకము నిచ్చెదా । సాధన బోధల్ పాదాలముందుంచెదా
మీదారితో సాటి దేదారి కాదనుచూ । నామ సూక్ష్మతనువె
పాదజలముగ జేసి ॥ పాదోదకము నిచ్చెదా । సాధనబోధల్
పాదాలముందుంచెదా ॥ (శ్రీ) మద్గురు పరబ్రహ్మణోన్నమః
(శ్రీ) మద్గురునకు పాదయోగ పాద్యం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ అర్ఘ్యం దాస్యామ్యహం భక్త్యా । తవపాణి తలేవిభో
గోదావరీ జలం । హేమకలశం సువాసితం ॥

సీ॥ అస్తిభాత్యాది ప్రియసూక్ష్మ అద్వితీయ
నాస్తిమత మన్న వారల కస్తియనుచు
అస్తినాస్తులు కానట్టి యమలతత్వ
మస్తమందున సూచించె కేలుదలచి ॥

దర్శు :- అర్ఘ్యమర్పణజేసెదా । స్వర్గాది పదపూ లాశాత్సేను
రోసెదా । నిర్గుణాతీతా నాదుర్మాణంబులు బాదు ॥

స్వగ్గనరక హేతూకారాణ తనువిపుడూ । అర్హ్యమ
ర్పణ జేసెదా । స్వగ్గాది పదపూలాలెల్లను రోసెదా ।
శ్రీమద్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । శ్రీమద్గురునకు
హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ ఆచమ్యతాం మయాదత్తం । హేగురో యమునాజలం
త్వదర్థం కృపయాభావ । భవబాధ నికృత్తన॥

శ్లో॥ అచల గురువర్య । అహరహితనంతరూప
సచల భావాల తెలియంగ సాధ్యపడక
యున్న నీకెల్లు నేనిత్తు నాచమాన
మయిన నాదగు భ్రాంతిచే నమరవంద్య ॥

వర్ణ :- ఆచామానము నిచ్చెదా । నాపూర్వాపూసీచా భ్రాంతులుబాయ
గా । వాచామగోచరా వాగ్రహ్యనేననూ । మహా కారణతనుపూ
నూహలన్నిటి విడచిఆచామానము నిచ్చెదా । నా పూర్వాపూ
సీచాభ్రాంతులు బాయగా ॥
శ్రీ మద్గురు ... పరబ్రహ్మణేన్నమః శ్రీమద్గురునకు ముఖే
ఆచమనియ్యం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ శర్కరాదధి మధ్వాజ్య । క్షీరమిశ్ర మిదంవిభో
పంచామృతం మయాదత్తం । స్నానం కురు జగత్పతే ॥

శ్లో॥ పంచకోశాల భ్రాంతిని పారదోలి
భావకించిద్గుణగులు ప్రోవుమాన్వి ।
మించు పేమితో వీక్షించి ముదముతోడ
పంచాకాశాలపైనున్న సూచనివ్వ ॥

వర్ణ :- పంచామృత స్నానమూ । చేయించేదా పంచభ్రమలనూదీయ
నూ । అంచీతముగ జీవనాలోతనువులొ భ్రమితో । పంచదార
పాలు పెరుగు నేయి మధుతో । పంచామృత స్నానమూ । చే
యించేదా పంచ భ్రమలను దీయనూ ॥

శ్రీమద్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । శ్రీమద్గురునకు పంచామృత స్నానం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ తప్తకాంచన కుంభస్థం । కించిదూష్ణం సువాసితం ।
మయాసీతం జహ్నుకన్యా । జలస్నానం కురుప్రభో॥

సీ॥ నేను మేనులు లేనట్టి నిర్మలాత్మ
తానుతానై న తత్పద పరమపురుషు ।
వై ననాదగు కల్మషమేనుడొలగ
మీకు మేనున్నదని యెంచి ముదముతోడ ॥

దర్శన :- స్నానామూ గావించెదా । మానసమూన మంత్రా భ్యానము జేసెదా । నీ నామధ్యనుగల । బ్రహ్మాండరూపూన పూనియున్న వైశ్వానర విరాట్సేవమును । స్నానామూ గావించెదా । మానసమూన మంత్రాభ్యానము జేసెదా ॥

శ్రీమద్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । శ్రీమద్గురునకు శుద్ధోదక స్నానం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ వస్త్రయుగ్మం మయాదత్తం । త్వదర్థం స్వస్థ తంత్రుః ।
నిర్మితం నిర్మలంస్వామి । సత్యకళ్యాణ పావన ॥

సీ॥ విశ్వమంతయు నీలోన యిమిడియుండె
విశ్వమంతట నీవుంటి వనాది పురుష
అట్టి మీకెట్లు వస్త్రంబు కట్టపెడుదు
సశ్వరంబైన । హీన్య గర్భతనువు ॥

దర్శన :- వస్త్రాయుగ్మమునిచ్చెదా । బహువిధనేత్రా విషయా వాసన బాధగా । క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞులలో సూత్రాత్మరూపూడా । రాత్రి పగలునూ లేనిసూత్రాము మదిదెల్పా । వస్త్రాయుగ్మమునిచ్చెదా । బహువిధనేత్రా విషయావాసన బాధగా ॥

శ్రీమద్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । శ్రీ మద్గురునకు వస్త్ర యుగ్మం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ కార్పాసతంత్రునాశుభ్రం । రచితం తేర్పితం మయా
సంగృహణమిదం యజ్ఞసూత్రం పాత్రం దయానిధే ॥

శ్లో॥ ఒకటి తక్కువ యిరువదిదారులున్న
ఘటము సందున యాకాశం జీవుడగును
ఘటము పగిలిన మఠములో యీశ్వరుడగు
ఘటమతాకాశాల కవ్వలి విశాలరూప ॥

దర్శన :- యజ్ఞసూత్రము నిచ్చెదా । బహువిధ చలన బీజా ప్రకృతిని
సెబాదా । అజ్ఞానవిషయామలెల్లా సమిధలు । గా మీబోధాగ్ని
యందున ప్రక్షాళనాద్యమువేసి । యజ్ఞసూత్రము నిచ్చెద । బహు
విధ చలనా బీజాప్రకృతిని బాసెదా ॥

(శ్రీ) మద్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । (శ్రీ) మద్గురునకు యజ్ఞో
పవీతాన్ సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ కిరీటం కుండలం రత్న । కంకణాదినితేమయా ॥
సంగృహ్యతాం భూషణాని । అర్పితాని నిరంజన ॥

శ్లో॥ విశ్వతైజస ప్రాజ్ఞాధి దేవతలను
అశ్వినాదిగ నక్షత్రగోళమంత
భాసురంబుగ మహదహంకార జ్యోతి
భావనంబున వజ్రంపు పెద్దపాడని

దర్శన :- భూషణముల నిచ్చెదా । దూషణ భూషణములూ హరిహర
వేసెదా । భూషాపతికిని తెలియ । సాధ్యమైన దేవా । దాసాన
దాసుడనా దోషాముల్ మన్నింప । భూషణములనిచ్చెదా ।
దూషణ భూషణములూ హరిము వేసెదా ॥

(శ్రీ) మద్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । (శ్రీ) మద్గురునకు సర్వా
భరణ భూషణాన్ సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ మలయాచల సంభూతం । కర్పూర కలితం విభో
విలేపనం త్వదధంభో । గృహ్యతామర్పితంమయా ॥

శ్లో॥ ముందు వెనుకల యెండెండు వెదకిజూడ
అందె యుంటివి యించుక సందులేక
మందగుణములుగల మాదుడెందమందు
బంధమోక్షాల భ్రాంతిని రద్దుజేయ ॥

పద్య :- గంధామర్పణ జేసెదా । బంధనమా యీ హృదయా గ్రంథిని
మాన్యగా । అందామా యీశ్వరా నాగ్గోతనువులొపుట్టే
చల్లాని పరిమెళా గంధాగ్రంధపు పృష్ఠా । గంధామర్పణచేసెదా ।
బంధనమా యీ హృదయా గ్రంథిని మాన్యగా ॥

(శ్రీ) మధ్గురు . . . పరబ్రహ్మణేన్నమః (శ్రీ) మధ్గురునకు గంధం
సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ తండులాస్తవళాకారాన్ । హరిద్రా చూర్ణ మిస్సితాం
గృహ్యతామక్షతాందేవ । మయాదత్తాన్మనోహరాన్ ॥

శ్లో॥ పక్షివాహనా రూఢ మీ కుక్షియందు ।
అక్షయంబగు పరమాణు బీజతనికి ।
సాక్షిహీరణ్యయా వర్ణవసువు కలిపి ।
లక్ష్మ్యలక్ష్మ్యంబుగాని విలక్షణుండ ॥

పద్య :- అక్షాతలను నిచ్చెదా । కృమశిక్షాతో రక్షింపుమని వేడెదా ।
కక్షాల మతమూల సక్షాముబాపి । మీ అక్షాయబోధచే క్షితిసి
సత్వముజేయ । అక్షాతలను నిచ్చెదా । కృమ శిక్షాతో రక్షింపు
మని వేడెదా ॥

(శ్రీ) మధ్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః (శ్రీ) మధ్గురునకు అక్షతాం
సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ పుష్పాణ్యనేకాని సుప్లవాని । సుగంధయుక్తాని మనోహరాణి
త్వంగృహ్యతాం దేవమయార్పితాని । జలాశయస్థానిజపాదికాని॥

నిష్ప్రియోజన నాజన్మమితవరకు
అగ్నివై వేడి తఖిడైశ్వర్య బోధ
సాధకము జేసుకొనగ న పూతచరిత
కోరిమీపాద పంకజద్వయమునందు॥

హృ॥ పుష్పామర్పణజేసెదానిష్కళంక వస్తువేదియై తెలియగాపుష్ప
మహింసాయు । సత్యామింద్రియనిగ్రహ । పుష్పము శాంతి శమ
దమ మాది పట్కములా । పుష్పామర్పణ జేసెదా । నిష్కళంక
వస్తువేదియై తెలియగా॥

శ్రీమద్గురు...పరబ్రహ్మజేన్నమః । శ్రీమద్గురునకు పుష్పంసమర్పయామి

—: అ థ అం గ పూ జ :—

తీర్థపాదాయనమః :- పాదౌపూజయామి
నిగమమంజీరాయనమః :- గుల్ఫౌపూజయామి
స్మరతూణీర జంఘాయనమః :- జంఘౌపూజయామి
ముక్తికాంతసేవితాయనమః :- జానుసీంపూజయామి
రత్నస్థంభోరుయుగళాయనమః :- ఊరూపూజయామి
పులినతలజఘనాయనమః :- జఘనౌపూజయామి
మణికాంచకలాస శోభితాయనమః :- కటింపూజయామి
విశ్వోదరాయనమః :- ఉదరంపూజయామి
దయార్ద్రహృదయాయనమః :- హృదయంపూజయామి
విశాలవక్షాయనమః :- వక్షస్థలంపూజయామి
కంబుగీవాయనమః :- కంఠంపూజయామి
వరదానధరీణాయనమః :- హస్తౌపూజయామి
ఉన్నతస్కంధాయనమః :- భుజౌపూజయామి

స్మితవక్త్రాయనమః :- వక్త్రంపూజయామి
 చంపకనాశాయనమః :- నాశికాంపూజయామి
 ప్లవాధరాయనమః :- అధరంపూజయామి
 పుండ్రేక్షుకార్ముకభృవేనమః :- భ్రూయ్యుగ్మంపూజయామి
 కరుణాకటాక్షవీక్షణాయనమః :- నేత్రేపూజయామి
 కృష్ణకర్ణాయనమః :- కర్ణాపూజయామి
 రాకాశుధాంశు వదనాయనమః :- ముఖంపూజయామి
 సులలాటాయనమః :- లలాటంపూజయామి
 నీలకుంచిత మూర్ధ్ని జాయనమః :- కేశాన్పూజయామి
 సువృత్తశిరస్కాయనమః :- శిరఃపూజయామి
 సర్వాత్మనేన్నమః :- సర్వాంగానిపూజయామి

గీ॥

జానువులులేవు పాదముల్ జంఘములును ।
 యూరువులులేవు భ్రూగుల్మయుదరములును ।
 కటియు హృదయంబునేత్రపంకజము ।
 మాయవక్షమును కంఠహస్తవక్త్రములులేవు॥

దర్శ॥ అంగపూజను జేసెదా । నాయంగదౌర్బల్యము లెడబాయగా ।
 అంగాలింగములూకు సాధనమగు మాయ । సంగాతి తొలగగానగుణ
 నిష్ఠణతీత । అంగపూజను చేసెదా । నాయంగదౌర్బల్యము లెడ
 బాయగా ॥

శ్రీమద్గురు ... పరబ్రహ్మణే న్నమః । శ్రీమద్గురునకు అంగపూజాన్
 పూజయామి

—: అ ధ ప త్ర పూ జ :—

అచింత్యాయనమః :- బిల్వపత్రం సమర్పయామి
 బృందారక వందితాయనమః :- తులసీదళం సమర్పయామి
 భవనరక్షణతర్పరాయనమః :- పకుళపుషం సమర్పయామి

భూరివిభవాయనమః :- పున్నాగపుష్పం సమర్పయామి
 జగజ్జనన కారణాయనమః :- కేతకీపత్రం సమర్పయామి
 చరాచరగురవేన్నమః :- చామంతికాపుష్పం సమర్పయామి
 సుప్రభావాయనమః :- చంపకపుష్పం సమర్పయామి
 సుప్రసన్నాయనమః :- పాటలీపుష్పం సమర్పయామి
 అపవర్గప్రదాయనమః :- శతపత్రపుష్పం సమర్పయామి
 అనంతాయనమః :- జాజిపుష్పం సమర్పయామి
 మోహవృజ్జితాయనమః :- కరవీరపుష్పం సమర్పయామి
 ముకుందాయనమః :- రసాలపుష్పం సమర్పయామి
 ప్రకృతిపురుషవిలక్షణాయనమః :- మాలతీపుష్పం సమర్పయామి
 నిత్యాయై నమః :- కల్పారపుష్పం సమర్పయామి
 ఆశ్లేయచక్రనిలయాయనమః :- అలకీపుష్పం సమర్పయామి
 నాదుబిందుకళాతీతాయనమః :- పారుజాతపుష్పం సమర్పయామి
 భూతాత్మనేన్నమః :- అశోకపుష్పం సమర్పయామి
 మండలత్రయూతీతాయనమః :- నీలోత్పలపుష్పం సమర్పయామి
 అనంతాయనమః :- అలకీపుష్పం సమర్పయామి

సీ॥ చిత్రచిత్రంబులుగాక చిత్తుగాక ।
 శత్రుమిత్రత్వములులేక సత్తుగాక ।
 శోత్రవిషయంబులునుగాక చిత్సుఖముగాక ।
 తత్రయనరాని పరమపవిత్రీగాత్రీ ॥

దర్శు॥ పత్రాపూజలు జేసెద । కుత్తిమతత్వకూటములేకూలగా । వేత్స
 వేధ్యమువేత్సత్వాముగాక । సర్వత్రావ్యాపక । నా తాపత్రీయ
 మెడబాప । పత్రాపూజలు జేసెదా । కుత్తిమతత్వకూటములే
 గూలగా ॥

శ్రీమద్గురు ... పరబ్రహ్మణేన్నమః । శ్రీమద్గురునకు పత్రాపూజాన్
 సమర్పయామి ॥

—* అథ అష్టోత్తర శత నామాని *—

1. సద్గురవేన్నమః	27. ప్రపంచాతీతాయనమః
2. పూర్ణాయనమః	28. మానసియాయనమః
3. సర్వాధారాయనమః	29. క్షరాక్షర విలక్షణాయనమః
4. స్వచ్ఛాయనమః	30. తృప్త్యాతీతాయనమః
5. శుద్ధాయనమః	31. ద్వైతాద్వైతవినిర్ముక్తాయనమః
6. నిర్మలాయనమః	32. అఖండానమః
7. విశ్వోదరాయనమః	33. ఖండాఖండవిరహితాయనమః
8. నిరాంబయనమః	34. ఆదిమధ్యాంతశూన్యాయనమః
9. రమ్యాయనమః	35. నిరంజనాయనమః
10. నిర్దేహాయనమః	36. నిర్వికల్పాయనమః
11. నిర్వాసనాయనమః	37. నిరాకారాయనమః
12. నిర్గంధాయనమః	38. నిరాఖ్యాతాయనమః
13. స్వప్రకాశాయనమః	39. పరమానందస్వరూపాయనమః
14. సత్యతృప్తాయనమః	40. సగుణనిర్గుణాతీతాయనమః
15. అసంతాయానమః	41. సర్వసాక్షిణేన్నమః
16. అద్వితీతాయనమః	42. సాక్ష్యతీతాయనమః
17. వేదవాచామవేద్యాయనమః	43. త్రిగుణాతీతాయనమః
18. పరంజ్యోతిషేనమః	44. సర్వభూతాంతరస్థాయనమః
19. ప్రాణవాతీతాయనమః	45. సుఖమఃఖవిరహితాయనమః
20. అచలాయనమః	46. జన్మజరామరణవర్జితాయనమః
21. అపరిమితాయనమః	47. క్షేత్రజ్ఞాయనమః
22. అప్రమేయాయనమః	48. సర్వోపనిషత్సారాయనమః
23. అవ్యయాయనమః	49. నిష్కళంకాయనమః
24. అత్యుతాయనమః	50. నిరాభాసాయనమః
25. అహంకారవివర్జితాయనమః	51. స్వప్రకాశాయనమః
26. విశ్వాత్మనేన్నమః	52. సృష్టిత్యంతకారణాయనమః

53. కర్తృత్వ రహితాయ నమః 77. దివ్యపురుషాయ నమః
 54. సచ్చిదానందా తీతాయ నమః 78. ప్రపన్నపారుజాతాయ నమః
 55. అపరోక్షాయ నమః 79. పురాణపురుషాయ నమః
 56. సకలమంత్ర స్వరూపాయ నమః 80. నిరుపద్రవా నమః
 57. ఆకాశ తనవే నమః 81. నిత్యకళ్యాణాయ నమః
 58. నిరాధారాయ నమః 82. సర్వోపనిషత్పింజరకీరాయ నమః
 59. నిస్తేజసే నమః 83. శబ్దాతీతాయ నమః
 60. అవికారాయ నమః 84. జగన్నాథాయ నమః
 61. అమలాయ నమః 85. జగద్గురవే నమః
 62. పరతత్వాయ నమః 86. విష్ణువే నమః
 63. పరంధామ్నే నమః 87. సర్వతో భద్రాయ నమః
 64. అజాయ నమః 88. నిగమార్థ ప్రతిపాదకాయ నమః
 65. అగమ్యాయ నమః 89. నిస్సంగాయ నమః
 66. షడ్గుణైశ్వర్యసంపన్నాయ నమః 90. సహజానందాయ నమః
 67. సనాతనాయ నమః 91. చిన్మయాయ నమః
 68. త్రిమూర్త్యాత్మనే నమః 92. శ్రీమతే నమః
 69. అనాద్యంతాయ నమః 93. సహజామనస్కాయ నమః
 70. సర్వోపాధివినుర్ముక్తాయ నమః 94. సాయుధ్యప్రదాయ నమః
 71. భక్తాభీష్ట ఫలప్రదాయ నమః 95. పంచబ్రహ్మమయాయ నమః
 72. భవరోగ భేషజాయ నమః 96. అజడాయ నమః
 73. సహస్రారచక్రమధ్యస్థాయ నమః 97. జడాజడవిలక్షణాయ నమః
 74. సనకాదిమునివందితాయ నమః 98. భావాభావమధ్యస్థాయ నమః
 75. కామక్రోధాదిశత్రునికృంత నమః 99. అమనస్కాయ నమః
 నాయ నమః నమః
 76. కరుణారసార్చిహృదయాయ నమః 100. అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండ
 నమః నాయ కాయ నమః

101. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరస్తు 105. సర్వాదయే
తాయనమః నమః
102. బ్రహ్మాండ జనకాయనమః 106. పరాత్పరాయనమః
103. పరమపావనాయ నమః 107. లక్ష్మ్యాశీతాయ నమః
104. దీనజనానుగ్రహాయనమః 108. మనోవాగగోచరాయ నమః

గీ॥ విశ్వమందున గలయట్టి వివిధరూప । నామ క్రియలెల్ల
ధరియింప నలవికాదు । నినుపూజ శాయంగ గాన
అట్టి రూపు నామంబు క్రియలతో రూఢిగాను ॥

దర్శనము :— పూజలు గావించెదా * బహుజన్మాపు రాజస మెడబా
యగా * అజ విష్ణు రుద్రాది * యలరూ నామములతో * నలరీ
నలరకయున్న * అచల స్వరూపనిన్ * పూజలు గావించెదా *
బహుజన్మాపు రాజస మెడబాయగా *
(శ్రీ) మద్గురు ... పరబ్రహ్మణే నమః । (శ్రీ) మద్గురునకు
నానావిధ పరిమేశ పత్రిపుష్పాన్ సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ ధూపదీపంచ నై వేద్యం । పానీయం ఫలమేవచ
నిష్కళంకాయ దేవాయ । నిరాభాస నిరంజన॥

గీ॥ స్థూలభూతాదులైదును ధూపముగను
కాలకారణ పంచతన్మాత్రదీపం
తన పంచశక్తుల తృప్తియే భోజనంబు
జలము సోహంబై పంచ బీజాల దాహం॥

దర్శనము :— ఫలహారములు బెడుదునూ । కలవలెగల్గె బ్రహ్మాండ
బాండాత్మనూ । అలవిగాని మీదూసంగిత్వయం జ్యోతిలో
కలవలె కలిగిన భావానజగమంతా । ఫలహారములు బెడుదునూ
కలవలెగల్గె బ్రహ్మాండ బాండాత్మనూ॥
(శ్రీ) మద్గురు ... పరబ్రహ్మణే నమః । (శ్రీ) మద్గురునకు
ధూప, దీప నై వేద్యపానీయ, ఫలౌపహారనై వేద్యసమర్పయామి॥

శ్లో॥ తాంబూలం దక్షణార్తిక్యం । మంత్రపుష్పం ప్రదక్షణం
బృందావనాంతరాత్మానం । సుందరీ రాధాప్రియం॥

గీ॥ అంబరంబులకై దింటి కవ్వలున్న
అచల పరిపూర్ణ నిజగురూ నిరంజనుడ
పరగ తాంబూల దక్షణహారతులను
మంత్రపుష్పంబులిచ్చుచు మదిలొ దలచి॥

దర్శ్య :— ఆత్మప్రదక్షణమును జేసెదా । ఆత్మాతీతము దలచెదా
దేహత్మభేదాము తెగగోసిరతాము । భావాతీతంబైనా
పరిపూర్ణరూపునకూ । ఆత్మప్రదక్షణము జేసెదా ఆత్మాతీతము
దలచెదా॥

(శ్రీ) మధ్గురు పరబ్రహ్మణేన్నమః । (శ్రీ) మధ్గురునకు తాం
బూల, దక్షణ, నీరాజన, మంత్రపుష్పప్రదక్షిణాన్ సమర్పయామి॥

శ్లో॥ సమస్కారం దేశికేంద్ర । మయాతుభ్యం నివేదయేత్
కృపయాగృహ్యతాం స్వామి । న్యూనాధిక్యం సచింతయా॥

గీ॥ సప్తకోటి మంత్రముల విజ్ఞప్తి యనుచు
యజ్ఞయాగాది ధర్మముల్ రాగమయి
వివిధ యాత్రలు మహిమలు అధమమంచు
యెంచి విడచియు మీపదకమలమందు॥

దర్శ్య :— సమస్కారముగావించెదా । యింతటితో యీభవసా
గరముదాటెదా । మంత్ర తంత్రములాలొ । మతిచేత
దొనగూలు యేవైన నుండు । నాచింతా మాస్పగ మీకు
సమస్కారముగావించెదా । యింతటితో యీభవసాగరము
దాటెదా॥

శ్లో॥ అజ్ఞానమూల హరణం । జన్మ కర్మ నివారణం
జ్ఞానవైరాగ్య సిద్ధ్యం । గురుపాదోదకం విభేత్ ॥

సీ॥ సుజ్ఞానహంసను పక్షిగాజేసి నాకు
జ్ఞానవైరాగ్య రెక్కలు కలుగజేయ
జన్మకారణ సంకల్పజ్ఞాత తొలగ
సంచితంబైన కర్మజ్ఞానాన్ని గాల॥

వర్ణు :— పాదోదకముగ్రోలెదా । సాధనలేనీ బోధామృతముత్రాగెదా
పంచాదసీదుర్గానందా సరస్వతీ పాదపూజలు జేసి పలు
మారు ప్రణమించి । పాదోదకము గ్రోలెదా । సాధన లేని
బోధామృతము త్రాగెదా॥

సీ॥ పరమ విశ్రాంతి చేకూర్చె తల్లియెవరా
స్థిరతరంబైన గృహస్తుగా జేసెనెవరా
పరమశివరామపాదుకల్ స్థాపియెవరా
కరువుదీరగ నాకరువు దీర్చెమాత॥

వర్ణు :— పడాల గంగయమాంబనూ । పడిపడి మొక్కి పాదాల స్తుతి
యింతునూ । అడియాస వదలి యీ ఆరట్ల రామారావ్ । సీతా
లక్ష్మితో కలసి స్థిమితముగ పూజించె । పడాల గంగయమాం
బనూ । పడిపడి మొక్కి పాదాల స్తుతియింతునూ॥

సీ॥ భారద్వాజసముషి గోత్ర సాధవుండు
ఆరట్లగృహనాముడా శ్రీనివాసుతండ్రి
పరమసాధ్వీమణి కృష్ణవేణుత్త
గురునిపూజించ జన్మించి తిరువురకును॥

వర్ణు :— రామరావనువాడనూ సమరసనిర్మల ప్రజ్ఞాన్విలక్షణుడా !
అమలా శ్రీమద్గంగాచార్యులు పిలువాగ । విమలా సీతా మహా
లక్ష్మీ స్థాపియె గూడి । రామరావనువాడనూ । సమరస నిర్మల
ప్రజ్ఞాన్ విలక్షణుడా.

జై శ్రీ శివరావుదీక్షిత పృథుమహారాజుకీ

జై . జై . జై .

—: గురువాక్యోపనిషత్తు :—

- శ్లో॥ ఖంబాయుష్కోతిరాపః । పృథివీవ్విశ్వస్యధారణే
యత్పరం బ్రహ్మసర్వత్ర । విశ్వస్యాంతసం మహత్
- శ్లో॥ సూక్ష్మాత్సుక్ష్మతరం నిత్యం । తత్పమేవ త్వమేవ తత్
బ్రాగ్భ్యష్న సుషుప్త్యాది । ప్రపంచం యత్ప్రకాశతే
తద్బ్రహ్మ హమితిజ్ఞాత్వా । సర్వబంధైః ప్రముత్యతే॥
- శ్లో॥ యోవేదాదాస్వరః ప్రోక్తో । వేదాంతేచ ప్రతిష్ఠితః
తస్యప్రకృతిలీనస్య । యఃపరస్సమహేశ్వరః॥
- శ్లో॥ ద్రష్టృదర్శనదృశ్యానాం । విరామో యత్రీవాలభేత్
దృష్టిస్తత్రైవకర్తవ్యా । న నాసాగ్రావలోకనే॥
- శ్లో॥ అంతఃపూర్ణం బహిష్పూర్ణం । పూర్ణకుంభమివాంబసే
అంతః సూన్యం బహి సూన్యం । సూన్యకుంభఇవాంబరే॥
- శ్లో॥ ఈశానస్సర్వవిద్యానా । మిశ్వరస్సర్వభూతానాం
బ్రహ్మధిపతిర్బ్రహ్మణోధిపతి । బ్రహ్మ శివోమేలస్తునదాశివోం॥
- శ్లో॥ వాక్పూర్ణసహనాప్యాయం । భద్రంకర్ణేభిరేవచ
పంచశాంతీః పరేధ్యాదా । పరేద్వాక్యాస్యసంతరం॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః॥

—: అ నం తో ప ని ష త్తు :—

అతశ్శివ ఏవసనాతనం ॥
 బ్రహ్మ భగవాన్ అచలయేవ సత్యం॥
 నిరంజనం నిర్వికల్పం ।
 నీరంధ్రంచ పరాత్పరం ॥
 బాహ్యముపై తివిద్వాన్ ।
 అన్యజ్ఞానం నాస్తి ॥
 జన్మ ప్రవృత్తినాస్తి ।
 నాస్తిజ్ఞప్తి స్మర్వసదా సత్యవాక్యం ॥
 భక్తిజ్ఞానే కర్మశక్తిచరహితం ।
 సర్వవ్యాప్తం సచ్చిదానంద రహితం ॥
 బ్రహ్మాండంవ్యాపితం బాహ్యం
 బాహ్యం సర్వత్ర వ్యాపితం
 అంతర్బహిశ్చ తద్బాహ్య
 మన్యం నాస్తితి నిశ్చయం
 ఇతినిశ్చత్యయో విద్వాన్
 అచలయేవ ససంశయః
 సదూపం నాస్తి సర్వత్ర
 చిదూపం నాస్తి సర్వదా
 ఆనందరూపగుణాస్తి
 అచలంచాస్తి సర్వదా
 సర్వానంద విహీనశ్చ
 అచలాయం సనాతనః
 ఆనంద రహిత మచలం
 కర్తృకార్య వివర్జితం
 సత్యా సత్య విహీనంచ
 విద్యా విద్య వివర్జితం

-: అనంతోపనిషదర్థం. ఆంధ్రం ద్విపద :-

శ్రీమించు అచలపరిపూర్ణ మే సత్యం ।
 సత్యభగవంతుడదె । అచలమే బ్రహ్మం ॥
 నిరంజనంబదీ । నిర్వికల్పంబు ।
 రంధ్రములులేనట్టి । పరమపదమదియె ॥
 బట్టబయలనిరిదే । శివరామ విద్వాన్ ।
 ఇతర జ్ఞానములెవ్వి । దానందులేవు ॥
 జననమరణము లెపుడు జెందనీపరము ।
 జ్ఞప్తి లేకున్నదదె । అంతటాసత్యం ॥
 భక్తిజ్ఞానాశక్తి । కర్మలవిలేకా ।
 సత్తుచిత్తానంద । రహిత వ్యాపకమై ॥
 బ్రహ్మాండలోవెలీ బయలునిండుండె ।
 బయలుసర్వంబులో తానునిండుండె ।
 లోవెలీనింజినది బయలేనుగాని ।
 ఇతర మేమియులేదు ఇదినిశ్చయంబు ।
 ఇట్లునిశ్చయమైన విద్వాంసు నెపుడూ ।
 అచలుడని యనుటకును సందియములేదు ।
 సద్రూపమదిలేదు సర్వత్రచూడు ।
 చిద్రూపమదిలేదు స్థిమితముగజూడు ।
 ఆనందరూపమది అందేమిలేదు ।
 అచలపరిపూర్ణంబై అంతటనువుందీ ।
 సర్వానందంబునూ లేనిదదిగోనూ ।
 సనాతనంబైన అచలపరిపూర్ణం ।
 అచలముకు ఆనంద మన లేమిలేదు ।
 కర్తృకార్యములవీ కలతవాక్యములూ ।
 సత్యాసత్యములూ సతతమూలేవు ।
 విద్యావిద్యలురెండు విచరించలేవు ।

ద్వైతాద్వైత విహీనంచ
 ధర్మాధర్మ వివర్జితం
 బంధాబంధాదిరహితం
 అమృతం చాస్తి సర్వదా
 సూక్ష్మాత్సూక్ష్మ తరంగాస్తి
 మహతోన్మహితవర్జితం
 అవేద్యమసంగమభాద్య
 మభోద్య మలక్ష్య
 మకర్మ మప్రమేయ
 మద్వయ మనిష్ఠియ
 పరమాకాశ మచలం
 సర్వథా భాతిపూర్ణం
 నిష్కళం నిష్క్రియంపూర్ణం
 నిరవంధ్యం నిరామయం
 నిర్దేశరహితం నిత్యం
 బాహ్యబ్రహ్మేతి నిశ్చితం
 మాయాత్పరంభవేద్యస్తు
 తత్పరం పరమశ్శివః
 సర్వపరిపూర్ణగుణత్యం
 శివాదస్యం సకీంచన

అయంవ్యర్థ బాహ్య కోపీన భవతి

నిరాభాసం నిరాధారం
 స్వప్రకాశ వివర్జితం ।
 భ్రాంతి జ్ఞానం పరిత్యజ్య
 సర్వం నాస్తితినిశ్చయం ।
 ద్రష్టాదృక్ జగత్సర్వం
 సంభవం నాస్తి సర్వదా ।

ద్వైతాద్వైతంబులూ లేన లేఖెపుడూ ।

ధర్మాధర్మంబులవి తరచిననులేపూ ।

బంధాబంధములేని బయలైన పరమూ ।

అమృత స్వరూపమై అంతటన్నాదీ ।

సూక్ష్మాతిసూక్ష్మమను సూక్ష్మమూలేందీ ।

హీరణ్మయావరణ మహత్తుకాందీ ।

తెలియకను కలియకను తెలివితాగాక ।

భాద్యబోధ్యములేక అక్ష్యంబుగాక ।

అప్రమేయంబడై ।

అద్వయం బగుచూ ।

సర్వదా నిండున్న ।

పరమాకాశంబూ ।

కళలు క్రియలును లేని పరిపూర్ణ మయ్యా ।

తిలకింప నిరవంధ్య నిరామయమదియే ।

నిర్ణయించగరాని బాహ్యబ్రహ్మంబూ ।

నిత్యమంతటనుండు సత్యమదిగోనూ ।

మాయకూ పరమైంది వేదవిత్తనిరి ।

విత్తుకూ పరమైన పరశివంబయ్యా ।

సర్వపరిపూర్ణమై సత్యదేవుడడై ।

సత్యదేవునికన్న ఇతరంబులేదు ।

ఈ వుత్తబట్టబయ లేమియూ లేదు

అభాసమదిలేదు ఆధారసూన్యం ।

స్వప్రకాశంబనెడి జ్యోతిరహితంబూ ।

భ్రాంతి తెలివని యెపుడు విడిచిపెట్టాలి ।

కలజగము లేనిదని నిశ్చయించాలి ।

చూడబడు చూచేది చూచేటివారు ।

మూఢెపుడు పుట్టలేదీపూర్ణమంటూ ।

మర్కట శృంగవద్భాతి
సత్యం సత్యం నసంశయః ।

కార్యమాయా ద్వయంనాస్తి
భయభ్రమ స్పదానహి ।

బ్రహ్మస్పృహ భ్రమోనాస్తి
వంధ్యాసూను రివాపిచ ।

మరీచిక జలేకుంభే
పూర్ణమేవా జగద్భవేత్ ।

క్షీరపానేన సర్పశ్య
విషంనశ్యే జగద్భవేత్ ।

తమః ప్రకాశ మానేన
భానతేత్యస్తిచే జగత్ ।

హిమం సూర్యకరే చాస్తి
జగత్సత్యం భవిష్యతి ।

మహిషీ గోరూప వద్భాతి
జగత్సత్యం భవిష్యతి ।

అగ్ని స్పర్శా జలం పిండం
భవేత్సత్యం భవిష్యతి ।

పవనోస్త్రైణ భిధ్యేచ
జగత్సత్యం భవిష్యతి ।

పర్వతేపి భవేత్సత్రం
జగత్సత్యం భవిష్యతి ।

ఖర శృంగేణ మహిషో
మృతశ్చే జగదస్తితః ।

దృఢ ప్రపంచ మిత్యక్తమ్
మూఢ యేవ నసంశయః ।

కోతికి కొమ్మండుటది సత్యమైతె ।

నిజముగా సత్యమీ జగవధిస్థానం ।

కార్యమాయలు రెండు లేనివేసుమ్ము ।

భయము భ్రమలెప్పుడూ లేనెలేవయ్యా ।

బ్రహ్మ నేనను జ్ఞప్తి భ్రవ యెలేదయ్యా ।

గొడాలి బిడ్డంచు తెలుసుకోవయ్యా ।

మెండమావులయందు కుండ నిండినటూ

పూర్ణ బ్రహ్మమునందు జగమట్లు వుట్టే ।

పాలుతాగితె పాము విషముడిగియుంటె ।

నిజముగా ఈ జగము సత్యమనవచ్చు ।

చీకట వెలుగుగా తా మారియుంటె ।

జగము సత్యంబనుచు మది నమ్మ వచ్చు ॥

మంచ సూర్యునివల్ల తా కరుగ కుంటె

జగము సత్యంబనుచు మది నమ్మవచ్చు ।

గేదె గోరూపమున కనవడినదంటె ।

జగము సత్యంబనుచు మది నమ్మవచ్చు ।

అగ్ని వేడికి జలము ఉండగాయైతె ।

జగము సత్యంబనుచు మది నమ్మ వచ్చు

కత్తివేటుకు గాలి తెగునట్లదైతె ।

జగము సత్యంబనుచు మది నమ్మవచ్చు ।

రాతికొండను ఆకు మొక్కలేపుడితె ।

జగము సత్యంబనుచు మది నమ్మవచ్చు ।

గాడిద చెవులవే కొమ్మలై యుండి ।

దున్న పోతును పొడువ జగము సత్యంబూ ।

ఇట్టివే జగ మెరుకలని తెలియలేక ।

మూఢమానసులగుచు మదిని నమ్మేరు ।

సుక్తం రజత వద్భాతి
 యథారజ్జే హి సర్పవత్ ।
 తథా భాసతి సర్వత్ర
 సర్వం శశి విమాణవత్ ।
 దృశ్యం దృశ్య తథాదృష్టా
 త్యక్త తద్భాసనా సహ ।
 తదేవ నా స్తి చాప్యత్యా
 దేహప్రాణాది సౌజ్ఞికః ।
 నా స్తి సర్వమత స్సత్యం
 బాహ్య బ్రహ్మాతి నిశ్చిను ।
 జ్ఞాన మానందగుం బ్రహ్మ
 ఇత్యుక్తం మూఢమానవైః ।
 భ్రాంతి మూల మిదం జ్ఞానం
 జ్ఞానం భ్రాంతిస్తు నిశ్చితం ।
 జ్ఞానాత్సంజాయతేనంద
 మానందం భ్రాంతి లక్షణం ।
 సత్యజ్ఞానమనంతంచ
 మాయాగుణ మితిశృణు ।
 జ్ఞాన మానంద గుం నా స్తి
 ఇతి వేదాంత నిశ్చయం ।
 సముద్రే భంగ ఫేనాది
 బుద్బుదానిచ సర్వతః
 యథానశ్యం యథా జాతం
 తథా సర్వం చరాచరం ।
 బాహ్యమధ్యేచ జాతంతు
 బాహ్య మధ్యేచ నశ్యతి ।

ముత్యపూ చిప్పలో వెండొచ్చినట్లు ।

తాడు పామై మనల తరిమి కరచినటూ ।

అట్లు యీ జగమంత తోచబడుచుండె ।

ఇట్లు సర్వంబునూ కుండేటికొమ్మూ ।

వృశ్య వృక్కును దృష్ట ఈ మూటినెపుడు ।

విడిచి పెట్టుండాలి గురుకరుణసౌంది ।

ఆమూటికూటమె బీజ శుక్లాత్మ లేందీ ।

దీని సౌంజ్ఞలె దేహ పాణాదికములూ ।

సర్వమత సమ్మతము జ్ఞానమేలేందీ ।

బాహ్యబ్రహ్మమె యెపుడు నిత్యమోయయ్య ।

జ్ఞాన మానందములు బ్రహ్మాంబటంచు

మూఢ మానసులంత మదినినమ్మేరూ ।

భ్రాంతి లన్నిటికినీ మూల మీ జ్ఞానం ।

జ్ఞానమే భ్రాంతియని మదినిశ్చయించూ ।

భ్రాంతి జ్ఞానమునల్ల పుట్టె ఆనందం ।

ఆనందమదిజూడ భ్రాంతి లక్షణమె ।

సత్యజ్ఞాన మనంత బ్రహ్మమను వాక్యం ।

మాయాగుణంబులని మదిలోన వినుము ।

జ్ఞానమానందములు లేనివని యనుచు ।

వేదాంత గ్రంథంబు లవి నిశ్చయించే ।

సముద్రంపుటొడ్డునా కెరటాలయట్లు ।

నురగబుడగలవెట్లు పుట్టిగిట్టూనా ।

అట్లు యీ జగమంత పుట్టిగిట్టునయా ।

పరిపూర్ణ బ్రహ్మముకు పూర్తిగా వేరై ।

బట్టబయలందునా పుట్టుచూనుండా ।

బట్టబయలందునా గిట్టునోయన్నా ।

సముద్రే మత్య కూర్మాద్యాః ॥

యథా చరతి జంతపః ।

తథా చరతి బాహ్యస్య

మధ్యే సర్వం చరాచరం ।

బాహ్యం సర్వగతం నిత్యం ।

అచలం చాన్యతే సదా ॥

అంతః పూర్ణంబహిః పూర్ణం ।

పూర్ణకుంభ ఇవార్ధవే ।

అంతర్బహిశ్చ తద్వ్యాప్తం ।

శివం సర్వగతం శృణు ।

సర్వం బాహ్యగతం నిత్యం ।

జ్ఞానం నాస్తీతి నిశ్చింతం ।

తదేవ జాత మిత్యుక్తం ।

తదేవం సశ్యతి శృణు ।

తశ్చాపి కారణం నాస్తి ।

సత్యం సత్యం పునః పునః ॥

బాహ్యమధ్యంతరం నాస్తి !

సర్వం బాహ్యే వినిశ్చిను ।

సన్నానం సచ ధర్మశ్చ ।

సచకర్మ సవర్తనం ।

బ్రహ్మ విష్ణోది దేవైశ్చ ।

పందితః పరమశ్శివః

దేహ బాహ్యశ్చ మధ్యశ్చ ।

అంతరం వ్యాపిత శ్శివః

నిర్గుణం నిశ్చలం బాహ్యం ।

సర్వ కాలేషు సంస్థితం ।

చక్కనౌ పువమాన మిది వినుము తాడీ |
 నిక్కమా జలధిలో జలచరముల్లు |
 చేపమీదను క్రింద నలుపకల్లందూ |
 అంతటా జలముండునట్టి రీతిగనూ |
 బట్టబయలంతటా తా నిండియుండూ |
 అదియె అచలంబనీ మది నమ్మవోయీ |
 యింకొకా పువమాన మిటు వినుము నాన్న |
 కుండజలధిలో పెడితె లోబైట నీరె |
 ఆ రీతి బట్టబయలంతటా వుండే |
 అదియె పర శివ తత్వమని తెరయవోయి |
 నిత్యమై అంతటా బట్టబయలుందీ |
 జ్ఞాన మెప్పుడులేదు యని నిశ్చయించూ |
 తనుదానె పుట్టుమరి తనుదానెపోవూ |
 దాని పుట్టుక కెపుడు కారణము లేదు |
 మరిమరీ చెప్పెదను మదినమ్మవయ్యా |
 ఈ మాట సత్యంబు సత్యమేనయ్యా |
 అంతర్బాహ్యంబులా అహ మెపుడు లేదు |
 ఈ బట్టబయలెప్పుడూ నిశ్చయము సుమ్ము |
 స్నానసంధ్యలు జపాతప యజ్ఞమూలు
 చేసినా బయలెపుడు మరి యెరుగబోదూ |
 బ్రహ్మ విస్వాది దేవతలు యంతాను |
 వందనాల్ జేసిరీ పరమశివుడిదనీ |
 దేహమూ లోపలీ మధ్యనంతటనూ |
 అంతటా నిండున్న పరమశివు డితడే |
 కదలకను మెదలకను గుణరహిత మగుచు |
 సర్వకాలములందు సుస్థిరముగుందీ |

జాగ్రస్వప్న సుషుప్త్యాది
అవస్తా పంచకం నహి ।

షడూర్క్మ రహితో దేవః
షడంగై ర్వైజ్ఞతశ్శివః ।

సర్వకాలే సదా వ్యాప్తం ।
సర్వదేశేషు వ్యాపితం ।

నిష్కామం నిర్మలం శుద్ధం ॥
అచలం శబ్ద వర్జితం ।

తేజోంధకార రాహిత్యం ।
బాహ్యబ్రహ్మ నసంశయః ।

సచ్చిదానంద రూపత్వం ।
మాయా ఇత్యభిధీయతే ।

జాతం నాస్తి మృతం నాస్తి ।
నాస్తి జ్ఞానం కదా చ న ।

ప్రపంచం నాస్తి సర్వత్ర ।
నాస్తి తత్కారణం సదా ।

పునః పునః ప్రవక్ష్యామి ।
సాక్షిర్నాస్తీతి నిశ్చయం ।

బాహ్య బ్రహ్మాతి నిశ్చిత్త్య ।
ఇతి వేదాంత డిండిమః ।

బహుదా తర్కనాదేన
కిం ఫలం కిం గమిష్యతి ।

అజ్ఞాన నరకం సిద్ధం ।
అన్యమార్గాను వర్తనం ।

శ్రవణ మనన నిధి ధ్యాన ।
సమాధి భ్రాంతి లక్షణం ।

జాగ్రత్స్వప్నా సుషుప్తి తుర్యావస్తలునూ ।

తుర్యతీతావస్తలైదెపుడు లేందీ ।

ఆరంగములులేని అసలుతత్వంబు

ఆరూర్కములును లేని ఆదిదేవుడదే ।

సర్వకాలములందు సర్వదేశములా

అంతటానిండున్న అచలపరిపూర్ణం ।

కోరికలులేనినై నిర్మలంబగుచు

శుద్ధమా అచలమున శబ్దమేలేదు ।

నెలుగుచీకటిలేని వేదాంతతీతం

బట్టబయలేబ్రహ్మ సంశయములేదు ।

సచ్చిదానందరూపం బదేమాయ

యని నిశ్చయించుమా వోబుద్ధివంతా ।

పుట్టినేలేనపుడు చావనేలేదు

జ్ఞానమెన్నడులేదు కడునిశ్చయంబూ ।

కలవలెను ఈజగము కల్లయేనమ్ము

కలకుకారణమైన ఆత్మయేకల్లి ।

మరిమరీచెప్పెదను మరినమ్ముకొనుము

సాక్షి లేనిదియనుచు మదినిశ్చయించూ ।

బట్టబయలేబ్రహ్మమిది నిశ్చయించూ

వేదాంతసభలలో డిండిమలుకొట్టూ ।

తర్కవాదనలోన ఫలమేమికలదు

వాదులానోటిలో బూడిదేనయ్యా ।

అజ్ఞానమధికమై సరకంబుసిద్ధం ।

ఇతరమార్గములన్ని యింతేనునిజము ।

శ్రవణమనననిధి ధ్యాసలన్నియునూ

సమాధిలక్షణముల విభ్రాంతులన్నా ।

బ్రహ్మవిశ్వద్వయం మిథ్యా

ఇతినిశ్చయ మేనహి

శిష్యోర్నాస్తి గురోర్నాస్తి

నాస్తిజ్ఞప్తికదాచన

ఏతద్వాక్య నిబోధోయం

గురువాక్యే నలభ్యతే

ఏతశ్చప్రవణమాత్రేణ

విద్యావిద్యేచనశ్యతి

బ్రహ్మచారి గృహస్తావా

వానప్రస్థా యతిస్తువా ।

తేమాంనవిద్యతే జన్మ

ఇతివేదాంత జర్జరః ।

యేమానవాః పరిష్యంతి

బాహ్యరూపా భవంతివా ।

నిరాకాశం పరం బాహ్యం

అచలం పరిశిష్యతే ।

అస్మిన్నర్థేన సందేహం

సత్యం సత్యం పునః పునః ।

ఓం శాంతి శాంతి శాంతిః

బ్రహ్మవిశ్వమురెండు యవి లేనివన్నా
నిశ్చయించిన నిశ్చయంబే మాయన్నా ।

గురుశిష్యులిద్దర నె గుర్తులేలేవు
గుణములేమియులేవు గుర్తేమిలేమి ।

ఇట్టిదృఢవాక్యములు దృఢమాటకొరకూ
గురుసన్నిధినిజేరి మరి తెలియవలెనూ ।

ఈవాక్యములుమదిని ఇంపుగావిన్న
విద్యావిద్యలు రెండు లేకపోతాయి ।

బ్రహ్మచారైననూ గృహస్తుయైనా
వానప్రస్థైన తా యతియైనగాని ।

ఈధర్మమదివిన్న జన్మరహితమనీ
వేదాంతసింహమిటు గర్జించుచుండె ।

యేమానవులుయైన యిదిపఠనజేయ
బయలురూపమువలెను భద్రహాతాను ।

నిరాకాశంబదే పరబయలునాన్నా
అచలపరిపూర్ణమని మది తెలియుతండ్రి ।

ఇట్లు తెలిసినయెడల సంశయములేదూ ।
ముమ్మాటికీసత్యమిది సత్యమయ్యా ।

ఇట్లనంతోపనిషత్సూత్ర వాక్యములూ
సమాప్తమయ్యెనూ సద్గురునికరుణన్ ।

పంచదశి శ్రీమద్గన ద గురుకరుణన్
ప్రజ్ఞానవిలక్షణ రామారామా ।

తొమ్మిదిపురవాసి మాతంగంగయమా
ప్రేరేపణచేత భక్తులకువ్రాసె ।

నిరతమూ పతియించ నిత్యకై వల్కలం
పదవిసేపాం దెదరు పలుకురహితముగా ।

ఓం శాంతిః ఓం శాంతిః ఓం శాంతిః

—0—

—* గురు పరంపరా మంగళ హారతి *—

1. యేమహానీయుడు । ఆమహాబయలెరిగి । కామించి యెరుకాను
కడమాద్యుచీ । ప్రేమాతో శ్రీదేవిప్రాణావల్లభుడైన । భూమాన
మాన శ్రీమహావిష్ణునకూ ॥ మంగళం మంగళం । సద్గురుదేవా
మంగళం మంగళం ॥
2. ఆవిష్ణుశేవకుడై । యానర్థరహితుడై । అవనీలోరవిసాంజ్ఞయాజ్ఞ్య
వల్కి— భవనాశస్థితి లేనిపరి పూర్ణబోధాను । సవరూగవినిపించెజనకు
నకూ ॥ మంగళం మంగళం ॥ శ్రీసద్గురుదేవామంగళం మంగళం ॥
3. శ్రీశుకఋషివరుడు । ఆశతో జనకమహారాజు సన్నిధిజేరి । అచలా
బోధా । భాసురంబుగన్నడసి । నొసగె సాందీపునకు । శ్రీ సాందీ
పూడు శ్రీ శకేశపునకూ । మంగళం మంగళం । సద్గురుదేవా
మంగళం మంగళం ॥
4. గోవిందుడును ఆ । సందారహితుడగుచు । సుందారిపరమపత్నివలెకు
అందాముగా రుక్మిణందా లోలుండగుచు । ముందూగ బయలు
ద్రవాణ్ణానులకూ । మంగళం మంగళం ॥ సద్గురుదేవా ॥ మంగళం
మంగళం ॥
5. శ్రీధరుని శివరామదీక్షితులు పూజించి । ఆద్యంత రహితా అశరీ
రులైరీ । ఈ ధర రామలింగాయుల కరుణాచె । బోధాజెందినపరమా
రాఘవులకూ ॥ మంగళం మంగళం సద్గురుదేవా మంగళం ॥ మంగళం ॥

6. స్థిరమూగ పరమా రాఘవలనూ సేవించి | యెరిగెయెరుకను విడచె
దేశికయ్యా | పరదేశికయ్యాకు పరగళిష్యుండైన | నాగయ్య
యను నామాంకితనినకూ || మంగళం మంగళం || సద్గురుదేవా
మంగళం మంగళం ||
7. ఇల నాగయ్యాగురుని | వలనాబోధనుపొంది బలరామా పండితులు
బాగుగానూ | అలబలరామాయ్యలచె | కలనెడాబాసీన | కృష్ణామా
చాయ్యల కిష్టాముగా || మంగళం మంగళం || సద్గురుదేవా |
మంగళం | మంగళం ||
8. కృష్ణామాచాయ్యలకూ | ఇష్టాసేవకులై | ప్రతిష్ఠానొందిన సన్యాసా
య్యలలనూ ! తృప్తిజెందినయట్లు స్పృహముగను బోధ | శిష్టాల
కొసగె నుత్కృష్టాముగా || మంగళం మంగళం || సద్గురుదేవా మం
గాళం మంగళం ||
9. ప్రియమూతొ దుర్గానంద పంచదసి | యనుచు దయతో దీక్షనామ
మొసగి | భయపడుకుమని రుడుపు | నయమూన ద్వాదసి సూ
చాన నిచ్చిన సద్గురునాకూ | మంగళం మంగళం || సద్గురుదేవా
మంగళం మంగళం ||
10. దుర్గానందునిసేవ దీర్ఘముగాగావించి | అర్ఘ్యాపాద్యములచె యెరు
కన్విడచి | మార్గదర్శియైన సమరస నిర్మలా ప్రజ్ఞాన్విలక్షణ రామ
ప్రభునాకూ మంగళం మంగళం || సద్గురుదేవా మంగళం మంగళం ||
11. సూటిగా సన్యాసార్యా సేవనుజేసి | మాటామర్మము తెలిసి నీటన్
గలిపి | వాటముగ త్రికూట స్థానాతీతమవిడచె విమలాంబ కామే
శ్వరమ్మా గుర్పిణికి మంగళం మంగళం || సద్గురుదేవా మంగళం
మంగళం ||

12. కామేశ్వరి గురుజేరి | భూమాతత్వతెలసి | స్వామాలంవరిపూజ
సరిగాజేసి | భూమాశివరామూని ధామామందుననిల్పె | భామా
మణి శ్రీ గంగాయాంబా | గుర్విశికి || మంగాళం మంగాళం సప్త
రుదేపి మంగాళం మంగాళం ||

శ్రీ నిజగురు పూజావిధానం సర్వం

శ్రీ సప్తరు చరణారవిందార్పణమస్తు.

జై శ్రీ పరమగురు

శ్రీ శివరామ దీక్షిత ప్రభుమహారాజుకి జై.

శక్తిద్వయ నిరాశకంబైన శుద్ధ నిర్గుణ తత్వకందార్థ
అమృత గంగా తరింగిణి

ప్రథమోధ్యాయ ప్రారంభము

క॥ హృదయగ్రంథి విడుటకునై సదయత యీ బోధ దెల్పు జనదాగు
రుడై । వదలక చిత్తములో గురుపదయుగళము తలప వెలదె ।
భక్తుడైనపుడూ । భ్రాంతిరహితా సక్తుడైనపుడూ । కుమారాదు
యివిరెండూ । గురుశిష్యులకు లేక । కదలిక లేనట్టి ఘనబోధో క సితి ।
భక్తుడైనపుడూ । భ్రాంతిరహితా సక్తుడైనపుడూ॥

శిష్యుని ప్రశ్న :- హే సద్గురుమూర్తి ! (శ్రీ) బ్రహ్మహద్వాశ్చ శిద్ధాంత
నిర్దారణోద్ధారక శ్రీమదచలఋషీ శ్రీ శివరామదీక్షిత ప్రభువీర పరంపర
వాసా ! హే నిరంజన నిరామయ నిర్వికార ఆవరణరహిత బ్రహ్మ విష్ణు
మహేశ్వర సాక్షాత్పరబ్రహ్మ స్వరూపా ! నిరంతరమూ మీ దివ్య చరణ
కమలములను నా హృదయకమలమున నిల్పుకొని షోడశోపచార పూజలు
గానించి ధ్యానించుచుంటిను. హే పరమదయాళో ! దీనజనహేలనా ! నే
మనవిచేయు విన్న ములాలించి । నా సంగత్యములను విడగొట్టి । జననమర
ణములను సంసారసాగరమును దాటింపజేయుడు తండ్రి !

ఆర్యా హృదయగ్రంథి అనగా నేమి ?

(శ్రీ)గురుజవాబు:— బిడ్డా! నీవెందుకు నన్నాశ్రయించినదీ నే నెందుకును. నీభక్తికి మెచ్చితిని.

నాయనా! హృదయగ్రంథి యనగా జ్ఞానాజ్ఞాన మిశ్రిమ అవిద్యా సత్తావరణలే । అనగా మొదటిది అవిద్య । రెండవది శరీర పరిగ్రహము । మూడవది కర్మము । నాలుగవది దుఃఖము । ఐదవది అభిమానము । ఆరవది అనివేకము । ఏడవది రాగద్వేషాదులు.

ఇందులో అవిద్య అనగా అజ్ఞానము చీకటిదశ । యీ అవిద్యయే కారణశరీరమైన సుషుప్త్యవస్తయనే గాఢనిద్ర । ఇదిగాఢనిద్రనుండి స్వప్న జాగ్రదవస్తలు కలుగుచున్నవి । కనుక అనేక శరీరములతో జగద్రూపముతో చుబడుటకు । అవిద్యాయుక్త చైతన్యమైన । కారణశరీరసుషుప్త్యవస్తయే కారణము । దీనికి చిన్నప్రత్యక్ష ప్రమాణముతో చుబడుచున్నది । సినిమాహాలులో దీపములన్నీ ఆరిపోయినతర్వాత చీకటిలో తెరపై అనేక త్వమైన సినిమా ప్రేషంఛముతో చుబడుచున్నది । అటువలెనే మనలో అవిద్యయను మొదటియావరణలోనుండి । శరీరపరిగ్రహమును రెండవవరణతో చుబడెను । శరీరము కలిగినదీ అంటే । ఏదో ఒకవ్యాపారముచేయుచునే యుండును । ఈవ్యాపారమునే కర్మ అని అందును. ఈ కర్మ శరీర కర్మ । మాటలరూపమైన కర్మ । మనస్సుచేత ఆలోచనా రూపమైన కర్మ । అని మూడు విధములు । ఆకారణమున స్వప్నావస్తలో మానసిక కర్మ జరుపుచున్నాము । జాగ్రదవస్తలో కాయిక వాచిక మానసికములతో కర్మ జరుపుచుంటిమి । అందుచేత కర్మము మూడవ యావరణమైయున్నది । ఈ కర్మ అవిద్యా రూపమైనప్పుడు దుఃఖదాయకమై యుండును గదా । కనుక దుఃఖము నాలుగవ ఆవరణమై యున్నది । ఈ దుఃఖము మొందుకుకలిగినదీ అని ప్రశ్న వేసుకొనినయెడల । నేనను అహంకారమనే । కర్మత్వరూపమైన । అభిమానమువల్ల కలుగుచున్నది । అనగా “నేను” “నాది” అను కర్మత్వాభిమానమువల్ల మనస్సుకు విశ్రాంతిలేక । ఇరుక్కునపడి బాధపడును । ఇదియే దుఃఖము । ఈ దుఃఖమునకు కారణము

అభిమానము విడవఆవరణయైయున్నది । ఇట్టి అభిమానమునకు కారణము అవివేకము । అవివేకమనగా ధర్మాధర్మ న్యాయాన్యాయ విమర్శనా వివేకములేని కారణమున । అభిమానమను విడవ ఆవరణకు బలమయ్యెను । కనుక అవివేకము ఆరవ ఆవరణయైయున్నది । ఇట్టి అవివేకము మరింత బలమగుటకు । ఈర్ష్య, అసూయ, పట్టుదలతో కూడుకున్న కోరికయే । రాగద్వేషములనబడును । ఈ రాగద్వేషములే ఏడవ ఆవరణ । వీటన్నిటి మూలము అజ్ఞానము । ఈ అజ్ఞానమునకు మూలము । జ్ఞానమనబడు ఈ నేను నేనను తెలివి । ఇదియే హృదయగ్రంథి । ఈ విధానమైనహృదయగ్రంథి । నవీననాగరకతా ప్రపంచములో । అజ్ఞానులు మొదలు వ్రజ్ఞవంతులైన పండితులవరకూ ఆవరింపబడి శాంతియుతజీవజగత్తును అశాంతియుతముగా చేయుచున్నది.

ఓ బిడ్డా ! పైని చెప్పిన అవిద్యా సర్వవరణలనూ । నీమనస్సుచేత చక్కగా విచారించి । వివేకము కలిగి ధర్మాధర్మ విచారణపరుడవై । సాధనసంపత్తి కలిగినవాడవై । ఈ హృదయగ్రంథి యనే వ్రణమును మాన్పుకొని । “మమాత్మా సర్వభూతాత్మా” అను శృత్యానుగుణ్యముగా । సర్వభూత దయతో గూడి । బ్రహ్మజిజ్ఞాసా తత్పరుడవై యుండుమని । నీకు పదేపదే జ్ఞాపకముచేయుటకు । పరిపూర్ణ బోధామృతము చిలుకుటకు । గురువులు శిష్యుని యింటికి వెళ్ళవలెను । సచ్చిష్యుడు అనగా జననమరణబ్రాంతిని వదలకొట్టుకొను పూర్ణ వృద్ధేశము కలిగి । లక్షణయుతుడై యున్నవారు సచ్చిష్యులు । ఇట్టివారు నిరంతరమూ । అశరీర సర్గురు ప్రభువద్యుల దివ్యచరణకమలములను । హృదయకమలము లోనిల్పి । త్రుత్రుడి । దొరదాత । కులదైవము । తనకువున్న సర్వబంధువులూకూడా సర్గురుడేనని । నమ్మకోవలెను । మానసిక చలనమునుపోగొట్టుకొని । నిశ్చలతత్వస్థితిని పొందుటకూ । పొందింపచేయుటకూ । గురు శిష్యులిద్దరకూ ముఖ్యముగా అవసరమైయున్నది । కనుక ఇద్దరిలోనూ శంకలువిడచి వంకర అనుమానములకు తావీయక । శంకారాహిత్యమై యుం

డవలెనని ప్రభువద్యులైన శ్రీ భాగవతకృష్ణదేశికులనుడి.

శిష్యునిప్రశ్న:- హేనిర్గుణ నిరంజన ప్రభువర్యా! శ్రీ భాగవత కృష్ణదేశిక ప్రభువులు మొట్టమొదటి కంఠాద్భుతములూ,

కం॥ “జనులార జననమరణములను తొలగిద్రోయజాలు లక్షణయుతమై వినువారికి” । అని శైలివిచ్చిరి. ఇందులూ లక్షణయుతముగావినుట అనగా । చక్కగా కూర్చుండుటయూ ? లేక సన్యాసి వేషభాషలు కలిగి యుండుటయూ ? లక్షణములనగా యేవి ? వాటి విషయము సెలవీయ ప్రార్థించుచున్నాను.

గురుప్రభువుల జవాబు:- ఓశిష్యాంకార భూషణమా ! చక్కని ప్రశ్న వేసివీ! ఈ “లక్షణయుతమై” అను పదప్రయోగమునకునాఅభ్యాస దశలోనుంచి కూడా విచారణ పెద్దలవల్ల విగటూనే యున్నాను । కాని అవన్నీ నామనస్సుకు సరిపోలేదు । కాని శ్రీ భగవద్గీతోపదేశికులైన । పరమహంస పరివ్రాజికాచార్య శ్రీకృష్ణవరమాత్మ త్రయోదశోధ్యాయమున । భక్తునకు ఇరువది లక్షణములు వుండవలెనని శైలివిచ్చిరి । అవి యేవనగా:-

శ్లో॥ అమానిత్వ మదంభిత్యా । మహింసా, క్షాంతిర్జ్ఞానం
ఆచార్యోపాసనం శౌచం । సైర్యమాత్మవినిగ్రహం॥

1 అమానిత్వ అనగా । తన్ను తాను పొగడుకొనుటయందు ఇష్టము లేకుండుట । దీనినే ఆత్మస్తుతిని అభిలషింపకుండుట యందురు. 2 అదంభిత్య మనగా తనయొక్క మంచి నడవడికను ఇతరులతో చెప్పుకొనుట యందు ఇష్టపడకుండుట. 3 అహింస అనగా ప్రాణులను హింసించుట. 4 క్షాంతి యనగా ఒరులుచేసిన తప్పులను క్షమించి సహించుట. 5 సైర్య వము అనగా కుటిలత లేకుండుట. 6 ఆచార్యోపాసనం అనగా మోక్షసాధనోపేతులైన గురువద్యులను చాతుర్విధ శుశ్రూషలచే శేవించుట । 7 శౌచం అనగా శరీరమాలిన్యమును మృజ్జలములచేతనున్న । అంతః

కరణమాలిన్యములైన | రాగాదులను | ప్రశ్నింపఁ బ్రావసచేత తొలగించు
కొనుట. 8 పైశ్యమనగా | మోక్షమార్గమందు స్థిరభావము | ఆత్మ విని
గ్రహం మనగా | దేహేంద్రియాది స్వాభావిక విషయగుణముల నుండి
తొలగించి సన్న్యాసముగా పెట్టుట.

శ్లో॥ ఇంద్రియాద్దేహు వై రాగ్య | మనహంకార ఏవచ
జన్మమృత్యు జరావ్యాధి | దుఃఖదోషానుదర్శనం॥

9 ఇంద్రియాద్దేహు వై రాగ్య మనగా | అంతలో కలిగి అంతలో
కలుగకుండా పోయే | శబ్దాదులైన పంచతన్మాత్రా భోగములయందు
హేయభావముకలిగి యుండవలెను. 10 అనహంకారఏవచ అనగా అహం
కారభావములేకుండుట | అనగా నేను తెలుసుకున్నాను | నాకంటె తెలి
వైనవారు ఏరుకారు | అనుకొనుట కూడా | అహంకారములోని దేశముక
విద్యను విమర్శించుటయందు | వివేకమును విపులపరచి | నూతన పద్ధతు
లుగా బోధలుచేయుటయందు మనకంటె పెగ్గలు జ్ఞానులు కలరని తలచి |
మానసికపాంశును అణిగించుకొని | అంతఃకరణయందు శాంతిని పొంది
యుండుట అనహంకారమనబడును. ఇక 11 జన్మమృత్యు జరావ్యాధి |
దుఃఖదోషానుదర్శనమనగా | తన ఆత్మీయులయొక్క పుట్టుకయందునూ |
తనకుగాని తన ఆత్మీయులకుగాని వచ్చిన రోగధయాదులయందు | యుక్తి
అనుభవముచేత విచారించి | వాటియందు | మనస్సు పతనముగాకుండా |
ధీరతగా నిలబెట్టుట.

శ్లో॥ అసక్తిరనభిష్వంగః | పుత్రదారాగృహాదిషు
నిత్యంచ సమచిత్తత్వ | మిష్టానిష్టోపపత్తిషు॥

12. అసక్తి అనగా విషయములందు ప్రీతి లేకుండుట | 13. అనభి
ష్వంగః | ఇష్టానిష్టోప | అనగా ఇష్టములు సంభవించుటయందునూ | అనిష్ట
ములు సంభవించుటయందునూ | ఆనందానంద తాపములనుండి విడవదీస
వారై వాటియందు ప్రీతి లేకుండుట |

శ్లో॥ మయిచానన్యయోగేన । భక్తిరవ్యభిచారిణి

వివిక్తదేశశేవిత్వ । మరత్జ్జనసంసది ॥

14, 15, 16, 17. మయిచా ... భక్తిరవ్యభిచారిణి = అనగా పరమార్థోపదేశకునియందు । సాక్షాత్పరమేశ్వరుడను । నిశ్చింతమగు బుద్ధిచేత । ప్రీతిపూర్వకమైన భక్తియుండవలెను । 18 వివిక్తదేశశేవిత్వమరత్జ్జన సంసది :— అనగా స్వభావముచేతగాని । సామాన్యముచేతగాని శుచికలిగిన ప్రదేశముల నాశ్రయించి । పామరులైన స్త్రీయు । సామాన్య సూన్యులైన స్త్రీయు । అవినీతులైన స్త్రీయు । జనులయొక్క సంఘములయందు సంచరింపకుండుట.

శ్లో॥ అధ్యాత్మజ్ఞాననిత్యత్వం । తత్పజ్ఞానార్థదర్శనం

ఏతజ్ఞానమితిప్రోక్త । మజ్ఞానం యదతోన్యథా॥

19 అధ్యాత్మజ్ఞాననిత్యత్వం:— అనగా ఆత్మవిషయిక జ్ఞానమును గూర్చి నిరంతరాభ్యాసమున్ను । 20 తత్పజ్ఞానార్థదర్శనం:— తత్పజ్ఞానమునకు ప్రయోజనమగు మోక్షవిషయిక అలోచన కలిగి యుండవలెను.

ఇట్టి ఇరువది లక్షణములు కలిగినవారే జిజ్ఞాసులు । ఇట్లువంటి సమరస నిర్మలాంతరభక్తియుతేషేతులైన జ్ఞానులే । వేదాంతసభోపన్యాసములనువిని । విమర్శించగల సమర్థులు । కనుకనే శ్రీ భాగవత కృష్ణప్రభువులు “లక్షణయుతమై దినువారికి” అను పదప్రయోగముపెట్టి । ఇట్టి లక్షణములుగల సద్భక్తుడు । ఆర్యులముఖతా యెప్పుడైతే విని విమర్శించునో । అప్పుడే తనయొక్క స్థితిని తెలియబడునని శైలవిచ్చిరి.

చూచితివా నాయనా ! ప్రభువులు యెంత గంభీరాభిప్రాయము ఇమిడ్చి । లక్షణయుత మను పదమును ప్రయోగించిరో । ఇట్లే ఆగామికధ యెట్లన బాగుగవివరింతు । చెవులపండువగాగన్ । ఆగమనిగమోపనిషత్సాగర మధితార్థమంతా ఈ గ్రంథరాజములో యిమిడ్చితివని శైలవిచ్చిరి । ఈమాటనుబట్టి మనము కందార్థములలో అర్థము । అంతతేలికగా

విచారించకూడదు । అని తెల్లమగుచున్నది । అందుకే । ఇది ఆంధ్ర కవి త్వంబుని మదిలోయందగదు దీని మర్మమరయుడీ । పదియారువన్నె పసిడిని ముడమున తోల్ పెట్టెనుంచ ముట్టకుందురా । అని శైలవిచ్చిరి.

కనుక బిడ్డా ! సభావిజ్ఞాపనములో సభకట్టుకు । చక్కనిదృష్టాంతము చెప్పిరి । అదియేదనగా; “యెరుకను కలబోవలనే నరుడెంచితి । మీరల్లు అరుడెంచితిరి । ఈ యెరుక జన నేనూ మీరలూ యెరుకతో జనువార మనినీ” నేను ఈ సద్గ్రంథముచేసి । మీ అందరిముందూ । చదువుటకు నిలబడి వినమనడమూ । మీరందరూ వినిపించుడీ, అనడమూ ఇదంతయూ ఒక కలగా భావనచేయవలెను అని సభవారిని హెచ్చరించి । బోధచేత మేల్కొని తనను మేల్కొల్పుమని సభవారిని కోరిరి । అనగా ఎవరిమట్టుకువారే ఒక కల కంటున్నామని పూర్తిగా నిశ్చయించుకొనిన యెడల; కలలో కలిగిన శంకా సమాధాన, అనంగీకార, అంగీకారములు । కుదరక సరిపడనిచో । కల ఆవరణనుదాటి పొమ్మని వారిపుద్దేశము । సభావిజ్ఞాపన ఆఖరుకందార్థములో । కొంచెము వెడలుపుగా వుండేనదీ ప్రవాహమువద్ద లోతుయెక్కువగా వుండునని తెలిసి వెడలుపును పెంచితి నని శైలవిచ్చిరి । అనగా సర్వులూ సులభముగా తెలుసుకొని తరింపవలె నని వారి పుద్దేశము, కాని । నాగురిలోనికివచ్చినవారే అని కాదు అని తేలుచున్నది.

ఇంతటితో కందార్థామృత గంగాతరంగిణిలో

ప్రథమోధ్యాయం సమాప్తం.

పాట - అటతాళం.

ఖరగపూరులో, 1936 సం॥రం॥లో కవిత్వంప్రారంభం మొట్టమొదటిపాట.

- (1) దీక్షతో గురుదీక్ష తెలియండి ! జనులార మీరూ ! కక్షలన్నియు
మదినిపిడండి॥ దీక్షతో గురుదీక్ష తెలిసిన క్షరాక్షరములులేని పర
మును । లక్షించాతక్షణమున నె । సాక్ష్యతీతంబాదురిదినిజం॥
॥దీక్షతో॥
- (2) వాదబేధములేక యుండండి । జనులార కల మత వాదములలో
జక్కబోకండి । వాదబేధములేక నిలచి । సాధనా సంపత్తి తెలసి ।
సాధువులతోగూడి కలసి బోధరూఢిని జెందిమీరూ । దీక్షతో॥
- (3) యెండమావుల జలములోనండి । స్నానంబటన్నను । రెండు నమ్మని
వనుచు నమ్మండి॥ యెండమావుల జలములావలెకుండలీభూతమును
జూచి । దండిగా బ్రహ్మాండమంతట నిండియున్న దటంచునమ్మక॥దీ॥
- (4) నలుబది మూడక్షరాలండి । జనులార గురునీ । నిలువుననుపూజించి
తెలియండి॥ నలుబది మూడక్షరాలవి నరములండున పరుగుపెట్టిన
నామీరూపులులేని పరమును । లేకమీరు శేవింపుచుందురు ॥దీ॥
- (5) విజయనగరా పీఠమూలోనా । జనులార సర్గురు । సన్యసార్థుల
కరుణబడసీనా॥ విజయమొందిన దుర్గనందులు । పంచదసియై రామ
రావుకు । గజబిజీ జగమెరుక దీసిన । పరమగురువరు దరినిజేరీ ॥దీ॥

జె.

శక్తిద్వయ నిరాశకంబైన శుద్ధ నిర్గుణ తత్వకిందార్థ

అమృత గంగా తరింగిణి

ద్వితీయోధ్యాయ ప్రారంభము

కం॥ సాధనసంపత్తియుగల సాధకుడొకనరుడు । ఘోరసంసారమునన్ ।
భాధపడ లేక । తనపుణ్యోదయమున గురునిగాంచి । యురుతరభ
క్తిన్ । శరణని మొక్కిమరిమారియు క్తిన్ । బోధా జేయుముపుణ్య
పురుషా మాబోంట్లాకు । సాధించదగు ముఖ్యసాధనానివల్లె ।
నురుతరభ క్తిన్ । శరణని మొక్కిమరిమారియు క్తిన్ ॥

శిష్యునిప్రశ్న :- ఆర్యా ! నిరహంకార నిశ్చలమనస్కా ! పైకం
రార్థములో సాధనసంపత్తిగల సాధకుడనగా యెటువంటివారు ? ఎటువంటి
సద్గురుమూర్తిని విచారించిచేరవలెను ? గురుడు మొదట యేమనిశలవి
చ్చెను ? కరుణాకటాక్షముంచి తెలియపరచ ప్రార్థించుచున్నాను.

గురుప్రభు జవాబు :- పరమోదార ప్రచండ బంగారుకొండా !
చెప్పెదనాలకింపుము. వేదాంతపంచదసిలో అధికారి । సంబంధము । ప్ర
యోజనము । విషయము । అని అనుబంధచతుష్టయము చెప్పిరి । అధి
కారియనగా సాధనచతుష్టయసంపత్తిపరులే । బ్రహ్మవిద్యను తెలిసికొను
టకు అధికారులు । ఇట్టిఅధికారి నడవడిక యెట్లుండును । అనిఅంటే శ్రీసచ్చి
దానంద వెంకటేశ్వర అవధూత స్వాములవారు సద్గురుబోధామృతములో

కం॥ “సాధుల సాంగత్యంబును । వేదాంత శ్రవణపఠన వేత్సత్వంబున్
బోధాధికారమును । మరి । మేధానిధితోనుగూడి । మెలుగుచు
నుండు । సచ్చిష్యుడై వెలుగుచునుండు ।” అని శైలవిచ్చియున్నాడు

కనుక । మోక్షమునందపేక్షగల మానవులు । వివేకవైరాగ్యము
లనే । రెండు రెక్కలను ధరించి । తత్వమనగానేది అనితత్వమనగా నేది ।
అనువిషయమును పెద్దల సాంగత్యముచేతనూ । స్పృంధపఠనము చేతనూ ।
భావమును ఊర్ధ్వముఖముగా పోనివ్వవలెను ॥

దివ్యజ్ఞాన । వైరాగ్యవివేక । శుద్ధసాత్వికసంపత్తులు । గలపుణ్యపురు
షులనుగన్న భారతమాతృపుత్రులమైయుండి “ నేనుజడుడను । తాకికుడను
మాయసంసారజీవిని । అని చుట్టూగోడకట్టుకొని కూర్చుండక । ఈమూడు
న్నర మూరలశరీరమే । నా సర్వస్వమని । బేలతనమునుపొంది నీచత్వ
మునుపొందకూడదు । “ మంచిభావనలు ” అను రెక్కలను విరచివేసికొన
కూడదు । నాకీజన్మలో ముక్తిమార్గము లభించునా ? నేను మోక్షమును
పొందగలుగుచునా ? అని సంశయమును పొందకూడదు. విధి విరామము
లేని ప్రయత్నముచేత । మానవుడు సాధించలేని కార్యముండదు । ఎనుబది
నాలుగులక్షలజీవరాసులలోను । మానవజన్మ ఉత్కృష్టమైనది । ఇటువంటి
ఉత్కృష్టమైన జన్మను । ఆహార । నిద్ర । మైథునముల కని తలుచుకూడదు ।
ఇట్టిఅజ్ఞాన భావములను విడచి । నేను ఎవరు ? ఈ శరీరము యెట్లు కలిగి
నది ? ప్రపంచస్పృహయెట్లు ? ఈ సృష్టికర్త యెవరు ? వారిని నేనెట్లుపొంద
గలుగుచును । మహాభక్తవిజయములో విచారించితే తుకారామ్ । కబీరు
రామదాసు । త్యాగయ్య ఇత్యాదిభక్తులకు భగవంతుడు యెట్లు ప్రత్యక్ష
మయ్యెను ? నాకు యెందుకు కాకూడదు ! అను పట్టుదలతోకూడిన ప్రశ్న
పరంపరలను కల్పించుకొని । భాగవతులతోగూడి । భాగవతార్థమును గొ
హించువలెను. భాగవతము అనగా “ భ ”-భక్తి । ‘ గ ’ జ్ఞానము । ‘ వ ’
వైరాగ్యము । “ త ” తత్వము । ‘ ము ’ । మోక్షము । ఇటువంటి భక్తి
జ్ఞాన వైరాగ్య తత్వ మోక్షముల యొక్క । విషయ విజ్ఞానానుభవము
పొందవలెను.

భక్తిలో మూడువిధములు । బాహ్యభక్తి । అనన్యభక్తి । ఏకాంత
భక్తి । ఇందులో బాహ్యభక్తి అనగా : ఏదోఒక దేవునిసమ్మొకొని । ఆదే
వుని ప్రతిమను । పూజామందిరమున నిలపెట్టుకొని । ఆదేవుని మనోవా
క్యాయ కర్మలా । భక్తితో పూజించి అర్పించి ఆరాధించి । తీర్థప్రసా
దములు స్వీకరించి తననిత్యకృషిని సల్పుకొనుచుండవలెను । అందులోనూ
అధర్మ । అన్యాయ । అహంకారపూరిత కర్మలకు పాల్పడక । సత్యము ।
అహింస । శౌచము । ఆస్తేయము । మొదలైన సత్సంగత్యముతోకూడు
కున్న । సత్ప్రవర్తనకలిగినవారై । న్యాయబద్ధమైన ఆజ్ఞన ఆజ్ఞించుచూ ।
వ్యవహారికములో । కాళీకలిగినప్పడలా ప్రభునినామోచ్చారణచేయుచూ ।
నిమిరిత నేతావతంశుడై । భక్తులను కనుగొన్నప్పుడు । ప్రియముతో
మొక్కుచూ । శాంతియుత మనస్సుకలవారై । సంసారిక కర్మలలోగల
సుఖదుఃఖములకు । తానుకర్తనని తలంచక । సర్వసద్గురుకరుణా ప్రసాద
మని తలచుచూ । కర్మత్వ రహితముగావుండును । ఇదియేబాహ్యభక్తుని
నడవడిక.

అనన్యభక్తి అనగా :- పైని చెప్పిన నిరాడంబర బాహ్యభక్తుడు ।
తనమనస్సును । ఊర్ధ్వముఖముగాత్రిప్పి । సర్వకాల సర్వావస్థలయందూ
యెరుకలో యెరుక కలిగి భ్రామధ్యస్థానమున । మనస్సునుంచి । నిరంత
రమూ భగవద్భావాత్మకుడై । సత్పురుషుల సాంగత్యము చేయుచూ ।
నిత్యానిత్య వస్తువివేక । విచారణసల్పుచుండును.

జ్ఞానిత్యానిత్య వస్తువివేకమనగా :- “బ్రహ్మ సత్యం జగన్మిథ్య” అని
ఆర్యశ్రుతికలదు । ఇచ్చట బ్రహ్మమననేమో । జగత్తననేమో । విచా
రించవలసియున్నది । బ్రహ్మమనగా । “సత్యజ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ” ।
అని శ్రుతిపలుకుచున్నది । అనగా జ్ఞానం సత్యం । జ్ఞానం అనంతం । జ్ఞానం
బ్రహ్మమనిస్థానము । ఈజ్ఞానము । పిండబ్రహ్మాండ । బ్రహ్మాండఅతీత ।
స్థానములలో మూడు విధముల నామములతో పరిగణింపబడుచున్నది.
బ్రహ్మాండఅతీత స్థానములో పరుడనిన్నీ బ్రహ్మాండస్థానములో పరాపరు

డనిన్నీ పిండాండములో అపరుడనిన్నీ ఆర్యులచేత చెప్పబడినది. అపరుడనగా ఈపిండాండ రూపమైన దేహింద్రియాది ప్రపంచములో ప్రత్యేకతలయని పిలువబడు అవస్థాత్రయసాక్షియే జ్ఞానము అవత్తత్రయములనగా జాగ్రత స్వప్నము సుషుప్తి ఈ అనంతలలో జాగ్రదవస్థలో ఈ నేను నేననే జ్ఞానము చక్షురంతత పీతాభాస అణుస్వరూపమై సర్వమునూ గుర్తెరుగుచున్నది. ఇదియే అంతస్కృతమై కంఠస్థానమున మనస్సంకల్ప మాత్రము చేత స్వప్నమును కల్పించుకొని స్థూలశరీరము ఆడకనే ఆడుచున్నది. ఈ జ్ఞానమే జాగ్రత్స్వప్న ఇందియ పషయాదులను తనయందు లీనముచేసుకొని అవిద్యాయుక్తచైతన్యస్థానమైన హృదయస్థానమునలీనమై సుషుప్త్యవస్థను పొందుచున్నది. ఇట్టి అవస్థాత్రయ సాక్షిస్వరూపమైన జ్ఞానమే కాలత్రయములందు నిత్యస్వరూపమై వున్నట్లు తోచుచున్నది. కాలత్రయములనగా జరిగిపోయిన కాలయు భూతకాలము, జరుగబోయే కాలము భవిష్యత్కాలము, జరుగుచున్నది వర్తమాన కాలము, ఈ మూడు కాలములయందూ యీ నేను సత్యముగా వున్నట్లు తోచబడుచున్నది. అది యెట్లునగా వెనుక పుట్టితిని యేవేవో ఖర్మలు చేసితిని దాని ఫలితిమిప్పుడనుభవింపుచున్నాను. అని యీ నేననే జ్ఞానమే అంటున్నది. కనుక యీ నేనను తెలివి ఈ దేహమువంటి దేహములో జరిగిన గత జన్మలో వున్నది. ఇప్పుడేమైనా దానధర్మ సగుణధ్యానములుచేసినచో ముందు జన్మకు మంచిదని అంటున్నాము. కనుక ముందు జన్మ మెత్తునున్నట్లు చెప్పుచున్నాము. ఇప్పుడు సుఖమఖిలాదు లనుభవించుచూ కనుపడుచున్నది. ఇట్లు ఈ ప్రజ్ఞానస్వరూపమైన జ్ఞానము మూడు కాలములయందూ వున్నట్లు తోచబడుచున్నది. కనుక ఈ జ్ఞానము సత్యము ఈ యెరిగేచైతన్యస్వరూపమైన జ్ఞానమునకే యెరుక యను పదప్రయోగముచేసి కందార్థములలో,

కం॥ ఆటాశి ఆడకుండును । ఆటాశిన మేనిబొమ్మ ఆటాడకనే ఆటాడు యెరుక యనియెడి ఆటాశించేటివాడు అతడేరాకర్త. అంతటికి ఈ అచలామకర్త॥

అనికృష్ణప్రభువులు శేరివిచ్చిరి. కనుక అవస్థాత్రయజగత్తు. నేననే నాలుగవ దేహమైన జ్ఞానమువల్లనే తోచబడి తిరిగి దానందే అణిగిపోవుచున్నది. అదియెట్లునగా ప్రత్యక్షపుదాహరణ చెప్పెదను ఆలకించుము.

శిష్యా! సిసీమాలో తెరపై కనుపించు సిసీమా ప్రపంచము హాలు ఆవరణకు కనుక మిషనువుండును. ఆ మిషనులో మహాప్రకాశముతో కూడుకున్న పెట్టి దానిముందు ఒక చిన్న రంధ్రము అనగా ఫిలుము పట్టీ ముక్క- వెడల్పుగల రంధ్రము వుండును. ఈ రంధ్రముద్వారా పెట్టెలోని వెలుగు బైటకు ప్రసరించును. ఇట్లు బైటకు ప్రసరించు ప్రకాశమునకు అడ్డుగా ఫిలుము పట్టీ లేవు ఒకటి చిన్న చిన్న ప్రపంచరూపముగల మరకలతో చలనరూపముగా చలించుచుండును. పెట్టెలోగల ప్రకాశము ఈఫిలుముపట్టీపైబడి ఇందులోగల జగద్రూప ఆవరణలు కలిగినదై ముందుగల భూతత్వమనే లెన్నుపైబడి, చిన్నగా ఆటాడును. ఈ లెన్నులో గల ధాయా రూపమైన సూక్ష్మజగత్తు అనకాశమనే హాలులోకి గోడుకువుండుకున్న రంధ్రముద్వారా కిరణరూపముగావచ్చి తెరమీద స్థూలరూపముగా ఆడుచున్నది. చూచితివా నాయనా! తెరపై ఆడుచున్నది స్థూల ప్రపంచము లెన్నుపై ఆడుచున్నది సూక్ష్మప్రపంచము. ఈ రెండుప్రపంచ రూపములూ తోచబడుటకు కారణము ఫిలుంపటీలోగల ప్రపంచమరకలు కనుక ఫిలుముపట్టీ కారణశరీరము. దీనివల్లనే శుద్ధప్రకాశ కిరణమునకు చీకటికలిగి, చీకటిలోనుండి ద్వంద్వస్వరూపమైన సూక్ష్మ స్థూల ప్రపంచములు తోచబడుచున్నవి. ఈస్థూలసూక్ష్మ కారణములకు పైని పెట్టెలోగల మహాకారణమే ప్రకాశము. అదియే ఈ తెరపై చూడుబడు సమస్త చరాచర జంగమస్థావర రూపాత్మకమైన జగత్తుకి కారణము అందుచేత మహాకారణదేహమే ప్రజ్ఞానమను యెరుక దీనివలనే స్థూలసూక్ష్మకారణములు తోచబడుచున్నవి. అందుచేత అవస్థాత్రయ దేహాద్రియాది ప్రపంచము సత్తు అనిరి. దీనికి మహాకారణము అసత్తుఅనిరి. కనుక తోచెడి ప్రపంచము అసత్తుయొక్క స్వరూపము కనుక జగత్తులేదనిరి ఈ

దను పదమునకే ఆర్యులు “మిథ్య” యనిరి. మిథ్యయనగా లేనిది అని అర్థము. అందుకే భద్రాద్రిరామశతకములో క్షరాక్షరలక్షణములు విమర్శించుటలో పరశురామ సరసింహపృథువర్యులు సీ॥ జ్ఞానేంద్రియములైదు ఖర్చేంద్రియములైదు” అని క్షరలక్షణ విమర్శ శేలవిచ్చిరి.

ఇక అక్షరసరబ్రహ్మ స్వరూపమైన ఆత్మయొక్క స్వరూప స్వస్థాన నిర్ణయములో, “సీ॥ స్వేతరక్తాసిత పీతనీలంబుల నడుమ సునీల వర్ణంబు యుండు ” అని శేలవిచ్చిరి.

అది గనుక ఈతోచబడు పిండబ్రహ్మాండ రూపమైన ద్వివిధ ప్రపంచమూ నివారముల్లకొనంత సూక్ష్మస్వరూపమైన విద్యుత్ప్రకాశమానమైన ప్రజ్ఞాన మువల్లనే తోచబడుచున్నది.

దీనికే శంకరాచార్యులవారి పరమగురువులైన గౌడపాదాచార్యులు మాండూక్యోపనిషత్తులో అలాత ప్రకరణములో,

శ్లో॥ ఋజువక్రకాద్యధాభాసం । అలాతస్పందితం యథా
గ్రహణగ్రాహ్యకాభాసం । విజ్ఞానస్పందితం తథా॥

అనగా కాలుతున్న కొరివిని రాత్రివేళ కాలములో తిప్పినయెడల వంకర వంకరగానూ చక్కాకారముగానూ అగ్నిగీతలు తోచబడును. తొలుత కఱ్ఱచివరనుగల అగ్నికణమే చలించుటవల్ల గీతలుగా తోచబడి తిరిగి దాని యందే అణిగిపోయినట్లు కేవలజ్ఞానమూర్తియైన శుద్ధాత్మ మాయావిద్యల యందు ప్రతిఫలించి పిండబ్రహ్మాండ రూపమైన జగదాకారముగా తోచబడుచున్నది. అందుచేత తోచెడిజగత్తు మిథ్య అనియున్నూ, విజ్ఞాన స్వరూపమైన జ్ఞానమే సత్యమని విచారణవల్ల తేలుచున్నది. ఈవిధముగా నిత్యా నిత్య నస్తువివేకము విచారించిన ముముక్షువు. ఇహమూత్రాధ భంభోగవిరాగుడై సులువుగా వుండవచ్చును.

2 ఇహమూత్కాంక్షాభోగ విరాగమనగా:- ఇహలోకమందుగల సృష్టించిన వనితాది భోగములయందునూ । అమూత్రిమనగా స్వర్గాది పరలోకభోగములయందునూ । కోరిక లేనివాడై యుండును । ఎందుచేత ననగా । పైని చెప్పిన నిత్యాత్మవస్తువివేకము లెస్సగా విమర్శించిన ముముక్షువు । స్వర్గాదిలోకత్రయములు । తత్పదవులు పొందుటకొరకు చేసే యజ్ఞయాగాది కృత్యపులు । మిథ్యాభూతమైన వంకరటింకర చక్రాకార మువలె తోచబడు అగ్నిగీతలలోవేకాని శుష్కమైన అగ్నికణచుక్కలోలే నట్లు । కేవల మోక్షద్వారములోనుండి పోయేవారికి । ఇనన్నియూ అనిత్య మనీతలచి వాటియందు కోరికలు లేక । మోక్షాపేక్షాయుతుడై యుండును. యుండవలెను ।

3 ఇకనుసాధనచతుష్టయసంపత్తిగో మూడవది । 3 శమాదిషట్కానం పత్తి :- అనగా 1 శమము । 2 దమము । 3 శాంతి । 4 తిత్తి । 5 శ్రద్ధ । 6 సమాధానము । మోక్షాపేక్షాయుతుడగు ముముక్షువు । ఈ ఆరుసంపత్తులూకలిగి యుండవలెను ।

4 శమము :- అనగా అంతరేంద్రియ నిగ్రహము । అంతరేంద్రియ ములనగా । మనస్సు । బుద్ధి । చిత్తము । అహంకారము । ఇందులో మనస్సు । సంకల్పించును । బుద్ధినిశ్చయించును । చిత్తముచింతించును । అహంకారము । అభిమానించి పనిజరుపుచుండును । మనజీవితకాలమంతయూ । ఈఅంతరేంద్రియములచేతనే అనేకమల్లెన । మంచి । చెడ్డ । వ్యాపార ములు జరుగుచున్నవి । వీటివల్లనే । మనకు । తిరిగి । జన్మకర్మలు । కలుగు చున్నవి.

5 శిష్యునిప్రశ్న :- ప్రభువర్యా ! జీవితవసానదశలో । పంచభూతములూ । వేటిలోఅవికలియుచున్నవికదా । ఇక జన్మకుపాద్యేదియేది ? । పున్జన్మకలదా । నాకుఈసం దేహము చాలాకాలమునుండియున్నది । కొందరు పాడేపాటలలో । “ అన్నిటికిని యిది కడసారిజన్మన్నా ” ।

అనిపాడుచుందురు । యీ సంశయమును విమర్శించి శైలవిచ్ఛేద
రని ప్రార్థించుచున్నాను. ।

గురునిజవాబు :— ఓయీ అవరిమిత గుణవంతుడవగు అటుగ్గింజా! ఈ విష
యమునకు భాగవత కృష్ణదేశిక ప్రభువులు ఒక కందార్థము శైల
విచ్ఛిరి :

కం॥ జగమువలన సంకల్పము । జగమాసంకల్పమునను । జనియించును ।
మేగుపడచుజన్మమందిర । మగుపడదెడబాసి । నిల్వవారెండెన్న
టికీ ॥ అనిశైలవిచ్ఛిరి ॥

ఇచ్చట సంకల్పమువల్ల । జగత్తుపుట్టుచున్నది యనిశైలవిచ్ఛిరి ।
ఈసంకల్పమనే విషయము । మనస్సుది । యీ మనస్సు ఎప్పుడు సంక
ల్పించినది ? ఆనగా అవసానకాలమందు ! అదిఎట్లు ? అనగా చెప్పెదను
సావధానుడవై వినుము : భాగవత వచనము .

కం॥ కర్మమునపుట్టుజంతువు । కర్మమునను వృద్ధిపొందు । కర్మమున
జెడవన్ । కర్మమె నరులకు దేవత ॥ కర్మమెనుఖదుఃఖములకుకారణ
మధిపా ॥ అనిశైలవిచ్ఛినది ।

మనముచేయుచున్న పనులన్నియు కర్మలే । యీకర్మలలో మంచి
చెడ్డ । అని రెండువిధములు । యీ కర్మలు అంతఃకరణద్వారా జరుగుచు
న్నవి । అంతఃకరణయనగా. అంతరేంద్రియములు । ఇవే మనోబుద్ధిచిత్తా
హంకారములు । వీటివల్లజరిగే । సుకల్ప, నిశ్చయ, చింతన, అభిమానము
లనే పనులద్వారా ప్రాప్తించిక జ్ఞానమువచ్చినది మొదలు జీవితయొక్క అవ
సానకాలపర్యంతమూ ఏవోకొన్ని మిశ్రమముగా కర్మలుచేయును । అవ
సానకాలమున యీ అంతఃకరణవృత్తులు జీవితములో ఏకమముగా జరి
గినవో । అట్లేలయముకూడా జరుగును । అంతఃకరణవృత్తులు । జీవితకాల
ములో । ఎట్లు జరిగినవనగా । భద్రాద్రిరామశతకములో ।

సీ॥ జ్ఞానసమానముల్ । వీనులుశ్చంబు

వాగ్గనాంశముల్ । వరుసనాయె ”

అనునట్లు | అంతరేంద్రియ ప్రేరేపణచేత | సంక్పానిశ్చయ | చింతన |
 అభిమాన | నిర్ణయములద్వారా | పంచప్రాణముల సహాయమున | జ్ఞానేంద్రియ విషయేంద్రియ | కర్మేంద్రియములద్వారా | వచన | దాన |
 గమన | విసర్గానందాదివృత్తులు జరుగుచుండును | లయకాలమున | ఇష్టే
 పృథ్వి మొదలు ఆకాశమువరకూ | ఒకదానిలో ఒకటి లయమై విశాల
 అవకాశమైన | కాలరూపమున | లయమగును. ఇట్లు ఆకాశహంశమైన
 జ్ఞానము | భూతాకాశమున లయమగుటచేత | “మాదలు కాలధర్మము
 నొందిరి” | అనివాడు చుందురు | ఇట్లులయమగు కాలమున | మనకు
 ఇష్టమగును | పృథ్వీభూతబలముకన్న | జలభూతము | తొమ్మిదిపాళ్ళు అధిక
 మగును | కుండెడునీళ్ళలో పొడుమువట్టంతమట్టిని | వేసినయెడల | కను
 పడనట్లు | పృథ్వీభూతము | జలములోలయమగును | అప్పుడు పృథ్విహంశ
 ములైన | అహంకార | అపాన | ఘ్రాణ గంధ | గుదములు | తొమ్మిది
 పాళ్ళు | అధికమైనజలభూతములో | లయమగును | కనుక | పెద్దకాలము
 బ్రతికి | రోగపీడితుడై | చనిపోవనున్న జీవిని | గమనించినచో | దేహ |
 జాతి | వర్ణ మొదలైన సమస్త | అభిమానములూ | నశించును | ముక్తు
 పాదములు | చల్లబడి | బిగిత్గియుండును | బైటకి వాతతత్వములో వున్ననూ
 అంతరంగ | కంఠగోళకమున | అనగా కంఠస్థానమున | ఈమానవయంత్ర
 పుబావృత్తి పింపబడినది మొదలు | శిథిలమగుపర్యంతము | జరిగిన చిట్టా
 ఆవర్ణాలెక్కలు | తమూరుచేయుటకు | మనోబుద్ధిచిత్తములు | ప్రయత్నిం
 చును | వీటిప్రయత్నమునకు అడ్డుపెట్టే అహంకారరూపమైన అభిమానం
 పృథ్వీహంశమగుటచేత | పృథ్వితోసహా లయమగుటచేత | చింతనారూప
 మైన చిత్తమునకు అడ్డుపెట్టేవారులేక | సుకృత | దుష్కృతారూపమైన
 కర్మను | జరిగినది జరిగినట్లుగా చింతనచేయును | యీచిత్తమే చిత్తగు
 పుడు | ఈయన చెప్పినవిషయములన్నిటినీ | ఔనని బుద్ధి నిశ్చయించు
 చుండును | ఇట్టిచింతనాదశనే వైద్యులు | సంధిదశఅని వాడుదురు | ఈచి
 తన పూర్తియగుసరికి అగ్ని తత్వము | ఇప్పటితోమ్మిదిపాళ్ళు జాముకంటె
 తొమ్మిదిపాళ్ళు | అధికమగును | ఈఅగ్ని తత్వములో జలము లయమగును

అది యెట్లనగా | ఎఱుగాకాల్చిన గడ్డపారపై | తొమ్మిదిసీటిబిందువులు
వేసినయెడల | ఏమీ లేకపోవునట్లుగా | అట్లే అగ్నియందు జలములయ-
మగును | వానితో సహా | జలహంశములైన చిత్తము | ప్రాణము | జి-
హ్వా | రసము | శక్తి | ఇవిలయమగును.

ఇక అగ్నిహంశమైనబుద్ధి | ఉత్తరజన్మకు | ఈజన్మలో చేసిన ఆగా-
మికర్మను | ప్రారబముక్తింద మార్చి | జ్ఞమెంటును తయారుచేయును |
అట్లుచేసిన తరువాత | ఈప్రార్థకర్మను | ఏరూపమైన జన్మలో అనుభవించ
వలెనను నిర్ణయమునకు “ అంత్యమతిస్సహగతి ” అను సూత్రానుగుణ్య-
ముగా | మనస్సును నీ అంత్యకోరిక యేమని ? | పరిశ్చించును | వెంటనే
మనస్సు తన గుర్తుచూచుకొనుటకు | నేత్రస్థానమునకువచ్చును | దీనినే
మనవారుచావు | తెలివిఅని యందురు | ఈ తెలివిలోనే మనస్సు | తన
ప్రేమాస్పదమైన | రూపమును గుర్తించి | తిరిగి కంఠస్థానమునకు దిగ
జారును. మనస్సుయొక్క స్థానము కంఠము. కనుక కంఠస్థానమున తాను
వుండి బుద్ధిచేత నిశ్చయింపబడిన ప్రాజకర్మనే జ్ఞమెంటును తన ప్రేమ
రూపమైన స్త్రీ - పురుష రూపములలో ఏదో వాక రూపమును భావిం
పుచూ జ్ఞమెంటు చదువును. అనగా సంకల్పించును.

ఇట్లు సంకల్పరూపమనే చప్పుడు ఇప్పుడువున్న అగ్ని తత్వము కంటె
తొమ్మిదిపాళ్ళు అధికమైన వాయువనే వుచ్చాచ్చస నిశ్వాసనే శ్వాసల
ద్వారా బైటగల అనంతవాయువులో లీనమై పైట సంచరించును.

ఇట్లు అవసాన దశనుపొందిన జీవునియొక్క సంకల్పమనే శబ్దము
బైటగల అనంతవాయు పదములోనుండి కర్మానుగుణ్యముగా ఎక్కడైతే
ఏడుమాసములువచ్చిన గర్భవతి యుండునో ఆమెయొక్క శ్వాసలద్వారా
గర్భములోగల శుద్ధ జీవ ప్రకాశముతో కూడుకున్న రేడియోఎక్ట్రావంటి
సూక్ష్మశరీరమై యెరిగే యెరుకలేక అమలనర్హి ప్రధానమైయున్న శుద్ధ
యెరుకయైయున్న చిన్న శరీరములోగల సహస్రారమను మాడపట్టు (అనగా
పడినెత్తనిగల రంధ్రముద్వారా) ధ్వనించును. అనగా చప్పుడు చేయును.

ఇదియే గత అవసాన దశాజీవి సంగల్పించిన జజ్జిమెంటు అనే కర్మ పత్రములోని శబ్దము. ఈ శబ్దముయొప్పుడై తే ప్రవేశించునో అప్పుడు సహ సాగ్రమునగల శుద్ధాత్మకదలిక కలిగినదై సహసాగ్రము చిన్న పలుచని చర్మపొరచే మూయబడును. అప్పుడు శుద్ధ ప్రకాశముయొక్క వెలుగు అధోముఖమై శబ్దముతోగూడి శిశువుయొక్క భ్రూమధ్యమున ప్రతిఫలించి హృదయ కమలమున అంతఃకరణమును అద్దమందు ప్రతి ఫలించును. ఈ అంతఃకరణలోగల అహంకారము “నేను” “నాది” అను కర్తృత్వము వేసుకొని వచ్చిన జజ్జిమెంటు పత్రమును చిత్తముద్వారా నవమాసములు తల్లికి పూర్తి అయ్యే పర్యంతము పూర్వకృత కర్మసంచిత సాగ్రబ్దములను అహంకర్తృత్వము వేసుకొని అనగా “నేను చేస్తిన” “నాది” అను అహంకర్తృత్వమును వేసుకొని చింతనచేయుచుండును.

అందుకే శ్రీకృష్ణపరమాత్మ గీతలో :

శ్లో॥ ద్వాపదే బంధమోక్షాయ । మమేతి నిర్మమేతిచ
మమేతి బంధతే జంతుః । నిర్మమేతి విముత్యతే ॥

అని ఉత్తర గీతలలో చెప్పిరి. మమేతి అనగా నాయొక్క నిర్మమేతి అనగా నాదికాదు. ‘నాయొక్క నాది’ అనినయెడల జన్మ దుఃఖమునకు కారణము. నిర్మమేతి యనగా నాదిగాదు. సర్వమూ పరమాత్మ కల్పితమనినయెడల మోక్షమును పొందును. అనగా జన్మ పరంపరాబంధము విడిపోవును. అని ప్రభువులు శైలివిచ్చిరి.

కనుక బిడ్డా ! గర్భస్థ జీవుడు పది మాసములువచ్చిన పదిహేను రోజుల పర్యంతము పురాకృత కర్మచింతనజేయుచూ పదియవమాసమున తల్లి ప్రసూతి వాయువుల పోట్లచే మిక్కిలి బాధపడి అధోముఖమై అలసి సాలసి సామ్రస్తి జననద్వారమునుండి వెలువడి బయటపడును. మంత్ర సాని మాయనీటిచేతను, శబ్దము వల్లనూ తెలివొంది, కువ్వా ... కువ్వా ... కువా... అని మూడుసార్లు పెద్దగా ఏడ్చును. అనగా “నా పూర్వ జ్ఞానము యేదీ” అని మూడు సార్లు అని పూర్తిగా అవిద్యయందు లీన

మగును. అది మొదలు 12 సంవత్సరముల పర్యంతమూ, అజ్ఞాన దశను పొంది సర్వవ్యవహారికజన్యజ్ఞానము 12 వ సంవత్సరమున పూర్తిగా తెలిసి, 'నాయిల్లు' 'నాభూమి' నావారు నానాంతో వ్యవహరించును. కనుక జనన మైనది మొదలు పన్నెండు సంవత్సరములకు అహంకారము బలపడ్డది. అట్లే ఇప్పుడు నిజగురు వాక్యమును తెలుసుకొని పన్నెండుసంవత్సరముల పర్యంతమూ మరుపులేక యెరుకలో యెరుకకలిగి గురువాక్యమననముచేయుచూ గురుబోధ శ్రవణముయందు భక్తిశ్రీకృష్ణులు కలిగియుండవలెను.

మనము ఏదైనా ఒక ఊరు ప్రయాణమునకు వెళ్ళి తిరిగి వారం రోజులలో తిరిగి వచ్చుటకు వారంరోజులు ముందరనుంచీ ప్రయాణసన్నాహము చేయుచుము. ఒక వూరికి వెళ్ళివచ్చుటకే వారంరోజుల ముందునుంచీ ప్రయాణ సన్నాహముచేయుచున్నామే ! వెళ్ళి తిరిగిరానిప్రయాణమునకు చాలా ప్రయత్నము చేయవలసియుండి చాలా శ్రమలు పొందవలసివుండును. అట్లే మనము ప్రాణ ప్రయాణకాలమునకు ఇప్పటినుంచీ ప్రయాణ సన్నాహము చేయవలెను.

కనుక ఈ జనన మరణములు సంకల్పమువల్ల జరుగుచున్నవి కనుక దీనిని ఆపుచేయుటయే ముఖ్యమైన సన్నాహము. ఇట్లు మనో, బుద్ధి, చిత్త అహంకారముల వల్లనే ఆగామి కర్మచేయుట, వీటివల్లనే అంత్యమున జ్ఞ మెంటు తీర్పుజరుగుట, జరుగుచు పునర్జన్మకు హేతువగుచున్నది కనుక ఈ అంత రేంద్రియములను వీటివ్యవహారిక వృత్తులలోనుండి మరలింప చేయుటయే శమము అది శమాది షట్క సంపత్తిలో మొదటిది. అది కావున మనస్సుచేత తన యిష్టవైకము నామమును నిరంతరమూ స్మరణచేయుచుండవలెను. బుద్ధిచేత ఆ దేవుని చరణకమలములు, హృదయపద్మమందు నిలుపుకొనుట, చిత్తముచేత, ఆ దేవుని లీలా విశేషములు చింతించుట, అహంకారముచేత దాపరికమును విడచి, ఏకాంతములో భగవంతునితో తన తత్వలను చెప్పి ఇకముందు చేయనని గురుపదముల దగ్గర అహంకార రహితమై యుండుట, లేరువాత—

2¹

దమమును కలిగియుండవలెను. అనగా బాహ్యేంద్రియ నిగ్రహము, బాహ్యేంద్రియము అనగా, జ్ఞానేంద్రియము లైదు. కర్మేంద్రియము లైదు. వీటి విషయాచూతైన వినుట, చూచుట, స్పర్శను గ్రహించుట. రసమును గ్రహించుట, గంధమును ఆఘ్రాణించుట, వచించుట, ఇచ్చి పుచ్చుకొనుట, గమనాగమనములను చేయుట. స్త్రీ సంభోగానందమును కోరుచుండుట, మలమూత్రాది విసర్జన చేయుట. కర్మేంద్రియముల పనులు, వీటిని జయించుటయే దమము. అనగా వీటి నిత్య వ్యవహారిక విషయేంద్రియ వృత్తులనుండి భగవత్తైంకర్య రూపమున, మరలించుటయే దమము. దీనికి భాగవతములో ప్రస్తావించుచున్న సూత్రము కన్న మించినది లేదు.

సీ॥ కమలాక్షు నర్పించు । కరములు కరములు

శ్రీనాథు వర్ణించు । జిహ్వ జిహ్వ

సుర రక్షకుని చూచు । చూడ్కులు చూడ్కులు

శేషశాయికి మొక్కు శిరము శిరము

విష్ణునాకర్ణించు । వీనులు వీనులు

మధువైరి దవిలిన । మనము మనము

భగవంతు వలగొను । పదములు పదములు

పురుషోత్తముని మీది । బుద్ధి బుద్ధి

తే॥ గీ॥ దేవదేవుని చింతించు । దినము దినము

చక్రహస్తని ప్రకటించు । చదువు చదువు

కుంభినీధవు జెప్పెడి । గురుడు గురుడు

తుడిగి హరిజేరుమనియెడి । తండ్రి తండ్రి

అది కనుక దమము కలిగియుండవలెను.

3^c

శాంతి:- అనగా అరిషడ్వర్గములను జయించుటయే శాంతి. అరిషడ్వర్గము అనగా కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మత్సరములే

వీటిఅన్నిటిలోనూ, కోరికారూపమైనకామమే ముఖ్యమైనది. కనుక కామమును విడచియండవలెను. అది యెట్లుగా తనకు పున్నదానితో తృప్తిని పొంది, అందరాని ఫలములకు ఆసించక, వెనుకటి వాటియందు వాడుక పడక, ముందర యేవేనో చేయుదమని ముచ్చటపటక, తనకు దొరికినదానితో తృప్తినిపొందియున్న యెడల మనస్సుయెల్లప్పుడూ శాంతియుతముగా నేయుండును. దీనికే భాగవతకృష్ణప్రభువులు, కందపద్యములలో,

కం॥ ఏ యాపేక్ష జనించిన | ఆయాపేక్షతల్ల | మాయయని
తెలియదగున్ | ఆయాసమగునుదానను | ఛీయనియవి

41 ~~అని~~ విడువదగును క్షేమము కొరకై ॥

అని శైల విచ్చిరి. కనుక ఇట్టి శాంతిని కలిగియుండి, ఇంద్రియవిషయాదులవల్ల వచ్చే సుఖదుఃఖాది ద్వంద్వతాపములయందు ఓర్పు కలిగి, దృష్టిని అనగా మానసిక దృష్టిని ఊర్ధ్వముగా తిప్పి సదా పరమాత్మధ్యానములో వుంచుటయే తీర్మానము.

42 ~~ఇక~~ శ్రీధర్ :- యనగా పెద్దల వాక్యములు వినుటయందు, పెద్దలను దర్శించుటయందు శ్రీధర్కలిగినవారై యుండుట,

6F సమాధాన మనగా :- శాస్త్ర దృశ్యమునకూ, గురువాక్యమునకూ తన ఆత్మ నిశ్చయమునకూ, సరిచూచుకొని, ఈ మూటికీ వ్యతిరేకముకాకుండా నడుచుకుంటూ సమాధాన పడి మోక్షము సందే అపేక్ష తప్ప, ఇతర ఆపేక్షలు లేక యుండవలెను. ఇదియే ముముక్షత్వము. ఇటువంటి సాధనచతుష్టయ సంపత్తిగల పుణ్యమూర్తులే బ్రహ్మవిద్యను విని విమర్శించగలిగిన, అధికారులు, ఇట్టి అధికారి, అశరీర సాంప్రదాయ రహస్యమును గురైరిగిన సన్గతువులను ఆశ్రయించవలెను. అందుకే ఆచార్యులు :-

కం॥ అశరీరుడైన సన్గతు ! కుశలమతుల్ గాంచి

ధర్మ కూరిమితోడన్ | విశదమగు జన్మరహితము

అసదృశముగ తెలియవలయు అవనిన్ మనుజుల్ ॥

అని బ్రహ్మవిద్యాసూచనలో సుబ్బకవిగారు శైలవిచ్చిరి. అయితే శరీరముతో కూడుకున్న వారిని శరీరము లేనివారని యెట్లు అనవలె ననగా ఇట్లు శైలవిచ్చిరి :

సీ॥ తానును దేహంబు తలపమాయని యెవ్వ
రనిశంబు తలతురొ అట్టివారు

జన్మరహితుండని చెప్పంగబడునయ్య
జాణలు వారల జాడగనుడి

తానును దేహంబు తలప సత్యంబన్న
వారి చెంతల జేరవలదు జుంజి

వారిచెంతల చేరవదలదీ దేహంబు
దేహంబు కలిగిన తెలివియుండు

సీ॥ తెలివియుండిన కలలుండు తెల్లముగను
కలలులేకున్న దే సిద్ధి కాయమునకు
కాన యీ స్వప్న భ్రాంతిని కడకుదోయ
కారణుడు దక్క యితరులు కలరె తలప॥

ఇచ్చట తానుఅనగా తత్వమశ్వాది మహావాక్యార్థ బ్రహ్మైక్యాను
సంధాన నాదుబిందు కళాతీత అద్వయ, అచింత్య, అవాత్య, అవ్యక్తాక్షర
పరబ్రహ్మమని చెప్పబడు మహాకాశము. దీనినే “అహం” అని శ్రీ శివ
రామ దీక్షితులవారు వాడిరి. భావార్థ దీపికలో

శ్రు॥ వచనం॥ సర్వదామాం । అహం సవేద । ప్రత్యక్షైతన్యాఖ్యః ।
మాయా రహితత్వాత్ । తస్మాత్కదా చిన్మయ యావేద
ఆదర్శన స్వభావాత్ । అవ్యక్తమితి ప్రసిద్ధంనామ । అవ్య
క్తంనామ । ఆదర్శనం । ఆదర్శనాదాపరితాత్ । పునర్దర్శ
నం గతా । ఇతి స్మృతేః॥

అని అహమునేలేనిదని ప్రత్యక్షైతన్యమని ! మాయావరణ లేని కారణమున చిన్మయ స్వరూపమని తెలుసుకోవలెను. మాయ అనగా లేనిదని తెలుసుకోవలెను. అంతలో దర్శనము లేకపోయే స్వభావము కలిగిన దగుటచేత అవ్యక్త్యమని ప్రశిష్ఠమైనది. యేమిలేనట్టుగా వుండి అంతలో కలుగుచుండు గుర్తుకనుకనే మూలములేని గుర్తుని 'మూలా భావ మిదం జ్ఞాతం' అని "నిర్మూలమే తత్ జ్ఞాన" మని శ్రీ శివరామదీక్షిత అచల ఋషి స్వాములుశెలవిచ్చిరి. ఇట్టి బ్రహ్మాండ అతీత స్థానముననున్న మూలంలేని గుర్తుయొక్క కళయే ఈ పిండాండములో సహస్రార కమలమున వేయిదశ మండపముమధ్య ప్రకాశించుచున్నది. ఇదియే తాను.

దేహమనగా :- పైనిచెప్పిన నిర్గుణబ్రహ్మమైన మూలంలేనిగుర్తునే తాను సగుణరూపమును దాల్చునపుడు మాయాప్రధానశక్తియను ఇచ్ఛా శక్తి పైనిచెప్పిన గుర్తులోనుండి బయటకు విజృంభించి గుర్తుచుట్టూ బంగారు వర్ణావర్ణతోగూడి ఎక్కువైనవేగముతో తిరుగుచుండును. ఇదియే నాదుబిందు కళాత్మకము. ఈశ్వరస్థానము. అనగా ఈశ్వరుని నాలుగవశరీరమైన సర్వసాక్షి. ఇదియే దహరాకాశమందురు. త్వంవద లక్ష్మ్యాము. ఇదియే యెరిగే శరీరము. పిండాండములో దీనియొక్క స్థానము భ్రామ ధ్యము. మొత్తముమీద, 'తానును దేహంబు తలపమాయని' అనగా 'ఈ మూలంలేని గుర్తురిగే శరీరం యేమిలేను' అని యెవ్వరైతే దృష్ట ద్రాస్తాంత రీత్యా, అనిశమూ జపముచేయుచురో అట్టివారు అశరీరులని జన్మంహితులని చెప్పబడుదురు. ఈ మంత్రసిద్ధినిపొందినవారికి అహంకారము వుండకు, సమరస నిగ్మలప్రజ్ఞానులు. వీరికి డాంబికాచార నడకలు వుండవు. తనలోకూడా సర్వసూన్యమనే స్వభావము కలిగినవారు కనుక వీరిని అశరీరులనిన్నీ. భ్రమరహితులనిన్నీ, సుమనసులనిన్నీ, అనహంకారులనిన్నీ శ్రీ భాగవతకృష్ణ ప్రభువర్యులు చాలాచోట్ల వర్ణించిరి.

అందుచేత పైనిచెప్పిన సాధనచతుష్టయ సంపత్తిగల పుణ్యమూర్తి ఇటువంటి అశరీర సాంప్రదాయ స్వరూపమూర్తిని ఆశ్రయించెనని శ్రీ

భాగవత కృష్ణప్రభువులు కందార్ధములలో గురుశిష్య అన్యోన్య సందర్శనం మొట్ట మొదటి కందార్ధంలో ఇట్లు శైలివిచ్చిరి.

శరణాగతుడగు శిష్యునిపై కరుణ అనే అమృతదృష్టిని ప్రసరింపజేసి అసగా తాపత్రీయాన్ని ఈషణత్రీయాన్ని వాసన త్రీయాన్ని, మలత్రీయాన్ని లలో తస్తహృదయుడై ఘోరిసంసారమున బాధపడ లేక పుణ్య వశమున పుణ్యపురుషుడై న పురుషోత్తముని గాంచి, ఆయునయొక్క-కరుణామృత చూడ్కులు ప్రసరించినంతనే శిష్యునకు బ్రహ్మానంద ఆనందము జైలుకు పొంగిపొరలినది. దీనినే 'మోదము మఱ్ఱిరిగొన' అని కందార్ధములో వున్నది. అట్లు కరుణామృతదృష్టిచేత సద్గురూర్ని శిష్యుని గాంచి పరిపూర్ణమనేది ఒకటివున్నది. అదియే శాశ్వతమైనవరబ్రహ్మము. అందు లేనెరుకనేది తనంతట తానుగా మూలములేకనే తోచెను. ఈ రెంటిని గురుముఖతా తెలుసుకొని లేకతోచిన యెరుకను విడిచిపెట్టవలెను అని శైలివిచ్చిన ప్రభువును సచ్చిష్యుడు స్తుతియించెను.

ప్రభువర్యా! ఒకకంసాలివాని గుమ్మములో ఒక వనస మొద్దను పడవేసి | మద్దిలక్రింద తయారుచేయమనినయెడల | అందముగాదానిలోని కఠినాంశమైన కఱ్ఱను చిన్న చిన్న | పేళ్ళక్రింద చెక్కిడొలిచితిని పలచగా చేసి | రెండుపక్కలా చర్మముచేమూసి | మొద్దను మద్దిలక్రిందజేసి దానిపై చక్కనిపలుకులను పలికించి | సస్తతాశములు వాయించి ప్రజానీకమును ఆనందింపజేయును | అప్పుడు ఆమద్దిల సభాపూజ్యమై | సభయందు యెన్నెన్గోసమున అధిష్టించబడును | గురువర్యా అట్లే | మీసానిధ్యమునకు చేరిన ఒకశుద్ధమొద్దవాడను | నాలో మొద్ద తనమును డొల్చి నన్ను రక్షించమని వేడి ప్రభువర్యా! తానూ నేనూ అసనిది వరబ్రహ్మమనియంచురు. అదియేదిఅని? ప్రశ్నించినంతనే "బయలు" అని సద్గురుప్రభువనెను. నేను నేనని అనుచున్న నేనెవరు? లేనియెరుకపు అనిగురుజవాబు. అట్లైనవ్రంటినికదా! అనిశిష్యుడనెను. పుంటెగురువాక్యరీత్యా లేనేలేనను

కొనుమా ! అని గురుజవాబు లేనేలేనను నేను లేకపోయినచెనుక తానుం
డునుగదా అని శిష్యుడనెను. వున్నదేదో వుండును. నీవులేకపోయిన తరు
వాత దానెల్లరిగదవూ ? అందుచేత లేనేలేనని నిశ్చయించుకొనుమా
అని శేలవిచ్చినందుకు శిష్యుడు గురువరా మొదలు అచలము నెరిగించి
తరువాత లేనియెరుకను విమర్శించిచెప్పి ఆఖరున ఆ లేనియెరుకను విడిపించె
నని శేలవిచ్చిరి. అట్లువివరించి శేలవిద్యుండి ప్రభువర్యా మీ పాదపద్మ
ములు నిరంతరమూ నాహృదయకమలముననిల్పి పూజించుకొందును.
సంశయములు పెట్టక నాసంశయ రాహిత్యమును జేయండి తండ్రి అని పాద
ములపై వ్రాసెను.

ఇట్లు

శక్తిద్వయ నిరాశకం బైన శుద్ధవిప్లవతత్వ కంబార్థామృత
గంగాతరంగిణిలో శిష్యునిలక్షణం అశరీరగురుధర్మం
ప్రసర్జనై సం దేహం గురుశిష్య అన్యోన్య
సందర్శనంబుతో ద్వితీయోధ్యాయం
సమాప్తము.

శక్తిద్యయ నిరాశకంబైన శుద్ధ నిర్గుణ తత్వకిందార్థ
అమృత గంగా తలగిణి

తృతీయోధ్యాయ ప్రారంభము

ఓయీ! కుమారా! భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణపరిమాత్మ అర్జునునకు
కర్మయోగములో ఆపరబ్రహ్మము.

శ్లో॥ అవినాశితద్విద్ధి । యేనసర్వమిదం తతమ్
వినాశమవ్యయస్యాస్య । నకశ్చిత్కర్తుమర్హసి ॥

శ్లో॥ వేదావినాశినం నిత్యం । యఏనమజమవ్యయమ్
కథం సపురుషః పార్థ । కంఘాతయ తిహంతికమ్ ॥

శ్లో॥ నై నం ఛిందన్తి శస్త్రాణి । నై నందహతి పావకః
నచై నం క్లేదయంత్యాహా । సశోషయతి మారుతః ॥

శ్లో॥ అచ్ఛేద్యోమదాహ్యో । యమక్లేధ్యోశోష్యవచ
నిత్యః సర్వగతఃస్థాణు । రచలోయం సనాతనః ॥

ఆపరబ్రహ్మము నాశనములేనిది యనిన్నీ పుట్టుక లేనిదియనిన్నీ
అస్త్రశస్త్రములచేత ఛేదించబడనిదియనిన్నీ అగ్నిచేతకాల్పబడనిది నీళ్ళు
దానిని తడవలేవనిన్నీ గాలిదాని శోషించి విసిరిపడగొట్టలేదనిన్నీ ఛేదించ
బడదు. దహింపబడదు. తడవబడదు ఎండింపబడదు నిర్వికారము అచ
లమై ఎల్లప్పుడూ ప్రండునది.

ఇట్లని మొట్టమొదట శైలవిచ్చినట్లు భాగవతకృష్ణప్రభువులుకూడా మొదట అచలలక్షణమే శైలవిచ్చిరి. ఇది అచ్చతెనుగున చెప్పటచేత పండితులైన అహం విద్వాంసులకు చులకనగా కనుపడును కాని శుభ్రత్య గుణోపాతులైన సమరసప్రజ్ఞగల సూరిజనులె ఈగ్రంథము సారముతెలుసుకొని ఇతరులకు నచ్చచెప్పుదురు. అందుకే “ఇది ఆంధ్రకవిత్వమని మది రోయందగదు దీనిమర్మమరయుడి పదియారుపన్నె పసినిముదమున తోల్పెట్టెనుంచ ముట్టకుండుదురా” అని శైలవిచ్చిరి.

అందుచేత కంధార్ధములలో “అచలలక్షణము” అని హెచ్చిగు ఇచ్చిరి. అచలమునకు విచారించిచూడగా లక్షణమే లేమకదా లక్షణము అని ఎందుకు శైలవిచ్చిరి? అనగా ఈపిండాండరూపమైన ఈదేహేంద్రియాది ఆవరణలోవుండి వ్యవహరించుచున్న ఆత్మయొక్క ఆదివిచారించగా అచలలక్షణముకలిగినదగుటచేత అట్లు శైలవిచ్చిరి. అందుకే

కం॥ పుట్టుటగిట్టుటలేకను పుట్టేగిట్టేటియెరుక పోడిమెరుగకన్ |
చట్టువలెకదలకుండును | బట్టబయలు”

అని శైలవిచ్చిరి ఇచ్చట “బయలు” అనగాకాళీ ఈకనుపడుకాళీనే అవకాశమనియందుము ఈ అవకాశమునకే ఆకాశమని విద్వాంసులు పలికిరి ఈ అవకాశలక్షణమైన ఆకాశమునే సంగత్యములో “గగనం”

అనివాడిరి గగనమనగా ఆకాశము ఆకాశమనగా రూపనామములు లేక కాళీగావున్నదికనుక ఈబయలునే “బట్టబయలు” అనిరి దీనికే విష్ణువును వర్ణించుటలో “గగనసమృశుడు” అనిరి. అందుచేతప్రత్య కాళీనే బట్టబయలు అని ఆంధ్రభాషలో నిర్ణయించిరి. ఇదిపుట్టదు గిట్టదు. ఇందులో అనేకమైన జంగమస్థావర రూపాత్మకమై రూపనామక్రియాత్మక జగద్రూప యెరుకపుడుతూ చస్తూయుండును. దీనియొక్క సంగతి యేమీ యెరుగక చలించకయుండును. ఇటువంటిదే బ్రహ్మాండ అతీత స్థానమున సృష్టికీపూర్వము జగత్తునామరూప రహితమైయున్నప్పుడు వున్న దనిభావించుకొనుము నా య నా ఇప్పుడునీకు నూ చించి సౌంజుచే చెప్పినది

భూతమిశ్రమబయలు దీనివంటిదే అది అనిభావించి అచ్చట రూపనామ క్రియాత్మకమైన ఈత్మయొక్క యెరిగేలక్షణములేదుకనుక ఈయెరుక లేనిదని నిశ్చయముచేయుచుండుటయే అచలపరిపూర్ణ దేవునియొక్క శేవ చేయుట అదియెట్లనగా ఉపమానము. నీటిలోని చట్రాయినంటిది. అచలము. నీరువంటిది యెరుకఅనుకున్నప్పుడు నీరుపూర్తిగావున్నప్పుడు రాయి కనుపడదు. సూర్యకిరణములవేషికినీరుహరించిపోయినప్పుడు రాయిబయలు పడును.

అందుచేత పంచదసీ దృష్టాంతముతో మొదలుపెట్టి షోడసీమంత్ర జపముచేస్తూవుండి బయలును భావనచేయుటే యెరుకలేక నేవించుట. ఈనిజగురుగొప్ప సగ్గురుముఖతా విచారించి ద్వాదశవర్ణములు చాతుర్విధ న్యాయధర్మసిద్ధులు పొందినపుడే నిశ్చయమగునుగాని పూరికేబయలు బయలు అంటే జ్ఞానాడవును.

ఇదియెరుగబడినట్లేవుండును. బిడ్డా నాస్వానుభవముచెప్పుచున్నాను అహర్నిశాదులూ పన్నెండు సంవత్సరములు ఎడతెరిపిలేక కందార్థములు భద్రాద్రిరామశతకం, దీక్షితీయం, పరిపూర్ణబోధ సిద్ధాంతశిరోమణి మొదలైన గ్రంథములు చదువుకుంటూ గురుసేవ గురునిష్ఠమానక గురుగీతార్థమును గ్రహించి చదివినదే పదేపదే చదువుతూ నిత్యమూగురుముఖతా అర్థమును గ్రహించునప్పుడు ఈజననమరణ సంసారభ్రాంతి తొలగును.

కనుక శిష్యా! ఈబట్టబయలు ఇట్టిదని పలుకుచేత పలుకుటకువీలు లేదు ఆలోచించుదమంటేఅందమ విచారించిచూడగా ఇదిలేనిస్థలమంటూ లేదు. అందుకే గీతలోచెప్పిన “యతోవాచో నివర్తంతే అప్రాప్యమనసా సహ” అని పలికిరి. వాయు, అగ్ని, జల, పృథ్వీలు దీనిలోనే తోచబడుచున్నవి. వీటివల్ల ఏఉపద్రవములు పొందదని ఈపరము అణవుయొక్క అంతర్బహిస్సులకలదు. ఆకాశాది పంచమహాభూతములలో వెలినిండి యున్నది. అదిగో నీముందు వెనుక క్రింద మీదనిండియున్నది. బిడ్డా!

ఇంకొకభావసూచన అందించెదను. భావమునగ్రహించుము ఆకాశ వాయు అగ్ని జల పృథ్వీ పంచభూతములూ ఐదురకముల రంగురబ్బరు గాలి బుంగలని తలచుకొనుము ఈవిడింటికి ఒకదారముకట్టి గాలిలోఎగుర వేసినచో ఐదురంగు బుంగలనూ నిలపెట్టినది దారము అయినట్లు పంచ మహాభూతములకు మూలమైనదే యెరుక అందుకే ఆకాశాదికభూతా నీకములకు అనగా ఆకాశాదిభూతములకు యెరుక ఆత్మస్వరూపమై రాకడ పోకడలు ఎందులోకలుగుచున్నవో అదే బట్టబయలునుమాఅని బ్రహ్మాండ అతీతస్థానమున బట్టబయలైన అచలపరిపూర్ణ దేవుని భావసూచనజేసిరి.

నాయనా! ఇదికూడా నీభావమునకు అందనియెడల యింకొక చక్కని వ్యత్యక్తరూపమానము వినుము. అనేకవిధములైన జలచరములు మహాసముద్రములో వుండును. జలచరముయొక్క క్రిందా మీదా నాల్గు పక్కల మూలల నీరువుండును. అట్లే రూపనామక్రియారహితమై బట్ట బయలైన అచలపరిపూర్ణ మహాసముద్రములో యండమాపులవలె ఈ సింహబ్రహ్మాండజీవేశ్వర కూటస్థరూపజగత్తు తోచబడుచుండును. ఈజగత్తు వుండినాపోయినా రెండూ తెలియని పరిపూర్ణమే శాశ్వతమైయుండును. ఇచ్చట నాకుఒక ప్రస్తుత కాలరూపమానము తోచుచున్నది. సిసీమా తెర మీద అనేకచిత్ర(విచిత్ర) జగద్రూపము తోచబడుచుండును. తెరఅచలమై అనగా చలించనిదై పలుకులు పలుకక సిసీమాఆడుతున్నప్పుడు సిసీమా జగత్తుకు లోపలా వెలుపలానిండి సూదిమోపన్నైన వెల్లిలేక సిసీమా పరిపంచములోని కట్టనప్పనిమూరాది బాధలుగాని చలి యెండ గాలివాన అగ్నిజ్వాలాదిభయోత్పాతములకు చెడక సర్వమూ తనయందే కలుగు చున్ననూ వాటిపై యెరుకలేక వున్నది. అచలపరిపూర్ణమైనతెర అట్లే సిసీమాతోవచ్చిన సిసీజగత్తు సిసీమాతోనేపోవును. కాని తెరమాత్రము సిసీమాతో రాలేదు. సిసీమాతోపోలేదు. సిసీమాతెరలోయెన్నడూ లీన ముకాలేదు కనుక తనందుయెన్నడూ సిసీమాజగత్తులేదు. ఇదినిశ్చయమై నట్లు అచలపరిపూర్ణ సరబ్రహ్మమైన బట్టబయలుయందు జీవేశ్వరకూటస్థ బ్రహ్మలుయేకాలమందూ వుట్టలేదు. పుట్టినదని పరిపూర్ణ సరబ్రహ్మ యె

రుగదు. నాయనా ఈఉపమానములద్వారా పరిపూర్ణపరబ్రహ్మము నీకు భావగోచరమైయుండును. ఈవిషయమే మాండుక్యోపనిషత్తులో గౌడపాదులు అద్వైతప్రకరణాంత్యములో

మూ॥ సకశ్చిజ్జాయతేజీవ । స్సంభవోన్యనవిద్యతే ।

ఏతసు త్తమంసత్యం । యత్రకించిన్నజాయతే ॥

అనగా పాచీనములగు ఉపనిషదాది గ్రంథములందు బ్రహ్మతత్వప్రాప్తికి ఉపాయములుగా చెప్పబడిన సత్యములలోపల ఇదియే ఉత్తమమైనసత్యము. ఆసత్యమేదియనగా సతస్వరూపమగు బ్రహ్మమునందు అణుమాత్రమైననూ పుట్టనేలేదనుటయే.

ఇటువంటి అచలపరిపూర్ణ పరబ్రహ్మములో లేనియెరుక తనంతట తానుగా తోచబడినది.

అదియెట్లునగా :

కం॥ “మేలుకనుషు స్థిలోపల యేలీలంతనకుతానెయే తెంచునా ।

గుర్తాలీలబయలులోపల వాలాయము తనకుతానె వచ్చునోయన్నా వచ్చిపొచ్చి చచ్చునోయన్నా ॥”

యని ఆర్యులుశైలవిచ్చిరి. అనగా ఎదురస్థితి తనస్థితి గుర్తెరుగక ఏమియులేక రూపనామక్రియారహితమై యున్న సుషుప్త్యవస్థలోనుండి ఎవ్వరూపిలువనిదే తనంతటతానుగా మెలుకువయెల్లువచ్చినదో అట్లే అచలపరిపూర్ణమైన బట్టబయలులో కలిగినది అనిఆర్యులయొక్క నిశ్చయం పరిపూర్ణములో లేక తోచబడిన యెరుకను మూడువిధములుగా కొందరు నిరూపించిరి. కొందరుఏడువిధములుగా నిరూపించిరి. అదియెట్లునగా పరుడు పరాపరుడు అపరుడు అని మూడువిధములు, పరుడు అనగా సర్వాధిష్ఠాన రూపమున పరోక్షముగావుండువాడు.

పరాపరుడుఅనిచెప్పటచేత కార్యకారణాత్మకముగా సర్వాత్మకుడై యుండువాడు.

అపరుడనగా ప్రత్యగాత్మస్వరూపమున ప్రండువాడు. ఏడువిధములు యెట్లనగా । శుద్ధచైతన్యమనినీ ఈశ్వరచైతన్యమనినీ జడచైతన్యమనినీ, ప్రమాతచైతన్యమనినీ ప్రమాణచైతన్యమనినీ ప్రమేయచైతన్యమనినీ ఫలచైతన్యమనినీ, ఇట్లు ఏడువిధములుగా నిరూపించిరి. పైనివైష్ణవమూడు విధములకూ భాగవతకృష్ణ ప్రభువయ్యలు కందార్థములతో

కం॥ పిండబ్రహ్మాండంబులు రెండును యారెంటిలో రెండహములు యీ ఖండములు నాలుగుకూడి అఖండంబగు యెరుకరూపులని శైలచిచ్చిరి. వీనినే మరికొందరు మహాపెద్దలు జీవుడు ఈశ్వరుడు కూటస్థబ్రహ్మములని వాడిరి. అనగా జీవుడు పిండండురూపుడనినీ ఈశ్వరుడు బ్రహ్మాండరూపుడనినీ అఖండంబగు యెరుకే కూటస్థుడనినీ; అందుచేత కూటస్థబ్రహ్మమైన అఖండయెరుకయే పరిపూర్ణములో తోచిన యెరుక ఇదియే కలవలె తోచబడినది. ఎందులోను అనిలనగా కేవల అమలనిర్గుణతీత నిష్ప్రతి యోగికపరిపూర్ణపరబ్రహ్మమైన పరాకాశమునందు కలవలె తనంతట తానుగా మూలములేని గుర్తును కలలో నారీవరరూపమైన ద్వంద్వస్వరూప జీవేశ్వర జగద్రాసముగాపరిణమించినది. అనగా కలరాకముందు జాగ్రదవస్థతప్పినతరువాత మనయొక్కస్థితియెట్లుండును అని విచారించిన యెడల రూపనామ క్రియారహితమై తేజోంధకారరహితమై యెదురును గాని తన్నుతానుగాని గుర్తించలేని స్థితిలోవుండును. అందుకే శ్రీభాగవతకృష్ణప్రభు కందార్థముతో

కం॥ “యెరుగదు సుషుప్తిని జాగ్రతను నిరవంధ సుషుప్తి రెంటినెరుగును మేల్కొని అట్లరయగ బయలెరుకల రెంట్నెరుగదు బయలు యెరుక రెంటి యెరుగూచు నుండు గురుముఖమూన యెరిగి యీ రెండు ॥

అని శైలచిచ్చిరి. మొత్తముమీద

శ్లో॥ శుద్ధేసుషుప్తిదృష్టాంతం తస్మిన్నాహంకదాచస తద్వత్సదాపి యశ్యాస్తీ ప్రపంచం నాస్తితస్యవైః ॥

అనుశ్చత్యనుగుణ్యముగా ఆర్యులు తెలవిచ్చిరి. దీనినే శ్రీశివరామ దీక్షిత అచలఋషీస్వాములవారి స్వగురు ప్రభువర్యులైన శ్రీధరస్వాముల వారు నిర్వాణ ద్వాదశ శ్లోకములు అచలవిషయములో వ్రాసిరి అవి యేవనిగా:

- శ్లో॥ ఆత్మానమఖిలాధారం త్యక్త్వావాసనయాసహ
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే జ్ఞానకర్మ వివర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ కస్తుత్వంకారయితృత్వం । సదానాస్తికదాచన
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । భ్రమమూల వివర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ సదాశరీరరహితం । జన్మకర్మనివారణాత్
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । జ్ఞానకర్మవివర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ ఏకస్యమూలం శూన్యహి । ఏకంనాస్తికదాచన
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । విశిష్టాద్వైత వర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ సర్వమస్తీతికోపేద । నాస్తీతికే నన్ద్వయః
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । అస్తినాస్తీతివర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ చిత్రావిచిత్రసామ్యం । జ్ఞానేనసహసశ్యతి
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । జ్ఞానాజ్ఞానవివర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ సదావికారరహితం । భావాభావవివర్జితాత్
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । చిజ్జడద్వంద్వవర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ సదాసంసద్రహితం । సుఖదుఃఖవివర్జితాత్
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । చిజ్జడద్వంద్వవర్జితాత్ ॥
- శ్లో॥ ఉత్పత్త్యాదిత్రయం శూన్యం । కార్యకారణ వర్జితాత్
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । విభాగరహితంసదా॥
- శ్లో॥ విభాగాన్యం మూలసూన్యం । సర్వకైక ప్రకారాత్
సదాసుషుప్త్యవస్థస్తే । సత్తజన్మకదాచన॥

శ్లో॥ నానుభావోనచంజ్ఞానం । ధ్యానకర్మనచక్వచిత్ ॥
సదాసుషుప్త్యవధస్తే । సాధనద్వయవర్జితాత్ ॥

శ్లో॥ సదాఆద్యంతరహితం । అంతర్బాహ్య వివర్జితాత్
సదాసుషుప్త్యవధస్తే । శృంకానాస్తికదాచన ॥

అందుచేత ఇటువంటి పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమైన పరాకాశమందు, లేనియెరుక నేగుర్తు తనంతటతానుగా మాయోపాది వినిర్ముక్త వ్యక్తా వ్యక్త జ్యోతిర్మయ శుద్ధచైతన్యా సావిద్రూప త్రిశత్యైత్యైక స్వయంప్రకాశ బ్రహ్మమను । మహాకాశముతోచెను.

దీనినే శ్రీభాగవతకృష్ణప్రభువులు ఖండాఖండములుగా కనుపించే యెరుకనేదియిదండీ॥ యని యెవ్వరైతే యెరుకనిరూపణ చేస్తారో వారే పున్దండులు అనిశెలవిచ్చిరి. వారికి యిదికలయేకాని సత్యము కాదునుచూ అనిశెలవిచ్చి అయినా విచారించవలెనునుచూ అనిశెలవిచ్చిరి. దీనినే ద్వైతాద్వైత షష్టిష్టాద్వైతులు విష్ణువనియు, బ్రహ్మ మనియు, శివుడని, అణువని, అవ్యక్తమని, ఏకమేవా అద్వితీయుడని, మూల ప్రకృతి యని, అమృతమూర్తి, గురుపుత్రులు, పరమపురుషుడని, వాసుదేవమననజ్ఞులు, వాసుదేవుడని, ఆరాధ్యమర్థులు, మహాదేవుడని, వివిధ దేవ పురుషలింగ నామములతో వాడుదురు.

దీనినే భాగవతకృష్ణప్రభువర్యులు బిందువనివాడుతూ, చక్కనిదగ్గర ప్రపమానముతో తెలియ పరచిరి.

కం॥ తెలుపుమృసుత్వము, మధురముగలవస్తువు చక్కెరనంచు కనుగొన్నట్లు, తెలివిశరీర జగంబులుగలవస్తువ బిందువనుచూ కనుగొనరాదా!

అని శెలవిచ్చిరి. ఇచ్చట బిందువనగా చుక్క. ఈ చుక్కయొక్క పరిమాణము మంతప్రష్పములో, 'నీవారశూకవత్త్వస్థితాభాస్త్యభావమ' అని శెల విచ్చిరి. ఇదియే పరుడు, లేక పరమ పురుషుడు. ఈ పరుడైన పరబ్రహ్మమును వర్ణించుటలో, భాగవతము తృతీయ స్కంధము

విమర్శమైత్రేయ సంవాదములో విదురులవారితో మైత్రేయి యిట్లు చెప్పిరి.

శ్లో॥ సకల జీవులకెల్ల । ప్రకటదేహము నాత్మ
నాధుండు పరుడు । నానా విధైక
మృత్యుప లక్షణ । మహితుండునగు భగ
వంతుండు సృష్టి । పూర్వంబునందు
అత్యైమామః । లయంబు నొందిన విశ్వ
గర్భుండై తాను । యొక్కటి వెలుంగు
సరమాత్మ డభవుండు । పద్రీత్యయ్యు వ
స్త్యంతరపరి । సూన్య । డగుటజేసి

శ్లో॥ ద్రష్టగాకుండు । మాయా ప్రధానశక్తి
సతుల చిచ్ఛక్తి కలవాడు నగుచు 'దన్ను
లేని వానిగ' చిత్తగుబ్బోన దలచి
ద్రష్టయగు దన భువన నిర్మాణ వాంఛ ॥

ఇట్టి అద్వయస్వరూపుడైన పరమపురుషుడు పూర్వాచార్యుల చేత
మహాకాశ మనబడు ఈ వృత్తబట్టియందులో 'తన్ను లేనివానిగ' తలచి,
పరాపరరూపుడై, బ్రహ్మాండ శరీరాత్మకుడైన ఈశ్వరు డయ్యెను. దీనినే

శ్లో॥ బుద్ధిదోచిన నమృహ పురుషవరుడు
కార్యకారణరూపమై ఘనతకెక్కి
భూరి మాయాభిదాన విస్ఫురిత శక్తి
వినుతికెక్కిన యట్టి యవిద్యయందు ॥

శ్లో॥ పురుషాకృతి నాత్మాంశ స్ఫురణముగల
శక్తి నిలిపి । పురుషోత్తము డీ
శ్వరు డభవుండును నిజోదర సంస్థిత
విశ్వమపుడు దగ బుద్ధిచెన్ ॥

సీ॥ ధృతిబూని కాలచో । దితమున వ్యక్తంబు
ప్రకృతియు ననుపేళ్ళు । బరగు మాయ.

వలన మహత్తత్వ । మెలమి బుట్టించె మా
యాంశ కాలాది గు । ణాత్మకంబు

నైన మహత్తత్వ । మత్స్యత దృగ్గోచ
ర మగుచు విశ్వ నిర్మాణవాంఛ

నందుటజేసి రూపాంతరంబున బొంది

నట్టి మహత్తత్వమందు నోలి

తే॥ కార్యకారణ కర్తృత్వ । కర్తృమైన
మహిత భూతేంద్రియక మనోమయ మనంగ
దగు నహంకార తత్వము । తృప్తమయ్యె
కోరి సత్పరజ స్తమో । గుణక మగుచు ॥

ఇట్లని బ్రహ్మాండ ఈశ్వర శరీరస్పష్టి కలిగినట్లు ఋష్యాదులచే నిర్ణయముగా చెప్పబడినది. తదనుగుణ్యముగానే బ్రహ్మాండశరీరుడైన ఈశ్వరుడు సప్తాంగములు కలవాడని (ఛాందోగ్య గీ. ౧౮. ౨) అగ్నిహోత్ర కల్పమునందు,

శృతి॥ తస్య హవా ఏతస్యాత్మనో వైశ్వానరస్య మూర్ధైవివ సుతేజా
శ్చక్షుర్విశ్వరూపః । ప్రాణః పృథగ్వర్తా ౨౨ త్మా సందేహో
బహులోబస్తి రేవరయః । పృథివ్యేవసాదా । ఉరపవ వేదిల్లో
మాని । బహిర్నృదయం । గార్హపత్యోమనోఽన్యోహర్య
పచనమాన్య మాహవసీయః ॥

ఈ వైశ్వానరాత్మకుడగుపురుషునకు (1) తేజస్సుగల దృలోకము శిరస్సు (2) నానావిధ శ్వేతపీతాదిరణాత్మకుడగు సూర్యుడునేత్రములు (3) నానావిధ సంచలనముగల వాయువు ప్రాణము (4) విస్తీర్ణ గుణముకల ఆకాశము దేహమధ్యభాగము (5) అన్నము అనగా ఇది పుట్టుటకు కారణమైన

జలము బస్తి అనగా మూత్రసానము (6) సకలమునకూ ఆధారమగు పృథివిపాదములు (7) ఆహవనీయూగ్ని ముఖము. ఇవియే ఈశ్వర దేహమునకు సప్తాంగములు.

అందుకే భాగవతకృష్ణ ప్రభువులు,

కం॥ యెరుకై న భూతపంచక । మెరుకకు చరణములు కటియు
హృదయము గళమున్ । శిరమున నయ్యెను క్రమమున
ధరణి మొదల్ జేసిరిట్లూ । తనయా గురైరుగూ । గగ
నము బయలంచన రాదు । ఈ మరుగెరుగక । కొందరు
ఆకాశమె పరిపూర్ణమనుచు పల్కెరు ॥

అని శేలవిచ్చిరి.

ఇట్లు సప్తాంగములుగల ఈశ్వరుడే అక్షరపురుషుడు. ఈయన హిరణ్మయ వర్ణావరణతోగూడిన దహరాకాశాంత్యత్తుడై యుండి విశ్వశరీరమైన పంచీకృతపంచమహాభూత కార్యరూపమైన విరాట్ అను స్థూలదేహములో సూర్యుడను దక్షణనేత్రాంత్యతమునవుండి వైశ్వానరుడను నామధేయమున సర్వమునూ వెలిగింపజేయును. ఈయనే తిరిగి ఈశ్వరుని సూక్ష్మదేహమున అపంచీకృత పంచమహాభూత తత్కార్యమలైన శబ్దస్పర్శ రూపరస గంధాయుత బ్రహ్మాందాది అధిదేవతలతోకూడుకొని హిరణ్యగర్భ శరీరుడై సూర్యాకాశమున సంచరించును.

ఈ ఈశ్వరుడను సర్వసాక్షియే విరాట్ హిరణ్యగర్భాది జాగ్రత్స్వప్నావస్థలు పడచి కార్యరూపములేక కారణరూపుడై మహదహం కారంబను శుద్ధసాత్వికాయుత తత్కార్యము సావాక్యత్తుడను నామధేయమున ప్రజ్ఞానఘనుడై అనగా ఘనీభవించిన ప్రజ్ఞకలవాడై యుండును. ఇదియే ఈశ్వరుని కారణదేహమైన ప్రకృతి. ఆకారణమునవిరాట్ హిరణ్యగర్భ । అవాక్యకృతములను మూడు దేహములందూ సంచరించుచూ తద్విలక్షణుడైన సర్వసాక్షియే ఈశ్వరుడు. లేక పరాపరుడు. ఈ నాలుగు శరీరములూకలిసి బ్రహ్మాండము. ఇందులోవున్న ఆత్మయే శివుడు. ఈయనలో

గల యెరుకనే 'అహం' అని అనుటలో 'నేననుట' అహ మనగా "నేను" అని అర్థము.

ఇదియే పిండాండములో అనగా ఈ దేహేంద్రియాది ప్రపంచ స్వరూపమైన దేహములో అపరుడనేపేరుతో ప్రత్యేకాత్మయై అవస్థాత్రయ సాక్షియై యుండును.

అందుకే భాగవతకృష్ణ ప్రభువులు :

కం॥ ఆటాడి యాడకుండును. ఆటాడిన మేనిబొమ్మ
ఆటాడకనే ఆటాడు । యెరుక అనియెడి । ఆటాడించేటి
వాడు । అతడేరాకర్తా ।

అనిశేబవిచ్చిరి. నిజముగా ఈకందార్థమును విమర్శించవలెనన్నచో మాండుకోవనిపిత్తు తెన్నగా చదివినచో అర్థమగును. కాని పరశురామ వరసింహప్రభువులు శివరామదీక్షిత చూర్ణికలో,

స్థూల.	సూక్ష్మ.	కారణ.	మహాకారణ.
విశ్వ	తైజస	ప్రాజ్ఞ	ప్రత్యేకాత్మ.
సత్వ	రజ	సమ	శుద్ధసాత్విక.
జాగ్ర	త్వప్న	సుషుప్తి	తుర్యావస్థ.
అకార	ఉకార	మకార	ఓంకార

మాత్రుకా చతుష్టయ విచారణీయాం తను చతుస్థాతిశయం అని శేబవిచ్చి విచారించమనిరి.

కావున బిడ్డా ! పిండాండ శరీరమున అపరుడని చెప్పబడు ప్రత్యేకాత్మయై న జీవుడు, నేనే జీవుడను అని అనును. ఈయనయొక్క స్థాన నిర్ణయము "అంతరనాశ ముఖాంతర మధ్య త్రైలోక్య దర్పణ కల్పిత । వృగాకాశము" అనగా భృమధ్యస్థానము, ఇతడే జీవోహం అనును.పైని చెప్పిన సప్తాంగ శరీర సర్వసాక్షియైన బ్రహ్మాండ శరీరాత్మకుడైన పరావర స్వరూప ఈశ్వరుడు. నేనే నేను, అని శివుడనును. కనుక బిడ్డా ! పిండాం

ఉ శరీరములో జీవోహం । బ్రహ్మాండశరీరములో శివోహం ఈ ఖండములు నాలుగుకూడ పైనివుండుకున్న । మాయోపాది వినిర్ముక్త శుద్ధ చైతన్య సంవిద్రావ జ్యోతిర్మయ మహాకాశ స్వరూపుడై తానైన నిర్గుణ బ్రహ్మ యొక్కరూపు ఇదియే తేనెరుక. దీని స్థాననిర్ణయము “దహరాకాశసూక్ష్మ రంధ్రాంతరత చిన్మయ కుహర విరాజమానమై స్వప్రకాశ మానమై, బహిరంతర ప్రకాశమై నిజానందస్వరూపమైనదేయరుక. అదేశుద్ధమాయ అఖండ మండల మండిత హృదయ పుండరీక సాధమధ్య స్త కీటకము అని అనిపించుకొనును ’ అని శ్రీ పండితారాధ్య పండిత శివానందస్వాముల వారు పరిపూర్ణ బోధ శిల్పాంత శిరోమణిలో సెలవిచ్చిరి. దీనినే ‘తానుండు అచలమని’ పదప్రయోగముతో కందార్పములో కృష్ణప్రభువు సెలవిచ్చిరి.

కం॥ నేనెవ్వడ ననుజీవుడు నేనేనేననును శివుడు । ఈ రెండవకన్
“తానుండు అచల” మివిటిని । నేనెరిగరిగినను పైది నేనె
ట్లదీసి । నేననకున్న । తానెట్లదీసి । నేనన్నదాంట్లోదె॥ నీ
నా ప్రసంగాము । తానన్నదాంట్లోనే తలపోయవలె నిట్లు॥

అని శేలవిచ్చిరి. కనుక ఈ తానన్నదే అఖండంబగు యెరుక దీనిరూపే ఖండఖండములుగా కనుపించే ఈ పిండబ్రహ్మాండ విశాలజగత్తు ఈ తోచ బడు కగత్తంతయూ అసత్తుయొక్క రూపము. అందుకే “సనస్రదహితం బేమి పదార్థ ము దానిని యీ మహి కందార్పములుగా యిటువినరయ్య” అని శేలవిచ్చిరి.

అందుకే నాయనా ! యీశుద్ధయెరుక యొక్క ఉత్పత్తి యెవ్వరికీ తెలియదు. హరిహరబ్రహ్మదులకే తెలియనవ్వడు నరుడెంతటివాడుఅని శేలవిస్తు. గురుకృపాపాత్రుడికి సులభమని శేలవిచ్చిరి.

శిష్యునిప్రార్థన:- ప్రభువర్యా ! మీ కరుణాటాక్ష వీక్షణముచేత యెరుక అన్న పదముయొక్క గూఢార్థము లెన్నగా వివరించిరి. ఇది తేనెరు కని ఇప్పటికి నిర్ణయమైనది. ఆహా ! పిండబ్రహ్మాండ జీవేశ్వరకూటస్థ బ్రహ్మల వివరణ ఎంతచక్కగా మనస్సునకు హత్తినది. అచల లక్షణము

ఎంత చక్కని ఉపమానములు శైలవిచ్చిరి. అందుకే భాగవత కృష్ణప్రభువులు మిమ్ముపొగడుటకా కాకోడలేను? పండాకార్యము నాతరంబై అచలమనస్కా అని శైలవిచ్చిరి. బ్రహ్మానంద మనగా యేదో తెలుసుకొని ఆనందించుచున్నాను. ఇట్టి “యెచుకను యెవ్వరు విడిపించలేరు థాథ్రిన్ గురుడొకడు తప్ప అని” శైలవిచ్చిరి. కనుక ప్రభువర్యా! యీ యెచుకను విడుచుకొనేయుక్తులు సూక్తులు జెప్పి విడిపించండి మహానుభావా?

ఇట్లు

శక్తిద్యయః నిరాశకంబైన శుద్ధనిర్గుణతత్త్వ కందార్ధ
అమృత గంగాతరంగిణితో
తృతీయోధ్యాయం సమాప్తము.

శక్తిద్వయ నిరాశకంబైన శుద్ధ నిర్గుణ తత్వకందార్థ
అమృత గంగా తరింగిణి

చతుర్దోధ్యాయ ప్రారంభము

గురుని జవాబు:—బిడ్డా ! తృతీయోధ్యాయములో చెప్పిన పిండబ్రహ్మాండ
విచారణలో తేలిన పరుడని పరాపరుడని అపరుడని మూడువిధ
ములుగా లేక తోచబడిన అఖండయెరుకే ఈబ్రహ్మాండ విశాల
వృక్షమునకు మూలము. ఇది హిరణ్మయవర్ణావరణతో కూడుకొని
దహరాకాశాంతర్గతమై సగుణస్వరూపమై అంతలో వ్యక్తమగుచు
అంతలో అవ్యక్తదశను పొందుచూపుండును. అందుకే హిరణ్మయ
వర్ణావరణయే యెరిగేశరీరము దానిఅంతరమందుగల శుద్ధచైతన్య
సంవిద్యూహ జ్యోతిర్మయ బిందువే “గురు” మొత్తము మీద
“గురైరిగేశరీరము” ఈ గుర్తయెరుక. దీనిఆవరణయే తనువు
అందుకే కృష్ణప్రభువు

కం॥ తలిదండ్రులు జీవేశులు యిలవ్యోమము యేనుమేను యెరుకమను
పులున్ । కలమేకలు శుక్లాశ్రంబులునీరాన్నము ప్రకృతిపురుషు
డాలుమగళ్ళు గానై యెరుక కెరుకేగానబడు అని శైలివిచ్చిరి.

యీతనువెరుకలు రెండూ వక్కచేకాని వేరుకావని శైలివిచ్చిరి. దానికీ

కం॥ చులకనియుక్తిగ నొక్కటి తెలిపెదవిను సందియంబుదీరును దీనన్ ।
పలుకునగలిగిన యర్థము పలుకును విడనాడి నిల్వబడు చోటింకేది
రెండుగవొక్కపలుకే అయినాది ” అనిశేలవిచ్చిరి,

విడ్డా ! ఈ లేక కలవలె తోచబడిన

కం॥ నానావిధావయవములు । నానావిధనామరూప సటసలుమాయల్
నానావిధాల పూహలు । ఈ నేనను యెరుకందెయిన్ని యిబిడ్డమై
యున్నవాకాదా ॥ ”

నాయనా విచారించుము, అంతవరకూ యెందులకు పిండ బ్రహ్మాండములు
ఎన్నోరకములుగా ఎందరెందరో బుష్ట్యాదులు శృతులద్వారా ఉపనిషత్తు
లద్వారా విమర్శించిరి. కాని యేమిలాభము ? తర్కవాదసలకొరకు తగు
పులకొరకూ సంగత్యము పెంపొందింప జేయుటకొరకేకాని పత్రమురద్దు
పెట్టుకొని పత్రమునకు బలమిచ్చిన చక్కనివర్తి మొహరును చింపి సంగ
త్యరహితమై యుండేవస్త్రులుకావు.

ఇంతకీ యీ యెరిగేలక్షణము నీకుయెప్పుడు వుండునో విచారించుము ?

దీనికి శ్రీభాగవతకృష్ణ ప్రభువర్యులు చక్కగా విచారించి వ్రాసిరి.

కం॥ “అన్న పుసూక్ష్మాంశము మనసు ఎన్నగ నీరంబు ప్రాణము ఎరు
గుము యీ రెండెన్నడు కలియవో నాడే సున్న సుమీ యెరుక
మాట సుగుణసంపన్న కలసు యెరుకనుమి యంతకన్న యెరుక
మూలమన్న దివిస లేదు ” యీయెరుకయొక్క పుట్టుకయొక్క మూ
లము యెరుగుదమన్న భ్రాంతిని నీమనస్సున యెన్నడూ అంట
నియ్యకు అని శేలవిచ్చిరి.

అనగా, అన్నము యొక్క సూక్ష్మాంశము మనస్సు ఈ మనస్సు
యొక్క స్థానము కంఠము. జాగ్రదవస్థలో నేత్రస్థానమునకు వచ్చును.
ఇకనీరుయొక్క సూక్ష్మాంశము ప్రాణము యీ ప్రాణము హృదయస్థానమున

పుండి ఉచ్చాస నిశ్వాసలనునడుపుచుండును. మనస్సు ప్రాణవాయువైస
స్వాసతోకలిసి సంచారము చేసినంతసేపు ఈజాగ్రన్వప్న విషయామలు
యెరిగే లక్షణముకలిగుండును. ఎప్పుడైతే హృదయస్థానమునకు మనస్సు
వెళ్లి ఆగి ఈప్రాణవాయువుతో కూడదో అప్పుడే ఈయెరిగే యెరుకలక్ష
ణములేకపోవును. అందుకే “ఈరెండెన్నడు కలియవో నాడేనున్న సుమీ
యెరుకమాట” అనిశైలవిచ్చిరి. అనగా సుషుప్త్యవస్త్రలో మనోబుద్ధులు
హృదయస్థానమున అవిద్యలో లీనమగును. కనుక మనస్సు ప్రాణముతో
కలిసి సంచరించలేదు. వెంటనేయెరుక నశించినది. అనగా యెరిగేలక్షణ
ములేని గాఢనిద్రావస్త్రపొందుచున్నది. అందుకే “అంత్రాగవచ్చి పిదప
నరుగు నెచటికో యింతియెనుమి యెరుక పుట్టువిక తెలుసుకోరా॥” అని
శైలవిచ్చిరి. బిడ్డా! యీయెరుక యెరుగుచున్నదశ సగుణము ఈయెరు
కకు యెరుక లేనిదశ నిర్గుణము. దీనిని అచ్చతెనుగుపదమున యెరుకఅని
యెందుకనిరనగా యెరిగేలక్షణము కలదికనుక దీనికి మరుపుస్వభావికము
దీనిసహజలక్షణములేవియనగా:-

కం॥ చచ్చుట పుట్టుట మేలుకవచ్చుట గాఢానుమప్తివచ్చుట ఈనాన్
చ్చముగ సహజమెరుకకు అనిశైలవిచ్చిరి.

నాయనా యెరుకను విడుచుట యనగా “నాది” “నేను” అను
సంసారిక బంధుమిత్ర పుత్ర కళత్రాదులందుగాని ధన ధాన్య సంపత్తుల
యందుగాని గాఢతరవ్యామోహమును విడచిపెట్టుట. అట్లువ్యామోహ
మును విడిచిపెట్టుట అనేమాట చాలతేలికయే. కాని మానసికబంధమును
విడచుట చాలకష్టము! అందుకే ఇప్పటినుంచీ ఈగురుమంత్రము మరువ
కుండామననముచేస్తూ బోధవినుకుంటూ నిరంతరమూమానసికవిడుపును
కలిగియుండవలెను. అదియెట్లునగామనఇండ్లలో పిల్లలు తాటాకు బొమ్మల
పెండ్లిండ్లు చేసుకొని నిజముగా సంసారములో మునిగినవారివలే ఆయాట
లోలీనమై ఆడుకొందురు. వారలతలిదండ్రులు నిజమని తలచెదరా? తల
చదు. అట్లే గురుమంత్రసిద్ధులు అనగా “కలలో తోచిన శరీరా లెలాగో

అలాగే ఈమూలంలేని గుర్తెరిగే శరీరంయేమీలేదు” అని మనసా లేని నిశ్చయములేక నిశ్చయింపబడినవారు ఈకల్ల సంసారజగన్నాటకమాడు తున్న మనలను చూచి నిజమని తలచరు. నీవుకూడా అట్లే యీ కలవ్యాపారము కల్లయని చెవులద్వారావిన్నది, నేత్రములద్వారా చూచినిది, మనస్సుద్వారా ఆలోచించినది స్వప్నమా నీతత్మఅనేయెరుకయొక్క వికారమేనని నిశ్చయించి అట్టిన్నేనైన యెరుకేకలయని భావించి యీన్నేనైన కలలేనిదే మేల్కొని అదియే ద్వాదశని నేనులేనిస్థితిని పొందుతూ వుంటేనే మేల్కొనుపొందుట, ఈ నిశ్చయమునకు వచ్చుటకొరకే శ్రీ భాగవతకృష్ణ ప్రభువులు క్రమముగా చక్కని ఉపమానములతో యెరుక విడుపు శైల విచ్చిరి :

కం॥ మేనెరుకలు చెండింటిలో॥

అనియు,

కం॥ లేనికలకలిగినప్పుడు దానికి దశదిశలయందు తగ | మొదట కొనన్ తానంటకున్న మేల్కొను లేనికలే చూచేనేని లేకా పోవుగదా | కలతో మేల్కొలేకా పోదుగదా | లేనెరుక బయలు లీలీలాగు | నీకెప్పుడు గాన వచ్చితె | బోధగావలె ననవపుడు ॥

అని లేనికల తోచినప్పుడు కలలో ఎక్కడ చూచినా తనవికారమే కాని అన్యముకాదు. ఈ లేక తోచబడిన కల కల్లే అనగా అబద్ధమేకాని నిజముకాదు. నిజమైనమేల్కొలవలే లేకపోయేదికాదు. అట్లే ఈ ద్వంద్వ స్వరూపమైన జగత్తు నేననే యెరుక వల్లనే తోచబడుచున్నది. ఇట్టి నేనే కలనని లేనని మేల్కొన్నయెడల అదియేమేల్కొని ఆమేల్కొని ఈ నేననే తెలిస్తుండదప్పా అందుకే,

కం॥ యెరుకను కలలోతోచబడిన పురుషునకు యెరుకే. ఈజాగ్ర స్వప్న సుషుప్త్యవస్థాత్రయ జగత్తుకలగా ॥

ఈ కందార్థమును విమర్శించుటలో, పరుడని లోగడ చెప్పబడిన సర్వాధిష్ఠాన శుద్ధ యెరుకయే కల. దానియొక్క స్థానము మనలో సహ సారము. అట్టి యెరుకను కలలో తోచబడిన అక్షర పురుషుడే. అవస్తా త్రియ సాక్షియైన ప్రత్యగాత్మేడు లేక అపరుడు. ఈయన వల్లతోచబడు చున్నవే ఈ జాగ్రత్తపు సుషుప్త్యవస్థలు అందుచేత ఈయనకు యెరుకే అనగా పురుషుడైన ప్రత్యగాత్మేనకు తెలియబడుచున్నదే ఈ అవస్తాతమ కల జగత్తు లేక కల విశ్వము. అందుచేత అఖండ యెరుకైన 'ఏకమేవా బద్వితీయ' మనబడు ఒకటి దగ్గరనుంచి పైని అచలమై ఆద్యంత రహితమై అనిర్వాత్యమై, ప్రత్యబట్టబయ్యలైన పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మవలొకన నాలుగు దిక్కుల మూలల నడుమ మీద కిందా నిరాలంబమై నిర్గుణమై, నిత్య శుక్లమై నిరుపద్రవమై, నిష్కళంకమై నిరంజనమై నిరాకాశమై నిర్మలమై నిరాకారమై నిర్వికారమై అణు మధ్య, మహత్పరిమాణములకు అంతర్భావ్యముల నిండి నిబిడికృతమైన బట్టబయలునుభావించుటయే వొంటుకు వలపల సున్నా పెట్టికొనుట, అట్లు భావించు కొనుచూ యీ నేననేదే యెరుక. ఇదే శుద్ధవియత్. ఇదే కల. అని భావించుచూ 'స్వప్నే ప్రతీయమాన రూపాణిచ యథాతథా । మూలాభావ మిదంజ్ఞాతుం । సశరీరంసకిమస్తి' అని ఈశుద్ధవియత్ వల్లనే జ్ఞాన శరీరజగత్తులు తోచబడుచున్నవి. కనుక "ఏతత్ మిథ్యా శుద్ధవియత్ కించిన్నాస్తి యని" తా రహితము కావలెను. అనగా యెరుక కల వలె లేనిదని పరము శాశ్వతమైనదని నమ్ముచున్న నమ్మికయే లేకపోవలెను. దీనినే బాగానమ్మకొనుము. ఈ యెరుకతో పొందును పైనిచెప్పిన విధానముగా వదులుకొనుము. ఇదే పిన్న అనగా చేద స్తము. ఈ విధానముగా తానైన నిర్గుణబ్రహ్మ లేక బయలును కన్నట్లయితే తానువుండి లేనిస్థితిని పొందును. అందుకే ఉత్తరగీతలలోనూ భగవద్గీతలలోనూ,

సో॥ ఉల్కా హస్తో యథాకల్పి । ద్విప్యమాంశ్య తాంత్యజేత్
జ్ఞానేన జ్ఞేయమాంశ్య పశ్చాజ్ఞానం పరిత్యజేత్ ॥

అనిన్నీ,

శ్లో॥ జ్ఞాన మజ్ఞానినం దృష్ట్వా ద్వయోశ్చజః నిశ్చయం । ద్వయోశ్చ జత్యజ్ఞానం । తత్ జ్ఞానంచ పరిత్యజేత్ ॥

అని శైలివిచ్చిరి.

పోడసే పంచదశని రెండింటిని కలిపి నిరసించుటయే ముఖ్యమని శైలివిస్తూ భాగవతకృష్ణప్రభువర్ణనలు,

కం॥ అంటదుకల మేల్కను । మేల్కంటదు కలనెన్న టికిని । కడు నిశ్చయ మీ రెంటి క్రియ గుర్తు బయలుల రెంటిని రెండటకుండు । రెండింటిలోనూ । కలయెరుకలీ రెండూ మిధ్యేనూ । దంటాగ మేల్క బయలుంటా పెప్పటి కెరిగి । గెంటూ మాపైరెంట రెంటికల యెరుకాల । రెండింటి లోనూ,

అని శైలివిచ్చిరి. అనగా పంచదశీ మంత్రమును ముందువేసుకొని పోడసీ మంత్రము జపించినయెడల । జగమెరుకల భ్రాంతి తొలగును.

ఈ సంకల్ప రూపమైన జగత్తు లేనిదె నిస్సంకల్ప రూపమైన శుద్ధ యెరుకయందు తోచబడి తిరిగి దానందే అణగిపోతూవుండును. యీ సంకల్ప రూపమైనదే వేదము. వేదాన్ని సౌంస్కృతపదముకు తెలుగుఅర్థము యెరుగుట అనివచ్చును. తెలివిచేత తెలియబడుచున్న జాగ్రన్వష్ణ సుషుప్త్యవస్తా రూపమైనవిశ్వమున్నూ తెలివికలిసివేదము. అందుకే చతుర్వేదములు అనిరి. అందుచేత ఎచ్చటైతే యెరిగేలక్షణము లేక కేవల నిర్గుణ తత్వమై చలన ముడిగిన నిశ్చలత్వమైయుండునో అది వేదాంతము అనగా తెలివియొక్క తెలివి లేకపోయిన దశ. అందుకే యీ పూర్ణబోధ,

శ్లో॥ వేదవేదాంతాతీతం । యత్సారం పూర్ణబోధో విధీయతే ।

అని శృతి పలికినది. వేదము సంకల్పము. వేదాంతము నిస్సంకల్పము. సవికల్పమువేదము. నిర్వికల్పమువేదాంతము. అందుకే “సవికల్ప నిర్వికల్పములు సూన్యముచేసి, తాను ముసుపే లేకపోవడమే పంచముక్త్యా

తీత పరిపూర్ణబోధస్థితి యని పండితారాధ్య పండితశివానంద స్వాములు
“శైలవిచ్చిరి” అందుకు మాండుక్యోపనిషత్తు అలాతప్రకరణములో సంక
ల్పనిస్సంకల్పములగురించి చక్కని ఉపమానము యిచ్చిరి.

శ్లో॥ “ఋజువక్త్రాద్వధాభాసం । అలాతస్పందితం యథా । గ్రహణ
గ్రాహ్య కాభాసం । విశ్వానస్పందితం తథా॥

అని “శైలవిచ్చిరి” అనగా అలాత మనగా కాలుతున్న కొరివి. ఇట్లు కాలు
తున్న కొరివిని కాలములో త్రిప్పినయెడల వంకరవంకరగానూ చక్కాకారము
గానూ అగ్నిగీతలు తోచబడును. కొరివిని ఆపినయెడల చివరనున్న ఒక్క
అగ్నికణమేకాని తోచబడిన అగ్నిగీతలు లేవు.

అందుకే శ్రీకృష్ణప్రభువులు,

కం॥ “సంకల్పము లేనిదే నిస్సంకల్పము లోనతోచు । చనుదోచు చనున్
సంకల్పము తప్పున నిస్సంకల్పము నెరిగెనేని చను ”

ఇట్లు వంకరగీతలవలె తోచబడు సంకల్పజగత్తు పోయినవెనుక ‘తాలేననుచు
నిస్సంకల్పము నిలిచేదనుచూ సంకల్పించుటకింక సంకల్పమేది ? నిస్సంకల్ప
మందు!’ అని శైలవిచ్చిరి. అందుకే “ఈ యెరిగేదే లేకుంటే యేమో
ఆవలిజాడ యెరిగేవారెవరింక ” అని నాలుగు శరీరములూ రహితపరచు
టలో “మరుపన తొలిమేనులుమూడు” అను కంఠాములో శైలవిచ్చిరి.

ఇట్లు యెరిగే శరీరమైన నాలుగవ శరీరము రహితమైన తరువాత
మిగిలున్న దే నిర్గుణప్రజ్ఞాన స్వరూపమై నివారుముల్లుకొనంత సూక్ష్మమైన
శుద్ధయొక. అదియే దీనిస్వరూపమని భావమునకు అందజేస్తూ ఈ ఘోష
ములో,

కం॥ “దేవుణ్ణి నిన్ను యెరుగవు నీవిప్పటి కెట్టివారొ నేదెట్లాద నీకే
వెరిబోధ లెందుకు కావున నద్దేవుణ్ణి యిదిగొ కనుగొనవోయీ”

అని పూర్వమేన నిరాంబం ఆగ్నేయే నిర్గుణం తథా దక్షణే నిత్యశుద్ధంచ
వైరుతో నిరుపదగతి పశ్చిమే నిష్కలశుద్ధైవ వాయువ్యేచ నిరంజనం ఉత్త

శేషనిరాకాశం ఈశాన్యో నిర్మలోభవేత్ ఊర్ధ్వమేవ నిరాకారం అధశ్చ నిర్వికారకః అంతఃపహిశ్చ సర్వత్ర అచలోయం సనాతనః అని నాలుగు మూలల దిక్కుల నడుమ మీద క్రింద పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మవహోకన భావసూచనచే సూచించి అటువంటి దేశకృత కాలకృత వస్తుకృత పరిచ్ఛేద్య రహితమైన పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మములో నివాసులుకొనంత సూక్ష్మాత్వాన్నిక్ష్మమైన నిన్ను విచారించితే లేవు అటువంటి నామరూప కర్మరహితమైన దేవునియందు నిన్ను వెతికితే లేవుకనుక నీహ దేవునిలోన నిను లెస్సవెతికి నన్నావల ముచ్చట నడుగోయీ అని ప్రశ్నార్థకముగా అన్నపదము అడుగుటకు నీవు లేవుసుమా? అని అర్థము. ఈ కందార్గాభిప్రాయమునకు శ్రీ బోధానంద సహజేషమాంబా సమేత రామమూర్తి సగ్గుప్రభువర్యులు ఒక చక్కని ఉపమానము శైలివిచ్చిరి. అదియెట్లనగా విశాలమైన తెల్లని వెల్లగోడమీద ఒక పెనసలుతో ఒక చిన్న చుక్కను పెట్టినయెడల విశాలమైన వెల్లగోడపైని ఈచుక్కను విచారించిన యెడల లేదు. ఈచుక్కే ఆత్మ అని అనుకున్నప్పుడు,

శ్లో॥ “ఆత్మాతీతం కేమాత్మ । దేహోనాస్తి కదాచన । అస్తి నాస్తీతి కోవేదా నిర్ణయో నాస్తి సర్వదా ॥

అన్న శృతికి సరిపడుచున్నది. ఈచుక్కే ‘శుద్ధవియత్’ అనగా కేవల జ్ఞానమూర్తి. ఇదే శరీరమందు లేక వున్నదని శివరామదీక్షితప్రభువులు శైలివిచ్చినట్లు కృష్ణప్రభువులకూడా శైలివిచ్చిరి. అదియెట్లనగా,

కం॥ ‘వినుమునేననుచుయెరిగే తనువందున లేక । బయలుతానిండినదా’

తాననగా శుద్ధవిజ్ఞప్తిమాత్రమైన శుద్ధయెనక “కనుగొనుమది కనుగొని ఈతనువును విడనాడుమింత తడవేనోయీ యీపని కింకగడువేనోయీ అనుమానముండు నీవరయుము, శివరాములను దీక్షితులుచేసె నచుగ్గింధ మునంత” అని అధ్యాత్మికా శైలివిచ్చిరి. ఈకందార్థ అర్థము విడచేమోనని దాని క్రిందనే శైలివిచ్చిరి.

కం॥ దేహకారముగానిది, | యాహంభావంబులేని దళులజనులు దాసో
హంబని నను | మోహముజెంద నిది బయలు మొదలెరుగనలరా”

అని శైలవిచ్చిరి. ఆరూఢములో “యీవుత్తబట్టబయలూ యేమీలేను”
దీని అర్థమే మంతార్థములో “తొలుమంత్రిపథమెక్కడ కలదో యని
వెతుకనేల కలదంతట ఆవలి మంత్రిపథ మెక్కడకలదో యని వెతుకనేల
కాదా చూచేది అనేది వినేది తినేది అలతో దాన్ని నీవవలోకనముచేసి
కలకాల మెరుకలు కల దీన్ని విడు వెరుక కాదా చూచేది” అని శైలవిచ్చిరి.

ఈశుక్ల వియత్ నే ‘సంవిత్’ యనియు ఇదే సత్యస్వరూపమైనదని
యు ‘ఓం మి త్యే కాక్షరంబ్రహ్మ’ మని శబ్దబ్రహ్మమును చెప్పచూ యీ
ఓంకారము యభిదానము దీనియొక్క స్వరూపము ఆత్మ ‘యీ ఆత్మయే
బ్రహ్మ మని తు ర్య వే ద ము లో’ అయమాత్మా బ్రహ్మ యని
శైలవిచ్చిరి. ‘సో అయమాత్మా చక్షుష్పత్’ అనిరి. యనగా యీ ఆత్మ
నాలుగుపాదములు కలది అదియెట్లనగా జాగ్రత్పాదము, స్వప్నపాదము,
సుషుప్తిపాదము, తురీయపాద మని ఆత్మకు నాలుగు పాదములు చెప్పిరి.
ఓంకారమునకు నాలుగు మాత్రలు అనగా అకారము ఉకారము మకా
రము ఓంకారము = భిదానము శబ్దబ్రహ్మము, ఆత్మ = భిదేయము అర్థ
బ్రహ్మము. అర్థమనగా వస్తువ, ఉపమానము కుండ అనుపదములో
శబ్దము = భిదానము దానిచేత చెప్పబడువస్తువ అర్థము యిది అభిదేయము
యీ ఓంకారములో గల =క్షరములు నాలుగుకలసి “చక్షురాక్షర” యని
యందురు.

అందుకే ఓంకారములోనుండి ఏబదిఅక్షర సముదాయముపుట్టెను.
ఈ ఏబది అక్షరముల సంపుటివల్ల నే మనచేతచూడబడు యీ రూపనామ
క్రియాత్మకమైన జంగమస్థావర పిండబ్రహ్మాండ వస్తురూత జగత్తుకు పేర్లు
పెట్టబడినవి. ఇంత జగత్తుకీ ఆత్మ అధిష్ఠానమెట్లో అట్లే ఏబది అక్షరము
లూ ఓంకారము అధిష్ఠానమై యున్నది. అందుకే, భాగవతకృష్ణ ప్రభు
వద్యులు,

కం॥ పంచాదశాక్షరముల | ప్రపంచము తానుద్భవించె | ప్రణ
వాక్షరమందంచు శృతులెన్నె | దాన్నెరుకంచనియెరిగి | యె
రుగు మచలాము దీనన్ | నిల్చుకు మొరుక నచలాములోనన్
చంచాల మతిచేత | చతురాక్షరెక్కువం చెంచేదెందుకు
యిది నమ్మి | కెరుగుము | అచలము దీనన్ ॥

అని శేలవిచ్చిరి. దీని అభిప్రాయము పడ్చుకొ విచారణ చెప్పవలసి
యుండును. అనగా గాయత్రీ మంత్రవిచారణ. గాయత్రీ మంత్రము :

“ఓం భూః | ఓం భువః | ఓం సువః | ఓం మః | ఓం జనః
ఓం తపః | ఓం సత్యం | ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం | భర్గో
దేవశ్య ధీమహి” ॥

దీనినే భాగవతములో,

కం॥ లోకంబులు లోకేశులు | లోక స్తులు తెగిన తుది అలోకం
బగు పెంజీకటి కన్వల నెవ్వా డేకాకృతి వెలుగు | అతని
నే నేనింతున్ ॥

ఎదుర వ్రాసిన పడ్చుకొ విచారణాపటమును పరికించి చూడుము.
చక్రవిచారణలోగల లోకంబులు, లోకేశులు, లోక స్తులు, తెగినతుది
అనగా భూలోక, భువర్లోక, సువర్లోక, మహర్లోక, జనర్లోకంబులకు పైని
తపోలోకస్థానమే భ్రూమధ్యస్థానము. ఇది మొదట అలోకముగావుండును.
ఇచ్చట గాఢతమైన చీకటివుండును. అనగా ప్రాణాయామ కాలమున
యోగి భ్రూమధ్య స్థానమున లక్ష్యము నిల్పును. ప్రథమమున అచ్చట
ఏమియు కనుపడక అలోకమై అనగా ఏ లోకమూ లేనిదై గాఢచీకటిగా
వుండును. ఇట్లుండగా వాయువును కుంభించి చాలాసేపు నిలపెట్టి గలిగి
నప్పుడు హృదయ కమలములోగల జీవజ్యోతి, ఆధార చక్రస్థానమే ముఖ
ద్వారము గాగల సుషుమ్నానాడిద్వారా పయనమై స్వాధిష్ఠానాది విడు
చక్రములు దాటి భ్రూమధ్యస్థానమునకు వచ్చును. అప్పుడే జ్యోతి దర్శన
మగును. అదియే తారకము. అప్పుడే దశవిధనాదములు వినబడును.

ముఖములు	వర్ణము	కారణము	శక్తి	దేవత	హంస	నాదం	లోకం	భక్తి
7	8	9	10	11	12	13	14	15
సద్యోజాత	కుంకుమ	ఘృణ	(కియాగణవతి	600	కింకిణి	భూ	సద్భక్తి	
వామదేవ	విద్యుత్ కాంతి	జింహ	జ్ఞాన	బహు	6000	వీణ	భుక	నైషిత
అఘోరశ్యామలి	చక్షు	ఇచ్ఛ	విష్ణు	6000	వేణు	సువక	నవదాన	
తత్పురుషు	బంగారు	త్వక్కు	ఆది	రుద్ర	6000	శంఖ	మహా	భవ
ఈశాన	స్పటిక	శోభిత	పర	ఈశ్వర	1000	మేఘు	జనక	స్వానంద
అంతర్ముఖ	మాణిక్య	మనస్స	చిచ్ఛక్తి	సదాశివ	1000	అబ్జి	తపో	సమరస
సహస్రముఖ	ఉత్తర	జ్ఞానం	సహజాత్మశక్తి	సద్గురు	1000	రూపం	సత్య	పరమ

ఇదియే “హం” “క్షం” అను రెండు దశములతో కూడుకున్న ఆగ్నేయ కమలము. ఇక్కడితోటి ఏబది అక్షరములూపూర్తి అయ్యెను. ఇదియే యెరిగే శరీరము లేక వేదము. ఈ భూమధ్యస్థానమునకు పన్నెండు వేళ్ళ దూరమున మూర్ధ్ని లేక సహస్రారమువుండును. ఇదియే గాయత్రీమహా మంత్రముతో చెప్పబడు ఓం తత్, సత్, సంవిత్ అని చెప్పబడు అచల పరిపూర్ణ కేవలాత్మ. అనగా చలించక తాను తానై యుండి గగన సదృశముగా బ్రహ్మాండమంతటానిండి నిబిడికృతమై కేవల జ్ఞానమూర్తై నీవారసూకాగ్రమై అణోరణీయాన్ మహతో మహీయమై యున్నందున అచలపరిపూర్ణ కేవలాత్మయని అనవచ్చును. అందుకే సచ్చిదానంద వెంకటేశ్వర వధూత పృథువర్యులు “కేవలచలపరిపూర్ణాత్మ యందున యెరుక జగములు యేరుపడెనూ యేమిలేనిదె తనకుతానై యెరుగవలె ఆరోపితముగన్నా” అని శైలవిచ్చిరి. దీనినే శ్రీమిదచల ఋషీ శ్రీ శివరామదీక్షిత పృథువర్యులు “మూలములేని గుర్తుని” శైలవిచ్చిరి. ఇదియే వేదాంతము.

దీనినే వేణుగోపాళ శతకముతో బమ్మెర పోతనామాత్యులు,

సీ॥ వేదాంతమనుచు బ్రహ్మాదు లెంచిన వెల్లు

నాదాంతసీమకు నడుమ వెల్లు

సాధుజనాచంద సంపూర్ణ మగు వెల్లు

బోధకు నిలయమై పొసగు వెల్లు

ద్విదళాబ్జమధ్య మందుదయమై బహు వెల్లు

సుషుమున నాశమునజొచ్చి వెల్లు

శతకోటి సారసాహితీల మించిన వెల్లు

మేనుశిఖరాగ్రంబుమీద వెల్లు

చూడచూడగ మనశోభితంబగు వెల్లు

నిజుజగంబు నిండి వెల్లు

గీ॥ అట్టి వెల్లును యెప్పుడు బాహ్యంతరంబుల
తెలియనేర్చిన యతడెవో దేవుడనగ
మదిరెపురపాల మునిజన హృదయలో
వేణుగోపాల భక్తసంతానిశీల॥

అనిశేలవిచ్చిరి. ఇదియే శుద్ధయెరుక. దీని దిగువను విర్బుబించిన మహత్తను హిరణ్మయ వర్ణావరణతో కూడిన దహరమే “అజడము” అధికమైన ఊష్ణప్రకాశ ఆవరణతో కూడిన సత్త్వ, రజ, స్థమ, శుద్ధ సాత్వికాయత తత్త్వాకాశమను మహదహంకారమే జడము. ఈమూడూకలసినదే ఈజగత్తు కనుకనే భా॥ కృష్ణప్రభువులు,

కం॥ “యెరుక జడమజడ మీజగ మరయగ పరిపూర్ణ మేమియనరానిది”

అనిశేలవిచ్చిరి. ఈశుద్ధయెరుకే దేవుడినినమ్మకొందరు, హిరణ్మయ వర్ణావరణతో కూడిన మహత్తే దేవుడనికొందరు పంచభూతములే దైవ స్వరూపములని పంచబ్రహ్మలని కొలిచేవారుకొందరు వెన్నెలలో బయలునుకనవలెనని పణ్డుళిముద్రావృత్తి లోచూపు భ్రామరధ్యమందుచూడ ప్రయత్నించుదురు. ఎన్నిచూచిననూ ఎన్ని యోగ యోగములుచేసిననూ యీ యెరుక నిలువదు కనుక.

నిజగురునాశ్రియించినవారు లేని అహమనగానేదో ఉన్న బయలనగా యేదో లేని ప్రపంచము ఏదృక్పాతముచేత రద్దుఅయి నిస్సృహను పొందీచున్నదో తమలో తాము అర్థజ్ఞానముతోనూ పంచదసే పోడనని జగమెరుకలను నిరసిస్తూ ద్వాదశైన పరబయలుస్థితిని పొందవలెను. అందుకే తలక్రిందబడితపస్సెందుకు! తను నేను కాననుక్కొనడమెందుకు యోగ యోగ వ్రతములెందుకు నాయనా! కలమేల్క- యెరుక బయలుఅని సామ్యమునుచూచుకొని కలలేనిదే మేల్క- నెరిగినట్లు నేనైన యెరుక లేనిదే సరమార్థముకనుక. నేనులేక పోయెదనని యనుకొంటూ నేననే తెలివిని మనచియుండవలెను. అందుకే భా॥ కృ॥ ప్రభువులు.

కం॥

“నిను నను ప్రపంచమును జగమని యెరిగే యెరుకచేత । అచలమును
కనుంగొని । నిను నను జగమును జగమని యెరిగే యెరుకమాను ।
మమలావివేక । చాలును నీ వీ క్రమమెరిగి నన్నా” ఇట్లు శైలవిస్తు
ఆఖరున “నిను నన్ను పై రెండింటిని విశ్వమనక బయలనకుండ ।
అది ఉన్నాదంచన గుర్తు లేకుండా వుండుము” అని శైలవిచ్చిరి.
ఈవర్ణతిని నీవు తెలుసుకుంటేచాలు నాయనా అని శైలవిచ్చిరి.

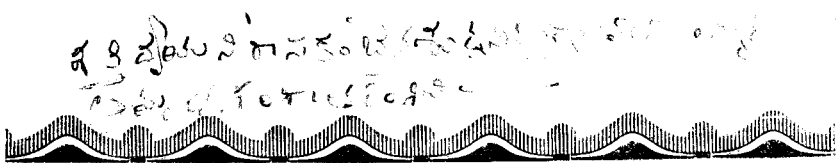
ఇట్లు

శక్తిద్వయ నిరాశకంబైన శుద్ధనిర్గుణతత్వ కంఠార్థ

అమృత గంగాతరంగిణిలో

చతుర్థోధ్యాయం సమాప్తము.

శక్తిద్వయ నిరాశకంబైన శుద్ధ నిర్గుణ తత్వకందార్థ
అమృత గంగా తరంగిణి

పంచమోధ్యాయ ప్రారంభము

శిష్యుని ప్రశ్న :- హేనిజగురుప్రభో ! భాగవత కృష్ణప్రభువులు పరిపూర్ణ భోధా ధ్యాయములో తానైన గురుప్రభువును నేనైన శిష్యుని ఈ కండ్ల బడి కానబడు జగత్తునూ యెరుకేనని భావించమన్నారకదా ? ఈ వృత్త బట్టబయలును ఎచ్చటనుండి చూడవలెను ? ఆ కందార్థమును, దాని దిగువ కందార్థమునూ విమర్శించ పాఠించుచున్నాను.

గురుప్రభుజవాబు :- నాయనా ఈ పరిపూర్ణ భోధప్రకరణములోనే ఆరవ కందార్థములో,

కం॥ “గురుమూర్తి చూపకున్నను పరిపూర్ణంబెల్లతనకుప్రత్యక్షమగున్” అని శైలివిచ్చియున్నారు. అందుచేత నీవు ఇప్పుడు అద్వయ బ్రహ్మస్వ రూపులైన గురు ధానము నలంకరించి అనగా కేవల జ్ఞానమూర్తియైన బట్ట బయలైన మహాకాశస్వరూపస్థితిని భావించి ఎచ్చటనుండి ఈ వృత్త బట్ట బయలును దర్శించవలెను. అది యెల్లనగా నాలుగు మహావాక్యముల చేతను జహ్లక్షణ మొదలైన మూడు లక్షణములచేతనున్నూ జీనబ్రహ్మైక్యసంధానముచేసి “అది నీవైతివి నీవే అది అయితివి” ఇట్లయిన తన వాత ఈ యెరిగే లక్షణమైన జ్ఞానములేదు. అప్పుడు అది యెట్లుండ

ననగా, ఆదిమద్యంతములు లేనిదై ఖండించుటకు వీలుకానిదై, రెండు కానిదై అనగా ఒక్కటై ఉన్నదే నిజగురుమూర్తి. ఇదియే కాలుతున్న అగరుపుల్లకదలించనప్పుడు చివరనున్న అగ్నిచుక్క వంటిది. దీనినే అలాత మని శౌడపాదులు మాండువాక్యములో శైలవిచ్చిరి.

కనుక నాలుగు మహావాక్యములచేత అది నీవౌట యెట్లనగా, ఋగ్వేదవాక్యము “ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ” ప్రజ్ఞానమనగా శబ్దస్పర్శ రూప రసగంధాదులుమనలో ఏజ్ఞానముచేత గుర్తైరుగబడుచున్నవో ఆజ్ఞానమే ప్రజ్ఞానము. ఇదియే మనలో అవస్థాత్రయసాక్షి. అనగా ఈ జాగ్రదవస్థలో ఈ “నేను నేననే” జ్ఞానమే ప్రజ్ఞానము. ఇది చక్షురంత్రమున పీతా భాసుడైయున్నప్పుడే శబ్ద, స్పర్శ రూపరస గంధకాదులను గుర్తించుచున్నది. ఇది పిండాండ ధర్మము. ఇశ బ్రహ్మాండములో ఈశ్వరుని విరాట్ శరీరమైన పంచీకృత పంచమహాభూత నిర్మాణ విశ్వశరీరములో సూక్ష్మదేవదక్షణనేత్రాంత్రమున వైశ్వానర నామముతో జగత్పాలనజేయుచున్నది. కనుకనే,

శ్లో॥ బ్రహ్మస్వరూపముదయే । మధ్యాహ్నాత్ మహేశ్వరః ।

సాయంధ్యాయే సదావిష్ణుః । త్రిమూర్త్యై దివాకరః॥

అని సూర్యోపాసకుల ధాన్యం కనుక పిండాండ ప్రజ్ఞానమునకూ బ్రహ్మాండ ప్రజ్ఞానముకూ స్థానము ఒక్కటే కనుక రెంటికీ అభేదము. ఈ ప్రజ్ఞానము బ్రహ్మము యెట్లనగా బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు మొదలుకొని ఇంద్రాదిఅష్టదిక్పాలకాది దేవతాదులయందు మానవాశ్వగవాదిమృశక పిపీలికాదులయందుకూడా వ్యాపించి ఈ సమస్తదేవ జీవ శరీర రాసులన్నిటిని ఆడించుచున్నది. ఎక్కడవుండి ఆడించుచున్నదనగా, ఈశ్వరదేహ అంత రనాళ ముఖాంతరమధ్య త్రైలోక్య దర్పణమందు ప్రతిఫలించి పిపీలికాది బ్రహ్మపర్యంత దేహములయందు చక్షురంత్రమున సూక్ష్మ సుషీరజాత పరమాణు స్వరూపమై విశ్వాన్ని ఆడించుచూ విశ్వాకాముగా తోచబడుచున్నది. కనుక కమలజాది పిపీలికాది శరీరమున్న జడస్వరూపములనే

వాటిని భావనలో తీసివేసినయెడల మహదహంకారంబను శుద్ధ సాత్వికా యుతత్వాకాశంబను దర్పణంబునగల హిరణ్మయ వర్ణావరణతో కూడిన శుద్ధజ్యోతి స్వరూప చైతన్యమే బ్రహ్మము. ఇదియే అపరుడనే ఆత్మ. ఇచ్చటనుంచే రజ, సత్వ తమోగుణ త్రయప్రవాహరూపమైన జగత్తు విడబడినది. అందుచేతనే ఋష్యాదులు ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ అను మహావాక్య విచారణకు జహల్లక్షణమును ప్రయోగించిరి. జహల్లక్షణమనగా విడచిన లక్షణము. దీనికి ఉపమానము “గంగలో గోలగావున్నది” అని అందుము. కాని విచారించి చూడగా, గంగవాడ్లునున్న గొల్లవల్లెలో గోలకాని గంగలో గోలలేదని ప్రవాహరూపమైన గంగను విడచిపెట్టుటయే. జహల్లక్షణమనే విడచిన లక్షణముయొక్క ధర్మము. అందుచేత ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ అను ఋగ్వేదవాక్య లక్ష్యాన్ని విచారణవల్ల మహదహంకారంబను శుద్ధసాత్వికాయుత తత్వాకాశము ద్వారనుండి విడబడిన కమలబాది పిపిలి కాంతజీవ జడప్రవాహరూప జగత్పైని గంగను తోసిపుచ్చివట్లు భావనచే విడిచి మహదహంకారంబను దర్పణంబున గల హిరణ్మయ వర్ణావరణతో కూడిన శుద్ధ జ్యోతిస్వరూప చైతన్యమే యీ నేను నేనను ప్రజ్ఞానము యొక్క స్థానమని నిశ్చయించుకోవలెను. దీనికి భద్రాద్రిరామ శతకములో ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మవాక్యమునకు చెప్పిన రెండు పద్యములూ చూచుకోవలెను.

1. ✕ చూచితివాబిడ్డా! ఋగ్వేద వాక్యవిచారణచేత పిండాండములో ప్రత్యేకాత్మడు. బ్రహ్మాండ ఈశ్వర శరీరములో విరాట్ హిరణ్మయ గర్భములు డాటి అవ్యాకృత శరీరమువద్దకు వెళ్లెను. ఇదియే బ్రహ్మవిద్యను తెలుసుకొనుటకు యోగ్యమైన దేహము. లేక కాయము. ఇందులో మహదహంకారంబను ప్రజ్వలిత జ్యోతిశ్చక్రమనే. బుద్ధి ప్రకాశమునకు ద్వారగా తోచబడుచున్నదే, బంగారువర్ణావరణ, ఈ మాయావరణతో కూడి యుండుటచేతనే ఆస్వయంప్రకాశమానమైన నిర్గుణబ్రహ్మమునకు “అహం” అనగా “నేను” అనేస్ఫురణకలిగినది. అందుకే “బుద్ధికి సాక్షియై స్ఫురియింపుచున్నది. అహమనే పదమునకర్థమని” ఆర్యులు పలికిరి.

అందుచేత ట్టిహారణ్యవర్ణ మాయావర్ణాంతర్గతస్వయంప్రకాశమానపర
మాత్మయే బ్రహ్మము. మాయావరణము విడిచి ఈ బ్రహ్మము నిర్గుణ
మై నిర్మలమై సత్తారహితమై యుండును. మాయావరణమిట్లుగా నృసింహస్థితి
లయాది సత్తా సమసిహావును. అందుచేత మాయావరణయే యెరిగే శరీర
మైన మంచ అనగా అరప. దీనినే అజహల్లక్షణములో అనగా విడువని
లక్షణములో “మంచాః కోశంతీ” అనిరి. అనగా మంచలు కూయుచు
న్నవి. అందుచేత దీని అంతరమందుగల నిర్గుణబ్రహ్మమే మూలములేని
గుర్తు అనే కూతలు పెట్టే మానవుడు. మొత్తముమీద గుర్తెరిగే శరీరం
ఒక్కటేకాని రెండు అని వేరుకావని శ్రీశివరామదీక్షిత అచలఋషి
ప్రభునుడిగ్మదానినే యజుర్వేద వాక్యములో “అహమేవ బ్రహ్మ బ్రహ్మై
వాహ” మనియన్న అస్మనే పదమున కథమని పుశురామ నరసింహ
ప్రభువులు భద్రాద్రిరామశతకములో “అహం బ్రహ్మస్మి యను” యజు
ర్వేద వాక్యములో నెలవిచ్చిరి. కనుక మహదహంకారావరణము భావ
నలో జడమని లేక వాత్సమని తోసిపుచ్చి విచారజన్యానుభవజ్ఞాని హిర
ణ్యయ వర్ణావరణతో కూడిన స్వయంప్రకాశమే తన యొక్క స్వరూప
మని నిశ్చయించుకొని ఈశ్వరత్వమును పొంది ఈశ్వరకారణశరీరమైన
అవ్యాకృతమును విడిచిపెట్టవలెను.

ఇప్పుడు ఈశ్వరత్వమును పొందియున్న మాయావరణ శరీరసహి
తుడైన శిష్యుడున్నా ఈ మాయావరణ శరీరరహితుడైన కేవలజ్ఞానమూ
ర్తియైన అవ్యక్తాక్షర పరబ్రహ్మమైన పరమపురుషుడైన అశరీర సద్గురు
మూర్తులిద్దరే కలరు. అదియెట్లనగా ఉపమానము,

వస్తురూపము :- 1 తులం పాదరసమును నీసాలోనుండి ఒకనున్నని
నల్లని గచ్చపై పారపోసినచో అణుస్వరూపభిద్రమై గది అంతటా పడి
పోవును. ఇద్దరు వ్యక్తులు కలసి అవతల ఇవతల ప్రక్కలనుండి ఈపరమా
ణుపాదరసబిందువులను పోగుచేసినచో మొత్తము ఇద్దరూ దగ్గరకు వచ్చే
సరికి చెరియొక బిందువు పాదరసమూ నేలపై రెండుగా కనుపడును.

నూలువాసి దూరముగా వున్నంతసేపూ రెండుగానే వుండును. కేవలమూ దగ్గరపడినప్పుడు రెండూ కలసి అఖండ బిందువగును. అప్పుడే "అసి" అను పదమగును, కనుక,

“తత్త్వమసి” అను సామవేదవాక్యమును విమర్శించుటలో సృష్టి పూర్వమందద్వితీయమైన నామరూపక్రియ లేమి లేక ఏకమైన నిత్యమైన అచలమైన యేదియుండునో అది తత్ పదలక్ష్యార్థము. అదే శుద్ధ వియత్. ఇక తన వివేకమున సాధనచతుష్టయములు కలిగిన పూర్ణాధికారియందు ధీమనో బుధ్యాది దేహేంద్రియములకు అతీతమైన సాక్షియైన తేజరిల్లుతున్నవారే త్వంపదలక్ష్యార్థ స్వరూపులైన సచ్చిష్యుడు. ఈయనకు హిరణ్యవర్ణ మాయావరణమును మతావరణ కలదు. ఈ ఆవరణ కవలతుది మహాకాశము. ఆవరణతో కూడుకున్నది మతాకాశము. ఇట్టి మతమనే ఆవరణను తీసివేసినయెడల ఉన్నదంతా తానైన బట్టబయలే. అందుచేత ఆవరణారహితము చేయుటయే ఐక్యము. ఎందుచేతననగా నిష్కలబ్రహ్మము వస్తురూపముకాదు గగన సదృశము అని ఋష్యామలచేతనే చెప్పబడుటచేత. నిరామయమైన గగనమునకు విచ్చిన్నదశ, అవిచ్చిన్నదశ అంటూ లేదు కనుక. ఆవరణను రహితపరచుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. అందుచేతనే భాగవతకృష్ణప్రభువర్యులు కం॥ రానిది పోనిది బయలని లేనిది యీయెరుకయనుచు లెస్సగదృఢమాదానుక నీవీమంత్రము మానక జపించుచుండు మానీతిశాలి లేనిది లేదు మరువకీజోలి. లేనిదిలేదాని పూనినిశ్చయమైనైతే తానొక్కటుండుగాని యెట్లన, వినుమానీతిశాలి అని రహితమునకేమాత్రమని శైలవిచ్చిరి. అందుచే ఈగురైరిగే శరీరావరణా త్యాగమయిన తరువాత మిగిలినదే బట్టబయలైన గురుస్వరూపము.

దీనినే అధర్వణవేదములో,

సీ. “స్వచ్ఛమై సత్యమై స్వప్రకాశంబునై
అవరోక్షమై సదా అమలమగుచు

ఆద్యంత రహితమై యచలమై నిత్యమై
 శుద్ధమైబుద్ధమై సిద్ధమగుచు
 నిర్వాణమైనట్టి నిర్గుణం బయ
 మాతృపదముకు లక్ష్యతాత్పర్య
 మిదియు ప్రతిలేనదై నిరుపద్యవంబై
 స్వతః పరిపూర్ణమై బట్టబయలునగుచు

గీ॥ జగదధిస్థానమై చరాచరములందు
 బాధితములేకయున్న దే బ్రహ్మమగును.

అని ఆర్యులు శైలివిచ్చిరి.

కనుక పై విచారణనుబట్టి పిండాండములోగల దేహేంద్రియాది ప్రపంచాధిష్ఠాన అవస్థాత్రియ సాక్షిస్వరూప ప్రత్యగాత్మ్యంబు బ్రహ్మాండ అతీతస్థానమునగల గురుస్థానము నలంకరించెను. అనగా తత్త్వమశ్వాది మహావాక్యాన్త లక్ష్యాన్త స్వరూపుడై అద్వయబ్రహ్మమయ్యెను. ఇచ్చట తన స్వరూపము నివారుముల్లొకొనంతసూక్ష్మము. ఇచ్చటనుంచి అనగా ఈమహాకాశావరణనుంచి పూర్ణబ్రహ్మవలోకన చేయవలెను. అందుకే భాగవత కృష్ణప్రభువులు కందార్థములప్రకరణవరుసలోతిలకించినచో అచలలక్షణము. యెరుకలక్షణము - యెరుకోత్పత్తిలక్షణము. యెరుకమోక్షలక్షణము - మతాలలక్షణము. అయినతరువాత పరిపూర్ణ బోధఅని హెచ్చింగుఇచ్చిరి. అందుచేత యెరుకలేని యెరుకైన శుద్ధయెరుకస్థానమే నిర్గుణ ప్రజ్ఞానస్థానము లేక గురుస్థానము ఇచ్చటనుంచి ఈ వుత్తబట్టబయలును నీవిప్పుడు వుండజూచి జముగా ఈయెరుకను పరుడనిచెప్పబడు దృష్టాన్త రూపుడైన నేనుగానున్నా పరాపరుడనిచెప్పబడు దర్శనరూపమైన మహాదూత్రుడవైన నీవుగానున్నా అపరుడనబడు దృశ్యస్వరూపవిరాట్ హిరణ్యగర్భ అవ్యాకృతాది జగత్తుగానూ భావించి ఈపరుడను శుద్ధాత్మ పరిపూర్ణములో తోచినయెరుక యిదీఅని నిశ్చయించుచూ ఇదేకలలని మృషనివిడిచిపెట్టమా శిష్యుతిలుకా ! ఇట్లునిశ్చయము చేయుచుండుటదే

నీపని యింతేచాలుకాని బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వర ఇంద్రాదిదేవతలశేవించు తలపు వస్తుఅని ఆర్యులయొక్కనుడి.

బట్టబయ్యలైన గురుస్థానమువద్ద ఈ వుత్తబట్టబయలును యెరుగుచున్నాను అని అనుటకు ఇచ్చట శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధాదులు లేవు కనుక శుద్ధ యెరుకను “లేదన” కు ఉన్నది అదుగో నేను తెలిసితిని అని యనకు దీన్ని నీవుయెరిగేవా? లేదు నీచేత తెలియబడేదికాదు. ఒక వేళ తెలియబడుచున్నదీ అని అనుటకు పంచతన్మాత్రాలు ఏవినాయనా ఈ బట్టబయ్యలైన బహ్మంబునందూ అందుచేత దీనందులేక తోచబడిన యెరుకచేతనే విచారణద్వారా కనిపెట్టి కనిపెట్టినయెరుకను పోగొట్టుముచాలు. ఇకమళ్ళీపుట్టదు అనిశేలవిచ్చిరి.

❊ బిడ్డా ముఖ్యమైనమాట చెప్పెదను వినుము. // సత్యస్వరూపమైన బట్టబయలులో అసత్యమై అధ్యారోపముగా ఆరోపించబడిన యీ యెరుక అసత్యమని నిజముగా ముమ్మాటికీ నమ్మియుంటేచాలునుతండ్రి ఇట్లుసత్యమిది అసత్యమిది అని నిర్ణయించిన నిర్ణయముకూడా మరచి నిజబోధస్థితిని పొంది నిత్యుడై యుండవలెను. ఈ స్థితికలుగుటకు “నిరతాము గురుసేవపర తంతులై తత్కరుణకు పాతులై యెరుకమాలవలెను అనగా లేకపోవలెను.

అదియెట్లనగా కం॥ యిదివున్నదియిదివున్నది యిదివున్నది యనుచు బయలు వెరిగియెరుకచేయిదిలేనిది యిదిలేనిది యిదిలేనిది యనుచు యెరుక వెరిగీతె సరిరా! ఆపైనుండేదెట్లందువినరా! వుదయాస్తమానములుడుగక యిదిసీ నెమ్మదిలోన నమ్ము నామాటనిశ్చయమిట్లెరిగీతెసరిరా! అని భాగవత కృష్ణవ్రభువిద్యులు గట్టిగానొక్కివక్కాణించిరి.

శిష్యునిపరీక్ష:-ఆర్యా! “పైని తమరుశలవిచ్చిన కందార్థములో నిరంతరము గురుసేవచేయుట యెట్లు? పరతంత్రములో యెరుక (మాటలు) అనగా లేకపోవుట యెట్లు? దీనివిమర్శన దయవ్రుంచి చెప్పెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

గురుప్రభుజవాలు :- బిడ్డా! మదీయనగ్గురు ప్రభువర్యులైన శ్రీగూరారుల సంశపయః పరావార రాకాశుధాకరుండునూ పరమగురు సమరిస నిర్మలానంద సస్యసాచార్య ప్రియశిష్య శిరోభూషణులునూ శ్రీ విజయనగర శ్రీ శివరామదీక్షిత పీఠపాఠ పరంపరాభివృద్ధ్యోద్దేశ బద్ధకంకణులునుయైన శ్రీ సరస్వతీ దుర్గానందపంచదశీస్వాముల వారి దివ్యచరణారవిందసేవజేసి వారికరుణాకటాక్ష వీక్షణములకు పాత్రుడనై వారుయెరుకను విడిపించినవర్ధతినివిని విచారించిస్వాను భవమున నాలభ్యాసవర్ధతిని చెప్పుచున్నవాడను శ్రద్ధతోవినుము.

ఈ శ్రీ శివరామదీక్షిత అచలఋషిశ్వురులు ద్వాదశీమంత్రము షోడశీమంత్రము అని రెండుమంత్రములునూ దృష్టాంతముగా పంచదశీ మంత్రమున్ను ఇచ్చి ద్వాష్టాంతముచూపింపమని చెప్పినట్లు ఉపదేశకాల మందు కృమమువల్ల తెలియబడుచున్నది. అందులో ద్వాదశీమంత్రన్యాస ము. షోడశీమంత్రన్యాసము అని రెండు న్యాసములుకలవు. ఈ రెండున్యా సా విచారణవల్ల యెరుక లేకొని పొందగలుగుదుము.

అది యెట్లునగా ద్వాదశీమంత్రన్యాసములో ద్వాదశాక్షరీమహా మంత్రమునకు అచలఋషిమూల పరమపురుషుడణ్ణి ఈయన చందము నాశనములేని చందముణ్ణి అభవో దేవుడణ్ణి అమృత బీజముణ్ణి ఇతరశక్తులమీద ఆధారముపడని స్వతంత్రశక్తుడణ్ణి దీనినే అప్రమేయ శక్తిః అనివాడిరి. ఇదియే తత్ పదము అదియే అయమాత్మలనగా ఈయా త్మలనగా తనహృదయముమీద చెయ్యిపెట్టి ఈ యవత్త్రయసాక్షిమైన ప్రత్యగాత్మయే ఈప్రకరణములో చెప్పిన మహావాక్య విచారణద్వారా తానుతాన నిర్గుణబ్రహ్మమైనది. ఇచ్చట అదిసీవైతివీ యన్నటువంటి యెరిగే లక్షణముగల చైతన్యము (లేక జ్ఞానము) లేదు. దీనికే "తత్త్వమ శ్వాది జ్ఞానరహిత కీలకం" అని ద్వాదశీ మంత్రమునకు కీలకమని ఆర్యులు శైలవిచ్చిరి. ఈయెరిగే జ్ఞానమే నాలుగవశరీరము. దీనినే గురువాక్కుచేత యెగరజిమ్మమని శ్రీ భాగవతకృష్ణ ప్రభువర్యులు శైలవిచ్చిరి అది యెట్లునగా:-

కం॥ మరుపసతోలిమేనులు మూ । డెరుకన నాలవశరీర । మీరెండాక
 లేపరిపూర్ణమవలి । దీపలియెరుకను । గురువాక్కుచేత యెగరా
 జమ్మిననూ । పోవును లేనిదెరిగేదేగిననూ । యెరిగేదేలేకుండు
 యేమోతవలిజాడ । యెరిగేవారెవరింక । యింతేచాలెరుక నిల్చి
 గరజమ్మిననూ । పోవును లేనిదెరిగే దేగిననూ॥ అనిశెలవిచ్చిరి.
 ఈ కందార్థములో ద్వాదశీమంత్ర)న్యాస విచారణ ప్రభువులు యిమిశ్చి
 న్లు కనుపడుచున్నది యెట్లనగా:

మరుపుదశలో అనగా అజ్ఞానావస్థలో మనముపొందుతున్న అవ
 స్థలు మూడు. అవి జాగ్రత్త, స్వప్నము, సుషుప్తి యీమూటికీ స్థూల
 సూక్ష్మకారణములను మూడు శరీరములు యీమూడు శరీరములలోనూ
 తిరుగాడుచూ జాగ్రత్తస్వప్నములలో సర్వమూగురైరుగుచూ సుషుప్త్యవ
 స్థలో విశ్రాంతి తీసుకుంటూ సుఖదుఃఖములు పొందుతున్నది “నేను”
 అనే యెరిగేవైతవ్యము. ఇదే స్ఫురణారూపమైన ధ్వనిరూపము. దీనికే
 అయమాత్మ అని సంస్కృతపదమువాడిరి. అయమాత్మయనగా, యీయవ
 స్థాత్రయములు పొందుతున్న సాక్షియైనజ్ఞానము యిదే నాలుగవశరీరము
 ఇదేపిండ బ్రహ్మాండ జీవేశ్వర కూటస్థబ్రహ్మలను విచారణ జన్యానుభవ
 ద్వారా సర్వమునూ గురైరుగుచున్నది. అందుకే “యెరుకేపరిపూర్ణమెరి
 గే దెరుకా నెరిగేది యింకొకటి లేదీరెంట్నెరిగేది” అని శెలవిచ్చిరి కనుక
 ఈయెరిగేదే భూమధ్యస్థానమునగల ప్రత్యేగాత్మయైన అయమాత్మ ఇదే
 “అది నీవైతివి” “నీవేమిదిఅయితివి” అన్నజ్ఞానము. ఇది లేకపోతే ఆవలప్రం
 డుకోబడిన “శరీరమందు లేకపున్న గురుస్వరూప బట్టబయలైన అశరీర
 తత్వజాడయెరిగేవారెవరింక” కనుక అచలఋషి అవినాశచ్ఛాద అభవోదేవ
 అమృతబీజ అప్రమేయశక్తియుతస్వరూపరహిత అరూప సర్గురుస్థానమును
 శేవజేయుటయెట్లు? అని అడిగినప్పుడు “అయమాత్మా తత్వమశ్వాది జ్ఞాన
 రహితమే కీలకము” ఇట్లు అనుకున్నప్పుడు ఈయెరిగే యెరుకకుండుకోబడిన
 నానాగుర్తులనూ రఘుపరచుకుంటూ నేనేకల యైనప్పుడు ఈజాగ్రత్తస్వప్న
 వ్యవహారికరూపనామ క్రియాత్మకజగత్తంతయు నాలోనిదే అని అనుకొని

నేనేకల అయినప్పుడు నేనైన కలలేనిదేమేల్క అనుకోనవలెను. అందుకే
‘యెరుక’ “నే” “కల” అని “నీకెప్పుడు తోచితె యెరుకలేందను మేల్క-
యెరుగుమప్పుడే” అనికృష్ణప్రభువులు శెలవిచ్చిరి. ఈభావముకే శ్రీసచ్చి
దానంద వెంకటేశ్వరవధూత ప్రభువులు :

కం॥ కనుతెరచి చూడకలయగు | కనుమూసియుజూడ కలయు | కన్నే
కలయా | కనులోనియెరుక తోలగితె | కనపడదది లోన బైట కల
వుండదప్పా | మేల్క-లొయెపుడు తెలివుండదప్పా ||

అనిశెలవిచ్చిరి. కనుక చతుశ్వరీరరహితమేగురుశేవ. ఇదియే ద్వాద
శాక్షరీ మహామంత్రీన్యాస కీలకవిచారణ.

పైని చెప్పిన విచారణ ద్వారానేకల. నేనైన కలలేనిదే మేల్క-
అని అనుకొని యెరిగే లక్షణము లేకపోతున్న శుద్ధ వియద్రూప సంగీత
మిగులును. దీనినే “తత్జ్ఞానం” అని ఋష్యాదులు శెలవిచ్చిరి. అదియె
ట్లనగా,

శ్లో॥ జ్ఞానమజ్ఞాని నందృశ్యా | ద్వయోశ్చజ్యతి నిశ్చయం | ద్వయో
శ్చజతి యజ్ఞానం “తత్జ్ఞానంచ పరిత్యజేత్” అని శెలవిచ్చిరి.

కనుక ఈ తత్ సంగీత జ్ఞానముకూడా విడచి పెట్టుటే పరమాకా
శోపస్థితి. తగ్రముగా యుక్తిచేసి ఈయుక్తిని భుక్తిచేయవలెను. అనగా
అనుభవించవలెను. అది యెట్లనగా షోడసిమంత్రీన్యాస కీలక విచారణ
ద్వారా చేయవలెను.

పరిపూర్ణ బోధస్థితి పొందుటకు షోడసి మహామంత్రీన్యాసవిచా
రణే ముఖ్యమైనందున అచల పరిపూర్ణ వెంపటి లక్ష్మీచరసింహ సగ్గురు
ప్రభువర్యులు వారి పరిపూర్ణ శుభాకర గ్రంథములో షోడసిన్యాసములో
“అస్మశ్రీ నిరుపమాన షోడశాక్షరీ మహామంత్రశ్య” అని నిరుపమానమని
వాడుకచేసిరి. విచారించిచూడగా ఆపదము ప్రయోగించవలసినదే యని
నా అభిమతము. అట్లు వారు మంత్రవిచారణానుభవముచే వారు ప్రయో
గించినందుకు వారికి నా అభిపందనములు.

ఇటువంటి నిరుపమాన షోడశాక్షరీ మహామంత్ర న్యాసార్థమును అవలోకించుటలో తాను తానైన నిర్గుణబ్రహ్మవలోకనలో వున్న ఆరూఢులు ఆరూఢాతీత వునికికలిగి యెరుక కుంకుటివేరు త్రవ్వి లేకుండా తిరిగి రాకుండా చేయుటకు తత్ స్వరూప అశరీర గురుస్థానమువద్దనుంచి నిరంజన నిరామయ నిరాకాశ అమలనిర్గుణాతీత నిష్ప్రతియోగిక పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మమైన పరాకాశ నిరంజనముషిని భావించి స్వీంకార నిష్ప్రహాయుత్తుడై దేశకృతకాలకృతవస్తుకృత పరిచ్ఛేద్య రహితమైన నిరామయ నిరాకాశ విశాల ఇంత అంతని చెప్పటకు వీలుకాని అచలపరిపూర్ణ పరబ్రహ్మవలోకనచేస్తూ ఆవరణలేదని నిస్సైగుణ్యశక్తియుత్తుడై శుద్ధ వియత్ రూపమైన నిర్గుణప్రసన్న నివారుముల్లుకొనంత సూక్ష్మమైన తాను విశాల పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మవలోకనలో ఏమీ లేదని దీనినే (కించిన్నాస్తి అనిరి.) ఇది పరిపూర్ణమనిన్నీ ఇది చిజ్జడమనిన్నీ యెరుకలేక యుండటమే. స్థితిలేకవునికి దీనికి అనగా ఈస్థితికుదుర్చుకొనుటకు ఆరూఢులకు భాగవత కృష్ణప్రభువర్యులు చక్కని యుక్తి మంత్రము చెప్పిరి. అది యేదనగా,

కం॥ మరుపు సుషుప్తిమరణముల్ పరిపూర్ణమునకు సాటిపరచి మరి యెరుకకున్ యాది మేల్కొప్పుట్టువు యిరుదెరగుల యెరిగి యెరుక వెగర జిమ్మోయి । ఆపైనుండే దెరిగేదెగ్గోయి । గురుమంత్రమిదె సుమ్మిమరువాక యేహృద్గర్జనజేసితివేని తిరిగి పుట్టవు నీవిల్లెగ రాజిమ్మోయి॥ అని యుక్తిమంత్రము శైలవచ్చిరి.

ఈవిధానముగా యుక్తిమంత్రమును భుక్తిచేయనున్న పుణ్యమూర్తిని స్మరణముగా గురుదక్షణ యిమ్మని అడుగును.

కం॥ పరిపూర్ణము యెరుకను నేనెరిగించితి రెంటి నీవు యెరిగితివిగదా । యెరుకను గురుదక్షణగా మరివేగిరమివ్వు వట్టిమాట లేమిటికి । యెరుకతో యింక కూటమేమిటికి । అని అడిగి పరులు నేనని యేటి భావమభావమై నిరతాము ఒకరీతి నిలచుండు । మిక । వట్టిమాట లేమిటికి । అని కందార్థములోనున్నా, కందపద్యములలో

కం॥ అని మెచ్చి యేమియిచ్చెదవని । గురుదక్షణటంచు నతడడిగిన ।
నన్నని పల్కె- శిష్యరత్నము । విని యిది యిక ముట్టబోక విహ-
రించుమనన్ ॥

కం॥ విని శిష్యుడు గురుమూర్తిని । గనుగొని చిత్తరపు ప్రతిమగా నిల-
చున్నన్ । తన శిష్యుని హస్తములన్ । గొని దగ్గర తీసుకొని ।
కొడుకాయనుచున్ ॥

అని “నన్నని” తనను గురుదక్షణగా యిచ్చిన శిష్యరత్నము
యెట్లుండెనో కూడా శేలవిచ్చిరి. ఈవిధానముగా యెరుకను విడచి నిశ్చే-
ష్టతస్థితినిపొందిన పుణ్యమూర్తుల చిత్రపటములలో శ్రీభాగవతకృష్ణప్రభు
వర్ణుల పటమున్నూ శ్రీరామకృష్ణపరమహంస పటములొనూ లెస్సగాతిల-
కింపవచ్చునని నాదృగ్భీమ లక్ష్యము.

అందుకే

కం॥ స్థిరమగు పరిపూర్ణము అస్థిరమగు ఈ యెరుక । నరుక తెలియు
జగములన్ । యెరిగిన దెరుకేకద । సన్గతు కృపచే యెరుకపోతే ।
గురుశిష్యులేరి” అని శిష్యునిపిళ్ల వేస్తూ తిరిగిలేరిని చెప్పునేమోనని
“నోరెత్తాక మరివినోరీ” అని శేలవిస్తూ,

నామాటనమ్మ నాయనా గురుపాదములపై వట్టుపెట్టి చెప్పుచు
న్నాను. గురుతులేనటువంటి పరిపూర్ణ మొకటుండు ఆస్థితిలో పలుకుటకు
ఏలులేదు. అని “గురుని పాదములొన గురుతులేనటువంటి పరిపూర్ణ మొక-
టుండు పలుకరాదట్లుంటే అని సంపూర్ణముగా యెరుకను విడిచిన స్థితిని
శేలవిచ్చిరి. నీవునూ అట్లేయుండుము శిష్యా !

ఇట్లన్నందుకు శిష్యుడు బ్రహ్మానందభరితుడై గురుపదములదరి
యెరుకను మహాలింగార్పణచేసి యెరుకను విడిచిపెట్టి నిశ్చేష్టుడై సవికల్ప
జ్ఞానములేక నిర్వికల్పజ్ఞానములేక వీటికాధారమైన మాయలేక నేననుట
లేక నీవెనుటలేక హానముకాక అహానముకాక నిస్పృహయుతుడై

యుండగా గురుప్రభువు దృక్ దీక్షా వాక్ దీక్షల తరువాతైన స్పృహదీక్షచే శిష్యునిమేనుపై చేయిపేసి మేను నివిరి బిడ్డా ! ఇట్టి బోధస్థితి పొందిన ఉత్తమపురుషుని స్థితి చెప్పెద వినుము.

పైవిచారణనుబట్టి గురుమూర్తియొక్కను గురుదక్షణగా అడిగినతరువాత యెరుకను విడిచి సచ్చిష్యుడు ఆరూఢస్థితి కుదిరి యెట్లు ప్రవర్తించుననగా భాగవతకృష్ణప్రభువర్యులు “పురుషుడు లేనట్టి పొలతి సౌందర్యము మరిమరి కలిగుండి మరిలేనట్లనియంటి అని ఉపమానము శైలవిచ్చిరి” ఈఉపమానమునకు బాహ్యము. భర్తలేని స్త్రీకి సౌందర్యము ఎంత కలిగియున్ననూ భర్తలేడనే దృష్టిచేత ఈసౌందర్యమంతయు నిష్ప్రయోజనమేకదా యను మానసిక చింతవయ్యెట్లుండునో అట్లే ఈసర్వాధిపాన గుర్రెరిగే చైతన్యమే మూలములేక కలవలే తోచబడి కల కల్లెపోయేదే కనుక కలలోతోచిన ఈనకల సంవత్తులూ కలయేనను నిశ్చయము కలిగియుండునని అర్థమువచ్చును. ఈఅర్థము అభ్యాసాతీత ఆరూఢస్థితుల మధ్యను అనుకోవలసినదేకాని బోధస్థితి కుదిరిన పురుషుడు ఇట్లనుకొనుటకు కూడా గుర్తుండదు. అప్పుడు “పురుషుడు అనగా అవంతాత్రయసాక్షియైన ప్రత్యగాత్మ్య నకు చెప్పకోవలెను. పొలతి యనగా అవంతాత్రయ దేహేంద్రియాది ప్రపంచమునకు చెప్పకోవలెను. అప్పుడు పురుషుడులేనట్టి పొలతి యనగా యెరిగే లక్షణములేని సుషుప్త్యవస్తకు చెప్పకోవలెను. సుషుప్త్యవస్తలో యెరుక పున్నట్లుగానే మాటలుకూడా ఒకప్పుడు కలుగుచుండును. అనగా నేననే గుర్రెరిగే తెలివికి తెలివి లేకుండానే, తెలివున్నట్లుమాట్లాడునేకాని తెలివికి తెలివిలేదు. ఈఅంతర్ధాము చక్కగా సరిపోవునని గురుకరుణలో లేని యీ నా తెలివికి సరిపడిన అంతర్ధాము. ఈవిధానమైన అంతర్ధాస్థితికే బోధస్థితి పురుషలక్షణములోని తక్కినవిమతకందాధములు అభిప్రాయ మూహించును. అదియెట్లునగా “కార్యములందు సమరసబుద్ధిన్ సహజప్రవృద్ధిన్” అని రెండవపద్యములో పదప్రయోగము అనగా గౌరవా గౌరవములకు నిందాస్థులులకు ఉబ్బునుక్కులులేక సమరసమున చిరునవ్వుతో అనుభవించుచూ యుండును. ఇకపనులు యెరుక లేక యెట్లు చేయునన్నయెడల

నహజప్రవృద్ధిని చేయును. అనగా ఎంతమందితో ఎంతనిదానమైన మాటలు మాట్లాడుచున్ననూ శరీరముయందు దురదకలిగినయెడల చేతులు వాటికవివేల్చి దురదగోకుకొని వాటివని పూర్తిచేసినట్లు అనగా వేరేచేతియందు యెరుకపెట్టి గోకవలసిన అవుసరములేకుండానే వాటికవేవేల్చిగోకుకొనునట్లు యెరుకకు యెరుక లేకుండానే పనులుజరుగుచుండును. ఇటువంటి కృతకృత్యుడే అనగా మానవ జన్మవచ్చినందుకు మానవుడనిపించుకొని మానవులలో ఉత్తమస్థాయిని పొందిన పురుషుడు అనగా పురుషోత్తమ ప్రాప్తిని జెందిన పురుషుడు. అనహంకారుడు అనిమిషుడు కనుక విశ్వంబనేటికలను గానడు. అనగా విచారించడు దీనికి నేకారణమని అనుకోడు. ఈయనే గురుకృపచేత తెలివొందిన పుణ్యమూర్తి. ఈయనకు తిప్పలులేవట. ఎట్లనగా కలమేలుకొన్న పురుషునకు కలలోపలి బాములెరుక కలిగుండగనే తిరికింపలేవు. అనిశెలవిచ్చిరి. అనగా కలమేలుకొంటే కలలో జరిగిన ముచ్చట్లు తెలివికి తెలియబడుతున్నా చూచుటకు ఎదురలేనట్లు గురుకృపచే తెలివొందినవారికి సర్వమూ చూస్తు చేస్తూవున్నా వాటియందు యెరుకవుండదు, అనగా కార్యము చేస్తున్నంతసేపే దానియందు నిమిత్తమాత్రమైన యెరుకగాని కార్యానంతరముకూడా దానిని జిజ్ఞాసారూపమైని విచారణవుండదు. ఈస్థితి అనుభవైక వేద్యమేకాని ప్రాయుటకువీలులేదు. అందుచేత కలమేలుకున్న పురుషునకు కలలోపలి సుఖమఃఖాదులు యెరుకకలిగుండి చూచుటకు లేనట్లు గురుకృపచేత మేల్కొను యెరిగి యెరుకలేని పరధ్యానాయుతుడైయున్న పుణ్యపురుషుడు యెదురవ్యవహారికమను చూచుచుండీకూడా వాటియందు యెరుకవుండదు అది యెట్లనగా “ఏనైనా గాఢతమైన వ్యవహారిక ఆలోచనలోవున్న వ్యక్తితో ఏనైనామాట అడిగినచో తాత్కాలిక జబాబు యేదోయిచ్చును. కాని దానియందు యెరుకవుండదు. ఆలోచనానంతరము జరిగినకార్యమునకు ఆశ్చర్యపడి “నేనెప్పుడు చెప్పితిని” అనును” ఇటువంటి అనుభవములు బోధస్థితి పురుషులుగమనించుకోవలెను. ఇట్టిస్థితిలోవున్న పురుషులకు ఇతర ప్రాపంచిక నిదాన్తుత్వాది దూషణభూషణ తిరస్కారాది భావములకు మనస్సుచలింప

నీయరు. చలించదుకూడాను. ఎందుచేతననగా శబ్దస్వర రూపపన గంధాదులు లేనిది బట్టబయలని గురుకరుణచే భావనలో భావించుచూ శబ్దస్వర రూపరసగంధాదులతో కూడుకున్నది. ఈ భావనాస్వరూప యెరుకని విచారించి యిదిలేనిదని లేని నిశ్చయమును లేక పొందుతూ సవికల్ప నిర్వికల్పములు రెండూలేక పరమెరుకల రెట్లతో దేన్నీయెరుగని జ్ఞానరహిత తూష్టిభూత సంగస్తితి లోవున్న పునికి కలిగిన ఘనులుకనుక వారు మీ వారు మావారు వీరనుచు సారెకు వీధీలో పోరాడెవారిని పలదనియనడూ చెవియొగ్గి కావలెనని వినడు॥

ఇట్లు

శబ్దస్వర నిరాశకంబైన శుద్ధనిర్గుణతత్వ కందార్థ

అమృత గంగాతరంగిణిలో

పరిపూర్ణ బోధ గురుమంత్ర ప్రతాప బోధదృఢ

బోధస్థితి పురుషలక్షణ

పంచమోఢాయం సమాప్తము.

1961 - 5 నెల 2 తేదీ అనగా ప్లవనామసంవత్సర వైశాఖ బహుళ
విదియా మంగళవారమున శ్రీమతి పడాల గంగయ్యమ్మ పరిపూర్ణబోధ
కంతీరవాంబగారి నిర్యాణం

నాటిపాట. “శ్రీగురునీశరణ జేయుదమా”

- (1) పడాలవంశ శశికళవో । నడినాళాబాటత్యాగినీ । నీడైనా భక్త
కల్పతరువా ॥ పడాలా ॥
- (2) సత్యలోకమునా పుండినా । సత్యనారాయణున్ । నిత్యముగకలియ
నేగితిరా । యిచ్చలేనీ స్వచ్ఛమోమాతా ॥ పడాలా ॥
- (3) ఈ సజ్జాతరహితంబే పుణ్యమనీ । రానిమరుగెరిగీ । మరెగనుజ్ఞాన
గురుమాతా । కనకమయకోశత్యాగినీ ॥ పడాలా ॥
- (4) పరముయెరుకలనూ । యెరిగినా । యెరుకగురుకొనగీ । పరాకంతీర
వాంబవుగా సురానుత అమృతగురుమాతా ॥ పడాలా ॥
- (5) యింగితంబెరిగి యెరుగానీ । యెరుకనూ । భంగపరచితివో । తల్లం
గా గంగయాంబరో । మహాస్లెంగా పరమదైతీరా ॥ పడాలా ॥
- (6) ధరాతలంబెల్లా । సురాస్వప్న మనితలచీ । మురాశీసేవనుంటిరో । గంగ
రాజా సేవనుంటిరో ॥ పడాలా ॥
- (7) పరముకొరకిలలో । తిరుగుచూ । విరివిగాధనమున్ । స్థిరముకై
త్యాగపరచితిరా । ద్వారంపూడ్వంశ జలజాతా ॥ పడాలా ॥
- (8) శ్రీధరాశివరాములబోధల్ । నమ్మినా । సాధుజనపాలా సునీలా
సుజనగురులోలా । నాగోలా వినుము గురుబాలా ॥ పడాలా ॥
- (9) యీస్వప్నహాజగము రెండింటినీ । తొన్నూడిలోనిస్వప్నహాగవిడచీ ।
పరాగురుస్థాయి నొందితిరా । పరాకంతీరవాంబారో ॥ పడాలా ॥
- (10) హృదయభారమునూ । బాపుమా ॥ నాదుకన్నతల్లీ । నేనికాసైవతే
నమ్మా । నాదుక్షేమమును కోరమ్మా । రామరావ్ నీదుకొడు
కమ్మా ॥ పడాలా ॥

—: (శ్రీ) గంగయాంబగార్పితై పూజపాట :—

- (1) పూర్వబోధ కంఠీరవాంబగురు పూజలు చేయగరారండి । నిర్ణయ
తీతావర్ణరహితగురు ॥ స్థాయినోదినా మాతండి ॥ శ్రీపూర్ణ ।
- (2) ప్లవసంవత్సర వైశాఖకృష్ణ విదియమంగళవారమునా । అవనివిడచి
వరబయలుగమరిన । గంగయాంబగురు మాతండి ॥ పూర్ణ ॥
- (3) పడాలవంశజ సత్యనారాయణ । ధర్మపత్నియనియెరుగండి । యేడు
మూడు రెండింటి భావములొ । రూఢమెరిగినామాతండి ॥ పూర్ణ ॥
- (4) అంగలింగనిస్సంగి గుర్విణీ । గంగయాంబగురుపదములనూ । రంగు
గాను హృత్కమలమునందున ధ్యానించుచు మనమందరమూ ॥
॥ శ్రీపూర్ణ ॥
- (5) భావమందు భవరహితముకొరకై । త్యాగముచేసిన మాతండి ।
ఆవాహనపాధ్యార్థ్యంబులనూ అందముగా మీరొసగండి ॥ పూర్ణ ॥
- (6) ఈడపింగళానడి నాళంబుల బాట నెరిగినామాతండి । కడిగికడిగి
కర్పూరసెంట్లతో తడయక స్నానంబొసగండి ॥ పూర్ణ ॥
- (7) పాచితివ్వయీ నీచబంధమును । తోసిపుచ్చినామాతండి । ఆచ
మానపంచామృత స్నానాలందముగా మీరివ్వండి ॥ పూర్ణ ॥
- (8) సంచితాగమము కొంచెముంచకను । సంచీదులిపినమాతండి । పట్టు
పంచజల్తారువస్త్రమును కొంచెమనక మీరుకట్టండి ॥ పూర్ణ ॥
- (9) సౌంధ్యనెరిగి హృత్కమలములోపల । ప్రజ్ఞనువీడిన మాతండి ।
యజ్ఞసూత్రముగ । పుష్పహారములు । యింపుగమీరలువెయ్యండి
॥ శ్రీపూర్ణ ॥
- (10) దోషబుద్ధులను తులనట్టి గురు । గంగయాంబసమరస మాతండి ।
భాషణములుగను । సమరసశాంతా హారంబులనే వెయ్యండి ॥
॥ పూర్ణ ॥
- (11) గంధత్రయముల । వీడితనమహృద్గ్రంథిని వీడినమాతండి । చందన
మును కర్పూరమిళితముగ అందముగా మీరు పూయండి ॥ పూర్ణ ॥

- (12) సహస్రారగురుస్సానమునంగల గంగయాంబ గురుమాతండి । సహస్రదళార్చనజేసియు సస్థురుమాతను మీరలు వేడండి ॥పూర్ణ॥
- (13) కోహంకస్త్యంబను దేహిదేహముల । మోహమువీడిన మాతండి । బాహుంబుగ మహానైవేద్యము దాహము మధ్యను యాయండి॥పూర్ణ॥
- (14) నాల్గునాల్గుపదహారు వెల్లులో । పలుకును వీడినమాతండి । ఫలము ద్వాదశేఫలహారంబని । పలుకురహితులై యిప్పండి ॥పూర్ణ॥
- (15) తాంబూలారతి దక్షణనమస్కారంబులు మీరలుయాయండి॥అంబ రనిభసంభవమునుదాటిన । గంగయాంబకేమీరండి ॥పూర్ణ॥
- (16) వాసిగాను తొస్పాడి పురంబున । వాసికెక్కినామాతండి ॥ దోసి లొగ్గి యారామారాయుడూ । సాష్టాంగముతో వేడండి ॥పూర్ణ॥

ప్రథమ సంవత్సర వార్షికారాధన పాట — అటతాళం.

- (1) భవము లేని దినము యిదియండి । శ్రీగంగయాంబకు ప్రథమవత్సరా రాధనమురండి । భవములేనీదినము నందు నెలవయనంబునువిడచి యంతట । భావతీతపు పరమపదమై । లోవెలీ నిండున్న తల్లికి॥భ॥
- (2) అందముగ శ్రీసౌమ్యవారమునా । పొందైన ప్లవశ్రీ ఉత్తరాయణ పుణ్యదినమూనా । సందియంబులులేక యందరు మందిరంబుకు వచ్చుకాలము । అందమగువై శాఖ కృష్ణా విదియదినమదె శుభ దినంబౌ॥ భవము॥
- (3) తరుగు విరుగులులేని పరమిదనీ । పరసూచనిచ్చే మారామగురు వరు కరము మంచిదనీ । పరుగు పరుగున లేపుమనిగురు కరమునం దున నొరిగి నిజ । గురు స్థితరామంత్రాధిమెరిగి తిరిగిరాని స్థాయి నొందిన॥ భవము॥
- (4) ద్వారంపూడి వంశజలజాతా । శ్రీబుచ్చమాంబగర్భముక్తాఫలము శ్రీమాతా । కారణగురు కామేశ్వరిచే । దారి తెలసుక సూరిజను లకు కోరి భవ రోగములు బాయగ । వివిగను భవనంబునిచ్చిన ॥భవము॥

- (5) భావమంచున ధర్మమెరుగుడని । భవరోగములునిట బాయుచుండును నిజమువినిగని నాభావమందు నిష్ప కప్పురంపు చందము యెరిగి యరుగ ని । రావరణమై నిండియున్నది । భావతీతపు బట్టబయలనె ॥భవము॥
- (6) వాసిగాతోస్పృశిపురముననూ । ఆరట్లరామారాయగురు । నిస్వార్థమై మృగలనూ । నాశరహితము దెల్పుడని గురు గృహస్తశ్రీమవాసుజీసిన । దానుడౌ యీ వెంకట్రెడ్డికి మేనత్తయ్యా శ్రీగంగయాంబ ॥భవము॥

శ్రీ గురు.

—♦ శ్రీ గంగయ్యమ్మగారిపై మంగళ హారతి ♦—
(హారతిదే గొనుమా శ్రీరామచంద్రా) అనువరస

- (1) హారతిదేగొనుమా వరగంగాయాంబ ॥హర॥
హారతిదే గొనూ సారమెరిగినాతల్లి । పడాలావంశాసంభవు సత్యున్నారాయణ పత్ని ॥హారతిదే॥
- (2) పరిపూర్ణాభావమునెరిగి । కర్పూరా జ్యోతిగ యరిగి సురనూత పరమాపావని । పరిపూర్ణాబోధా రూపిణి ॥హారతిదే॥
- (3) గురుగురుగురు సభలకు యరిగి । పరిపూర్ణాబోధా నెరిగి । కంఠీరవాంబౌ యనియెడి । పూర్ణాదీక్షానూ గుణవతి ॥హారతిదే॥
- (4) పుట్టినా మెట్టినిండకు । దిట్టయినా గుణవతివమ్మా । పుట్టూగిట్టూలూ లేసి పూర్ణాస్థితి పొందినతల్లి ॥హారతిదే॥
- (5) కామేశ్వరి సద్గురుజేరి । భూమేవో త్వరగా నెరిగి ఈ మహి శ్రీ శివరామాయుల పీఠస్థాపనా చారిత్ర ॥హారతిదే॥
- (6) తొస్పృశుడనుకాసీలో భక్తాస్తదమై వెలసినాపూ । సమరసపజ్ఞానా విలక్షణ రామారావీ మాతవు తల్లి ॥హారతిదే॥

--* న క్షత్రమాల *--

-: జంట కందార్థములు :-

కం॥ పరిపూర్ణబోధపరుతా । పరగురు శ్రీకృష్ణమార్య సేవన్ జేసి । పరి
పూర్ణబోధనొందిన । పరమగుణోపేతులైనా॥ శ్రీసన్యాసార్థుల్॥
సమరసమూన నిర్మలానందుల్॥ ఆసన్యాసార్థులూ కరుణాబడసీ
పంచా॥ దశిమగ్ధానందా శ్రీ॥ దేశీకేందుగిలునేమా॥ పేమతోనన్
జేరబిలచిభూమతత్వము తెలియవర॥ చా భూమయందున నేను లేనని॥
సామమున నానంధిదెప్పిరి॥ శ్రీ సన్యాసార్థుల్॥ సమరసమూన
నిర్మలానందుల్॥

కం॥ ప్రణమిల్లెద గురువర్యా । ప్రణమిల్లెద నామహృదయపద్మనివాసా॥
ప్రణమిల్లెద వేదసార । ప్రణమిల్లెద ప్రజ్ఞానరహితా॥ పుచ్చుకో
వయ్యా॥ హెచ్చూతగ్గు లెంచాలేనయ్యా॥ యిచ్చా రహితులు
మీకే॥ హెచ్చూ తగ్గుంటేనూ॥ పిచ్చివాడను నాజన్మజైచిన
దెట్లుగునా॥ పాపములు హరియింపజేసిన॥ పంచదశి శ్రీమృగసందా॥
పాతగించక కృత్తినిగైకొని॥ పల్కులేకను జేయుమయ్యా॥ పుచ్చూ
కోవయ్యా॥ హెచ్చుతగ్గు లెంచబోకయ్యా॥

కం॥ ఆరట్ల గృహనాములగు । శ్రీ సరసింహారావు నాదు ప్రపితా
మహులున్ । మరి వారికి జ్యేష్ఠసుతులు । వరభక్తులు రామరావు॥
తాతా తాతారూ॥ శ్రీనివాస కేవకులైనవారూ॥ పుత్రద్వయము
నుబడిసి॥ భక్తి నివెలుపరచీ॥ పరమపదించేరి వరపుష్పిలను వీడి॥
పుత్రద్వయములో॥ జ్యేష్ఠులూ నా పితృమాతృలు శ్రీనివాసాక్రిష్ణ
మాంబలు॥ పన్నుతము నన్ పెంచి పెద్దగజేసె కక్కయ సరసింగ
రావు॥ తాతా తాతారూ॥ శ్రీనివాసాసేవకులైనవారూ॥

కం॥ ఛందసు సంగులు యెరుగను । అందంబగు మీను చరణసమ్మి
కచే । పెంపొందిన కవితంబిదియే । ఛందము చదువలేదూ॥ యిది

నిక్కామయ్యా॥ చరణమే నమ్మా జేసేనోయ్యయ్యా॥ అందూకే
మిమ్మా నా॥ డెందామందున నిల్పి॥ కందార్థములుజేసి ముందార
బెట్టితి॥ అందముకు కాదయ్య యిది మీ॥ డెందమేదో తెలియ
పరచితి॥ ముందుగా మీరిందు జేరిప॥ నందుజేయుడి కృతిని కృపతో॥
యిది నిక్కామయ్యా॥ చరణమే నమ్మా జేసేనోయ్యయ్యా॥

కం॥ ఆనేవేడేదేమన । మానసమున నిలచియుండు । మరుపదిలేకన్ ।
పూని నే జెప్ప కవితము । లోనన్ తప్పేమిలేకా॥ కంఠమునా
నిలచీ॥ కవితాకన్యా బ్రాహ్మీవై వెలసీ॥ అనహతీతదేవా అచలా
గురుమహారాజా॥ అహమూ అనహమూ విడచీ । హయీగనుం
టిరా॥ ఆహహ నేనెంతవాడను డాహ పాడమి న కొలది చెప్పితి॥
దేహ మేమియు లేని ప్రభుడా॥ దీర్ఘధారను నొసగుమయ్యా॥ కంఠ
మునా నిలచీ॥ కవితాకన్యా బ్రాహ్మీవై వెలసీ॥

కం॥ బుద్ధిలో బృహస్పతివని॥ అర్థంబులో వాణివనుచు । యిద్ధరవిని ।
మీవద్దను జేరితి నిజమును । అద్దించియు దిద్దనాదూ॥ మొద్దూ
తనమంతా॥ సాధనాతీతా బోధావేదాంతా॥ హద్దూమీరి నే
ముద్రెద్దూనై తిరిగి యా॥ అద్దాములోగన్న॥ ముద్దూ జ్యోతదే
ముక్త్యని॥ వద్దనున్న వికారగుణముల రద్ద తెలియక॥ పెద్దలని మీ
నద్దజేరితి॥ శ్రీకృతోడుత రహితపరచూ॥ మొద్దూతన మంతా॥
సాధనాతీతా బోధావేదాంతా॥

కం॥ దేశములన్నీ తిరిగితి । వ్రాసిన గ్రంథములవెన్నా పరిశోధిస్తాన్ ।
ఆశించిజేస్తా యోగము । వీసంబునకె న మనసు॥ విరుపాలేనైతీ॥
కాశిని నమ్మా మాసీపోయాతీ॥ దేశికా మీచరణా లాశాతో
సమ్మితి॥ జేసి యుపదేశము॥ తీసివేయుడు మనసు॥ వాసిగా మీ
శిష్యుజన సహ॥ వాసమున మీదరినిజేరితి॥ విశేషముగ మీకీర్తి
వింటిని దేశదేశములందు దేవా॥ విరుపాలేనైతీ॥ కాశినినమ్మా
మాసీపోయాతీ॥

కం॥ గురుడనగ యెవ్వరిలలో । అరుదగు పరమార్థమేది । హరి గురు
వర్యా । యెరుక నె దెట్లుజనించెను । తరగని యీ యెరుకబోవూ॥
వివరామెరిగించూ॥ యెరిగిన యెరుకా నెగరాజిమ్మించూ॥ పరిపారి
విధమూలా ప్రబలే సందేహములూ॥ తిరిగి పుట్టకుండా॥ తరుగా
జేయుడూ తాడీ॥ విరివిగను తమ చరణములపై నొరిగి మొక్కెడ
కరుణజూడుడి॥ తరుగు విరుగులులేని ప్రభుడా॥ కరము శిరమున
నుంచి నాకిక॥ వివరామెరిగించూ॥ యెరిగిన యెరుక నెగరాజి
మ్మించూ॥

కం॥ పరగురు సన్యాసార్థుని । పర మెసగెడి ప్రభుడటంచు । ప్రణమి
లొనర్చి । పరిపూర్ణబోధదెత్తెద । పరిపరివిధమూల నీవు॥ పరు
గీడాకోయా॥ ప్రజ్ఞను జిమ్మేదారీ వినుమోయా॥ పరిపూర్ణ మెరు
కాల పద్ధతిదెత్తెద॥ తెల్పు తెలిసినతెలివి॥ నిల్పకజేసేదా॥ అల్పు
గురుబోధజ్ఞులను కలనైన నీమది॥ నిల్పుకెన్నడు సిబ్బకారునిబల్పు
బొమ్మది॥ స్వల్పమైనను పల్కగలదా॥ పరుగీడాకోయా ప్రజ్ఞను
జిమ్మేదారి వినుమోయా॥

కం॥ గురుడనగ గుర్తురహితుడు । గురుడనగలేనివాడు । గురుజేపరమా ।
గురుమూర్తి సేవజేసిన గుణవంతులు తిరిగిరాచూ॥ గుర్తెరుగా
బోరూ॥ గురుసేవలలో మగ్గియుంటారూ॥ కరుణాజూచిగురుడుమరుగు
లన్నియుదెల్పా॥ హరికరిచందామై తిరిగిరారెన్నాడు॥ సతులు ధర్మ
మునిల్పుకొరకా॥ పతులసేవలొనర్చునట్లుగ॥ గతియుకొరకా శిష్యు
తతి గురు॥ సతిరయంబున సేవజేతురు॥ గుర్తెరుగాబోరూ॥ గురుసేవ
లలో మగ్గియుంటారూ॥

కం॥ అచలము న్నాక్షరములు । వచియింపగ తరముగాదు॥ వివరింపంగా ।
వచియింప సచలమగునిది । అచలంబునజూడ దీని॥ జూడాలేదన్నా॥
నూయాభ్రాంతిని విడమా నాయన్నా॥ వచనా రచనలు లేని॥
నూచాన తెలిసినీ॥ వాచావీడుటపూను॥ సాచాస్మదజేరి॥ గోచరిం

చిన విశ్వమతయు॥ వాచాచందంబనుచు తెలసియు॥ సాచానన్దురు
కృపను బడసి॥ వాచావీశిన పైని నీవిక॥ జాడా లేదన్నా॥ మాయా
భాగ్గిని విడుమా నాయన్నా॥

కం॥ యెరుకన నాలవదేహము । విరివిగ దానందుగలవు తెలివివీదేహలో
తెరదీసి గురుముఖంబున । మరుగెరిగిన తిరిగిరావూ॥ మరి పుట్టా
బోవూ॥ నిజమగు దాంట్లో నీవెపుడూలేవూ॥ యెరుకానె కలనీకు
యెప్పుడూతోచీతె॥ యెరుకా లేందను మేల్క॥ యెరుగు మప్పుడె
చాలు॥ విరివగను నేతెల్పు భావము స్థిరతుంబుగ నెమ్మనంబున॥
పరములొసగెటి పరమగుచుచే॥ విరివిగను చర్చించనీవిక మరిపుట్టా
బోవూ॥ నిజమగుదాంట్లో నీవెపుడూలేవూ॥

కం॥ సత్యాన్యతములులేని । పసత్యంబౌ స్వప్నమువలెతాభనియించెన్ ।
వృశ్చిక ప్రసూతివలెనే । సత్యంబగు బయలుజాడా॥ సమసీ పోవు
నురా॥ గురుకరుణాచె తిరిగీచూచురా॥ మేనన్యతమెగాని నేనే
సత్యంబనుచూ॥ పూసీపల్కుమునీవూ॥ మేనూవిడి సూన్యము నా॥
గాన శబ్దాన్దంబు లొకటటు॥ నేను మేనులురెండు ఒక్కటై॥ పూనిపరి
పూర్ణంబు తెలసిన॥ లేనిసత్యాన్యతము లొకటిగ॥ సమసీపోవునురా॥
గురుకరుణాచె తిరిగీచూచురా॥

కం॥ మృత్యై యీఘటమాయెను । కర్తయదె కుండలన్ని కల్పనజేయన్ ।
యటువలెగుర్తే తను వెరుకదియై । కర్తె యీనకలజంతు॥ జాలామా
యెనురా॥ గుర్తెరిగేదే యేమీ లేదనరా॥ కర్తాభోక్తగనుండే గుర్తే
లేదని తెలసీ॥ వృత్తి సూన్యముజేయూ కర్తృత్వమిదివిడచి ధాత్రి
లోగల వింతలన్నియు॥ రాత్రి నిదురందేమి లేనటు॥ కర్తయా
నీరాకపూర్వపు॥ గుర్తు నెరుగిది రహితమానిక॥ జాలామాయెనురా॥
గుర్తెరిగేదే యేమీ లేదనరా॥

కం॥ ధర్మము విడువనివారి క । ధర్మము ప్రతిపాదియగుచు ప్రజ్ఞల
ముంచున్ । మర్మము తెలియగలేరీ । ధర్మంబును విడుచువారే॥

ధన్యాలోయన్ను॥ నిర్మలులైతే నిజమెరిగేరన్నా॥ విపరీతమా బుద్ధి
విడచి న్నగుజేరి॥ మర్మామెరిగినవారు॥ ధర్మమూ విడతూరు॥
కర్మకులు నిజమెరుగలేకను॥ అహంబ్రహ్మము ధర్మమనుచును॥
ఉర్విలో తిరిగేటి గర్వలు॥ సర్వసములెట్లాదు రరయగ॥ ధన్యాలో
యన్నా॥ నిర్మలులైతే నిజమెరిగేరన్నా॥

కం॥ ఏమియుకానిదిపూర్ణము । నామము రూపంబులేక సంతటయుం
డున్ । భూమనగజెల్లుననుగో । సోమరులకు తెలియబోదూ॥ తెలి
వాదికాదూ॥ తెలివిననమ్మే త్రోవీదిగాదూ॥ సామవేదాతీత సాక్షి
రహితంబైనా॥ స్వామినదిగోకని॥ యేమనకుండుము ॥మిత్రం॥
కామకోధాదులను కలియక కొద్ది గొప్పలులేక నున్నది॥ కాలత్ర
యముల నంటకుండా॥ గురుని సూచన చూడురామా॥ తెలివాదీ
గాదూ॥ తెలివిననమ్మే త్రోవీదిగాదూ॥

కం॥ చైతన్యమెట్లుగల్గెనో । చింతను మరి జెందబోకు చెలువుగవినుమీ
భూతంబులైదు గూడియు । చైతన్యంబాయె తనయా॥ చక్కాగ
వినరా॥ భూతములె యీచేతానమారా॥ చరణాకటిహృదయంబూ
గళమూశిరమున నయ్యే॥ శరభూతంబులూనూ॥ ధరయూ మొద
లుగజూడు ॥మిత్రం॥ నీతివాక్యములాడు బ్రహ్మము॥ చేతనము
వీడెందుగానదు॥ నేతి నేతీతీతియనినను॥ చేతనాచేతనము లొక్కటె॥
చైతన్యావహారా॥ భూతములే యీ చేతానమారా॥

కం॥ అకార మనహమనబడు । అకారమె సాక్షియగును । ఆత్మయు
నదెచూకా । అకార మక్షరంబగు । అకారము రహిత మదియే॥
హింసానాబడురా॥ “అ” హింసదియే పరమాధర్మమురా॥ హింసా
జేయుటయందూ హంసా బాధ తెలియూ । హంసా బాధ తెలియూ
నింసాభోద్యముచేసి ॥మిత్రం॥ హంసపై నోంకారబ్రహ్మము నిరస
నంబదహింస యనబడు॥ సంశయంబునువిడచి నీవికసంగ తెరుగుము॥
నగ్గురుచే॥హింసానబడురా॥ “అ” హింసదియేపరమాధర్మమురా॥

భావనా

కం॥ యాదియు మరుపులులేనిది । సూది మొనకు సంతులేక సకలము నందున్ । యేదియుగాకను యున్నది । ద్వాదశి సూచనయదేరా॥ అదుగో కనుగోరా॥ బదులులేని దిదియే యనుకోరా॥ కదలాక చూడునీ॥ యెదురుగనున్నాది॥ సవయ్యలైన శివరామదీక్షిత మార్గం॥మిత్రం॥ నిదురవచ్చిన రీతిగనుగొని॥ మదిలో మంత్రము మననజేయుచు॥ ఎదురప్రేతులను చూడకను మరి॥ పదిలముగ పన్నెండు భావము॥ అదిగో కనుగోరా॥ బదులులేని దిదియే యను కోరా॥

కం॥ భావించిచూడు నీలో । ఈ విశ్వంబంత కలలో కానంబడునూ । నీవపుడు మేలుకొన్నను । యేవంకను లేకపోవు నీకలలోజగమూ॥ కావున నీ వా జగ మొకటే నిజమూ॥ ఆవిధంబున నీ వా భావా తీతముగాంచీ॥ భావాభావములం దభావాడవైయుండు॥మిత్రం॥ త్రోవబోవుచు దప్పిచే నొక యెండమావులజూచి నిజమని॥ దవ్వు నను జేరంగ లేనటు॥ నీవు నీజగమటుల సత్యము॥ నీకలలోజగమూ॥ కావున నీ వా జగ మొకటే నిజమూ ॥

కం॥ ధర్మము దేహియనంబడ । ధర్మము దేహంబటంచు చెప్పంబడునీ॥ ధర్మము నిజగురు కరుణచె । నిర్మలముగ విడచినపుడే॥ నిశ్చాలా మన్నా॥ మర్మంబెరుగా మరి మాయాసున్నా॥ గర్వించీ నీవిలలో కర్మాలె లేవాని॥ దుర్మాగ్నావృత్తులయందూ చరియించ కోయప్పా॥మిత్రం॥ ధర్మమార్గ ప్రవర్తకుడవై॥ కర్మ జనులకు చూపుచుండు ము॥ దుర్గయానందూని బోధిచె కర్మరహితుడవౌదు వీవిక॥ నిశ్చాలామన్నా॥ మర్మంబెరుగా మరి మాయాసున్నా॥

కం॥ విను శిష్యుడ వివరంబుగ॥ అభ్యాసభ్యాసతీత పంచదసులలో॥ కలతో చిన శరీరం మేల్కొన్న యేమీ లేదన॥ యిదియేయభ్యాసం॥ దీనిలో మూడూ మంత్రాలాహంశం॥ అనయా మీజగమంతా॥ పంచదసి కలయనునూ॥ షోడసీయర్థంబే తోచిన శరీరం॥మిత్రం॥ మేలుకొ

న్నను యేమిలేదను॥ ద్వాదశీసూచనయె నిలచెను॥ యిటుల పంచ
దశిలో యిమిడెను॥ మూడు మంత్రా లంతరార్థం॥ యిదియే
అభ్యాసం॥ దీనిలోమూడూ మంత్రాలా హంశం॥

క॥ కల నీకు జగమటంచును । సబలితముగ నమ్మి నీవు । సప్తరు
కృపచే । కల నేనె యనుచు నెరిగియు । నిల్కడచూ గురుమేల్క
నెరిగి॥ నేనే లేననరా॥ లేనిదె నె తానందే తోచెనురా॥ నేనూ
మేనీ రెండూ నేనే॥ తానందూనా లేకపోవునుగాన॥ మంత్రా
మిట్లునుకొనుము ॥మిత్రం॥ గురుమేల్కయందునతోచినా శరీరమే॥
కలయనుచు నెరిగియు॥ పంచదశి యభ్యాసతీతము॥ వంచనా రహి
తుండవై విను॥ నేనే లేననరా॥ లేనిదె నె తానందే తోచెనురా॥

క॥ పిండబ్రహ్మాండగులు । శృష్టిని క్రమవస్తతెరిగి । సప్తరు కృపచే ।
రెండూ మృషయనివిడచి య । ఖండంబగు యెరుక నేనని॥ యెరిగి
యరుగుమురా॥ కలయకా తామేల్కొన్నేమిలేదనరా॥ “గురుమే
ల్కయకా తానే కల మేల్కొన్నేమిలేద”న ఆరూఢ పంచదశదే॥
అహరహితామైయుండూ ॥మిత్రం॥ దండిగురుతా ద్గనంనులు॥
శోధజేసిన పూర్ణ భావము॥ పండితా గురుమండలీలో॥ ఖండితగురు
విమర్శించుము॥ యెరిగి యరుగుమురా॥ కలయకా తా మేల్కొ
న్నేమిలేదనరా॥

క॥ యెరుకన నాలవదేహము । గురుతన యాపైది యైదు । అవ్యక్తం
భాతీతి కర్పరజ్యోతుల । పరికించియు నీలొ నీపూ॥ పలుకాకుం
డుమురా॥ కలవలె వెలిగి కనరాకుందువురా॥ కర్పరమే నాగ్నాని
ప్పాపై ఐదోదీ॥ స్థిరమందు వెలిగవల తరలీపోవునుజూడు ॥మిత్రం॥
“యీ వుత్త యిత్తడి పల్లెమేమిలేదు” యనునటు బయలుగను
గాని॥ గుప్త కర్పర శిఖనియెరిగియు॥ జ్ఞప్తివిడి నిరవందను ప్తిలో॥
పలుకాకుండుమురా॥ కలవలె వెలిగి కనరాకుందువురా॥

కం॥ శ్రీకరమగు గురుపదములు । ప్రాకటముగ హృదయపద్మమందున
నిల్చి । లోకేశుగురుని బోధలు । ఈ కల జగమునకు చాటా॥ కల
గానే వ్రాస్తే బయలెరుకలకే యిది జూడా కుస్తీ॥ ఆకార రహితా
హా అచలాముషే గురుప్రభుదూ॥ సాకారరూపమున సరగూన
చనుడెంచి॥మిత్రం॥ ప్రకటముగ పరిపూర్ణబోధలూ॥ మర్మధర్మము
లెరుకపరచిన॥ మన్మథుడూ శ్రీమన్మనందుల కంకితంబుగ కృతినిజేస్తే॥
కలగానే వ్రాస్తే బయలెరుకలకే యిది జూడా కుస్తీ॥

కం॥ ఆరంభమెచట జేస్తినా । యేరంగులులేని నేను యేకాంతములో
యీరంగు సత్తత్వమాల । యీనాటికి ముగిసెనేడూ॥ యింపూ
మీరగనూ॥ సాంపగు భార్య సీతాయుండగనూ॥ సంగా తెరిగిన
మాతా గంగాయాంచిచ్చినా॥ తొమ్మిది పురపీఠా॥ శివరాము
లెదుటాను॥మిత్రం॥ వికారి పత్నరామాధ శుద్ధ పార్థమీ శ్రీ
యింపవారము॥ సత్య సుభద్రలు సంతసింపగ సాహసంబున
పూర్తిచేస్తివి॥ యింపూ మీరగనూ సాంపగు భార్య సీతా
యిండగనూ॥

శ్రీ కూరాకులవంశ ఐయఃపారావార
రాకాశుధాకరుండగు శ్రీ మన్మథు
సరస్వతీ దుర్గానంద పంచదసీ
స్వామిస్వగురు ప్రభు మహారాజుకీ

జై జై జై.

—: పాట :—

- (1) పలుకులావెలది దుగ్ధానంద బోధ వి । నానంద రహితమా ॥పలు॥
ఆమహాతిరము సమగ్నా గనుమనుచు । చూపి చూపకున్న । దా
నందు యెరుక జగమెన్నడై న ఘట్ట లేదనే ॥పలు॥
- (2) నిండుగ జలచరమా । వుండినా తీరుగాను స్థిరమా । నందుయెరు
కుండె । గాన స్థిరమా । యెండమావులటు । లుండుకున్న యా
ఖండ యెరుక నేననుచుదెల్పి । నన్ లేకుండజేసినా ॥పలు॥
- (3) అధ్యారోపముగా । మధ్యనే మాయదోచెననుచూ । మిధ్యయన
లేనిదనెడిభావం॥ బనుచుదెల్పి । యీ మధ్యదోచుమాయెప్పుడైన
మిధ్యనుచు దెల్పి । యాతధ్యమిధ్యముల । యెరుక లేక నన్నుండ
మనినయా ॥పలు॥
- (4) యెరుకభావమందూ । మరిగినావారి చెంతయందూ । తిరిగి నాస్థి
తియు కుదరదిందూ॥ అనుచు దెల్పి చంచలము లేకుండ । నుందు
ననుచు బాసజేయ । కీలుదెల్పి నన్నుద్ధరించినా ॥పలు॥
- (5) ఖరగపురములోనా । పరమగురు దుగ్ధాచరణమూనా । ఒరిగి నే
వరము దెల్పమానా॥ రామరావ నీపెలేవనుచు । కీలుదెల్పి । గురు
మేల్కజూపి । నాయున్నిదెల్పి । లేకుండయున్నయా ॥పలు॥

—: పాట — రూపకతాళం :—

- గురుశిష్య సంవాదం “పరమగురూ వరసన్యాసార్య అను వరస
- ప్ర:- యోగములలో నేగనినా । జ్యోతిరూపు నాశిఖిందునాటిపోయెగా॥
జిగియటువలె మెరుపురాగ । జ్యోతే యనుకొని నామససానందం
బొందుచుండు । నిజముగ నమ్ముడు దేవా ॥యోగ॥
- జ:- స్థిరముగాని యీజ్యోతదే । వరమునందు లేదుగాన నమ్మబోకుమో
శిష్య॥ తారకమదె నీరకముర తల్లెపోవు తాతలవలె । తల్లెనిదానిని
గనుగొని । తల్లెడి మార్గము తెలియుము ॥స్థిరముగాని॥

ప్ర:- మలుకలత్రోవలకుబోవు | మనసుకెట్లానందముగూ | డీవిధమును
దెల్పి నానుచలనమూను తొలగజేయు || మాహాత్మ్యముగలవారిని |
యెన్నడైన చూచునపుడు | మనసున నందియ మొందుదు |
మన్నించుము నాదుమనవి || యోగములలో ||

జ:- మానసమన నీకు వేరే యెన్నటికిగాకుండుశిష్య | మానసమన
దేహియనిన | సాక్షియనగ నీవేనయ్యా || మహాత్మ్యముగలవారలు |
మధ్యములని శ్రుతులుబల్కె ఉపనిషద్ధర్మములన్నియు | మధియిం
చగ తేలెసారం || స్థిరము ||

ప్ర:- సగుణమువిడ నిర్గుణంబు | నిల్కడై తానుండెదేన | నిర్గుణసమాధి
యెంతొ నిల్కడనుచు శ్రుతులుబల్కె | నిర్గుణ సమాధియందుననే
నీవను భ్రాంతిలేదు | నిజముగ నామదికదియే | సత్యంబనుతోచు
చుండె || యోగ ||

జ:- తాననియెడినిర్గుణంబు | నేనుకూమూలంబుగాన | తనుతాననేటితాను
దేహము విడిచుండలేదు || సగుణా నిర్గుణములు రెండేకముగాజేసి
నీవు | నిర్గుణమనియెడి సూర్యుడు లేనేలేడని తలచిన | ప్రతిబింబం
బెక్కడుండు | పల్కుట కేదుండునురా || స్థిర ||

జ:- విజయనగరవాసులైన | సుజన సన్యసార్యశిష్య | భారతీ శ్రీమద్గ
నంద దేశికుతా పంచదసీ || మి || చరణంబులు హృదయంబున |
నిల్పుకొనుచు రామరావు | గజబిజి జ్యోతెరుక భ్రాంతి రహిత
పరచెనేడు || స్థిర ||

—: తత్త్వము - రూపకతాళము :-

(1) దుగ్ధనంద నీకు డెందమెరుగ నెవరికలవియగును || దుగ్ధ ||
గానలేరు నీమచర్య | తానే తానన్నవారు || నానా మేనులునేనని
నేనన్నది లేదనుకొని | నేను మేనుగానిదాన్ని | పూనికతో లేక
రిగిరి || దుగ్ధసందా ||

- (2) మరుపెరుకలుగాని ఘనము । అరలిష్టలొ యెరుకపరచి । అరుగు
కరుగు పెరుగు తరుగు । యెరుకతొలగజేసిరయూ॥ కరము శిరము
నొంచి భవచ్ఛరణంబుల నొరిగి మొక్క । అరుణోదయ మీ
చూడ్కుల । అరిగెను నేనన్న యహము ॥దుర్గనంద॥
- (3) జన్మచేత సూత్రుడవై । ఖర్మచేత ద్విజుడవేద । మర్మమెల్ల తెలను
కోని । విప్రొండవై తివహహ॥ బ్రహ్మజ్ఞానముచేతను । బ్రాహ్మ
ణుండవై తిపిపు । నిర్మల నిర్గుణతీతా । ధర్మాధర్మవివర్జిత ॥దుర్గ॥
- (4) తొలకారి మేరుపువలెను । నిలకడేమి లేనిదనుచు । కల కల్లగ జేసి
నిజము యల్లమందునాటజేసి॥ చెల్లీచెల్లకజేసిన తొల్లింటి ఖర్మ
బాసి । మళ్ళీపొందుచునుండిన । మాయకలను బాసినట్టి ॥దుర్గ॥
- (5) వాసిగా నరసన్నపేట । కాశీ రామేశబాట । ప్రక్కనున్న అచల
పీఠ । స్థపకా శ్రీమద్గబాట॥ వాటముగా హృదయమందు నాటిం
పగ జేసుకొన్న । ఆరట్ల రామరావు అహము విడచి వ్రాసెపాట
॥దుర్గనంద॥

—: గురు శిష్య సంవాదము :—

- (1) చలమచలంబుల జూడ నెరుంగక । యిల వలలోనే జిక్కితిరా । కల
యేదొ దెల్పి మేల్కనుజూపి । యిల బాధలనూ తొలగగజేయర॥
చలమిది జూడగ జలబుచ్చదమన । బుధులన వింటిని తెల్పుము
దేవా । మలుకలులేనీ చులకన మార్గము । అలసటలేకను తెల్పు
మురా ॥చలమచలంబుల॥
- (2) సూటగు మాటనూ కోటికొకటివినూ । నీటనుయుండిన జలచర
ములవలె । సూటిగ గురుడూ మీటలొజూపిన । సాటిలేని పరి
పూర్ణాజలధిలొ॥ బూటక కలగా నాటకమాడెను । కోటిమాల్లు
తా పుట్టుచు గిట్టుచు । దీటుగాను సగ్గురునిచెంత । దీని మీట
దెలసినా మూత్రైసోవును ॥సూటగుమాటనూ॥

- (3) కన్నది విన్నదీ సున్నని వల్కిరి । తిన్నని త్రోవను జూపుమురా ।
భిన్నాభిన్నా ముగాని పరంబున । యెన్నజైన యెరుకంనున లేదని॥
చెన్నమీర మీవాక్యము విన్నను । తన్ను తాను కన్నది సున్నా
యెను । కన్న త్రాడి మీచెంత జేరితిని । పున్నవిధంబును పన్నుగ
దెల్పుడి ॥చలమచలంబుల॥
- (4) చక్కెరబొమ్మవు నిక్కముగావుర । చక్కగ నీటిలో నిజమున్
జూడరా । నిక్కము జూచితి నని పల్కగ నీ । వెక్కడ నుంటివా
దెల్పుమురా । చక్కగ పరిపూర్ణంబును జూచిన । యెక్కడగలవుర
పరమదిద్రోగ । లెక్కపెట్టుటది మానియు నీవిక । చొక్కము
స్వరూపేవ జేయరా ॥సూటగు॥
- (5) నాదమె బ్రహ్మని మేదినిబల్కిరి । భేదముమదిలో బాపుమురా ।
సాధనలో విడె నాదమదయ్యెను । నాదబిందుకళల్ పాదుకొనున్నది॥
శ్రీధర శివరాముల బోధలువిన । నాదరహితమే బ్రహ్మనియుం
డెను । ఆదిదెల్పి మేదిని నాదగు యీభేదబుద్ధిని మాన్పుము శ్రీ
ధర ॥చల॥
- (6) యిచ్చ పోడశిది సత్యముగామనీ । ముచ్చట స్వప్నంబని తెలియు
మురా । అచ్చముగా మేల్కొచ్చిన యాకల । మచ్చుకై నలేదూ
హలోగనరా॥ సచ్చరితుల సాంగత్యముచేసియు । మచ్చ మాయ
నూరోయుము తనయా । గచ్చులుకొట్టే దిచ్చులచెంతను । విచ్చ
కుమీ పరిపూర్ణభోధనూ ॥సూటగు॥
- (7) పరమెరుకల సంధదివీడెనయో । పరమగురూపరా పంచదశీ । తెర
నుదీసిన నాయురమునందునా । పరబోధను మది నాటగజేసిన॥
భారతి దుర్గానందునిగొలచి । సారము తెలిసిన రామారాయుడ
పారవార సంసారమోసీ । తా ననె యీ యెరుకర్ఘ్యబాసగెను
॥చలమచలంబుల॥

—: తత్త్వము — రూపక తాళము :—

- (1) మిత్రమా పూర్ణబోధ మరుగునెరిగెవాను । క్షేత్రరహిత సూచనెరిగి యెరుకవిడచెవా । రాత్రి గన్న కలను నమ్మి క్షేత్రజ్ఞుని విడువలేక । ఆత్మతో పంచాక్షరి । సూత్రమెరిగి తిరుగుచుయా॥ త్రిపుటీనాదాత్మతభావంబుల నమ్ముచుండి । గాయత్రీ జపదేవత సావిత్రిని నమ్మితివా ॥మిత్రమా॥
- (2) బృహద్వశిష్ట మూనుజదివెవా । అహమేవోయెరిగి । సాహసమున దాన్ని రోసెవా । దేహమందు పాదుకొన్న సోహమే స్థిరమైనదనుచు । మోహమిడక పూర్ణమనుచు । అహమునా వాదించెదీవు ॥మి॥ ఎహవ్యాఘాతములనగసాహసమదియెట్లుగల్గె । కోహంకర్షణం బనియెడి సోహంబునె సూచననగ ॥మిత్రమా॥
- (3) గురునిచెంత గురుత్వ విడచెవా । మరుగైన పరము । విరివిగా నీమదిని యెరిగెవా । సరగునా సగ్గురునిగనక । తిరమై నేనుంటిననుచు । పొరపాటున వత్కితీవు । తక్కుమేల పెద్దలతో ॥మి॥ విరివిగ యా మేరుశిఖర కుహరమందు వెలుగుచున్న । పరమపురుషు నమ్మకొన్న । తిరిగి జన్మ కలుగదన్నా ॥మిత్రమా॥
- (4) పదిరెంటిలో పరమునెరిగెవా । అది యెరిగినంత పదియారదిమదిని రోసెవా । ముదముమీర పదియునై దే । పదియారని మేల్కొన్నను । సదమలా పన్నెండు నెరుగ । మొదలేమి లేకపోవు ॥మి॥ పదపద సగ్గురుచెంతకు । సదయత యీ బోధ నెరుగ । కుదురును నీకుళ్ళు గుణములు । నెదలో సగ్గురునమ్మిన ॥మిత్రమా॥
- (5) శ్రీ రామచంద్రపురమునా । వరఅగ్రహారమనియెడి శ్రీనల్లాయం మనా । విరివిగా శ్రీ దుర్గనందుని । వరములొసగ శేవజేయు సమరసా నిర్మాలరమ్మని । కరము శిరమునుంచి తాను ॥మి॥ అరమర లేకను వినరా । పృజ్ఞాన విలక్షణుడా వర రామరాయ వినర । అల్లదుగో పరముగనరా ॥మిత్రమా॥

—: తత్వం - లక్ష్మీనారాయణ సంవాదం :—

రూపకతాళం

- (1) పాలకడలిశయనజూపుమా । యిలనిలకడైన బ్రహ్మమేదో యెరుక
పరచుమా । తొలిదైవము మీరటంచు । పలుకుచుండెనస్థాక్షరి ।
చులకనైన మార్గమూన చలనమూను తొలగజేయు ॥పాల॥
- (2) చూడుధనదు సోదరీమణి । యీడెంచుగాని । జోడు రహితపూర్ణ
స్థిరమదీ । వాడవాడలందు గలదు । మూడుమూర్తులదియుగాదు ।
గూఢమైన నాదుగురుని । వీడయెరుక విడచినేడు ॥చూడు॥
- (3) అస్తిభాతిప్రియములేదనీ । పరవస్తు వేదానాస్తిగానిదనుచుదెప్పిరి ।
విస్తరించి రెంటివిధము । కాస్తలోన దెల్పి నీమరస్తా శ్రీ రాజ
బాట । అస్తిభాతి ప్రియసూన్యుడ ॥పాల॥
- (4) మృత్తుఘటములైన రీతిగా । చిత్తైన ప్రకృతి । విత్తమగుచు జగతి
వెలసెగా । మిత్తిరిహిత పూర్ణగురుని । అత్తితిరిగనంత మెరుగ ।
మొత్తమైన సత్తుచిత్తానందరహిత మదె కనుగొను ॥చూడు॥
- (5) మూటిమూటి మూటిదాటుచూ । సూతైన నగ్గురు కోటి సూర్య
ప్రభనుగాంచుచూ । మేటి యోగపరుల మనుచు । బూటకములు
పలుకుచుండు । బూటకమో నాటకమో । సూటిదెల్పు దేశి
కేంద్ర ॥పాల॥
- (6) దహరగమ్యుడైన నిలయుడూ । అమనస్కపరుల అనహ మనెడి
ఆత్మరూపుడూ । ఇహము జగము । పరమదాత్మ । అహద్వయం
బడంచు తెలిసి । ఇహము పరము రెంట్నిరోసి । మహిమ లేని
మగ్గురువరున్ ॥చూడు॥
- (7) భావరహిత బ్రహ్మమెరిగితీ । ఈజీవబ్రహ్మ । మొదలు లేనిదనుచు
విడచితీ । నావరీతి త్రోవ దెల్పె । సావధానగురు వెవరిల । ఆవం
తయు కొరత లేక । భావమెరిగె శిష్యులెవరు ॥పాల॥

- (8) ధరను పేరీపురంబునా । హరగురుడువెలసె సరస్వతీ (శ్రీ) దుర్గ
నందనా । మురయుచూ గురుదీక్షనొందె ఆరట్లా రామరావు ।
యెరుకవిడచి పరముదెలసె । పరమగురుని యునికి నేడూ ॥పాల॥

—: తత్వము — గురుశిష్య సంవాదం :—

- (1) పదరా పరమార్థమెరుగగన్ । విధితముగను మదినిసరికి ॥పదరా॥
ముదముమీర పరము నెరుగ । వదులు జనన మరణభ్రాంతి ।
కదులునీచు కల్మషమృషిని । వదులు నీచు జన్మమికను ॥పదరా॥
- (2) వరగురు మీచరణ ద్వయములన్ । స్థిరతరముగ మదిని గొల్చెద
వరగురు॥ మేరలేని అహము నిపుడు దూరముగా వదులుకొందు ।
సారమేదోదెల్పి నాదు పారవార భ్రాంతిదీయు ॥వరగురు॥
- (3) గనరాపరిపూర్ణబ్రహ్మమన్ । అనయమునను నిన్నువిడచి॥గనరా॥
నేనులేని పరమదనుచు । పూనికగానమ్మి నీవు । తాను నేననూచు
నుండె । మే నెరుకల నెరుగకుండు ॥పదరా॥
- (4) తెలివగు నన్నెట్లువిడతునూ । సులితముగ చలనమయ్యె॥ తెలివగు॥
యిలను తెలివివిడచియున్న । మెలగుటెట్లు మన్గరువరా । జాల
మేమిశాయకాను । చలనమూను తొలగజేయు ॥వరగురు॥
- (5) యెరువునస్త్ర సాగనుబీదగా । నిరుకులేని తెలివనుకొను ॥యెరువు॥
సురుచిరాపమెరుకలనూ । యెరిగి యెరుగకుండి కడకు । హరికి
కల చందమెరిగి జరుపువనులు నిన్నువిడచి ॥పదరా॥
- (6) సంపెంగా బృంగమైతిగా । ఇంపగు తమ బోధవలస ॥సంపెంగా॥
సాంపుమీర ద్దుగ్ధయాద్యుని । అంపోల్పుర మందు గొల్చి । ఇంపు
రోసి రామరావు । సాంపగు గురు యునికిదెలసె ॥వరగురు॥

—: తత్సం “మరుగేలరా వోరాఘవా” అను వరస :—

- (1) తెరదీసెనే గురురాయుమా ॥ తెర॥
తెరదీసి నామ మొరలాలకించి । కరుణతోడ కరమూ శిరమూన
నుంచి॥ పరమార్థంబును తేటపరచెదను । పరిపరివిధముల పరుగిడ
కంచును । వరకరుణామృత చూడ్కులచేతను । విరివిగ పరమెరుకల
మధ్యనుగలయా ॥ తెర॥
- (2) సాధనానంపత్తి బోధజేసిజెప్పి । “అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాస” యంచు
దెల్పి ॥ సాధనంపు మరుగుచుండిన యీ । బోధలోని శోధదెలియ
దంచును । వాదజేధమేమిలేని య । నాది తత్వమెరుకజేసి నేడు
యాదనె ॥ తెర॥
- (3) పట్టువిడుపులేని గుట్టు గురుడవంచు । బట్టబయలుజూపి । వట్టివల్కి
దనెనే॥ పట్టిమాటగామ దీన్నిగుర్తు నెట్టి సేవించవలెననుచు । పట్టు
గాను సట్టునుచెంత యెను । కొట్టుపెట్టి విడచిసేవించవలెననే ॥ తెర॥
- (4) భావగమ్యస్థానమదే । నీవారసూకాగ్ర మోంభూర్భవ స్వరోమని
యెడిమంత్ర॥ జీవరాజమదె పోడశాక్షరంచును । శివజీనైక్యరహిత
నిర్బీజభావమెరుకజేసి నేడు తెలివనె ॥ తెర॥
- (5) తెలిసిన తెలివే కలయని దెల్పియు । మెలుకువ యందున తెలివే
లేదనె॥ రూలుగాను గురువాక్యముచేతను మేలుకందు సుషుప్తిపాం
దిసను కాలుని బాధలు తనకే లేవని । కీలుదెల్పి తత్ఫనిజూపి
నేననే ॥ తెర॥
- (6) వాసిగాను వై శాఖపురంబున । దేశిక దుష్టానందుని పదములు॥
దోసిల్లాగ్గి తను మన ధనములు గురుకర్పణన్న । తీసివేసె భవ
బంధ సహిత రామరావనె యిచ్చయనె కామెర్ల తెరనునేడు॥ తెర॥

—: త త్వ ము :—

లెండి గురుభక్తులారా । గురుజాడ తెలియ । రండి గురుభక్తులారా

- (1) లెండి గురుజాడ తెలియరండి । అభిమానముంచకండి । తను మనసు
ధనములండి । నన్నుని కర్పించండి ॥లెండి గురుభక్తు॥
- (2) అందూ పశ్చీమ చక్రమందూ । మహాకాశమందూ బ్రహ్మాండ
కోశమందూ । హీరణ్యయుగై యుందూ ॥లెండి॥
- (3) ఉండూ! ద్వయమూలు లేకయుండూ । తెలివీని విడచియుండూ ।
దేహము లేకయుండూ । అశరీరసన్నమందూ ॥లెండి॥
- (4) అట్టి । నన్నుని పాదముపట్టి । అచలమును గనిపెట్టి లేనట్టి పృష్ఠ
నెట్టి । పరునైదుకు సరిపెట్టి ॥లెండి॥
- (5) చేతూ పాద్యాప్యమూలు । చేతూ । కర్పూర గంధము పూతూ ।
చామంతిపూలు వేతూ । దేశికదుర్గొల్తూ ॥లెండి॥
- (6) స్థలము వాసీగ రణస్థలమూ । దేశిక దుర్గపదమూ । రామారాయుని
మనమూ । సమ్మొన మహాఘనమూ ॥లెండి॥

—: తత్వము — ఆట తాళము :—

- (1) పలుకైనా పలుకవేరా । నన్నువర్యా ॥పలుకైనా॥
పలుకైనా పలుకాకా । తొలకారి చూపూల । కల మేల్కొల్పుగ
చూచేపూ । తెలియగతరమా ॥కల॥ తొలుత మంత్రపు అర్థమిది
యని । పలుకు లేక నె సౌంజు చేసెవు । మలుకలూ లేనట్టిమాము ।
తెలివివిడచిన తెలియబడుననా ॥పలుకైనా॥
- (2) మంగాళసూత్రాత్మా భంగానిన్నంగావో । సింగినిన్ కల గను
వతంగా॥ నన్నుపుంగా ॥సింగి॥ పొంగుచును పంచాంగములు ।
మహస్లింగమెరిగి విభంగపరచగ । అంగలింగ నిన్నుగుడశ్శృంగార
వతియా యువతివలె నీవు ॥పలు॥

- (3) బోధానె సాధనచే । వేదావతినిజూపి । నాదానందం బిదియాని ।
మీద నెగురుడో మేలు విరాట్టానుచూ ॥మీద నె॥ మోదమలరగ
వేదవతి తన్నాధుడో గుర్తుపామల । ఆది నెరుగిది రహితహాసని
సీదామార్గముజూపి నీపూ ॥పలు॥
- (4) భస్మాసురునిజాడా లెస్సాగ వివరించ । విస్మయ మొందీతిని అస్మ
ద్గురువర ॥విస్మయ॥ గ్రీష్మఋతువున మృగజలముజూచి । విస్మయ
ముతో పరుగుబెట్టాశ్చర్యస్పదమయె జలములేమిక నాయునికనా
॥పలుకై నా॥
- (5) పంచాదసీ దుగ్ధానందాయనుచు మిమ్మా!యెంచీపెద్దలు పిలచేరూ!
సంచితాగమనాశా ॥యెంచీ॥ కొంచెమన కంపోల్పురంబున పంచ
రాతు) లూష్ణబాధలొ । పంచనుండి రామరావుచే । అంకితము
రచియింపచేస్తారా ॥పలు॥

—: తత్వము — అట తాళం :—

- (1) చెల్లీరొవినవె గురు నుల్లామందున నిల్చి । చల్లాని సద్బోధనూ
చెల్లించు మిక నీ తను మన ధనమూలనూ॥
యెల్లాలోకములూనూ । కలయెనీకని తెలసి । మళ్ళీరానట్టి యా
మరుగై న గురుబోధా॥ పిల్లిపిల్లలన్యాయమున నేతొల్లి వినికన్నట్టి
బోధను । పిల్లాడెడి బొమ్మపెండ్లటు । కల్ల సంసారంబిదం
చునూ ॥చెల్లీరొ॥
- (2) వన్నేలన్నియుమీరీ । యున్నా వస్తువజాడా । సన్నాతాంగిరో
చూడుమా॥ తిన్నగా గురుసూచనదుగో సన్నుతించిరి జేజేలందరు!
మిన్ను రహితంబైనపూర్ణమదన్నిదిశలను నిండియున్నదీ ॥చెల్లీరొ॥
- (3) నూటీగ సడినాళ బాటలోపల వెలిగే । కోటీ సూర్యుల కాంతే ।
మేటీ గుర్రైగతనుపూ॥ బూటకంబులుకాదు విను కల నాటకము

నకు సూత్రమదియె । పాటగా పోడసిజపించిన । నీటదాచిన ।
పుష్పమూతా ॥ చెల్లీరొ॥

(4) కల తానొందితినేనే । కలనాని మదితెల్లయి । మెలుకూవలో
నీదూ । నిలకాడ లేదమ్మా॥ పలుకు లేలనుగనుము చెల్లెల । నిలకడ
యాపల్లెరంబున । కలిగి తొలగె కర్పూర శిఖవలె । కలను గురు
శిష్యుల న్యాయము ॥ చెల్లీరొ॥

(5) వరమూ యెరుకల రెంటీని । యెరిగి యెరుగని ప్రభుడూ । సర
స్వాతివర దుగ్గానందా ప్రభువరుడూ॥ విరివిగను యె రామరావుకు
వరము కరతలమలకమునుజే । పెరిగియెరుగని యెరుకయా తన్నడిగె
సంపాల్పండు దక్షణ ॥ చెల్లీరొ॥

—: త త్వ ము :—

(1) ద్వాదశిదోరీ । యేసాధనలేనట్టి బోధ ॥ద్వాద॥
ద్వాదశినీ తెలియుటకూ । మేధాయుండాలీ । బోధా తెలిసినవె
నుకా భాధాతీరాలీ । సాధూలాసాంగత్యం సమరసముండాలీ । ఆది
అంత్యములేని ఆనందరహితమురా ॥ద్వాదశిదోరీ॥

(2) పన్నెండూ పదహారూ పదిహే నెరుగాలీ । నిన్నంటీయున్నట్టి కన్యను
వీడాలీ । సన్నాపుదిడ్డిలో చిన్మయునిడువాలి । కన్నతల్లి పూజ
సున్నా చెయ్యాలీ ॥ద్వాదశిదోరీ॥

(3) మూటిమూటిమూటి కోటాదాటాలి । ఆటాపాటలులేనీ బాటా
నెరుగాలీ । వాటముగా త్రికూటస్థానం విడువాలీ । నాటకరహితం
లైన సూటీనెరుగాలీ ॥ద్వాదశిదోరీ॥

(4) హద్దూమీరక గురుని ఆజ్ఞానడువాలీ । మొద్దుతనమును విడచి
ముద్దగయుండాలీ । సద్దూచేయక గురుని వర్ణి నెరుగాలీ । రన్దయినా
వత్రిముసని బుద్ధికితోచాలీ ॥ద్వాదశిదోరీ॥

- (5) గంగాయమునల సంగం భంగాపరచాలీ । అంగాలింగారహితా
ఆర్యునిచేరాలీ । నిస్సంగుడవై నీపూ నిష్కండు గుండాలీ తంగుళ్ళా
పేటలో యీసంగతివినాలి ॥ద్వాదశిదోశీ॥
- (6) కలయే నీ యునికనుచూ మెలుగూచుండాలీ । తెలసీ తెలియని
తెలివి మొదలేవిడువాలి । కలలో మధుస దుర్గానందుని చేరాలీ ।
కలయా ఓతిరుమూర్తి!! మేల్కొనరుగాలీ ॥ద్వాదశిదోశీ॥

—: త త్వ ము :—

- (1) ప్రణవా తీతాగురో । వగురోరధికం ॥ప్రణవా॥
పంచదేహవినిర్మూక్తం । పంచకోశవివర్జితం । పంచభూతాద్యసం
గత్వం । సత్త్వమే పరమార్థస్త్విం పంచా పంచ పంచా । ప్రపంచా
తీతా ॥ప్రణవా॥
- (2) దేశాదేశావినిర్మూక్తం । కోశాతీతసౌస్థితం నిరాభ్యాతం నిరాభ్యా
సం । నిర్మలత్వం పరమతత్వం నిగమా ఆగమముల కంటకనిండి
యున్నాదీ ॥ప్రణవా॥
- (3) జలధిలోపల జలచరమువలెనట్లు । చల చలముల సరణిగంటినీ ।
కలనువిడచిన దేశికుడవని నిలకడతో స్మరియింపుచుంటిని॥చలమూ
అచలాముగాని । అప్రమేయుండా ॥ప్రణవా॥
- (4) బహిరంతరమందునిండినా । అహరహితాబైన పరమదీ । ఊహచే
గురుసూచనెరిగిన । అహం బ్రహ్మము లేనిదీ కోహం కస్త్యంబా
నూచు । కూతలు కూయనిదీ ॥ప్రణవా॥
- (5) యెండమావుల జగద్భ్రమనికా । చెండి వైచిన కన్నతండ్రి । దండ్రి
గాబ్రహ్మాండ మంతట । వుండి లేకున్నట్టి వాడా॥ అండాబాయా
లేనయ్యా । మొండిశిష్యుడనూ ॥ప్రణవా॥
- (6) వాసిగా అంపోల్పురమునా । వాసులౌ పరదేశులైనా । పంచదశశ్రీ
మగ్గనందుని । పదద్వయములు । మదిని నిల్పిన॥ ఆరట్లరామరాధా
అహమవిడచేనూ ॥ప్రణవా॥

—: వేదవేదాంతాతీత పరతత్వబోధ :-

—: స భావిజ్ఞాపన :-

- (1) ఆశతో వినండయ్యా । ఈశా సస్సరుచరితం
యీశా సస్సరు చరితం । నాశనం బహరిజనితం ॥ఆశతో॥
- (2) కన్న జగమెరుకలనూ । సున్ననుచు మది తెలసి
పున్నమ్మాంబు నిపుడు । చిన్నకలగ వ్రాస్తినయూ ॥ఆశ॥
- (3) తావు జూపిన గురునీ । భావమందుననిల్చి
భావభావంబు లేని । శ్రోవా సస్సరుచరితం ॥ఆశ॥
- (4) పెద్దపెద్ద భావముతో । శుద్ధిగావ్రాయలేనూ
మొద్దవాడనునన్నూ । ముద్దగాను మన్నించీ ॥ఆశ॥
- (5) మతవాదమూలబడి । సతతమూ శ్రమపడకా
అతులీతముగ నాత్మానాత్మా । వద్దితబోధా ॥ఆశ॥
- (6) వచన రచనలలోనా । సుచరితులున్నారూ
అచల భావంబు నెరిగి । వచనా విడచినవారు ॥ఆశ॥
- (7) చిన్నవాడను నన్నూ । కన్న కొమరుగజూచీ
పిన్న పెద్దలలోనా । చిన్నబుచ్చబోకండి ॥ఆశ॥
- (8) యీపూర్ణ బోధోనూ । సాపైన పెద్దలనూ
యేపుమీరగ గొల్చి । ప్రాపూజేరినవాడ ॥ఆశ॥

—: శ్రీ మహావిష్ణు సాంప్రదాయం :-

- (9) అమృతహావిష్ణుజేతీ । నమ్మి శ్రీ తిమిరారీ
కమ్మనీ బోధజెంది । యిమ్మహి తాపూర్ణుడాయె ॥ఆశ॥
- (10) తిమిరారీసేవజేసీ । కమల బృంగము భంగీ
మలూ శ్రీయాజ్ఞ వల్కి । అమలాబోధను బడసె ॥ఆశ॥

- (11) మనమునా ఋషివరునీ । వినయముతో తాగొల్చి
జనకమహారాజపుడూ । తనకల్మి మృషనియుండే ॥ఆశ॥
- (12) ఆజనకదేశికునీ । మోజుగా శుకవరులూ
హజరై సేవజేసి । బేజారీ కలనుబాసే ॥ఆశ॥
- (13) శ్రీ సుకా సేవజేసి । దేశికావమృతైరి
భాసురంబుగ వెలసిరి । శ్రీశా సాందీపవరులు ॥ఆశ॥
- (14) సాధనాలేని బోధా । ద్వాదశాబ్దములుగొల్చి
ఈధరలో శ్రీకృష్ణులు । బేధాబుద్ధివిడచె ॥ఆశ॥
- (15) అర్జునా మహారాజా । సజ్జనా కృష్ణునిచే
దౌర్జన్య యెరుకవిడచి । సజ్జనుడై తావెలసె ॥ఆశ॥

—: శ్రీ శివరామదీక్షిత సాంప్రదాయం :—

- (16) శ్రీధరునిపాదమూలు । యీధరలోపూజించి
సదమలా బోధదెల్పె । బుధజన శ్రీ శివరాములు ॥ఆశ॥
- (17) శ్రీరామలింగునిచే । పరమారాధ్యునిలలో
పరమాధ్యుని గొల్చే । విరివిగ శ్రీదేశికయ్యా ॥ఆశ॥
- (18) దేశికేంద్రా గురునీ । యీశ శ్రీ నాగయ్యా
ఆశతో నాగయ్యను బాసురబలరాము గొల్చే ॥ఆశ॥
- (19) బలరామపండితునీ । అలబూరి విరికృష్ణం
డిలలో తా సేవించి । కల యెరుకనుబాసె ॥ ఆశ॥
- (20) కృష్ణమాచార్యగురునీ । వసి లేకను గొల్చే
తృప్తినొందిన సర్గురు । విష్ణుడౌ సన్మగయ్యా ॥ఆశ॥
- (21) సమరసా నిర్మల । విమల సన్యాసార్థున్
తమమిడచి సేవించె । అమలా శ్రీ దుగ్గానందూ ॥ఆశ॥
- (22) సరస్వతీ దుగ్గానందా । పరములో పంచదనీ
కరుణాతో పిలుపొందిన । వర శ్రీ సర్గురు చరితం ॥ఆశ॥

- (23) పంచదసి దుర్గానందుని । యెంచెంచి సేవజేసి
సంచితాగములుద్యంచె । మించిన యీరామారావు ॥ఆశ॥
- (24) కవులనందరినేనూ । సవినయాన్ పార్థివించి
సేవా సంగరుఫలితం । కవితగనే వ్రాస్తినయ్యా ॥ఆశ॥

—: గురు శిష్య అన్యోన్య సందర్శనం :—

- (25) సాధనలు రెండరిగిన । బోధాధికారాకరూ
సాధనాతీతగురుని బోధాచేయగవేడె ॥ఆశ॥
- (26) అస్తాంగాయోగములూ । స్పృష్టముముగసాధించి
నిష్ఠాభ్రామధ్యమందు । దృష్టి నైక్యముపరచుట ॥ఆశ॥
- (27) మూఢమానసులిలలో । రూఢమెరిగేవరకూ
కూడి పంచాక్షరితో । మేడలెక్కుచుండవలె ॥ఆశ॥
- (28) మేధాన్తై నవారూ । బోధచే రాధారెరిగి
సాధనాసంపత్తిలో । మేదిని తా ముందురయూ ॥ఆశ॥
- (29) నిత్యా నిత్యములూనూ । హెచ్చుగా మదితెలసి
మచ్చ మాయను రోసి । నిత్యమెరుగుచుండుట ॥ఆశ॥
- (30) ఇహపరలోకములూ । మహాపదవలయందూ
ఊహలేకుండునదె । ఆహా సంగరుచరితం ॥ఆశ॥
- (31) శమదమాశాంతులూ । సమముగా నలవడియూ
క్రమము తిత్తిక్షత్రఫ । సమాధానముండునదె ॥ఆశ॥
- (32) యుగళసాధకుడొకరూ । జగములే నీగురుని
బాగుగా నొరిగి మొక్కి । ఆగాములు తృంచమనే ॥ఆశ॥
- (33) అంతలో శ్రీగురులూ । చెంత వేరిన వార్షి
చింతలూ బాపజేసి । అంతూ తెల్పెదనననూ ॥ఆశ॥
- (34) సాధనలుచేయబోకూ । వాదులతో తిరిగిరాకూ
మోదమున ముఖ్యమైన । బోధినుగో వినుతనయూ ॥ఆశ॥

—♦ అ చ ల ల క్షణం ♦—

- (35) గుప్తమైనా పరమూ | జ్ఞప్తి లేనీస్థిగమూ
ఆపుడవై యదిగనుమూ | లిప్తలూ యీజ్ఞప్తివిడుము ||ఆశ||
- (36) నీవు నేనునుగాకా | యీమేనులోనిదిగాకా
తాను నేననకున్నది | పూనినింజినాపూర్ణం ||ఆశ||
- (37) నామరూపులులేనీ | ఆమహాపూర్ణమందూ
అమలసత్వారూపం | భూమలూ తాలేకతల్లె ||ఆశ||

—♦ యె రు క ల క్షణం ♦—

- (38) మాయ తెలియరాదూ | మాయమూలములేదూ
తొల్యములూ ఛాయవిధము | హాయిగకనుపించునయూ ||ఆశ||
- (39) మూడుభాగములయ్యే | ఆడేటి శుద్ధమాయూ
యేహోఅంతస్తూలూ | ఆడీయాడక నుండూ ||ఆశ||
- (40) మలినమాయయె యిపుడు | తొలిభూతమాకాశం
సలలితాకరువలన్ని | జలవృద్ధిజాతమయ్యే ||ఆశ||
- (41) పంచభూతములైదూ | మంచిగా పంచబడి
అంచితాసాంఖ్యసూత్ర | మెంచీ పంచైదులాయే ||ఆశ||
- (42) నాలుగుశానవులిలా | మేలుగాజతగూడి
ఘోలసూక్ష్మకారణ | మహాకారణాలై ప్రజ్వరిల్లే ||ఆశ||
- (43) శుద్ధమలినమురెండూ | వొద్దికగజతగూడి
ముద్దుగామిశ్రమమై | దేహీదేహములయ్యే ||ఆశ||
- (44) అంగమే దేహమాయె | లింగమే ఆత్మఆయే
అంగలింగసంగమె | యాలింగదేహమనిపల్కిరి ||ఆశ||
- (45) మనసన్న రసంబాయె | యెన్నగ నీరంబుప్రాణం
సున్నానునేనన్నది తిన్నగ యివి కూడుకున్నా ||ఆశ||

- (46) మొరుపుతీగావలనూ । జరుగురుగ తా వచ్చూ
అరుగు దీన్మొదలుదెలియ । సరగున సన్గుజేరీ ॥ఆశ॥
- (47) పూతపంచకమిశ్రం । చేతనంబై వెలసె
నేతినేతీతనియెడి । వైతన్యముతోగూడి ॥ఆశ॥
- (48) ఈరీతి సాంఖ్యమునూ । కోరి క్లుప్తము వ్రాస్తే
తారకా భావమిపుడు । నేరుపుతో వినుమయ్యా ॥ఆశ॥

—♦ తా ర క ల క్షణం ♦—

- (49) పై గుళి రాల్చూ । ముదముమీరొంకారం
సదమలాపడ్చుకాల్ । మదిలో నెగనుశిష్యా ॥ఆశ॥
- (50) పూలోకమండుననూ । నాలుగక్షరాలుండు
మేలుగా విఘ్నరాజ మూలాధారమునుండు ॥ఆశ॥
- (51) అమృతహేమవర్షోకాన్ । బమ్మదేవరయుండు
యిమ్ముగా పక్షశములు । నమ్మిది స్వాధిష్ఠానం ॥ఆశ॥
- (52) యాదుంచుశువర్షోకాన్ । పదివేసముల స్వామిన్
సదమలా దశదళములు । ముదముమీర మణిపూరం ॥ఆశ॥
- (53) చక్కననా హతమునా । ముక్కంటిదేవుడుండు
అక్కడ పన్నెండుదళాల్ । నిక్కము మహర్షోకమురా ॥ఆశ॥
- (54) జాడగన్గొను సీగో । పోడాసి దళములనూ
చూడు విశుద్ధకమల । మాడూ జీవుండచటా ॥ఆశ॥
- (55) ప్రత్యగాత్ముడునీకూ । ప్రత్యక్షమాగ్నేయం
సత్య మిచ్చట ద్విదళాల్ । సత్యమిదే తపోలోకం ॥ఆశ॥
- (56) భ్రామధ్యస్థానమునా । సోమసూర్యులమధ్యా
ఇమ్ముగా జ్యోతిరూపు । నమ్మునాదంబుండు ॥ఆశ॥

- (57) బింబ ప్రతిబింబంబూ । తుంబురా నాదమదే
అంబికాదేవియు గా । నంబూ చేయుచునుండూ ॥ఆశ॥
- (58) వేదమాతయు నిదియే । నాదజ్యోతన నిదియే
ఆదిలో పెద్దలన్న । నాదానందంబిదియే ॥ఆశ॥
- (59) పంచాదశక్షరాలూ । మిగచినా ఓంకారం
అంచితా తారకంబు । పొంచిచూడు భృమధ్యాన్ ॥ఆశ॥

—♦ అ మ న స్క ల క్షణం ♦—

- (60) వేదమున కంత్యజుడూ । నాదరహిత బ్రహ్మం
ఆదిస్థురూపం । మీదానహస్తాగ్రం ॥ఆశ॥
- (61) మూలమూ లేనిగుర్తూ । కీలు కేవలరూపం
నాలుగోతనువు కవల వి । శాలా జగమేలు గురుడు ॥ఆశ॥
- (62) పంచతన్మాత్ర లేనీ । మించినా అమనస్కం
పొంచున్న ప్రార్థం । ద్రెంచిన వరగురు చరితం ॥ఆశ॥

—♦ మ తా ల ల క్షణం ♦—

- (63) ద్వైతభావమువారు । సతతనాదబ్రహ్మం
అతీతముగనమ్మి । మతవాదములనుగ్రహిం ॥ఆశ॥
- (64) శంకరాచార్యుండూ । పాంకముతో గురురూపై
పంకజాభవునిస్థితిలో । జంకువిడచినే బ్రహ్మనే ॥ఆశ॥
- (65) సత్తుచిత్తానందం । హెచ్చునుచు మదిసమ్మి
మచ్చ మాయను రోయక । దిచ్చయెరామానుజులు ॥ఆశ॥
- (66) జీవతనువులోనా । జీవోహమున్నదిరా
శివతనువులోనా । శివోహమున్నదిరా ॥ఆశ॥
- (67) అహములూరెండూనూ । దేహములురెండూనూ
మోహరూపంబైనా ఆహ యీ యెరుకాయె ॥ఆశ॥

- (68) నాలుగుతనువులునూ । నాలుగవస్తలునూ
నాలుగభిమానబీజాల్ । మేలుగ మరు పెరుకలాయె ॥ఆశ॥
- (69) యెరుక మరుపనియన్నా । గురుత్తుజ్ఞ స్వనియన్నా
యెరుగు మొక్కటియనుచు । గురుగుంహ్య మదియెరిగి ॥ఆశ॥
- (70) యిన్నివింతలనున్నా । చిన్ని చిస్టయరూపం
ఎన్నంగ దీన్మోదలూ । సున్నోరగురుచెంతా ॥ఆశ॥
- (71) శివరామ దీక్షితులూ । శివరూప చిన్మయునీ
చావుపుట్టుచునుండే తావుగలాయెరుకనీ ॥ఆశ॥
- (72) కలవలెను యీ తెలివీ । అలభూమలోగన్గే
యిలనలిలయనలమనిల । మాకాశభూతముతో ॥ఆశ॥

—♦ ప రి పూ ర్ణ బో ధ ♦—

- (73) రాకపోకలులేకా । యేకముగనున్నదిరా
లోకత)యములనంతట । పా)కటముగ పరిపూర్ణం ॥ఆశ॥
- (74) చూపు రూపులులేకా । పాపలోనిదిగాకా
ఆపోజ్యోతదిగాకా । సాపునున్న పరమాంధం ॥ఆశ॥
- (75) సిసీమా తెరమీదా । కానమా బొమ్మలెన్నో
మనమా విధముననే । ఘనమగుపరిపూర్ణ మునా ॥ఆశ॥
- (76) జంత్ర)పూ బొమ్మలెన్నో । తంత్రముగ తెరపైస్వా
తంత్ర)ంచి వచ్చి జనిన । తంత్ర)ము తెరయెరుగదురా ॥ఆశ॥
- (77) రంగుబొమ్మలరంగూ । కొంగుచిరిగినగానీ
రంగులేని తెరకూ । చెంగుచిరగ లేనట్లూ ॥ఆశ॥
- (78) ఆరీతి భూమలోనూ । వేరై యీయెరుకతానూ
నారీ సరరూపములై । సారే సారెకు వచ్చూ ॥ఆశ॥
- (79) వుత్తబట్టబయలేరా । రిత్తదేమీలేదూ
తత్తరాపాశేలా । యిత్తరియదికనుగోరా ॥ఆశ॥

- (80) పున్నదే పరమనుచూ । కన్నదేమీలేదని
అన్న ద్వాదసిపల్కు । తిన్నగ నీమది నెరుగూ ॥ఆశ॥
- (81) నాలుగూ పక్కలందూ । నాలుగూ మూలలందూ
మేలుగా నీవు పక్కల । చాలగ నిండున్నదిరా ॥ఆశ॥
- (82) మూలము లేనిగుర్తు । నాలవశరీరంబూ
వాలాయమెరిగేదిది । కీలెరిగిన యేమీలేదూ ॥ఆశ॥
- (83) గుర్తునే గురుడనుచూ । కర్తగా భావించి
మూర్తి ప్రతిబింబమునె । కీర్తిగలా తెలివనుమూ ॥ఆశ॥
- (84) జాలమంతయు జూడా । మాలగా పరిణమించే
మేలాయామేరువున । నాలవశరీరంబే ॥ఆశ॥
- (85) మాలచేయగ మనకూ । కీలుసూత్రమువలెనూ
మూలమూ లేనిగుర్తు । కీలూగురు సూత్రమురా ॥ఆశ॥
- (86) కలవంటిదీ తెలివీ । కలకాలముండదురా
మేల్కొరిగి గురునీచె । కలకల్లతలచుమురా ॥ఆశ॥
- (87) పదిరెండు మది తెలసీ । పదియారు నిను రోసీ
పదైదు పత్యముగా । ముదముమీర నుండుమురా ॥ఆశ॥
- (88) చెప్పి తా కలరాదూ । ఒప్పిదంబిది చూడూ
చప్పునా మేల్కొన్నను । తప్పున యాకలలేదూ ॥ఆశ॥
- (89) నీ కలలొ కన్నయట్టి । లోకములు లోకేశుల్
ప్రాకటముగ మేల్కొన్నను । యా కలేది? తెల్పుమురా ॥ఆశ॥
- (90) మంత్రీమూ మంత్రార్థం । తంత్రీముగ తరచిన్వ
తంత్రము పరతంత్రీమనెడి । తలపూలేకనుయుండూ ॥ఆశ॥
- (91) ఊడనీ లేదనుచూ రూఢిగా మదినమ్మా
గాఢనిద్రలొ నీదగు । జాడపుడూ పొందుమురా ॥ఆశ॥

- (92) ఈరితి మంత్రమునూ । సారెకూ జపియించా
ఆరువత్సరములకూ । ఆరూఢ స్థితికుదురూ ॥ఆశ॥
- (93) సమ్మి సమ్మకయున్నా । సమ్మికా లేకుండా
ఇమ్మహిని భర్త లేని । శృంగార స్త్రీచేష్టటు ॥ఆశ॥
- (94) కర్పరంబే నీపూ । నిప్పదే నేనారా
ఇప్పగిది వెలిగి మనము । చప్పన చల్లారుదుమూ ॥ఆశ॥
- (95) పెద్దలందున నీపూ । ముద్దుగా వర్తించీ
శుద్ధయిన పల్కులనూ । వద్దికతో వినుచుండు ॥ఆశ॥
- (96) గురువాఙ్మి మారాకూ । నరపశుల గూడాకూ
పరమునూ మది తెలసి । యెరుక నిన్ను రోయుమురా ॥ఆశ॥
- (97) పూజచేసియు నీపూ । ఈజాయి తెలియుమురా
హజరై గురుని చెంత । జోహారులు చేయుమురా ॥ఆశ॥
- (98) నా గురుని మది నమ్మి । వేగ నే కన్న బోధా
జాగు చేయక మీకూ । బాగుగ వినిపిస్తీ ॥ఆశ॥

—♦ క వి వంశ ము ♦—

- (99) భరద్వాజగోత్రమునూ । ఆరట్ల వంశమందూ
సురసుత శ్రీరామరావు । కరమరుదుగ జన్మించే ॥ఆశ॥
- (100) కలియుగా నాయకుడో । అల వెంకటేశ్వరునీ
సలలితా భక్తుండై । యెలమినితా వెలుగొందె ॥ఆశ॥
- (101) రామాఖ్యు డిలలోనా । స్వామి సత్కృపచేతా
శ్యామలాంబావలనా । పుత్రీద్వయమునుబడసె ॥ఆశ॥
- (102) శ్రీనివాస ప్రభుడూ । మానిని శ్రీకృష్ణమాంబా
జానకీరాములవలె । మాతముగ వధువరులూ ॥ఆశ॥
- (203) కృష్ణమాంబకునేనూ । యిష్టతనయుడనగుచూ
స్వప్నముగ జన్మించితి । స్మృతిపిలచెరాముడనీ ॥ఆశ॥

ప రి పూ ర్ణ బో ధ ద ర్పణం.

- (104) చిన్నతనమూలోనే । కన్న తల్లి గతియించా
పిన్నతల్లి కామేశ్వరమ్మ । కన్నతల్లిగా పెంచే ॥ఆశ॥
- (105) కనతండ్రి తోబుట్టువు యెన్నగ నరిసింగరావు
చిన్నతనముననుండి । యిన్ని విద్యలునేర్చే ॥ఆశ॥
- (106) కూరాకులా దుగ్గా । నంద. గురు మది నమ్మి
యారీతి చిత్రభాను । చందన తదియకు జేస్తాని ॥ఆశ॥
- (107) నూటెనిమిదీచరణాల్ । పాటమూలగజేసి
మేటి మగ్గురు దుగ్గయ । కంకితముగ నేవేస్తే ॥ఆశ॥
- (108) మంగళము గురువకుకూ । మంగళా మీసభకూ
మంగళము మహిమిదా । మహాభక్తులకు నెల్లా ॥ఆశ॥
- జై శ్రీ సరస్వతీ దుగ్గానంద పంచదసీ స్వామి సర్గురు ప్రభు
మహారాజుకీ జై జై జై.

“ చల్లనిరాజా ఓచందమామా అనువరస ” పాట.

- (1) చల్లనిదేవా శ్రీ గురుదేవా । నాయుల్లామునను మిమ్మె । నమ్మి
రావా । శ్రీ దుగ్గదేవా॥
- (2) కరుణామృతచూడ్కుల ప్రసరించుచూ । పరబోధలొ ప్రజ్ఞను
కలిగించుచూ । తెరకావలి పరమును సూచించుచూ । నను కన్నుల
కన్నట్టి నాతండ్రి నీవే ॥చల్లని॥
- (3) తొలిచూపులొ నామది తిలకించిరి । చలనంబగు యెరుకను తొల
గించిరి । తలకిందుగ మంత్రము జపియించుచు । కల మేల్కొ
ల్పినా । కరుణామయ మూర్తులు మీరేనుదేవా ॥చల్లని॥
- (4) గురుదక్షణ యెరుకను । అర్పించుచు । పొరపాటునయైనను । నేనన
కను పరికించుము జగమును । నీకలయనుచు । చిరస్థాయిని జూపిన
శ్రీ గురు దేవా ॥చల్లని॥